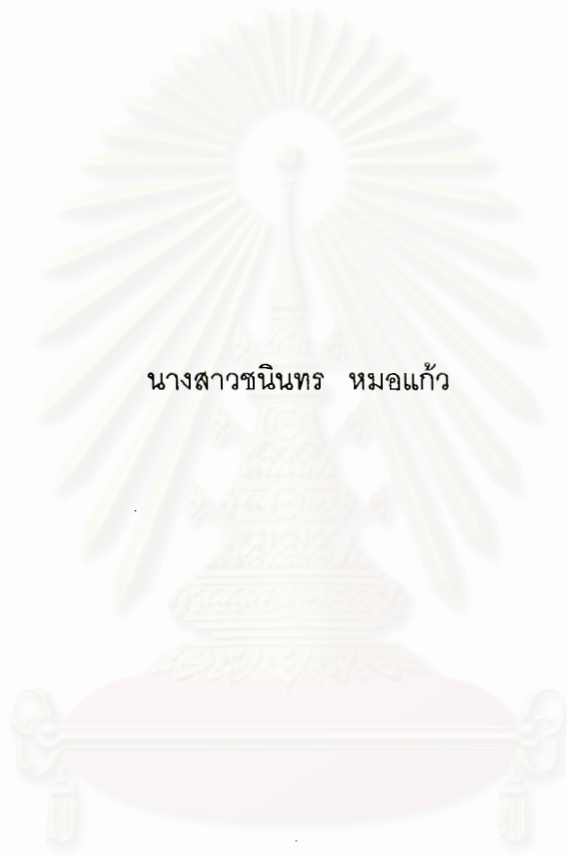

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ
ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

นางสาวชนินทร หมอแก้ว

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-6242-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE ACADEMIC OPERATION OF SCHOOLS IN THE LEADING PRINCIPAL PROJECT
IN B.E. 2545, THE OFFICE OF EDUCATION COUNCIL

Miss Chaninthorn Mohkaew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development
Department of Educational Administration

Faculty of Education
Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-17-6242-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถาน
ศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

โดย

นางสาวชนินทร์ หมอแก้ว

สาขาวิชา

นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

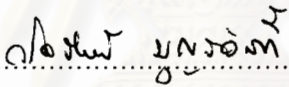
อาจารย์ที่ปรึกษา

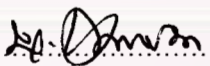
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด

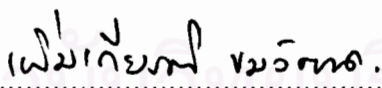
คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชนิทร หมอแก้ว : การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษา
ต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 (A STUDY OF THE ACADEMIC OPERATION OF SCHOOLS IN
THE LEADING PRINCIPAL PROJECT IN B.E. 2545, THE OFFICE OF EDUCATION COUNCIL)
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด, 318 หน้า. ISBN 974-17-6242-9.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 จำนวน 17 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย คณะกรรมการวิชาการ และครูผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสอบถาม และแบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และการ แจกแจงความถี่

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินงานวิชาการ ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ โดยนำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา มาประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกัน แจงวิสัยทัศน์ในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง ส่วนการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ กำหนดให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร และแจ้งให้ครูทราบในที่ประชุมครู ในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ มีการศึกษาสภาพปัญหาในฝ่ายวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้/งานฝ่ายประชุมเขียนแผนงาน/โครงการร่วมกัน ติดตามผลโดยให้ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการรายงานในที่ประชุม โรงเรียนจัดบุคลากรด้านวิชาการ ตามความรู้ ความสามารถ ติดตามผลโดยสังเกตการปฏิบัติงานของบุคลากร ส่วนการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประจำโรงเรียน จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน

2. ด้านการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยเตรียมความพร้อมให้ครูผู้สอน จัดตั้งกรรมการหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนชุมชน กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร จัดสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี/รายภาค และจัดทำแผนการสอน ส่วนการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนเป็นรายบุคคล จัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ติดตามผลโดยสังเกตการสอนของครูผู้สอน การใช้สื่อการเรียนรู้ ให้ครูผู้สอนจัดทำสื่อ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนรู้ ติดตามผลโดยสำรวจข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติ และเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง ติดตามผลโดยการตรวจหลักฐานเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่วนการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ มีการสำรวจความต้องการในการพัฒนาบุคลากร จัดประชุม อบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ติดตามผลโดยการเขียนรายงาน

3. การติดตามประเมินผล โรงเรียนจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยกำหนดเป็นนโยบายและแผนปฏิบัติงาน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และประชุมชี้แจงให้ครูผู้สอนรับทราบ จัดนิเทศการสอนในชั้นเรียน ติดตามผลโดยสังเกตการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ส่วนการประเมินผลงานวิชาการ มีการจัดประชุม สัมมนา สรุปผลงานประจำปี และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการ

4. การปรับปรุงงานวิชาการ วิเคราะห์ผลการประเมินการดำเนินงานวิชาการ และนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงาน

ปัญหาของโรงเรียนส่วนใหญ่ คือ ครูผู้สอนมีภาระงานมาก ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เวลาเรียนไม่เพียงพอสำหรับบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนขาดความรู้และขาดงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อ และการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนานักหลักสูตร

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##4583673627 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD : ACADEMIC OPERATION / LEADING PRINCIPAL PROJECT

CHANINTHORN MOHKAEW : A STUDY OF THE ACADEMIC OPERATION OF SCHOOLS IN
THE LEADING PRINCIPAL PROJECT IN B.E. 2545, THE OFFICE OF EDUCATION COUNCIL.

THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.BOONMEE NENYOD.Ed.D.,318 pp. ISBN 974-17-6242-9.

The research purposes were to study the states and problems of academic operation of schools in the leading principal project in B.E.2545, The Office of Education Council. The populations of the study were seventeen schools in the project. The data were gathering from academic committee members, teachers, and documents analysis. The research instruments were semi-structural interview sheets, questionnaires, and document study sheets. The data were analyzed by using content analysis, and frequencies.

The research results showed that the academic operation in most schools were as follows:

1. Academic planning : School visions were set by collaborative approach based on school information and they were informed at teachers' meeting and parents' meeting. Academic policies and goals were setting accordance with the curriculum objectives and were informed at teachers meeting. Academic plans and projects were formulated relevant to state and problems in academic section and subject areas by using collaborative approach. Follow - up were conducted through report in meeting by project assigned staff. Academic staff were assigned according to their knowledge and abilities and they were checked on their performances. Academic public relations function was organized by assigning staff. their activities included both internal and external public relation which related to teaching and learning activities.

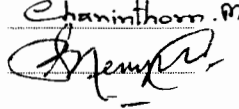
2. Academic implementation : School curriculum was developed upon activities included teacher preparation, curriculum committee set up, core curriculum analysis, an analyzing of students' needs and interest, community problems and needs. Curriculum objectives were set, curriculum structure was designed and content was described, and instructional plans were prepared among teachers. School encouraged teachers to use child – centered approach in conducting lesson and teachers were supervised through class observation, remedial teaching was provided, teachers were encouraged to use instructional media and they were supervised through media users records. Concerning achievement evaluation, schools provided evaluation guidelines, evaluation forms, authentic assessment method was employed in evaluation. Academic staff development activities included need assessment study, training, seminars, and meetings, it was monitored through staff reports.

3. Academic evaluation : School Internal supervision were conducted by which policies and plans were set, supervisory committee was assigned, and teachers were informed. Classroom observation was conducted also as teachers' performance evaluation. Academic evaluation was conducted through meetings, seminars, annual reports, and projects reports.

4. Academic improvement : Data analysis on academic evaluation were utilized for further plans and projects development.

Problems found in most schools were over work load among teachers, insufficient knowledge on school curriculum development and instruction media production among teachers, insufficient time for conducting lesson with emphasize on child-centered approach same as amount of budget, and the unclear stated on evaluation guidelines.

Department	Educational Administration	Student's signature
Field of study	Supervision and Curriculum Development	Advisor's signature
Academic year	2004	Co-advisor's signature

Chaninthorn . M.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้การเอาใจใส่แก่ผู้วิจัย เป็นอย่างดีเสมอมา และผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้กำลังใจ และให้ข้อเสนอแนะในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา และอาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์ แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณเซอร์ ดร.บุญรักษ์ หมั่นทรัพย์ ที่กรุณานับสนุนให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งให้กำลังใจและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้มีความสมบูรณ์ขึ้น ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการวิชาการ และครูผู้สอนของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง ซึ่งส่งผลให้การทําวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์วิระ พลอยครบุรี และอาจารย์สุภาพร โกเฮงกุล นักวิชาการศึกษา 8 ว. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่กรุณาให้ข้อมูล และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย

ขอขอบคุณ คุณจันทร์แจ่ม สุดสวัสดิ์ นิสิตบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กรุณาทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยวิจัย โดยร่วมเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการทําวิจัย รวมทั้งให้คำแนะนำและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนจำนวนหนึ่งเพื่ออุดหนุนการทําวิจัย ขอขอบคุณพี่สาวกนกพร กาลลักษณะ และน้องสาวอรนุช หมอแก้ว รวมทั้งญาติ และเพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณบุพการีทุกท่าน โดยเฉพาะบุคคลที่อยู่เบื้องหลังแห่งความสำเร็จในการศึกษา ที่คอยให้ความห่วงใย และให้กำลังใจอย่างดียิ่งมาโดยตลอด คือ คุณแม่ชวนพิศ หมอแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความหมายและความสำคัญของงานวิชาการ.....	8
ขอบเขตของงานวิชาการ.....	9
การกำหนดควิสิยทัศน์.....	12
การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ.....	14
การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ.....	16
การจัดบุคลากรด้านวิชาการ.....	17
การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ.....	19
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา.....	21
การจัดการเรียนการสอน.....	25
การใช้สื่อการเรียนรู้.....	30
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	33
การพัฒนาบุคลากร.....	35
การนิเทศภายในสถานศึกษา.....	37
การประเมินผลงานวิชาการ.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การรายงานผล.....	42
การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง.....	44
โครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ตอนที่ 1 สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา จำแนกเป็นรายโรงเรียน.....	58
ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา ทั้ง 17 โรงเรียนภาพรวม.....	179
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	244
สรุปผลการวิจัย.....	244
อภิปรายผล.....	253
ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้.....	265
รายการอ้างอิง.....	266
ภาคผนวก.....	272
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และ รายชื่อโรงเรียนที่เก็บข้อมูลในการทำวิจัย.....	273
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย.....	277
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	281
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	318

ตาราง	หน้า
1 จำนวนครูผู้สอนผู้ให้ข้อมูล.....	53
2 สถานภาพของคณะกรรมการวิชาการ.....	180
3 สถานภาพของครูผู้สอน.....	182
4 การวางแผนงานวิชาการในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์.....	185
5 การวางแผนงานวิชาการในด้านการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ.....	189
6 การวางแผนงานวิชาการในด้านการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ.....	193
7 การวางแผนงานวิชาการในด้านการจัดบุคลากรด้านวิชาการ.....	196
8 การวางแผนงานวิชาการในด้านการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ.....	200
9 การดำเนินงานวิชาการในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา.....	204
10 การดำเนินงานวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอน.....	212
11 การดำเนินงานวิชาการในด้านการใช้สื่อการเรียนรู้.....	218
12 การดำเนินงานวิชาการในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	222
13 การดำเนินงานวิชาการในด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ.....	228
14 การติดตาม ประเมินผลในด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	232
15 การติดตาม ประเมินผลในด้านการประเมินผลงานวิชาการ.....	236
16 การปรับปรุงในด้านการรายงานผลงานวิชาการ.....	238
17 การปรับปรุงในด้านการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ.....	241

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา :

กระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และเทคโนโลยี อันเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของ คนในสังคม ซึ่งประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบนี้เช่นเดียวกัน ทำให้ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทย จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษา โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ระบบการ จัดการศึกษาสามารถสนองตอบความต้องการทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และเพิ่มความสามารถการแข่งขัน ของชาติในการก้าวสู่สังคมโลก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) จึงเน้นในเรื่องพัฒนาศักยภาพของคน ยึดคนเป็นศูนย์กลางหรือหัวใจของการพัฒนาประเทศ เพราะมีความเชื่อว่าคุณภาพของคนเป็นปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน

การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีคุณภาพ ทั้งในด้าน ความรู้ ความคิด ความประพฤติ และค่านิยม การจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติจึงเป็น สิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมใน การดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ก็คือ “ให้เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข” ดังนั้นผู้ที่มิพบบาทในการจัดการศึกษาจะต้องทบทวนการดำเนินการจัดการศึกษาของตนให้ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ และเหมาะสมกับ โลกในยุคโลกาภิวัตน์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ได้กำหนดให้สถานศึกษามีภารกิจที่สำคัญยิ่ง คือ “การปฏิรูปการเรียนรู้” โดยยึดหลัก ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตาม ศักยภาพ และในมาตรา 39 ได้กำหนดว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการ ศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะ กรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะหัวหน้าสถานศึกษาที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด จึงมีบทบาทในการปฏิรูปการเรียนรู้ ตลอดจนการปฏิรูประบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการกระจายอำนาจและการบริหารโดยโรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งจะต้องบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยอาศัยภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน มีวิสัยทัศน์ คุณธรรม ความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ทักษะในการบริหาร และความมุ่งมั่นของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประสบความสำเร็จ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (เดิมคือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ) ได้พิจารณาเห็นว่า ในการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งจะทำให้มีการบริหารและจัดการศึกษาโดยโรงเรียนเป็นฐานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้ภารกิจหลักของสถานศึกษา คือ “การปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ” ประสบความสำเร็จ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาโดยความร่วมมือของสภาผู้บริหารหลักสูตรการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงได้จัดทำโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบขึ้น เพื่อยกย่องผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ และมีผลงานดีเด่นด้านการบริหารที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบจะเป็นผู้นำการบริหารที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาแก่สถานศึกษาเครือข่ายและวงการวิชาชีพผู้บริหารการศึกษาทั้งหลาย

ในปีพุทธศักราช 2545 ได้มีผู้เสนอชื่อผู้บริหารสถานศึกษาที่สมควรได้รับการพิจารณาคัดเลือกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ จำนวน 535 โรงเรียน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้เชิญชวนให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ ยื่นใบสมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งมีผู้สนใจยื่นใบสมัครจำนวน 166 โรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคัดเลือกในขั้นตอนที่ 1 จากเอกสารการสมัครไว้จำนวน 55 โรงเรียน และดำเนินการคัดเลือกในขั้นตอนที่ 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ไปเยี่ยมชมและประเมินผลงานที่สถานศึกษา รวมทั้งคัดเลือกมาประชุมเชิงปฏิบัติการจำนวน 31 โรงเรียน นำมาพิจารณากลับกรองเป็นขั้นตอนสุดท้าย ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติและผลงานด้านการบริหารสถานศึกษา ที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ จำนวน 19 คน

เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบมี ดังนี้

1. ความสามารถในการบริหารจัดการ ที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พิจารณาจาก

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารที่ได้มาตรฐาน ดังนี้

- ผู้บริหารมีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มีปรัชญา แผนพัฒนา / ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ
- ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับกรรมการสถานศึกษาและชุมชนในการพัฒนาการศึกษาและมีบทบาทในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community)
- ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน
- ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
- ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
- ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในลักษณะเป็นผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership)

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) แก่บุคลากรในโรงเรียน และผู้เรียน

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง มีศักยภาพในการพึ่งตนเอง สามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษามีผลการปฏิบัติงานดีเด่นด้านส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐาน ดังนี้

- ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจรรณญาณ มี

ความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

- ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
- ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนา

ตนเองอย่างต่อเนื่อง

- ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
- ผู้เรียนมีสุนทรีย์ สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
- ผู้เรียนมีสุนทรีย์ภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

2. การครองตน ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม พิจารณาจาก

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขสิ่งเสพติด

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความศรัทธาและยอมรับด้านคุณธรรม จริยธรรมจากนักเรียน ครู เพื่อนผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บังคับบัญชา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และสังคม

จากเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด จะเห็นว่าเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษา ต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 ในข้อ 1 ตั้งแต่ข้อ 1.1 ถึง 1.6 เน้นความรู้ ความสามารถในการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาดีเด่น โดยเฉพาะมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) กล่าวถึงความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญสูงต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารโรงเรียน แต่การบริหารงานวิชาการโรงเรียนจะมีคุณภาพดีมาน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ที่สำคัญที่สุดได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญแก่งานวิชาการ ต้องเข้าใจขอบเขต การดำเนินงานและภาระหน้าที่ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับที่ปฏิญญา สาธ (2526) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียน

การสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนควรจะรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่หลักของโรงเรียน คือ การให้ความรู้ในด้านวิชาการแก่ผู้เรียน ผู้บริหารต้องกระตุ้นเตือนครู ให้คำแนะนำในการประสานงาน และทำงานวิชาการร่วมกับครู เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นบุคลากรหลัก และเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการ เพราะคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะดีหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ดังที่อุทัย บุญประเสริฐ (2544) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด เมื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยในฐานะผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาการดำเนินงานวิชาการที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ ของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงวิธีการหรือกิจกรรมในการดำเนินงานวิชาการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่รับผิดชอบการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานวิชาการ และการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้มีประชากรทั้งหมด 19 โรงเรียน แต่ในความเป็นไปได้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้จริงจำนวน 17 โรงเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน 17 โรงเรียน

โดยมีผู้ให้ข้อมูล คือ คณะกรรมการวิชาการ และครูผู้สอนของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

2. กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษากรอบการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

โดยใช้กระบวนการดำเนินงานของวงจรคุณภาพ PDCA หรือวงจร Demming Cycle มา กำหนดเป็นกรอบในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยการทำงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนงานวิชาการ
- การกำหนดวิสัยทัศน์
 - การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ
 - การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ
 - การจัดบุคลากรทางด้านวิชาการ
 - การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ
- ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานวิชาการ
- การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 - การจัดการเรียนการสอน
 - การใช้สื่อการเรียนรู้
 - การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ
- ขั้นตอนที่ 3 การติดตาม ประเมินผล
- การนิเทศภายในสถานศึกษา
 - การประเมินผลงานวิชาการ
- ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง
- การรายงานผล
 - การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

งานวิชาการ หมายถึง งาน/กิจกรรมในสถานศึกษาที่ส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียน การสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้าน วิชาการ การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ การจัดบุคลากรด้านวิชาการ การประชาสัมพันธ์ งานวิชาการ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนรู้ การ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ การนิเทศภายในสถานศึกษา การ ประเมินผลงานวิชาการ การรายงานผล การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง ของโรงเรียนในโครงการผู้ บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูใหญ่/อาจารย์ใหญ่ (หัวหน้าสถานศึกษา) ของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

คณะกรรมการวิชาการ หมายถึง บุคลากรที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่คณะกรรมการวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ครูผู้สอน หมายถึง ครู/อาจารย์ ที่ได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

โครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ หมายถึง โครงการที่มุ่งยกย่องเชิดชูเกียรติผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ และมีผลงานดีเด่นด้านการบริหารที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการวิชาการ และครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานวิชาการและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานวิชาการและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติให้มีประสิทธิภาพต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของงานวิชาการ
2. ขอบเขตของงานวิชาการ
3. การกำหนดวิสัยทัศน์
4. การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ
5. การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ
6. การจัดบุคลากรด้านวิชาการ
7. การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ
8. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
9. การจัดการเรียนการสอน
10. การใช้สื่อการเรียนรู้
11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
13. การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ
14. การนิเทศภายในสถานศึกษา
15. การประเมินผลงานวิชาการ
16. การรายงานผล
17. การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง
18. โครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ
19. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายและความสำคัญของงานวิชาการ

นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของงานวิชาการไว้ ดังนี้

ฟิสค์ (Fisk,1957) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียน ตั้งแต่การบ่งถึงปรัชญาและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน โดยคำนึงถึงบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ของ

2. การบริหารงานวิชาการ
 - 2.1 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ
 - 2.2 การจัดแผนการเรียน
 - 2.3 การจัดตารางสอน
 - 2.4 การจัดครูเข้าสอนแทน
3. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
 - 3.1 การพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ
 - 3.2 การจัดสอนซ่อมเสริม
 - 3.3 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน
 - 3.4 การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร
 - 3.5 การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ
4. การจัดการเรียนการสอน
 - 4.1 การจัดทำแผนการสอนรายวิชาและบันทึกการสอน
 - 4.2 การจัดหา จัดทำ ใช้ บำรุงรักษา และส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน
 - 5.1 การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน
 - 5.2 การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลผลการเรียน
 - 5.3 การจัดให้มีเอกสารและแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน
 - 5.4 การดำเนินการเกี่ยวกับหลักฐานการวัดผลและประเมินผลการเรียน
 - 5.5 งานทะเบียนนักเรียน
6. การประเมินผลงานวิชาการ

บุญมี เณรยอด (2534) กำหนดขอบเขตของงานวิชาการไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. หลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร
2. ตารางสอนและวิธีสอน
3. วัสดุอุปกรณ์และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น
4. ห้องสมุด
5. กิจกรรมนักเรียน
6. การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
7. การกำหนดให้ครูอาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ
8. การแนะนำ

9. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

10. การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ

สรุป ขอบเขตของงานวิชาการจากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงและสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ จะมีความแตกต่างกันบ้างในรายละเอียด แต่สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาขอบเขตของงานวิชาการจากเกณฑ์ที่ใช้คัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 ในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546) พบว่า ขอบเขตของงานวิชาการประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ การจัดทำแผนการดำเนินงาน การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดสื่อการเรียนรู้ การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน จากขอบเขตของงานวิชาการดังกล่าว ประกอบกับผู้วิจัยได้ศึกษาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2544 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำวงจรคุณภาพ PDCA หรือวงจร Demming Cycle มาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ ผู้วิจัยจึงนำกระบวนการดำเนินงานของวงจรคุณภาพ PDCA หรือวงจร Demming Cycle มากำหนดเป็นกรอบในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยการทำงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนงานวิชาการ

- การกำหนดวิสัยทัศน์
- การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ
- การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ
- การจัดบุคลากรด้านวิชาการ
- การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานวิชาการ

- การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- การจัดการเรียนการสอน
- การใช้สื่อการเรียนรู้
- การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ

ขั้นตอนที่ 3 การติดตาม ประเมินผล

- การนิเทศภายในสถานศึกษา
- การประเมินผลงานวิชาการ

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง

- การรายงานผล
- การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง

3. การกำหนดวิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์มาจากคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า "Vision" พจนานุกรม Webster's Dictionary including Thesaurus of Synonyms and Antonyms ให้ความหมายคำว่าวิสัยทัศน์ (Vision) ว่า The ability to anticipate and make provision for future events. (Webster's 1992 หน้า 1,089) อาจสรุปความหมายได้ว่าเป็นความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้า และเป็นการเตรียมการเพื่ออนาคต

กรมวิชาการ (2539) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง การสร้างภาพอนาคตที่มีเอกลักษณ์ เป็นอุดมคติ มีความน่าพึงปรารถนา มีความเป็นไปได้ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษาของตน และมุ่งมั่นผลักดันทุกวิถีทางที่จะให้วิสัยทัศน์นั้นเป็นจริง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2540) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ เป็นภาพในอนาคตที่พึงปรารถนา ในเชิงรุกไปข้างหน้าไม่ใช่การแก้ปัญหา ต้องเป็นความฝันที่ยิ่งใหญ่และกว้างไกล และท้าทาย ไม่ใช่ความเป็นเล็ก ๆ น้อย ๆ ต้องมีสิ่งที่จะเพิ่มเติมและแปลกใหม่จากสิ่งที่เคยเกิดขึ้นในอดีต รวมทั้งต้องมีความชัดเจนเพียงพอที่ต้องเริ่มจากนามธรรม และสิ้นสุดที่รูปธรรมที่ชัดเจน วัดได้และนำไปปฏิบัติได้อย่างไม่คลุมเครือ

กรมวิชาการ (2544) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิสัยทัศน์ เป็นเจตนารมณ์ อุดมการณ์ หลักการ ความเชื่อ อนาคตที่พึงประสงค์ เป็นการคิดไปข้างหน้า มีเอกลักษณ์ วิสัยทัศน์ต้องสามารถสร้างศรัทธา และจุดประกายความคิดในสภาพการพัฒนาสูงสุด

บาร์ธ (Barth, 1990 อ้างถึงใน สงบ ประเสริฐพันธุ์, 2543) มีความเชื่อว่า โรงเรียนทุกโรงเรียน สถานศึกษาทุกแห่ง ควรจะต้องมีหรือสร้างวิสัยทัศน์เป็นของโรงเรียน เพราะวิสัยทัศน์ของโรงเรียนทำให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้บริหารโรงเรียน ได้ทราบแนวพัฒนาของโรงเรียนในอนาคตว่า จะเดินทางไปทิศทางใด และมียุทธวิธีใดที่จะทำให้บรรลุจุดหมายปลายทางได้ บาร์ธ (Barth, 1990) เชื่อมั่นว่า ถ้าโรงเรียนใดไม่มีวิสัยทัศน์เป็นของโรงเรียน ๆ นั้นก็ยากที่จะพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนได้

ลักษณะวิสัยทัศน์

กรมวิชาการ (2539) ได้สรุปลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดี ไว้ดังนี้

1. ลึก หมายถึง สิ่งที่ไม่ผิวเผิน มีมาตรการรองรับที่เหมาะสม ชัดเจน เป็นไปได้
2. กว้าง หมายถึง การสร้างภาพที่มีมุมมองอันเกิดจากการสังเคราะห์ วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส สภาพปัญหา และปัจจัยสนับสนุนหรือบั่นทอน แล้วอย่างรอบคอบ
3. ไกล หมายถึง การมองไปข้างหน้าเพื่อหวังผลในระยะยาวไกล อาจจะเป็นถึงชั่วอายุคนก็ได้ เพื่อผลที่พึงปรารถนา
4. ใฝ่สูง หมายถึง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากคนที่มีสถานภาพสูงกว่าคนโดยปกติ อาจจะเป็นโดยชาติวุฒิ วิทยุฒิ คุณวุฒิ ประสบการณ์ ความคิดสร้างสรรค์ ความมุ่งมั่นสมาธิแน่นแน่ว ฯลฯ

วิธีการกำหนดวิสัยทัศน์

ในการกำหนดวิสัยทัศน์ จะต้องนำผลการศึกษาข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ที่ได้จากการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่เรียกว่า SWOT Analysis ประกอบด้วย

1. Strength (จุดแข็ง ข้อได้เปรียบ)
2. Weaknesses (จุดอ่อน ข้อเสียเปรียบ)
3. Opportunities (โอกาสที่จะดำเนินการได้)
4. Threats (อุปสรรค ปัจจัยคุกคามการดำเนินงาน)

ในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการนำผลการวิเคราะห์ทุกด้านมาดำเนินการพิจารณา โดยอาศัยความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ครูอาจารย์ และผู้เรียน ร่วมกันพิจารณากำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ที่แสดงเจตนารมณ์อันแน่วแน่ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด มีความเป็นไปได้ เป็นแรงกระตุ้น ท้าทาย และก่อให้เกิดพลังผลักดันให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป วิสัยทัศน์ เปรียบเสมือนแผนที่เดินทางของโรงเรียน ซึ่งได้มาจากปัญญา ความคิด มโนภาพ จินตนาการ ของผู้บริหารและสมาชิกในองค์กร ที่สามารถคาดการณ์ ภาพลักษณ์ขององค์กรในอนาคตที่แตกต่างจากสภาพปัจจุบัน รายละเอียดในวิสัยทัศน์จะช่วยทำให้โรงเรียนเดินทางสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างถูกต้องและประสบความสำเร็จตามที่ปรารถนา ความสำคัญของ

วิสัยทัศน์จึงขึ้นอยู่กับเป้าหมายที่เด่นชัด มีความเป็นไปได้ มีมาตรฐานในรายละเอียดต่าง ๆ ของวิสัยทัศน์เอง

4. การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ

วิโรจน์ สารรัตนะ (2539) กล่าวว่า นโยบาย หมายถึง ข้อความ หรือถ้อยแถลงเกี่ยวกับแนวทาง ทิศทาง ขอบเขต หรือกรอบกำกับการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานของผู้ปฏิบัติเป็นไปตามทิศทาง ขอบเขต หรือกรอบกำกับการนั้นได้อย่างถูกต้อง นโยบายนั้นมีความสำคัญ ในฐานะเป็นสิ่งที่ผู้บริหารระดับต่าง ๆ หรือผู้ปฏิบัติการตามนโยบายนั้นจะต้องนำไปใช้เป็นกรอบของแนวคิดในการพิจารณาตัดสินใจจัดทำแผน จัดทำโครงการ กำหนดวิธีการเฉพาะเกี่ยวกับการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานของตน การกำหนดนโยบายควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ควรสะท้อนให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ กล่าวคือ จะต้องขยายความเข้าใจในวัตถุประสงค์ สนับสนุนวัตถุประสงค์อย่างมีเหตุผล และให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปฏิบัติ
2. ควรเป็นนโยบายที่ด้านต่าง ๆ มีความสอดคล้อง สนับสนุนซึ่งกันและกัน
3. ควรได้รับการตรวจสอบอยู่เสมอ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเข้าใจผิดหรือตีความนโยบายผิด ป้องกันมิให้นโยบายเก่าหรือล้าสมัยจนใช้ไม่ได้หรือเพื่อป้องกันมิให้นโยบายขัดกับวัตถุประสงค์ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์
4. ควรเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่เห็นได้ชัดเจน เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติทราบ

วิโรจน์ สารรัตนะ (2539) ได้เสนอลักษณะการเขียนนโยบายไว้ว่า

1. มีคำแสดงทิศทางในการดำเนินงานนำหน้า เช่น เร่งรัด ปรับปรุง ส่งเสริม สนับสนุน ส่งเสริมและสนับสนุน เน้น ให้เน้น ให้มี จัดให้มี ให้เพิ่ม ให้ลด ให้ทรงรังค์ พัฒนา พัฒนาศิลปะ และส่งเสริม เป็นต้น
2. มีการแสดงจุดเน้น หรือกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ โดยนโยบายแต่ละนโยบาย เมื่อมีถ้อยคำแสดงทิศทางแล้ว ก็จะมีถ้อยคำที่แสดงถึงจุดเน้นหรือกิจกรรมสำคัญที่จะต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วิจิตร อวาระกุล (2526) กล่าวว่า ผู้ที่จะกำหนดนโยบาย จะต้องเป็นผู้ทราบปัญหา ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย ขนบธรรมเนียม ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม ฯลฯ ด้วยจึงจะกำหนดนโยบายได้ดี ตามหลักวิชาการแล้วการวางนโยบายจะประกอบด้วยบุคคลฝ่ายบริหารกลุ่มหนึ่งหรือคณะหนึ่งช่วยกันวางนโยบายจะดีกว่าให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งดำเนินการโดยลำพัง ทั้งนี้เพื่อจะได้คอยศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ติดตาม ติดตามจนอาจจะ

ต้องปรับปรุงนโยบาย เมื่อเผชิญปัญหาหรือวิกฤติการณ์ที่จำเป็น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างได้ผลดี

สรุป นโยบายเป็นแนวปฏิบัติ หรือแนวทางในการดำเนินการอย่างกว้าง ๆ ซึ่งระบุถึงคุณค่าหรือประโยชน์อันพึงได้รับจากการปฏิบัติ การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง จะส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานทางวิชาการ

เป้าหมายด้านวิชาการ

สมบูรณั พรธนาภพ (2521) กล่าวว่า การดำเนินงานวิชาการที่ดีย่อมจะต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่แน่นอน ชัดเจน แม้ว่าเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์จะเป็นสิ่งที่อาจปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมได้เสมอก็ตาม แต่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินงานทุกสาขา เพราะเป็นสิ่งที่มีความหมายโดยตรงต่อการดำเนินงาน และการอยู่รอดขององค์การ

ลักษณะของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ดี

- 1.เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์นั้นต้องสัมพันธ์กับความต้องการขององค์การและบุคคลที่อยู่ในองค์การ
- 2.เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์นั้นต้องชัดเจน และเป็นไปได้
- 3.เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์นั้นต้องมีเหตุผล
- 4.เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์นั้นต้องมีลักษณะที่พอดี และเหมาะสมกับระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง และต้องสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ ขององค์การด้วย และลดการขัดแย้งให้มัน้อยที่สุด
- 5.เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์นั้นจะต้องไม่สูงหรือยากเกินไป ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความท้อแท้ใจ
- 6.เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์นั้นจะต้องกะทัดรัด มีลักษณะกำหนดเป็นมาตรฐาน ไม่ใช่เป็นอุดมการณ์ หรือค่านิยมอย่างใดอย่างหนึ่งในองค์การ

สรุป เป้าหมายด้านวิชาการ เป็นสิ่งที่กำหนดทิศทาง และความสำเร็จในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษา

5. การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ

แผนงาน

วีระพล สุวรรณนันต์ (2526) กล่าวว่า แผนงาน หมายถึง การมีโครงการหลาย ๆ โครงการ ที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน หรือการแก้ไขปัญหาโดยมีปัญหาคือด้านลบ แต่แผนงานเป็นด้านบวก

อุทัย บุญประเสริฐ (2526) แผนงาน เป็นเอกสารสำเร็จรูปอย่างหนึ่ง ที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในอนาคตไว้อย่างชัดเจน โดยมีจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ ลำดับขั้นตอนในการดำเนินงาน และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ตลอดจนการควบคุม ติดตาม และประเมินผล

กิติมา ปรีดีติลิก (2532) ได้เสนอขั้นตอนของการทำแผนงานทางวิชาการที่ ผู้บริหารควรจะได้ปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมกับการทำแผนงานทางวิชาการของโรงเรียน เช่น ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าสายวิชาและครูผู้สอน เพื่อแผนงานจะได้เป็นแผนที่มีความคิดกว้างขวาง

2. จัดแบ่งงานด้านวิชาการออกเป็นด้าน ๆ ตามภาระหน้าที่งานวิชาการของโรงเรียน เช่น งานหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริการสื่อการสอน การปรับปรุงการเรียน การสอน และการวัดผลและประเมินผล เป็นต้น

3. ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และหลักสูตรที่จะใช้สอนในระดับที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรการศึกษาระดับประถม ระดับมัธยมต้น และระดับมัธยมปลาย เป็นต้น

4. จัดวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทางด้านวิชาการในแต่ละเรื่อง โดยจัดแบ่ง ดังนี้

- ภาระหน้าที่ที่เคยปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ซึ่งหมายถึง งานที่จำเป็นต้องทำและปฏิบัติกันอยู่อาจจะนำมาพิจารณาว่าจะต้องทำอะไรในปีต่อไป หรือคราวต่อไปจะปรับปรุง ลดหรือเพิ่มอะไรบ้าง เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า ไม่ว่าจะเป็นคน เงิน อุปกรณ์ ทรัพยากร ฯลฯ จะได้อะไร

- ภาระหน้าที่ใหม่ที่คิดขึ้น หรือขยายงานให้กว้างขวางขึ้น จะมีอะไรและเป็นอย่างไร การคิดริเริ่มทำงานใหม่ๆ นอกเหนือจากงานประจำเป็นคุณสมบัติหนึ่งของผู้บริหารอยู่แล้ว โรงเรียนน่าจะมึ้งงานหรือโครงการทางวิชาการเพิ่มขึ้นเพื่อที่จะได้ช่วยในการดำเนินงานของ โรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานใหม่ควรมีลักษณะแตกต่างไปจากงานที่เป็นอยู่เดิม และสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายทางด้านวิชาการของโรงเรียน

5. จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละงานไว้อย่างละเอียด อาจจัดทำปฏิทินการ

ปฏิบัติงานทำแผนการทำงาน โดยใช้เทคนิค PERT และ CPM ฯลฯ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แผนงานวิชาการนี้ ถือว่ามีความสำคัญต่องานวิชาการเป็นอย่างยิ่ง การมีแผนงานกำหนดขึ้นไว้เปรียบเสมือนได้กระทำงานเสร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง แผนงานนี้จะช่วยชี้ช่องทางการปฏิบัติงาน ช่วยติดตามงานและควบคุมการทำงานอีกทอดหนึ่ง กระบวนการบริหารงานวิชาการจะสิ้นสุดลงอย่างสมบูรณ์ ต่อเมื่อผู้บริหารจะต้องทำการประเมินผลงานหลังจากสิ้นสุดการนำไปปฏิบัติแล้ว

สรุป แผนงานวิชาการ เป็นการรวบรวมจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการไว้ล่วงหน้า บุคลากรทุกคนควรทำความเข้าใจร่วมกัน ให้ชัดเจน เพราะแผนงานจะเป็นสิ่งกำหนดกิจกรรมที่จะทำในอนาคต ทำให้ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานเกิดความพร้อมในการดำเนินงานทั้งด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ ซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ได้อย่างมีคุณภาพ

โครงการ

สุธีระ ทานตวนิช (2521) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง ขั้นตอนของกิจกรรมในการปฏิบัติงานตามแผน และโครงการเป็นส่วนย่อยของแผนผู้บริหารจะต้องศึกษาการจัดทำโครงการควบคู่ไปกับการวางแผน

สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์ (2524) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง การนำเอากลุ่มของกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเฉพาะของแผนงาน

สรุป โครงการเป็นส่วนย่อยของแผนงาน ที่แสดงรายละเอียดของกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการพิเศษนอกเหนือจากงานประจำ หรือเป็นแผนงานย่อยของแผนงานที่มีรายละเอียดของงานมาเสริมให้งานในแผนงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. การจัดบุคลากรด้านวิชาการ

บุคลากรเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าที่สุดของหน่วยงาน ถ้ามีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดบุคลากรอย่างมีหลักเกณฑ์ที่ดีแล้ว ก็ย่อมเป็นหลักประกันถึงความสำเร็จของงานได้ส่วนหนึ่ง การจัดบุคลากรทางด้านวิชาการในที่นี้ หมายถึง บุคลากรในสายงานวิชาการเท่านั้น อันได้แก่ หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าหน่วยงานวิชาการ และครูผู้สอน

กมล วิไลภา (2525) กล่าวว่า การจัดบุคลากรทำงานด้านวิชาการ ควรจัดให้เหมาะสมตามวุฒิ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และจะต้องมีการวางแผนกำลังคน ซึ่ง สมานรังสิโยกฤษฎ์ (2526) ได้แบ่งประเภทของการวางแผนไว้ 3 ระดับ คือ

1.การวางแผนความต้องการ เป็นการคาดคะเนถึงความต้องการกำลังคนของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นการล่วงหน้าว่าต้องการกำลังคนประเภทใด ระดับใด จำนวนเท่าใด และต้องการเมื่อไร

2.การวางแผนให้ได้มาซึ่งกำลังคนที่ต้องการ เป็นการกำหนดวิธีการที่จะได้มาซึ่งกำลังคนที่ต้องการเป็นการล่วงหน้าว่าจะได้มาจากไหน อย่างไร

3.การวางแผนการใช้กำลังคน เป็นการวางแผนเพื่อให้มีการใช้กำลังคนที่มีอยู่ในหน่วยงานให้ได้ประโยชน์สูงสุด โดยจัดดำเนินการ ดังนี้

3.1 สํารวจและประเมินความรู้ความสามารถของกำลังคนที่มีอยู่

3.2 พัฒนาหรือฝึกอบรมกำลังคนที่มีอยู่ให้มีสมรรถภาพสูงสุด

3.3 ใช้กำลังคนที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของแต่ละคน

การจัดบุคลากรเข้าทำงานในสายงานวิชาการนั้นเป็นหน้าที่ของหัวหน้าสถานศึกษาที่จะต้องตัดสินใจสั่งการ โดยคำนึงถึงหลักการ ความเหมาะสมในหน้าที่นั้น ๆ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2536) เสนอหลักการที่ควรคำนึงดังนี้

หัวหน้าหมวดวิชาและหัวหน้าหน่วยงานวิชาการ

การจัดบุคลากรเข้าทำหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้าหน่วยงานวิชาการควรยึดหลักการต่อไปนี้

1.ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบของกรมเจ้าสังกัด ว่าด้วยการแต่งตั้งหัวหน้าหมวดวิชา และรองหัวหน้าหมวดวิชา (กรณีที่เป็นโรงเรียนรัฐบาล)

2.หัวหน้าหมวดวิชาจะต้องเป็นบุคคลที่คนส่วนใหญ่ในหมวดวิชาการนั้นรับรองและเชื่อถือ จึงจำเป็นต้องสอบถามความเห็นของบุคคลทั้งหมดในหมวดวิชานั้น ๆ นำมาประกอบการตัดสินใจแต่งตั้ง

3.ในโรงเรียนขนาดใหญ่ หัวหน้าสถานศึกษาอาจจัดวาระดำรงตำแหน่งของหัวหน้าหมวดวิชาได้แต่จะต้องตกลงเป็นที่เข้าใจเสียก่อนการประกาศใช้เป็นทางการการกำหนดวาระดำรงตำแหน่งเป็นผลดีในการพัฒนาองค์กรและบุคลากร

สำหรับหัวหน้าหน่วยงานในสายงานวิชาการ เช่น หัวหน้าห้องสมุด หัวหน้าไลตฯ และหัวหน้าฝ่ายวัดผล หัวหน้าสถานศึกษามักจะมอบให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการสรรหา

ครูผู้สอน

การจัดบุคลากรเข้าทำหน้าที่ครูผู้สอน ควรยึดหลักการต่อไปนี้

1. ครูผู้สอนจะต้องสอนตามความถนัดและพื้นความรู้ที่เรียนมา
2. การเลื่อนระดับครูผู้สอน ตามระดับนักเรียนที่เลื่อนขั้นขึ้นไป เป็นผลดีในการพัฒนาสมรรถภาพทางวิชาการครูผู้สอนไปด้วยในตัว และทำให้ครูผู้สอนรู้จักนักเรียนดียิ่งขึ้น แต่มีผลเสียในกรณีที่ครูผู้สอนและผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในวิธีการเรียนและสอนของกันและกัน
3. การกำหนดรายวิชาให้สอนนั้น เพื่อแบ่งเบาภาระในการเตรียมการสอน ควรกำหนดรายวิชาทางราบมากกว่าทางตั้ง เช่น กำหนดให้สอนคณิตศาสตร์ ม. 1 ห้องละ 6 คาบต่อสัปดาห์ มากกว่าจะกำหนดให้ผู้สอนคนเดียวสอนคณิตศาสตร์ ม. 1 ถึง ม. 3 จำนวน 6 คาบต่อสัปดาห์
4. การกำหนดคาบสอน ตามปกติจะถือเกณฑ์ ประถมศึกษาไม่เกิน 24 คาบต่อสัปดาห์ และมัธยมไม่เกิน 20 คาบต่อสัปดาห์ แต่อัตราดังกล่าวนี้จะถือโดยเคร่งครัดไม่ได้ ย่อมแล้วแต่อัตรากำลังที่โรงเรียนได้รับ และปริมาณของงานพิเศษที่มอบหมายให้แต่ละคนทำ รวมทั้งลักษณะวิชาที่สอนด้วย

สรุป การจัดบุคลากรทางด้านวิชาการ เป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจสั่งการ บุคคลอื่น ๆ เป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะ ประกอบการตัดสินใจเท่านั้น การแต่งตั้งให้บุคคลรับผิดชอบงานในหน้าที่ต่างๆ ควรออกเป็นคำสั่งจากผู้บริหารโรงเรียน พร้อมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรให้ชัดเจน แล้วประกาศให้ทุกคนทราบให้เข้าใจตรงกัน เพื่อให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเกิดความรับผิดชอบ มั่นใจในบทบาทหน้าที่ของตน และยังทำให้บุคลากรทุกฝ่ายรับรองฐานะของบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งด้วย

7. การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ

ชัยฤกษ์ วราวิทยา (2526) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นขบวนการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยอาศัยการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนเข้าใจ และให้ความร่วมมือแก่โรงเรียน ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามที่ตั้งไว้

อัปษรศรี ปลอดเปลี่ยว (2533) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่อยู่ภายในโรงเรียนกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ หรือกับผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษา รวมทั้งองค์การหรือบุคคลภายนอก ที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียน โดยดำเนินงานอย่างมีแผนต่อเนื่องกับกระบวนการไม่ตรีสัมพันธ์สองทาง

สรุป การประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มบุคลากรภายในโรงเรียนและกลุ่มบุคคลภายนอก รวมทั้งชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการไม่ตรีสัมพันธ์สองทาง ที่โรงเรียนต้องเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

จุดมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2540) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อเสนอรายงานให้ประชาชนทราบความเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนและการจัดการศึกษา
2. ส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ให้รู้สึกเป็นเจ้าของและเป็นหน้าที่ของประชาชน ที่ต้องให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาของเด็กทั้งทางโรงเรียนและที่บ้าน
4. สร้างความเชื่อถือ ศรัทธา และความเชื่อมั่น ความนิยมของประชาชนที่มีต่อโรงเรียน
5. ประเมินความต้องการของผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการศึกษา เพื่อโรงเรียนจะได้หาทางสนองตอบต่อความต้องการอย่างแท้จริง
6. ช่วยแก้ไขจัดปัดเป่าความขัดแย้ง บรรเทาข้อข้องใจทั้งหลาย ในแง่ต่าง ๆ ที่นักเรียน ผู้ปกครอง ครูและประชาชน ที่มีต่อโรงเรียนให้หมดสิ้นไป ให้ทุกฝ่ายมองโรงเรียนด้วยความชื่นชม
7. เพื่อเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เสนอแนะเพื่อปรับปรุงให้แนวความคิด มิใช่เพียงแต่เป็นความต้องการของครูหรือโรงเรียนเท่านั้น
8. เพื่อให้นักเรียน ครู ผู้ปกครองเข้าใจในระเบียบ กฎเกณฑ์ และเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องมีกฎระเบียบ ให้เข้าใจตรงกัน เพื่อร่วมมือกันในการปฏิบัติ
9. เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนสนับสนุน ช่วยเหลือ เกื้อกูลโรงเรียน ด้านกำลังกาย จิตใจ ปัญญา ความคิด วัสดุ แรงงาน ตลอดจนด้านการเงินที่ขาดแคลน
10. สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชนที่อยู่ใกล้ชิด โดยมีโรงเรียนเป็นทั้งศูนย์ประชาคม ศูนย์การศึกษาและศูนย์วัฒนธรรมของชุมชน

สรุป การประชาสัมพันธ์โรงเรียนมีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง บุคลากรภายในโรงเรียน บุคคลภายนอก รวมทั้งสถาบันต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียน และเป็นการแสวงหาความร่วมมือร่วมใจและสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่าง ๆ จาก บุคคล ชุมชนและสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของโรงเรียน โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาการศึกษา สร้างความนิยม และความเชื่อถือแก่โรงเรียน และป้องกันแก้ไขความเข้าใจผิด ซึ่งจะทำให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงของโรงเรียน

การดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน

การประชาสัมพันธ์โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการวางแผนและการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบ

ศิริพร เสนาะไสตร์ (2540) กล่าวถึง การดำเนินงานประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบควร ดำเนินงาน ดังนี้

1. ด้านการวางแผน หมายถึง การวางแผนทางการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอนการปฏิบัติงาน วิธีการปฏิบัติงาน การกำหนดบุคลากร ทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และการประเมินแผนชั้นไว้ล่วงหน้าอย่างรอบคอบและชัดเจน
2. ด้านการดำเนินงาน หมายถึง การกำหนดวิธีการระดมทรัพยากร เพื่อการปฏิบัติงาน ตามแนวทางรวมทั้งการประสานงาน วินิจฉัยสั่งการ การควบคุม การกำกับติดตาม และการวัดผลการปฏิบัติงาน
3. ด้านการประเมินผล หมายถึง การจัดสร้างเครื่องมือวัดผล การกำหนดระยะเวลาการวัดผล การดำเนินการวัดผล การสรุปการประเมินผล การรายงาน และการนำผลที่ได้ไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงาน

สรุป การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ควรมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล

8. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เป็นเครื่องชี้บ่งว่าเยาวชนไทยในอนาคตควรจะเป็นพลเมืองอย่างไรที่สังคมไทยต้องการ และสามารถดำเนินชีวิตของตนได้อย่างมีความสุข พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรแกนกลาง ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

หลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาเป็นชุมชนของการแสวงหาความรู้ จึงต้องมีหลักสูตรของตนเอง คือ หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม เป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียน และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดหลักสูตรสถานศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องทำงานร่วมกับครอบครัวและชุมชน ท้องถิ่น วิทยาลัย และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสองประการ ดังนี้

1. พัฒนาให้เด็กเกิดความสุขและความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ สร้างผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้มแข็ง ความสนใจ ประสบการณ์ และพัฒนาความมั่นใจ ให้เรียนและทำงานอย่างเป็นอิสระและร่วมใจกัน ให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ ๆ ในการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ได้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสาร ส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้ อยากเห็นและมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล
2. ส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและ วัฒนธรรม และโดยเฉพาะพัฒนาหลักการในการจำแนกระหว่างถูกและผิด พัฒนาหลักคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียน ให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบสามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรมขึ้น มีความเสมอภาค ควรพัฒนาความตระหนัก เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก และมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูล

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรจะต้องสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ และเปลี่ยนไปตามธรรมชาติของการศึกษา ผู้สอนต้องปรับปรุงกระบวนการสอนและประเมินกระบวนการสอนของตน การศึกษาจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ถ้าหลักสูตรมีการปรับปรุง ให้เป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นตลอดเวลา สถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อมองอนาคตว่า โลกและสังคมรอบ ๆ จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และสถานศึกษาจะต้องปรับตัว ปรับหลักสูตรอย่างไร จึงจะพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้เรียน ภาคธุรกิจ ภาครัฐในชุมชนร่วมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษา

แสดงความประสงค์อันสูงส่ง ที่ปรารถนาให้สถานศึกษาเป็นสถาบันพัฒนาผู้เรียน ที่มีพันธกิจหรือภาระหน้าที่ร่วมกันในการกำหนดงานหลักที่สำคัญ ๆ ของสถานศึกษา พร้อมด้วยเป้าหมาย มาตรฐาน แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ และการติดตามผล ตลอดจนจัดทำรายงานแจ้งสาธารณชน และส่งผลย้อนกลับให้สถานศึกษา เพื่อการปฏิบัติงานที่เหมาะสมตามหลักสูตรของสถานศึกษาและมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติที่กำหนดไว้

นอกจากนั้น สถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม และจัดให้มีการวัดและประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเป็นการประเมินเชิงวิวินิจฉัย เพื่อการปรับปรุงพัฒนาและการส่งต่อ ทั้งนี้ควรประสานสัมพันธ์กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายปี/รายภาค

ในแต่ละช่วงชั้นสถานศึกษาต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อทราบความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียน สถานศึกษาจะได้นำไปกำหนดแผนกลยุทธ์ในการปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

การจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องจัดทำโครงสร้างหลักสูตรซึ่งกำหนดสาระการเรียนรู้และเวลาเรียนไว้อย่างชัดเจน เพื่อสถานศึกษาจะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย

- สาระการเรียนรู้ / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ครบ 8 กลุ่มสาระรายปีหรือรายภาค ทั้งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและเพิ่มเติมตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

- มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียน

- เวลาแต่ละกลุ่มสาระ หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปีหรือรายภาค

การจัดทำสาระของหลักสูตร

1. กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มาจัดเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค ที่ระบุถึงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปีหรือภาคนั้น

การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของสาระการเรียนรู้ให้สถานศึกษา กำหนดเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

2. กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคโดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ในข้อ 1 ให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระและ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพ/ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

3. กำหนดเวลาและหรือจำนวนหน่วยกิต สำหรับสาระการเรียนรู้รายภาค ทั้งสาระการเรียนรู้พื้นฐานและสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติมขึ้น ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 -6 และช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายปีและกำหนดจำนวนเวลาเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐาน

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาค และกำหนด จำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้

ในการกำหนดจำนวนหน่วยกิต ของสาระการเรียนรู้รายภาค สำหรับช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ใช้เกณฑ์การพิจารณาที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นวิชาเฉพาะของสายอาชีพหรือโปรแกรม เฉพาะทางอื่น ๆ ใช้เกณฑ์การพิจารณา คือ สาระการเรียนรู้ที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ระหว่าง 40-60 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสมและใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน

4. จัดทำคำอธิบายรายวิชา โดยการนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สาระ การเรียนรู้รายปีหรือรายภาค รวมทั้งเวลาและจำนวนหน่วยกิตที่กำหนด ตามข้อ 1 , 2 และ 3 มา เขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา โดยให้ประกอบด้วย ชื่อรายวิชา จำนวนเวลาหรือจำนวนหน่วยกิต มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ของรายวิชานั้น ๆ

สำหรับชื่อรายวิชามีแนวทางในการกำหนดดังนี้ ชื่อรายวิชาของสาระการเรียนรู้ ให้ใช้ตาม ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนชื่อรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มขึ้น กำหนดได้ตามความเหมาะสม

5. จัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค ที่กำหนดไว้ไป บูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้หน่วยย่อย ๆ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ และผู้ เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อเรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้ว ผู้เรียนสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของทุกรายวิชา

6. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชารายปีหรือรายภาคและหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอน

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษา คือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการวางแผน และดำเนินงานการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

สรุป การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารจะเป็นผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่ในการเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตร โดยร่วมให้ความเห็น กำหนดวิสัยทัศน์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจนสาระของหลักสูตรทุกช่วงชั้น สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ และมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรของสถานศึกษา สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตรเพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาสาระของหลักสูตรของสถานศึกษาให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

9. การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดของ กิติมา ปรีดีติลล (2532) เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหาร ที่จะต้องทำโดยการจัดการเรียนให้มีความเหมาะสม มีการสอนที่ถูกต้อง ตลอดจนมีการอำนวยความสะดวกเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หลักที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน คือ ควรจัดความรู้และคุณสมบัติอื่นที่ตรงความต้องการให้แก่ผู้เรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เนื้อหาที่สอนยึดหยุ่นตามเหตุการณ์ สภาพของชุมชนหรือท้องถิ่น และความสนใจของผู้เรียน การเรียนรู้ของเด็กอาจเกิดมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนการสอนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการใช้หลักสูตร เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับเด็ก ครูเป็นผู้จัดประสบการณ์ให้กับเด็กโดยคำนึงถึงบรรยากาศ ความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับสมิทธ คุณานุกร (2523)

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการไปตามเป้าหมายของหลักสูตรที่ต้องการ

สรุป การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนร่วมมือกัน จัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดให้มีการดำเนินการตามภารกิจในการจัดเตรียมและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ แก่ครู ให้กำลังใจครู และเป็นທີ່ปรึกษาทางด้านวิชาการให้แก่ครู เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำแผนการสอน/บันทึกการสอน

ภารกิจสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการให้ครูผู้สอนเกิดความพร้อม และความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอน/บันทึกการสอนไว้ล่วงหน้า

การจัดทำแผนการสอน/บันทึกการสอน หมายถึง เอกสารที่เตรียมไว้สำหรับการสอน การทำแผนการสอน/บันทึกการสอนมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้สอน เพื่อจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การทำแผนการสอน/บันทึกการสอนมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับผู้สอนว่าจะเลือกรูปแบบใด ที่จะเหมาะกับวัย สติปัญญาและความสามารถของผู้เรียน ผู้สอนต้องพิจารณาดูเนื้อหาสาระต่าง ๆ และสิ่งประกอบการเรียนการสอนให้ละเอียดถี่ถ้วน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วย สำหรับหัวข้อต่าง ๆ ที่จะบันทึกลงในแผนการสอน/บันทึกการสอนส่วนใหญ่ ได้แก่ ชื่อวิชา ระดับชั้น ชื่อหน่วย หัวข้อเรื่อง กิจกรรมประกอบการเรียนการสอน การประเมินผล ฯลฯ ข้อดีของแผนการสอน/บันทึกการสอนช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามระบบระเบียบ ช่วยเตือนความจำไม่ให้เกิดข้อบกพร่องระหว่างสอน และสามารถบันทึกเพิ่มเติมหลังจากสิ้นสุดการสอน

สรุป การจัดทำแผนการสอน/บันทึกการสอน เป็นการเตรียมความพร้อมของครูผู้สอนไว้ล่วงหน้าก่อนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2542) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

ทิตานา แชมมณี (2542) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ซึ่งได้จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น มีจิตใจจดจ่อผูกพัน และมีปริมาณการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่มากขึ้น โดยต้องสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การกำหนดจุดหมายสาระกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์ การเรียนรู้เต็มความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

สรุป การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามความสนใจ ความถนัด และตามประสบการณ์ของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะได้รับการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการไปตามเป้าหมายของหลักสูตร โดยผู้เรียนจะมีลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ดังนี้

กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมาย สาระ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สัมผัส และสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นมนุษย์ ธรรมชาติ และเทคโนโลยี ผู้เรียนได้ค้นคว้า ทดลอง ฝึกปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้จนค้นพบสาระสำคัญของบทเรียน ได้ฝึกวิถีคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ จินตนาการ และสามารถแสดงออกได้ชัดเจนมีเหตุผล

ครูมีบทบาทปลูกฝังและเสริมแรงศิษย์ในทุกกิจกรรม ให้ค้นพบคำตอบและแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม ความมีวินัย รับผิดชอบต่อการทำงาน ผู้เรียนมี

โอกาสฝึกการประเมิน และปรับปรุงตนเอง ยอมรับผู้อื่น สร้างจิตสำนึกในความเป็นพลเมือง และพลโลก

สรุป การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ ครูมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ รู้จักแสวงหาคำตอบและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ขั้นตอนการจัดการกระบวนการเรียนรู้

1.การสำรวจความต้องการ

- 1.1สำรวจความต้องการ / ความสนใจของผู้เรียน
- 1.2สำรวจพื้นฐานความรู้เดิม

2.การเตรียมการ

- 2.1ครูเตรียมเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องการเรียนรู้
- 2.2วางแผนการเรียนการสอน

3.การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น

- 3.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
- 3.2 ชี้นำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 3.3 ชี้นำวิเคราะห์อภิปรายผลงาน / องค์ความรู้ที่สรุปได้จากกิจกรรมการเรียนรู้
- 3.4 วิเคราะห์อภิปรายกระบวนการเรียนรู้

4.การประเมินผล

5.การสรุปและการนำไปประยุกต์ใช้

สรุป การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน มีการสำรวจความต้องการ/ความสนใจของผู้เรียน การเตรียมการ/การวางแผน การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล การสรุปและนำผลไปประยุกต์ใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การสอนซ่อมเสริม

การจัดการสอนซ่อมเสริม เป็นภารกิจที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องจัดให้กับผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ช้า หรือผู้เรียนที่เรียนรู้ได้เร็วกว่าผู้เรียนคนอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้รับการส่งเสริม และพัฒนาตามศักยภาพ ในเรื่องการสอนซ่อมเสริม มีนักวิชาการกล่าวไว้ว่า

กิติมา ปรีดีติติก (2532) กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริม หมายถึง การสอนเป็นพิเศษ นอกเหนือจากการสอนตามแผนการสอนปกติ เพื่อแก้ไขส่วนบกพร่องที่พบในตัวนักเรียน การสอนซ่อมเสริมเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนที่เรียนช้าสามารถเรียนทันเพื่อน ช่วยให้นักเรียนที่เรียนไม่เข้าใจมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ช่วยให้นักเรียนที่เรียนแล้วไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายได้สัมฤทธิ์ผล ช่วยให้นักเรียนที่เรียนดี เรียนเก่ง มีความเฉลียวฉลาดอยู่แล้ว ได้มีโอกาสเสริมความรู้ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริมมี 4 ลักษณะ คือ

1. สอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน เป็นการสอนปรับพื้นฐานความรู้ของนักเรียนก่อนจะเข้าสู่หลักสูตร มักจะนำมาใช้เมื่อได้รับนักเรียนใหม่จากสถานศึกษาแตกต่างกัน ทำให้พื้นฐานความรู้เดิมแตกต่างกันไป จึงจำเป็นต้องสอนซ่อมเสริมมักจะเป็นการเรียนในหมวดวิชาบังคับที่ต้องเรียนร่วมกัน

2. สอนซ่อมเสริมขณะที่ทำการสอน เป็นการพบข้อบกพร่องของนักเรียนที่ไม่เข้าใจบทเรียนบางตอนจึงทำการสอนซ่อมเสริม เพื่อจะได้ติดตามการเรียนได้ทันและเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอน

3. สอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว เมื่อมีการวัดผลในวิชาแล้ว ปรากฏว่าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดมีจุดประสงค์บางจุดประสงค์ที่ไม่ผ่านจึงจำเป็นต้องสอนซ่อมเสริมเพื่อจะได้สอบแก้ตัวใหม่

4. สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ฉลาดหรือเรียนเร็ว นักเรียนบางคนมีสติปัญญาสูง ควรสอนซ่อมเสริมเพื่อจะได้ไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน

วิธีการจัดสอนซ่อมเสริมในสถานศึกษา ทำได้ดังนี้

1. เมื่อครูอาจารย์พบข้อบกพร่องจากการสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนักเรียนทั้งในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียนสามารถสอนซ่อมเสริมได้

2. เมื่อครูพบข้อบกพร่องจากการวิเคราะห์ผลการประเมินที่ปรากฏในการวัดผล ควรจะได้อสอนซ่อมเสริมได้ในจุดที่นักเรียนอ่อน เพื่อช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สรุป การสอนซ่อมเสริม เป็นวิธีการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ตามศักยภาพ การดำเนินการสอนซ่อมเสริมจะมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารควรจะประชุมปรึกษาระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนดำเนินการ พร้อมทั้งชี้แจงความจำเป็นของการสอนซ่อมเสริม และวิธีการสอนซ่อมเสริม นอกจากนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องติดตามและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอ

11. การใช้สื่อการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก มีทักษะกระบวนการ และประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งตามแนวคิดในกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ สื่อมีหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ เหตุการณ์ ต่างก็เป็นสื่อการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น ในที่นี้ได้จำแนกสื่อเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ให้สาระความรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสาร หนังสือ ตำรา หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร บันทึกรายงาน เป็นต้น

2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น วัสดุทัศนวิทัศน์ สไลด์ เทปเสียง คอมพิวเตอร์ช่วยสอน อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3. สื่ออื่น ๆ ได้แก่

- สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากรที่เป็นภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่มีความรู้ความชำนาญในสาขาอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

- สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือสภาพที่มีอยู่รอบ ๆ ตัวผู้เรียน เช่น ต้นไม้ สัตว์ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ห้องสมุด ชุมชน สังคม เป็นต้น

- สื่อกิจกรรม/กระบวนการ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ครูหรือผู้เรียนกำหนดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้ในการฝึกทักษะซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ เช่น การแสดงละคร บทบาทสมมุติ การสาธิต สถานการณ์จำลอง การจัดนิทรรศการ การไปทัศนศึกษา เป็นต้น

- สื่อวัสดุ/เครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้น เพื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ อุปกรณ์การทดลองทางวิทยาศาสตร์ เครื่องมือช่าง เป็นต้น

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ขวนคิด ขวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้การ

ใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการดังนี้

1. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน
4. ศึกษาวิธีการเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
5. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง และที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่กันอย่างสม่ำเสมอ
6. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษา และในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
7. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น
8. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

หลักการเลือกสื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545) กล่าวว่า ครูผู้สอนจะต้องวางแผนจัดการเรียนรู้และเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม หลักการเลือกสื่อการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่

1. สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่จะสอน ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง จากนั้นจึงจะพิจารณาว่าจะเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ประเภทใดที่มีความเหมาะสมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดจุดมุ่งหมายไว้
2. เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้สอนจำเป็นต้องวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน เพื่อจะได้รู้พัฒนาการด้านต่าง ๆ และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ เพราะบุคคลมีวิธีการเรียนรู้ที่ แตกต่างกัน ผู้สอนจึงควรจะได้ศึกษาวิธีการเรียนรู้แต่ละคนด้วย

3. มีความเป็นไปได้และค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม มีสื่อการเรียนรู้หลายชนิดที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ได้เช่นเดียวกัน ควรเลือกใช้วิธีการที่ประหยัดกว่า และมีความเหมาะสมมากกว่า

4. ความสะดวกและความสามารถในการใช้สื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้บางชนิดเป็นสื่อสมัยใหม่ที่ผู้ใช้จะต้องศึกษาและใช้สื่อ นั้น ๆ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ สื่อบางชนิดมีความยุ่งยากในการจัดหาและเทคนิคการใช้ อาจจำเป็นต้องเลือกใช้สื่อชนิดอื่นที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีเช่นเดียวกันแทน

หลักการใช้สื่อการเรียนรู้

นอกเหนือจากการเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2545) กล่าวว่า ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพด้วย ซึ่งมีหลักการดังนี้

1. การเตรียมตัวของผู้สอน ผู้สอนจำเป็นจะต้องเตรียมการในด้านต่าง ๆ ก่อนที่จะนำสื่อการเรียนรู้ไปใช้ กล่าวคือ

1.1 ศึกษาเนื้อหาในสื่อการเรียนรู้ที่ได้เลือกไว้ เพื่อตรวจสอบดูว่าเนื้อหามีความสมบูรณ์ตามที่ต้องการหรือไม่ จะได้จัดหาหรือจัดทำสื่อชนิดอื่นเพิ่มเติม

1.2 ทดลองใช้สื่อการเรียนรู้บางประเภท ซึ่งอาจมีความยุ่งยากในการใช้ หรือต้องการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อชนิดนั้น ๆ

1.3 จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อจะได้ไม่เสียเวลาในขณะที่ใช้ ควรตรวจสอบอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ให้ครบถ้วนและให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานด้วย

2. การเตรียมจัดสภาพแวดล้อม การใช้สื่อบางประเภทจะต้องมีการจัดเตรียมสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการใช้สื่อประเภทนั้น ๆ

3. การเตรียมพร้อมผู้เรียน การใช้สื่อบางอย่างจำเป็นต้องชี้แจงให้ผู้เรียนรู้วัตถุประสงค์การเรียนรู้ของการใช้สื่อ นั้น ๆ เพื่อเป็นการให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย

4. การใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องใช้สื่อการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างราบรื่น และให้เกิดการเรียนรู้ที่ต้องการ ปฏิภิกิริยาของผู้เรียนที่มีต่อสื่อเป็นเครื่องชี้วัดได้ว่าสื่อ นั้นเหมาะสมกับกิจกรรมและผู้เรียนเพียงใด

5. การประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ว่ามีอุปสรรคปัญหาจากการใช้อย่างไร เหมาะสมกับกิจกรรมและกลุ่มผู้เรียนระดับใด การประเมินจะช่วยให้ตัดสินใจเลือกและใช้สื่อในครั้งต่อไป หรือพัฒนาเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

สรุป สื่อการเรียนรู้มีความสำคัญและความจำเป็นในการที่จะช่วยครูจัดกิจกรรมการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในกระบวนการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนรู้ให้ได้ผล สื่อนั้นต้องตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมของบทเรียน

11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพ

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจะต้องทำหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน ต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2542) ได้ให้ความเห็นว่า การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งเป็นวิธีการวัดและประเมินผลที่ต้องการตอบสนองการประเมินความสามารถ ทักษะ ความคิดขั้นสูงที่ซับซ้อน การแก้ปัญหา การปฏิบัติจริง ตลอดจนความสามารถในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้เป็นอย่างดี การประเมินผลตามสภาพจริง จะเป็นแนวทางให้ได้ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ มีสาระสำคัญดังนี้

การประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หมายถึง กระบวนการสังเกต การบันทึก และรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำ เพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาถึงผลกระทบต่อเด็กเหล่านั้น เน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงานของนักเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริง ในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นผู้ค้นพบและผู้ผลิตความรู้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง รวมทั้งพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อสนองจุดประสงค์ของหลักสูตรและความต้องการของสังคม

วิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลตามสภาพจริง

1. การประเมินการแสดงผลและกระบวนการของนักเรียน (Performance and process) มีวิธีการและเครื่องมือที่ใช้หลากหลายประการ เช่น

1.1 การสังเกต คือ การเฝ้าดูเด็กตลอดเวลา โดยทั่วไปครูยอมรับว่าการสังเกตเด็กเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในระหว่างการสอนของครู ซึ่งจากการสังเกตของครูจะสามารถเห็นพฤติกรรมของเด็กเป็นรายบุคคล หรือความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม การสังเกตมี 2 วิธี คือ การสังเกตอย่างไม่ตั้งใจ และการสังเกตอย่างตั้งใจ

1.2 การบันทึกพฤติกรรม การบันทึกข้อมูลสำคัญในเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับเด็กแต่ละวัน

1.3 แบบสำรวจรายการ เป็นเครื่องมือที่ใช้ได้รวดเร็วกว่าแบบบันทึกพฤติกรรมจะเน้นดูที่ความเจริญเติบโต และพัฒนาการหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ รวมทั้งองค์ประกอบของหลักสูตร องค์ประกอบของแบบสำรวจรายการ ได้แก่ คุณลักษณะ ทักษะ ความสนใจ และพฤติกรรมที่มุ่งหวังตามมาตรฐานของหลักสูตร

1.4 Inventories คล้ายคลึงกับแบบสำรวจรายการ แต่จะมลกภาพรวมมากกว่าใช้เป็นแนวทางที่ดูร่องรอยของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเรื่อย ๆ

1.5 มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scales) ต้องการให้ผู้สังเกตคิดค้นเกี่ยวกับความรู้ ทักษะความรู้สึก และคุณลักษณะในขอบเขตที่สังเกต โดยกำหนดเป็นตัวเลขหรือบรรยายระดับคุณภาพเป็นเครื่องมือที่สร้างค่อนข้างยาก

1.6 การสุ่มเวลา (Time Sampling) ครูต้องสังเกตว่านักเรียนจะใช้เวลานานแค่ไหนในการเปลี่ยนชั่วโมงเรียนในวิชาหนึ่งไปอีกวิชาหนึ่ง

1.7 การสุ่มเหตุการณ์ Event Sampling ทำให้ได้กฎหมาย ครูอาจต้องการสังเกตความคิดสร้างสรรค์ในงานศิลปะ ต้องเริ่มต้นจำแนกพฤติกรรมที่สังเกต

1.8 การสัมภาษณ์ ทำให้ได้ข้อมูลที่ก่อให้เกิดความเข้าใจเด็กแต่ละคนอย่างลึกซึ้ง

2. การประเมินกระบวนการและผลผลิตของนักเรียน (Processes and Product) ผลผลิตของนักเรียนมีความสำคัญเป็นส่วนหนึ่งของนักเรียน และเป็นสิ่งจำเป็นในการประเมินตามสภาพจริง รายการผลผลิตนำไปสู่การประเมินอย่างต่อเนื่อง ผลผลิตของนักเรียนจะเป็นสื่อกลางให้ครูเข้าใจระบบการเรียนรู้ของนักเรียน ข้อมูลสำคัญของนักเรียนในการสำรวจค้นพบ ค้นคว้า ทดลอง และการแก้ปัญหา สำหรับจุดเน้นของการประเมินผลตามสภาพจริงจะไม่สิ้นสุดที่ผลผลิตเท่านั้น แต่จะเน้นที่กระบวนการที่มีผลต่อผลผลิตที่ได้ด้วย

สรุป การประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการประเมินผลการเรียนที่ครูเฝ้าดูนักเรียน โดยอาศัยการสังเกตและเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เป็นกิจกรรมที่สอดแทรกในการเรียนการสอน ในชีวิตประจำวัน โดยเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นผู้ค้นพบความรู้ เป็นผู้ผลิตผลงาน และมีโอกาสฝึกปฏิบัติจริงในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงชีวิตจริง การประเมินผลจากสภาพจริง สามารถประเมินได้จากแฟ้มผลงาน การจัดนิทรรศการ การทำงานกลุ่ม การทำโครงการ การนำเสนอผลงาน แบบฝึกหัดแบบฉบับที่grayวัน เป็นต้น

12. การพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็นต่อประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างมาก การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษานั้น มุ่งพัฒนาอาจารย์เป็นสำคัญ ซึ่ง กัฟฟ์ (Guff, 1975) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนหรือวิทยาลัยนั้นมุ่งที่การพัฒนาตัวอาจารย์ เป็นการพัฒนาความก้าวหน้าของบุคลากรในด้านความรู้ ทักษะ การรับรู้ และเทคนิคต่าง ๆ ในการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์กับนักเรียน นักศึกษา และเพื่อนร่วมงาน

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรไว้ เช่น

สมพงษ์ เกษมสิน (2526) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น และนอกจากนี้ยังมุ่งพัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปในทางที่ดี มีกำลังใจ รักงาน มีขวัญในการปฏิบัติงาน และมีความคิดริเริ่มที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

สมาน รังสิโยกฤษฎ์ (2526) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงานดีขึ้น ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2529) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการส่งเสริมให้คนที่ปฏิบัติงานอยู่แล้วได้เพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

สรุป การพัฒนาบุคลากร เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2536) กล่าวถึงขั้นตอนในการพัฒนาบุคลากรไว้ ดังนี้

1. การสำรวจความต้องการในการพัฒนาบุคลากร อาจสำรวจหรือรวบรวมข้อมูลจากปริมาณของงานที่โรงเรียนรับผิดชอบ เทคนิควิธีต่าง ๆ ที่โรงเรียนใช้อยู่ และความรู้ความสามารถ ตลอดจนวิธีการดำเนินงานที่บุคลากรในโรงเรียนใช้ในการปฏิบัติงาน
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเป็นการร่วมกันพิจารณาและกำหนดว่าในการพัฒนาบุคลากรนั้นโรงเรียนต้องการอะไร และต้องการให้บุคลากรที่เข้าร่วมพัฒนานั้นมีความรู้ความสามารถหรือความชำนาญระดับใด
3. การกำหนดรูปแบบในการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องพิจารณารูปแบบของการพัฒนาให้สอดคล้องกับสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการดำเนินงานในขั้นที่ 1 และ 2 รูปแบบการพัฒนาบางอย่างอาจจะเน้นเพียงให้ความรู้เฉพาะด้าน บางอย่างต้องการให้ความรู้หรือพัฒนาบุคลากรในสายงานทั้งหมด ซึ่งจะต้องพิจารณาคัดเลือกตามความเหมาะสม
4. การดำเนินการพัฒนา เมื่อได้ตกลงเลือกรูปแบบของการพัฒนาแล้ว โรงเรียนจึงดำเนินการตามรูปแบบที่ตนเลือกไว้ ซึ่งในการพัฒนาบางครั้งอาจจะมีรูปแบบผสมก็ได้ เช่น มีการอบรมประกอบด้วยบรรยาย อภิปราย และการศึกษาดูงานก็ได้
5. ขั้นประเมินการพัฒนา ซึ่งควรจะดำเนินการประเมินทั้งในด้านของวิธีการพัฒนานั้น อาจจะทำการประเมินการพัฒนาหรือเมื่อการพัฒนาเสร็จสิ้นใหม่ ๆ ส่วนการประเมินผลการพัฒนานั้นควรทำเมื่อบุคลากรที่ผ่านการพัฒนาแล้วเข้าปฏิบัติงานสักระยะเวลาหนึ่ง

สรุป การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การสำรวจความต้องการ การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดรูปแบบ การจัดกิจกรรม และการประเมินผลการพัฒนาบุคลากร และเพื่อให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรพิจารณา สนับสนุน และส่งเสริมให้บุคลากรทุก ๆ คนได้รับการพัฒนาที่ทันสมัยอย่างทัดเทียมกัน

แนวทางการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2543) ได้ให้แนวทางการดำเนินการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. จัดแหล่งการเรียนรู้ให้ครูได้ศึกษาและพัฒนาตนเอง
2. จัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ให้ร้อยรัดกับการนิเทศจากภายนอก หรือการส่งเสริมสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาที่เป็นพี่เลี้ยง
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษากลับคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ และมีเสรีภาพทางวิชาการ

4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ทำงานร่วมกัน ได้แลกเปลี่ยนสิ่งที่เรียนรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้ารับการอบรม ร่วมประชุม สัมมนา ฝึกปฏิบัติการ ที่หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จัดขึ้น
6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา ได้แลกเปลี่ยนการเรียนรู้และประสบการณ์ในการทำงานกับบุคลากรในสถานศึกษาอื่น
7. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพครู
8. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้สะสมประสบการณ์ทางวิชาชีพ เพื่อการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น

สรุป การพัฒนาบุคลากร เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเทคนิคต่าง ๆ ในการเรียนการสอน ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน อันก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย

13. การนิเทศภายในสถานศึกษา

นักวิชาการ นักการศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษา ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนหรือที่ปัจจุบันเรียกว่าการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

สิปนนท์ เกตุทัต (2518) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการนิเทศการศึกษา โดยอาศัยบุคลากรภายในโรงเรียนเองเป็นผู้นิเทศ ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หรือหัวหน้าหมวดวิชา รวมทั้งครูที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญ ตลอดจนมีประสบการณ์ในการสอนเฉพาะสาขาวิชา บุคลากรเหล่านี้จะต้องสามารถทำการนิเทศครูในโรงเรียนในรูปของการเป็นที่เลี้ยง การปรึกษางานในหมู่คณะ การให้ความรู้เพิ่มเติม โดยยึดหลักการฝึกกำลังปฏิบัติงานให้สำเร็จด้วยดี

สงัด อุทรานันท์ (2527) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียน โดยการร่วมมือของบุคคลทั้งหมดภายในโรงเรียน

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวว่า ลักษณะการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หัวหน้าหมวดวิชา โดยความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนร่วมมือกันปรึกษาหารือเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล วางแผนการปรับปรุงการเรียน

การสอน ตลอดจนคุณภาพของบุคลากรภายในโรงเรียนให้ดีขึ้นตลอดเวลา นอกจากนี้ทางโรงเรียนอาจเชิญวิทยากรและศึกษานิเทศก์มาร่วมงานด้วย

สรุป การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบุคลากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษา ในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติงานของครู เพื่อทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่สถานศึกษาต้องการ

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

ในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา จำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงาน เพราะจุดมุ่งหมายจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถมองเห็นแนวทางในการทำงาน

สังัด อุทรานันท์ (2530) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ มีทักษะ และเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงาน และมีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน
2. เพื่อพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน โดยการนำหลักการนิเทศการศึกษาและกระบวนการนิเทศการศึกษามาใช้ในการบริหารงานโรงเรียน เพื่อให้งานการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อประสานความสัมพันธ์อันดีในกลุ่มผู้ร่วมปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ สร้างความมั่นใจ ความสบายใจ ความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียน
5. เพื่อติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการประสานงานและอำนวยความสะดวกอย่างสม่ำเสมอ

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ (2528) กล่าวถึง จุดหมายของการนิเทศภายในว่า เป็นการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลงานดี มีคุณภาพสูง พัฒนางาน พัฒนาคคน ประสานงาน ประสานความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร

สรุป การนิเทศภายในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือครูให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาการเรียนการสอน ตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และช่วยประสานให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามความมุ่งหมาย

การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2529) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. การเตรียมการนิเทศ
 - 1.1 แจกนโยบายการนิเทศแก่ครู
 - 1.2 ตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
 - 1.3 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นระดับโรงเรียน
 - 1.4 กำหนดกรอบ แผนงาน นโยบาย และวัตถุประสงค์
2. การวางแผนการนิเทศ
 - 2.1 การวางแผนระดับโรงเรียน
 - 2.2 การวางแผนระดับหมวดวิชา
 - 2.3 จัดทำโครงการและงาน
3. ขั้นปฏิบัติตามแผนการนิเทศ
 - 3.1 ดำเนินการตามแผนและโครงการ
 - 3.2 พัฒนาสื่อและวิธีการนิเทศ
4. การประเมินผลการนิเทศ
 - 4.1 กำกับ ติดตาม และควบคุมคุณภาพ

สรุป การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนมีขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการนิเทศ ขั้นวางแผนการนิเทศ ขั้นปฏิบัติตามแผนการนิเทศการ และขั้นประเมินผล

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน

กรมสามัญศึกษา (2529) เสนอว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย คือ

1. ผู้นิเทศภายใน หมายถึง บุคลากรที่อยู่ภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดต่าง ๆ รวมไปถึงครูผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์สูงในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ที่โรงเรียนมอบหมายหรือแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศ
2. ผู้รับการนิเทศ หมายถึง ครูหรือผู้ได้รับประโยชน์จากการนิเทศทั้งโดยตรงและโดยอ้อม
3. ผู้สนับสนุนการนิเทศ หมายถึง ผู้ที่จะช่วยให้การดำเนินงานนิเทศบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันต่างๆ และวิทยากรในชุมชน

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวสรุปเกี่ยวกับผู้นิเทศภายในโรงเรียน คือ บุคลากรที่อยู่ภายในโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ รวมไปถึงครูผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญและมีประสบการณ์ในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งที่โรงเรียนได้คัดเลือกหรือแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

สรุป ผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วยบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ

14. การประเมินผลงานวิชาการ

การจัดการศึกษาในโรงเรียนนั้นเป็นภารกิจสำคัญของงานวิชาการ ซึ่งในการที่จะจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำเป็นต้องมีการติดตามผลการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ทราบความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานทุกชั้นตอน ดังที่ สิริธร สุขโชใจ (2531) กล่าวว่า การปฏิบัติงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียน จำเป็นต้องอาศัยการประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่างานที่ได้ปฏิบัติไปแล้วได้ผลดีเพียงใด มีอุปสรรคและปัญหาอะไรบ้าง เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับนโยบาย และแผนงานของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ และถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องจัดให้มีการประเมินผลการจัดงานวิชาการเป็นประจำทุกปี

กรมสามัญศึกษา (2532) ได้ให้ความเห็นว่า การประเมินผลงานวิชาการ เป็นการดำเนินการประเมินผลงานวิชาการของโรงเรียน ได้แก่ การจัดให้มีคณะกรรมการประเมินผลงานวิชาการ การจัดให้มีการประเมินผลงานทุกระยะ สามารถตรวจสอบหลักฐานการดำเนินงานทางวิชาการ มีการวิเคราะห์ผลการประเมินผลงานวิชาการ และนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กรมสามัญศึกษา (2539) กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการจัดงานวิชาการไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบความก้าวหน้า หรือความล้มเหลวของการปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้
2. เพื่อได้ทราบปัญหา และแก้ปัญหาข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข
3. เพื่อปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น
4. เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นต่าง ๆ จากผู้ร่วมงาน
5. เพื่อเป็นการเตรียมรายงานการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในการประเมินผลการจัดงานวิชาการ สิ่งที่จะต้องคำนึงถึง คือ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้ปฏิบัติงาน ลักษณะงานที่ทำ สภาพของการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานนั้น ๆ และหลักการประเมินผลการปฏิบัติงานวิชาการซึ่ง ประสพ ชารินวิวัฒน์ (2539) กล่าวไว้ ดังนี้

1. ยึดจุดมุ่งหมายของงานที่วางไว้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลว่า งานที่ทำนั้นได้ผลตามจุดมุ่งหมายหรือไม่
2. ต้องทราบข้อมูลพื้นฐานของสิ่งที่จะประเมินเสียก่อน เพื่อที่จะได้สามารถเปรียบเทียบกับผลการประเมินผลครั้งหลัง ๆ ว่าเป็นอย่างไร
3. ทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อจะได้สิ่งที่เป็นจริง โดยต้องทำความเข้าใจว่าเป็นการประเมินผลเพื่อปรับปรุงมิใช่เป็นการจับผิด
4. การประเมินผลควรทำเป็นระยะ ๆ ติดต่อกันไป เพื่อจะได้เห็นแนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงในงานต่าง ๆ
5. ใช้ผลของการประเมินเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขงานต่อไป

วิธีการในการประเมินผล

1. การออกแบบสอบถาม
2. การเขียนรายงาน
3. การบันทึกเหตุการณ์สำคัญ
4. การอภิปรายฟังความคิดเห็น
5. การเปรียบเทียบผลงานของบุคลากร
6. การศึกษาจากผลงานที่ปรากฏ
7. การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล
8. การตั้งตัวรับฟังความคิดเห็น
9. การจัดประชุมสัมมนา สรุปผลงานประจำปี

ตามเกณฑ์มาตรฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539 ในเรื่องของการประเมินผลการจัดงานวิชาการ โรงเรียนจะต้องจัดให้มีการประเมินผลการจัดงานวิชาการให้เป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ จัดให้มีคณะกรรมการดำเนินงาน มีการวิเคราะห์ผลการประเมิน แล้วนำไปใช้ในการปรับปรุงงานวิชาการ

สรุป การประเมินผลงานวิชาการ เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานวิชาการอย่างยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดให้มีการประเมินผลงานวิชาการขึ้น เพราะ เป็นการตรวจสอบ ว่างานได้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่และบรรลุผล

สำเร็จมากน้อยเพียงใด และในการประเมินนั้นจะต้องคำนึงถึงหลักการ กล่าวคือ สิ่งที่จะประเมินโดยจะต้องประเมินทั้งระบบ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม ปัจจัยหรือตัวบ่อน กระบวนการ หรือวิธีดำเนินการและผลผลิต ระยะเวลาในการประเมิน วิธีประเมิน และผู้ประเมินซึ่งสามารถนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ จุดดี จุดเด่น และจุดด้อย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินการวางแผนที่จะพัฒนาและเตรียมการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

15. การรายงานผล

การดำเนินงานตามแผนงานวิชาการจะดำเนินไปได้มากน้อยและประสบความสำเร็จหรือมีอุปสรรคเพียงใดนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานซึ่ง วิจิตร ศรีธำณ (2523) กล่าวว่า การรายงานผล หมายถึง การเสนอผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เพื่อให้ผู้บริหารและสมาชิกทราบความเคลื่อนไหว และความคืบหน้าของกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับ ชัยฤกษ์ วราวิทยา (2526) กล่าวสรุปว่า การรายงาน คือ การแจ้งผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ผู้บริหารและสมาชิกรับทราบความก้าวหน้า อุปสรรคของการทำงานอย่างสม่ำเสมอ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530) กล่าวว่า การรายงานผล หมายถึง การสรุปผล การกำกับติดตาม และนิเทศงานทุกด้าน รายงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้บังคับบัญชาทราบถึงผลงาน ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลจากการรายงานผลไปใช้พิจารณาปรับปรุงแก้ไข ให้การปฏิบัติการกำกับติดตาม และนิเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากความหมายของการรายงานที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการรายงานจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ ผู้รายงาน/ผู้ให้ข่าว ผู้รับงาน/ผู้รับสาร และเนื้อหาสาระของข่าวสาร/รายงาน ผู้บริหารควรเตรียมพร้อมสำหรับการรายงาน ควรรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ และรายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ เพราะจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน สามารถให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกันได้

การรายงานผล อาจทำด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และเพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงาน หรือบันทึกไว้เป็นข้อมูลในการศึกษาอ้างอิง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530)

ขั้นตอนการรายงานผล มีลำดับขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล ผู้ทำรายงานต้องรวบรวมข้อมูลงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพภายในช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้

2. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 จัดหมวดหมู่ข้อมูลที่รวบรวมและตรวจสอบแล้วในชั้นที่หนึ่ง เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบ

2.2 เปรียบเทียบข้อมูลที่จัดหมวดหมู่กับข้อมูลเดิม (ถ้ามี) หรือเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ในกรณีเป็นการรายงานครั้งแรก

2.3 วิเคราะห์ข้อมูล หรือวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบข้อมูลแต่ละหมวดหมู่ แปลผลข้อมูลเพื่อให้รู้ว่าจากข้อมูลและผลการเปรียบเทียบแสดงให้เห็นอะไรบ้าง เปลี่ยนแปลงอย่างไร ผลเป็นอย่างไร เนื่องจากสาเหตุใด

3. ชั้นสรุปอภิปรายจัดทำข้อเสนอแนะ

3.1 สรุปผลงานกิจกรรมโดยส่วนรวมทั้งหมดทุก ๆ ด้าน ในช่วงเวลาที่รายงาน

3.2 อภิปรายผลโดยส่วนรวมทุกด้านที่ผลสรุปออกมาเป็นเช่นนั้น เพราะอะไร มีสาเหตุปัญหาอุปสรรค หรือปัจจัยสนับสนุนอะไรบ้างที่ก่อให้เกิดผลเช่นนั้น โดยอภิปรายรวม ๆ จากผลสรุป

3.3 จัดทำข้อเสนอแนะโดยส่วนรวมที่ต่อเนื่องกับการอภิปรายผล การจัดทำข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้ สามารถแก้ปัญหาอุปสรรคหรือส่งเสริมให้งานมีความก้าวหน้า ทั้งนี้ควรเรียงลำดับความสำคัญจำเป็นเร่งด่วนไว้ด้วย

4. ชั้นบันทึก จัดทำเอกสาร

4.1 บันทึกผลการสรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะลงในแบบรายงาน ถ้าเป็นการรายงานตามสายบังคับบัญชาควรเสนอผู้มีอำนาจลงนาม และเตรียมจัดส่งแบบรายงานต่อไป

4.2 เก็บสำเนาแบบรายงาน หรือแบบสถิติเข้าระบบเก็บข้อมูลหรือคลังข้อมูล สำหรับใช้อ้างอิงในโอกาสต่อไป

4.3 ควรเลือกหัวข้อเนื้อหาที่จะพิมพ์เอกสารเผยแพร่ แผ่นปลิว ตลอดจนพิจารณารูปแบบของการนำเสนอข้อมูล เช่น กราฟ แผนภูมิ ตาราง เป็นต้น ให้สั้นกะทัดรัด น่าสนใจ ให้เนื้อหาต่อเนื่องครอบคลุม

5. ชั้นเสนอรายงานเผยแพร่

5.1 ส่งรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบตามกำหนดเวลา

5.2 นำข้อมูล ผลสรุป โดยคัดจากเอกสารเผยแพร่ หรือแบบรายงานมาจัดป้ายนิเทศเผยแพร่

5.3 แจกเอกสารแผ่นปลิวแก่ผู้มาเยี่ยม ผู้สนใจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

สรุป การดำเนินงานตามแผนงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน เพื่อผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกคนจะได้ทราบถึงความก้าวหน้าและอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงาน ซึ่งสามารถนำข้อมูลจากการรายงานผลไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

16. การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง

การนำผลการประเมินไปใช้จัดทำแผนในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป ควรมีการวิเคราะห์ จุดเด่น และจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษา หากสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานวิชาการ

วิธีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุง สามารถทำได้โดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลต่างที่เกิดขึ้นจะสะท้อนสิ่งที่ต้องการได้รับการพัฒนาปรับปรุง และถ้าพบว่ามีจุดที่จะต้องปรับปรุงหลายประการ ต้องกำหนดลำดับความสำคัญว่าปัญหาอะไร จำเป็นต้องพัฒนามาก่อน เมื่อทราบสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแล้ว จะต้องนำมาร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อป้องกันและแก้ไขปรับปรุง หลังจากนั้นจึงระดมความคิดจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาช่วยกันหาวิธีแก้ปัญหามา เพื่อนำมาวางแผนแก้ไขปรับปรุงแผนการปฏิบัติงาน และจัดทำโครงการหรือกิจกรรมในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

สรุป การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง ทำให้การดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

17. โครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษามีภารกิจอันสำคัญยิ่ง คือ “การปฏิรูปการเรียนรู้” เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ในมาตรา 39 ได้กำหนดว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่า ในการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งจะทำให้มีการบริหารและจัดการศึกษาโดยโรงเรียนเป็นฐานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้ภารกิจหลักของสถานศึกษา คือ “การปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ” ประสบความสำเร็จ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยความร่วมมือของสภาผู้บริหารหลักสูตรการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย(สพบท.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงได้จัดทำโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อยกย่องผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ และมีผลงานดีเด่นด้านการบริหารที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบจะเป็นผู้นำการบริหารที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาแก่สถานศึกษาเครือข่าย และวงการวิชาชีพผู้บริหารการศึกษาทั้งหลาย

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ

ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นด้านการบริหารที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นผู้นำทางวิชาการ มีคุณธรรม จริยธรรม และความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของคณะครู นักเรียน ผู้บังคับบัญชา กรรมการสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

ขอบข่ายของผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ

ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบมีขอบข่ายครอบคลุมผู้บริหาร (หัวหน้าสถานศึกษา) ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาในระบบ ทั้งของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เกณฑ์การคัดเลือก

เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบมีดังนี้

1. ความสามารถในการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พิจารณาจาก

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารที่ได้มาตรฐาน ดังนี้

- ผู้บริหารมีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มีปรัชญา แผนพัฒนา / ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

- ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับกรรมการ

สถานศึกษาและชุมชนในการพัฒนาการศึกษาและมีบทบาทในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community)

- ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน

- ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

- ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

- ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

- ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในลักษณะเป็นผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership)

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) แก่บุคลากรในโรงเรียนและผู้เรียน

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง มีศักยภาพในการพึ่งตนเอง สามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษามีผลการปฏิบัติงานดีเด่นด้านส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐาน ดังนี้

- ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์
- ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
- ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
- ผู้เรียนมีสุนทรีย์ สุนทรภาพกาย และสุนทรภาพจิตที่ดี
- ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

2. การครองตน ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม พิจารณาจาก

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข สิ่งเสพติด

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความศรัทธาและยอมรับด้านคุณธรรม จริยธรรมจากนักเรียน ครู เพื่อนผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บังคับบัญชา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และสังคม

การยกย่องและภารกิจ

ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบจะได้รับประกาศเกียรติคุณ ยกย่อง เชิดชูเกียรติและเงินทุน เพื่อดำเนินการวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้และการขยายเครือข่าย จำนวน 200,000 บาทสำหรับการดำเนินงาน 2 ปีการศึกษา

18. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จุฑามาศ เกิดแก้วฟ้า (2534) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนงานวิชาการโดยจัดทำแผนจากการสำรวจสภาพปัญหา ความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ใช้ข้อมูลและสถิติสนับสนุนการตัดสินใจกำหนดนโยบาย มีการสำรวจอาชีพคนในท้องถิ่น เพื่อจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น การจัดทำแผนการเรียนให้นักเรียนเลือกเรียนใช้ความต้องการของนักเรียน การจัดทำตารางการเรียนการสอน ผู้บริหารมอบหมายให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้จัด และมีการติดตามผลการจัดตารางสอนโดยใช้การประชุมคณะกรรมการวิชาการ การจัดครูเข้าสอน จัดโดยคำนึงถึงความถนัดและความเหมาะสม โดยจัดให้มีการหมุนเวียนสับเปลี่ยนในระดับชั้น การพัฒนาการเรียนการสอน ใช้การวิเคราะห์ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร จัดครูเข้ารับการอบรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีการนิเทศภายในหมวดวิชา ผู้บริหารได้สร้างขวัญกำลังใจ โดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้ครูใช้ยกย่องชมเชย และจัดแบ่งงานให้ครูด้วยความยุติธรรม การกำหนดให้ครูจัดทำและใช้แผนการสอน เน้นการผลิตสื่อ การใช้สื่อในทุกหมวดทุกวิชา งานกิจกรรมนักเรียน จัดครูเป็นที่ปรึกษา กิจกรรมนักเรียนด้วยความสมัครใจของครู มีการวิเคราะห์เป้าหมาย และมีการวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกตามความสนใจ และความสามารถ รวมทั้งมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมาย วางแผนการจัดและประเมินผลร่วมกับครูอาจารย์ การวัดและประเมินผลการเรียน มีการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติโดยให้มีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ และวิเคราะห์ผลที่ประเมินได้ เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และใช้พิจารณามาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ การประเมินผลงานวิชาการ มีการรายงานผลเมื่อเสร็จสิ้นงาน/โครงการ รายงานผลสำเร็จตามโครงการ รายงานผลรวมของแผนงาน และรายงานค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ศศิพร พจนายน (2536) ศึกษาการดำเนินงานด้านวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้รับรางวัลพระราชทานในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินงานด้านวิชาการดังนี้ 1.ด้านการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร มีการจัดประชุม ชี้แจงหรือประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดทำแผนงาน มีระบบข้อมูลหรือสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อการวางแผน มีแผนงานและโครงการรองรับนโยบายขอโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียน หลักการและจุดหมายของหลักสูตรมีการติดตามผลการดำเนินงาน โดยผู้บริหารตรวจเยี่ยมอาคารเรียนด้วยตนเองและผู้ปฏิบัติงานรายงานตามสายการบังคับบัญชา

2.การจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่ จัดตามวุฒิการศึกษา ความสามารถและประสบการณ์ของครู มีการสอบถามความถนัด ความสนใจ และความสมัครใจของครู 3.การพัฒนาบุคลากร มีการส่งครูไปอบรม ศึกษาดูงาน ชมการสาธิต หรือการทดลองที่หน่วยงานภายนอกจัด มีการนิเทศ อบรมและฝึกปฏิบัติการภายในโรงเรียน สนับสนุนให้ครูศึกษาต่อ และส่งเสริมให้ครูได้ทดลองหรือปฏิบัติงานตามที่ได้พัฒนามา 4.การจัดสื่อการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอนและผลิตสื่อขึ้นใช้เอง โรงเรียนให้การสนับสนุนโดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอและสะดวกในการใช้ 5.การจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน เน้นความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ให้เพียงพอและดูแลให้อยู่ในสภาพดี จัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบและสวยงาม 6.การจัดการเรียนการสอน มีการจัดทำแผนการสอน และเตรียมสื่อการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน มีโครงการสอนเสริมนอกเวลาเรียน 7.การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคำนึงถึงความต้องการของนักเรียนและความพร้อมของโรงเรียน มีการจัดทำแผนดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม 8.การวัดผลและประเมินผล มีการวัดผลหลาย ๆ วิธีให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะวัด มีการนำผลการวัดผลและประเมินผลไปเป็นข้อมูลในการสอนซ่อมเสริม การแนะแนวและการปรับปรุงการเรียนการสอน

ปัญหาของโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ งานและโครงการไม่เป็นไปตามแผน บุคลากรไม่เพียงพอ และไม่ตรงตามความต้องการของโรงเรียน อาคารสถานที่คับแคบ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนไม่เพียงพอ

ปนัดดา พรพิมเนส (2540) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน : กรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2539

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินงานวิชาการดังนี้ 1.การบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร มีการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานวิชาการ จัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาการ และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการ รวมทั้งติดตามผลการปฏิบัติงานวิชาการ โดยให้ผู้ปฏิบัติรายงานตามสายบังคับบัญชา 2.การจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่ จัดโดยสอบถามความถนัด ความสนใจและความสมัครใจของครู รวมทั้งจัดตามวุฒิการศึกษา ความสามารถและประสบการณ์ของครู 3.การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรและติดตามผลการพัฒนาบุคลากร โดยให้ครูส่งรายงานการอบรมสัมมนาทุกครั้ง 4.การจัดสื่อการเรียนการสอน โรงเรียนจัดห้องสื่อเพื่อให้บริการสื่อการเรียนการสอนแก่ครูโดยเฉพาะ 5.การจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน มีการจัดห้องพิเศษเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

เช่น ห้องพยาบาลและห้องสมุด เป็นต้น 6.การจัดการเรียนการสอน มีการเตรียมการสอน จัดสอนซ่อมเสริม และติดตามผลการจัดการเรียนการสอน โดยการนิเทศการสอน และติดตามจากผลการเรียนของนักเรียน 7.การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และติดตามประเมินผล โดยให้ครูผู้ปฏิบัติประเมินและรายงาน 8.การดำเนินการการด้านการวัดผลและประเมินผล โรงเรียนสนับสนุนโดยการประชุมชี้แจงเพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล และมีการจัดทำข้อสอบมาตรฐานเพื่อจัดทำเป็นคลังข้อสอบ มีการนำผลการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และใช้ในการวิเคราะห์ข้อสอบ มีการติดตามผลการวัดและประเมินผลโดยการจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลนักเรียน 9.การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน มีการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนส่วนใหญ่พบปัญหาเป็นส่วนน้อย

เรณู คุรุไทย (2542) ศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า 1.ด้านการวางแผนวิชาการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ กำหนดแนวปฏิบัติตามลักษณะของหมวด/งาน/ฝ่าย และผู้บริหารแจ้งแนวปฏิบัติในที่ประชุมครู-อาจารย์ ในการจัดทำแผนงานวิชาการ หมวด/งาน/ฝ่ายจะมีการประชุมเพื่อเขียนแผนร่วมกัน แล้วนำเสนอฝ่ายบริหารเพื่อพิจารณา โดยมีหัวหน้างานแผนงานทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลจากปฏิทินปฏิบัติงาน 2.ด้านการจัดงานวิชาการ โรงเรียนจัดบุคลากรตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ จัดกลุ่มการเรียนโดยกำหนดวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตรและให้นักเรียนเลือก จัดตารางสอนโดยกำหนดวิชาเรียนและเวลาเรียนครบตามหลักสูตรและสำรวจความพร้อมของครู-อาจารย์ จัดครูเข้าสอนตามวุฒิการศึกษา และมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสื่อวัสดุที่ครูผลิตขึ้นใช้เอง 3.ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ให้ครูจัดทำและใช้สื่อ และโรงเรียนมีการติดตามการใช้สื่อโดยการสังเกตการสอนของครู 4.ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ โรงเรียนจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาครูภายในโรงเรียนก่อนเปิดภาคเรียน จัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือผลการเรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์ โดยจัดคาบสอนไว้ในตารางปกติ 1 คาบ/สัปดาห์ แล้วจัดครูเข้าสอนซ่อมเสริมในรายวิชาต่างๆ จัดกิจกรรมนักเรียนทั้งในและนอกหลักสูตรตามความพร้อมของโรงเรียนและนโยบายของโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น มีนโยบายสนับสนุนให้ครูเข้ารับการ อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานตามหน่วยงานที่จัด รวมทั้งสร้างบรรยากาศทางวิชาการ โดยจัดให้มีห้อง

วิชาการของแต่ละหมวดวิชา 5.ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน โรงเรียนกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานและแนวปฏิบัติด้านการวัดผล แล้วแจกครูทุกคน ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาสร้างเครื่องมือการวัดผลให้เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ทะเบียน/วัดผล ทำหน้าที่จัดทำหลักฐานเกี่ยวกับประวัตินักเรียน การขึ้นทะเบียนนักเรียน รับรองและบันทึกผลการเรียนของนักเรียน 6.ด้านการประเมินผลการจัดงานวิชาการ โรงเรียนส่วนใหญ่จัดประชุม สัมมนา สรุปผลงานประจำปี และประเมินผลในระดับหน่วยงานย่อยเป็นระยะ ๆ

ด้านปัญหาการดำเนินงานวิชาการ พบว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ หมวดวิชาไม่สามารถจัดกลุ่มการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความต้องการของนักเรียน ครูอาจารย์ผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อยเกินไป นักเรียนไม่สนใจเรียนซ่อมเสริม และไม่ติดตามแก้ผลการเรียน ครูบางคนขาดการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผล ครูมีจำนวนน้อย และมีงานพิเศษมาก จึงมีผลงานวิชาการไม่เต็มที่เท่าที่ควร

บุษราคัม จรรย์นาฎย์ (2544) ศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ผลการวิจัยพบว่า 1.ด้านการวางแผนงานวิชาการ โรงเรียนมีการจัดทำเอกสารวิชาการ กำหนดแนวปฏิบัติตามลักษณะของหมวด/งาน/ฝ่าย ในการจัดทำแผนงานวิชาการ โรงเรียนกำหนดกรอบนโยบายและมอบให้หมวด/ฝ่าย-งาน ประชุมเพื่อเขียนแผนร่วมกัน แล้วนำเสนอฝ่ายบริหารเพื่อพิจารณา โดยมี หัวหน้าแผนงานทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลจากการสรุปผลงานในรอบเดือน 2.ด้านการจัดงานวิชาการ โรงเรียนจัดบุคลากรตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ จัดกลุ่มการเรียนรู้โดยกำหนดวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตร มีกรศึกษาสภาพของท้องถิ่นและความต้องการของชุมชน กำหนดวิชาเรียนและเวลาเรียนให้ครบตามหลักสูตร จัดครูเข้าสอนตามตารางสอน โดยพิจารณาวุฒิการศึกษา ความรู้ความสามารถและความถนัดของผู้สอน มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ 3.ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเนื้อหาวิชา กำหนดเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และกำหนดกิจกรรม สื่อการสอน การประเมินผลที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการสอน โดยสังเกตการสอนของครู 4.ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ โรงเรียนจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน จัดสอนซ่อมเสริมให้แก่แก่นักเรียน โดยจัดให้มีห้องเรียนเฉพาะเพื่อการสอนซ่อมเสริมนอกเวลา จัดกิจกรรมนักเรียนทั้งในและนอกหลักสูตร มีนโยบายสนับสนุนให้ครูเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ส่งเสริมการ

ทำวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนครูทำผลงานทางวิชาการและเข้าร่วมในโครงการครูต้นแบบ / ครู
 เครือข่าย รวมทั้งสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดแหล่งเรียนรู้ภายใน
 โรงเรียน 5.ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน โรงเรียนส่งเสริมให้
 ครูสร้างเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริง ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาสร้างเครื่องมือการวัดผลให้
 เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และตามสภาพจริงครบทุกรายวิชา โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ทะเบียน
 / วัดผล ทำหน้าที่จัดทำหลักฐานเกี่ยวกับประวัตินักเรียน และมีการจัดข้อมูลสารสนเทศของนัก
 เรียน 6. ด้านการประเมินผลการจัดงานวิชาการ โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการประเมินผล โดย
 การจัดประชุม สัมมนา สรุปผลงานประจำปี ศึกษาจากผลงานที่ปรากฏและมีการประเมินผลใน
 ระดับหน่วยงานย่อยเป็นระยะ ๆ

ด้านปัญหาการดำเนินงานวิชาการ พบว่า เวลาในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนที่
 เน้นนักเรียนเป็นสำคัญมีไม่เพียงพอ ครูผู้สอนขาดความตระหนักในการพัฒนาตนเอง นักเรียนไม่
 ติดตามแก้ไขผลการเรียน ครูผู้สอนบางคนขาดความรู้ และทักษะในการประเมินผลตามสภาพ
 จริง ครูมีจำนวนน้อยและมีภาระงานมากจึงทำให้มีผลงานวิชาการไม่ดีเท่าที่ควร

จากสาระสำคัญของทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน
 วิชาการในโรงเรียน พอสรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่เป็นหัวใจของโรงเรียนที่แสดงถึง
 มาตรฐานหรือคุณภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูส่วนใหญ่จึงให้
 ความสำคัญต่องานวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะประสิทธิภาพของการดำเนินงานวิชาการจะ
 ส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษา ซึ่งผลผลิตก็คือนักเรียน บุคคลสำคัญที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
 การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำ
 ทางวิชาการ ที่มีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการ และจาก
 การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ยังประสบกับ
 ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานวิชาการอยู่เสมอ ทำให้ ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการดำเนิน
 งานวิชาการ ประกอบกับยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัย เรื่องการศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน
 ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามาก่อน
 ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องดังกล่าว โดยผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลเพื่อใช้เป็น
 แนวทางในการปรับปรุง/พัฒนางานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มดังกล่าวต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดในขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน 17 โรงเรียน

โดยมีผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. คณะกรรมการวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน และ/หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และ/หรือหัวหน้างานวิชาการจำนวน 17 โรงเรียน

2. ครูผู้สอน ใช้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

1. คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับประชากรครูผู้สอน จากสูตรคำนวณของยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 จากประชากรจำนวน 1,030 คน และได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจำนวน 288 คน

2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียน โดยนำกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ มาเป็นมาตรฐานในการกำหนด ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนครูผู้สอนผู้ให้ข้อมูล

จำนวนประชากรครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียน (คน)	จำนวนโรงเรียน (โรง)	จำนวนครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ (คน)	รวมผู้ให้ข้อมูล (คน)
1 - 25	8	$1 \times 8 = 8$	64
26 - 50	3	$2 \times 8 = 16$	48
51 คนขึ้นไป	6	$4 \times 8 = 32$	192
			304

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น รวม 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ใช้สำหรับ

สัมภาษณ์คณะกรรมการวิชาการ มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การดำเนินงานวิชาการ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถาม ชนิดตรวจสอบรายการ (Checklist) ใช้สำหรับสอบถามครู

ผู้สอน มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานวิชาการ

ฉบับที่ 3 แบบศึกษาเอกสาร ใช้สำหรับศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนงาน/โครงการ คำสั่งแต่งตั้ง หลักสูตรสถานศึกษา แผนการเรียนรู้ ระเบียบและเอกสาร การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกการประชุม รายงานประจำปี

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิชาการ เพื่อนำมาจัดทำโครงสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2. สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ และคณะทำงานในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ

3. จัดทำตารางโครงสร้างเครื่องมือการวิจัยให้ครอบคลุมกรอบการวิจัย แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุง/แก้ไข

4. สร้างเครื่องมือการวิจัยฉบับร่างทั้ง 3 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบศึกษาเอกสาร แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุง/แก้ไข

5. ขอนหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

6. นำเครื่องมือวิจัยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความชัดเจนของภาษา

7. นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุง / แก้ไข เครื่องมือวิจัยให้มีความเหมาะสมและมีความสมบูรณ์ครบถ้วน
8. ปรับปรุง / แก้ไขเครื่องมือวิจัย และจัดทำเป็นเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้ง 17 แห่ง และผู้อำนวยการโรงเรียน ทั้ง 17 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. ผู้วิจัยประสานงานกับโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 โดยผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับผู้ผู้อำนวยการโรงเรียน ผ่านคณะทำงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในโอกาสที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ที่โรงแรม Royal River โรงแรม Prince Palace และโรงแรม S.D.Avenue ผู้วิจัยได้ไปแนะนำตัวและแจ้งจุดประสงค์ของการทำวิจัยให้ผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 17 โรงเรียน พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา สำหรับการไปสัมภาษณ์และศึกษาเอกสารในโรงเรียน
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับครูผู้สอนทางไปรษณีย์
4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2547 ถึงวันที่ 26 มีนาคม 2547 โดยเดินทางไปสัมภาษณ์คณะกรรมการวิชาการและศึกษาเอกสารพร้อมทั้งรับแบบสอบถามของครูผู้สอนทั้ง 17 โรงเรียนด้วยตนเอง
5. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ คณะกรรมการวิชาการของแต่ละโรงมาวิเคราะห์ โดยยึดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัยเป็นหลัก ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละโรงมาสังเคราะห์ให้ได้ภาพรวมเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นโรงเรียน โดยศึกษาการดำเนินงานวิชาการในแต่ละโรงก่อน แล้วจึงวิเคราะห์ภาพรวมทั้ง 17 โรง โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกเป็นรายโรงเรียน

1.1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ และสภาพทั่วไปของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเสนอเป็นความเรียง จำแนกเป็นรายโรงเรียน

1.2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามกรอบแนวคิดการวิจัย แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง จำแนกเป็นรายโรงเรียน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม

2.1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ และผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูผู้สอน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หาความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ทั้ง 17 โรงเรียนภาพรวม

2.2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ตามกรอบแนวคิดการวิจัย แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ทั้ง 17 โรงเรียนภาพรวม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การศึกษาการดำเนินงาน วิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน 17 โรง ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อโรงเรียนเป็นนามแฝง ดังนี้

1. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 1
2. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 2
3. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 3
4. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 4
5. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 5
6. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 6
7. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 7
8. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 8
9. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 9
10. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 10
11. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 11
12. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 12
13. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 13
14. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 14
15. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 15
16. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 16
17. โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 17

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และ แบบศึกษาเอกสารไปพร้อม ๆ กัน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

**ตอนที่ 1 สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้
บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
จำแนกเป็นรายโรงเรียน**

รายละเอียดประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน สถานภาพของผู้ให้
ข้อมูล และข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษา
ด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์
คณะกรรมการวิชาการ การตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน และการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยวิเคราะห์
ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามกรอบแนวคิดการวิจัย แล้วนำเสนอผล
การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง จำแนกเป็นรายโรงเรียน ตามประเด็นต่อไปนี้

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

2. การวางแผนงานวิชาการ

2.1 การกำหนดวิสัยทัศน์

2.2 การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ

2.3 การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ

2.4 การจัดบุคลากรด้านวิชาการ

2.5 การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ

3. การดำเนินงานวิชาการ

3.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

3.2 การจัดการเรียนการสอน

3.3 การใช้สื่อการเรียนรู้

3.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4. การติดตาม ประเมินผล

4.1 การนิเทศภายในสถานศึกษา

4.2 การประเมินผลงานวิชาการ

5. การปรับปรุง

5.1 การรายงานผล

5.2 การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 1

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 1 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่นอกตัวเมือง อำเภอแม่จรม จังหวัดน่าน สภาพพื้นที่ตั้งอยู่บริเวณเขตที่ราบลุ่มภูเขา มีประชากรที่เป็นชาวไทยภูเขาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ประชากรส่วนใหญ่มีฐานะค่อนข้างยากจน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำการเปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวน 9 ห้องเรียน เป็นห้องเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 6 ห้องเรียน และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 3 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 11 คน เป็นครูที่สอนในระดับประถมศึกษาจำนวน 7 คน และสอนในระดับมัธยมศึกษาจำนวน 4 คน เป็นชาย 3 คน เป็นหญิง 8 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35-40 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 1 คน และระดับปริญญาตรี 10 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 128 คน เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 89 คน และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 39 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 8 ไร่ 24 ตารางวา มีจำนวนอาคารเรียน 4 หลัง โรงฝึกอาชีพ 1 หลัง อาคารขยะ 1 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เพศชาย อายุ 43 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 7 ปี และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เพศชาย อายุ 28 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 2 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน ปฏิทินปฏิบัติงาน หลักสูตรสถานศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนในท้องถิ่น โดยนำข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น ความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง และศักยภาพของโรงเรียน มาวิเคราะห์ร่วมกันในที่ประชุมกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ แล้วแจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง และที่ประชุมท้องถิ่น

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ คือ เรื่องการใช้ภาษาในการสื่อสารกับชุมชนในพื้นที่ที่ไม่ใช่คนเชื้อชาติไทย โรงเรียนแก้ปัญหาโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ๆ ในการสื่อสาร และจัดอบรมให้ความรู้กับชุมชนก่อนที่จะดำเนินการกำหนดวิสัยทัศน์

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยกำหนดให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักการและจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สภาพท้องถิ่น ศักยภาพของโรงเรียน ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ความต้องการของผู้ปกครอง และมาตรฐานการประเมินคุณภาพ แล้วแจ้งนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการอย่างเป็นทางการในที่ประชุมครู และที่ประชุมของหมู่บ้าน

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน โดยให้ครูทุกคนศึกษานโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ หลักสูตรสถานศึกษา สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น แล้วเสนอชื่อแผนงาน/โครงการวิชาการที่จะจัดทำในที่ประชุม และร่วมกันกำหนดปฏิทินการทำงานตามแผนงาน/โครงการ หลังจากนั้นให้ครูเลือกรับผิดชอบ และจัดทำโครงการวิชาการที่สนใจ ตั้งแต่วางแผน ดำเนินการ และประเมินผล มีการติดตามการดำเนินงาน โดยให้ครูที่รับผิดชอบในแต่ละโครงการเป็นผู้รายงานความก้าวหน้าทั้งเป็นลายลักษณ์อักษร และรายงานด้วยวาจาในที่ประชุมประจำสัปดาห์

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน แนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ จัดตามความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของครูแต่ละคน และเปิดโอกาสให้ครูในแต่ละระดับชั้น และในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้เลือกตั้งหัวหน้าระดับชั้น และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โดยการสอบถามในที่ประชุมประจำสัปดาห์ และการสังเกตการสอนเดือนละครั้ง ผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการจัดบุคลากร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ คือ บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทุกคน และผู้เรียน กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้า จัดประชุมครูทุกสัปดาห์ และจัดแผนป้ายนิเทศ ส่วนผู้ปกครองโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้งและเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารถึงผู้ปกครองในรูปแบบสมุดบันทึกถึงผู้ปกครอง สำหรับการประชาสัมพันธ์สู่ชุมชน/ท้องถิ่น ผู้อำนวยการโรงเรียนใช้วิธีเผยแพร่ข้อมูลข่าว

สารผ่านหอกระจายข่าว และที่ประชุมในหมู่บ้าน สนับสนุนให้บุคลากรครูและผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน/ท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ชุมชน/ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีระบบเครือข่ายโรงเรียนที่โรงเรียนนอกร่วมกับโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียง ผลัดเปลี่ยนกันเป็นวิทยากรในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับผู้เรียนและครูผู้สอน สาระของงานวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้แหล่งเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตรสถานศึกษา แผนการสอน บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง โรงเรียนเตรียมความพร้อมและสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรครู โดยจัดประชุมชี้แจงให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่งครูผู้สอนเข้าร่วมประชุม/อบรม จัดหาเอกสารให้ศึกษา โรงเรียนดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตรตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพ/ความต้องการของผู้เรียน/ชุมชน จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี จัดทำแผนการสอน และประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้แบบประเมิน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และชุมชนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 สภาพท้องถิ่น/ชุมชน ปรัชญาโรงเรียน และจิตวิทยา จุดเน้นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ เน้นความรู้คู่คุณธรรม การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการประกอบอาชีพ ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีบทบาทในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา มีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดเวลาเรียน และจำนวนหน่วยกิต การติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ใช้วิธีสอบถาม/สำรวจความคิดเห็นจากครูผู้สอนในที่ประชุมทุกสัปดาห์ การสังเกตพฤติกรรม และตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และการประชุมสรุปงานสิ้นปีการศึกษา

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ปริมาณครูผู้สอนไม่เพียงพอ ครูผู้สอนมีภาระงานมาก ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ขาดสิ่งสนับสนุน เช่น คอมพิวเตอร์ในการจัดพิมพ์งาน และงบประมาณสนับสนุน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และให้ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันจัดทำหลักสูตรร่วมกัน

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดประชุม อบรม และนำครูผู้สอนไปเยี่ยมชมโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูผู้สอนทุกคนจัดทำแผนการเรียนรู้เป็นรายบุคคล โดยเขียนแผนแบบบูรณาการเนื่องจากครูผู้สอนมีจำนวนจำกัดและสอนคนละหลายวิชา ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำแผนการสอนที่เป็นวิชาหลักก่อน แล้วค่อยๆ ทำเพิ่มขึ้นทีละวิชาในปีการศึกษาต่อไป แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์ กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนทำการวิเคราะห์เพื่อให้อำนาจผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม รองลงมาศึกษาสำรวจแหล่งความรู้ในชุมชน และจัดทำแผนการเรียนรู้โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน พร้อมทั้งออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออก และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นอกจากนี้โรงเรียนยังจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะเพิ่มสำหรับนักเรียนที่มีสติปัญญาสูง และจัดสอนซ่อมสำหรับผู้เรียนที่เรียนอ่อนโดยให้ผู้เรียนที่เรียนเก่งช่วยสอนให้หลังเลิกเรียนทุกวัน สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ และมีความสนใจนอกเหนือจากการเรียนรู้ทางด้านวิชาการ เช่น การเกษตร การฟ้อนรำ และดนตรี โรงเรียนจัดสอนเสริมให้หลังจากเลิกเรียนตอนเย็น ผู้รับผิดชอบในการจัดสอนซ่อมเสริมคือ ครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา โรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนาเพิ่มพูนความรู้ ให้ครูทำแผนการสอนบันทึกการสอน ใช้สื่อการสอน เยี่ยมชมศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โรงเรียนมีวิธีติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการนิเทศสังเกตการสอนของครู สังเกตจากผลงาน/แฟ้มสะสมงานของผู้เรียน สอบถามจากครูผู้สอน/ผู้เรียน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ปริมาณครูไม่เพียงพอ ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เวลาเรียนไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรม โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการ

สอนแบบบูรณาการ และส่งครูเข้ารับการอบรม และศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน โรงเรียนมีงบประมาณด้านสื่อที่ได้รับจากส่วนกลางตามสัดส่วนของจำนวนนักเรียน ซึ่งมีไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการจัดหา/จัดซื้อสื่อ จึงส่งเสริมให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำสื่อขึ้นใช้เอง และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ โดยนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาจัดทำสื่อ และขอรับบริจาคจากศิษย์เก่า โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยติดตามการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ จัดหาสื่อ/อุปกรณ์ที่ทันสมัย และนำเสนอมาไว้ในแหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ และจัดทำปฏิทินการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา รองลงมาเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ความคุ้มค่า ประโยชน์ที่จะได้รับ และความสะดวกสบายในการนำมาใช้ โรงเรียนนิเทศติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยการตรวจแผนการสอนและสังเกตการสอน และสำรวจข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อ

ปัญหาการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดหา/จัดซื้อสื่อที่ทันสมัย ขาดวัสดุ/อุปกรณ์ในการผลิตสื่อ สื่อการเรียนรู้ไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน และครูขาดความรู้ ความสามารถในการใช้สื่อ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาผลิตสื่อ และขอบริจาคสื่อ วัสดุ อุปกรณ์จากศิษย์เก่า

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน มีการจัดอบรมเพื่อเตรียมครูผู้สอนให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำระเบียบโรงเรียนว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยวิธีการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรมการเรียน การเก็บคะแนนจากผลงาน และแบบทดสอบ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 4 3 2 1 0 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประเมินโดยวิธีการสังเกต การบันทึกลงในสมุดบันทึกความดีและแต้มสะสมในห้องเรียน และการดูผลงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 3. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ ประเมินโดยวิธีให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 4. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประเมินโดยวิธีบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และเวลาในการเข้า

ร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ทำการประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทำหน้าที่ตรวจหลักฐาน เอกสารการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้มีการเขียนรายงานผลการประเมินทุกวัน

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ระเบียบโรงเรียนว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน และครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยส่งครูเข้าร่วมประชุมอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนได้ร่วมกันสำรวจความต้องการในการพัฒนาบุคลากร และพิจารณาความจำเป็นตามเหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน แล้วจึงวางแผนจัดทำแผนงานพัฒนาบุคลากร และดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผนงาน โดยจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร ได้แก่ ศึกษาดูงานในหน่วยงานต่าง ๆ จัดประชุม อบรม สัมมนา จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ และสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อ เนื้อหาสาระที่เน้นในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การจัดทำ/พัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลผู้เรียน การประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหาร/ครู และการวิจัย เป็นต้น ติดตามผลการพัฒนาบุคลากรในที่ประชุมประจำสัปดาห์ โดยการสอบถาม หรือให้รายงาน

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผล พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ใช้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาติดตามการดำเนินงานวิชาการ โดยกำหนดเป็นนโยบายและแผนปฏิบัติงาน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ประชุมชี้แจงรายละเอียดของโครงการนิเทศภายในให้ครูผู้สอนได้รับทราบ กิจกรรมการนิเทศภายในที่จัด ได้แก่ การปฐมนิเทศครูใหม่ จัดครูพี่เลี้ยงช่วยดูแล/แนะนำการปฏิบัติงานให้แก่ครูใหม่ จัดฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดให้ศึกษาดูงานนอกสถานที่ และการ

สังเกตการสอนในชั้นเรียน โรงเรียนติดตาม ประเมินผลการนิเทศภายใน โดยใช้วิธีสอบถาม จากครูผู้สอน สังเกตการปฏิบัติงานของครูและการรายงานผลการปฏิบัติงาน

ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา คือ กรรมการนิเทศไม่ค่อยมีเวลา เพราะมีภาระงาน ที่ต้องรับผิดชอบหลายอย่าง โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนรายงานการปฏิบัติงานในที่ประชุม และเขียนรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทใน การประเมินผลงานวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการประเมินผล งานวิชาการ คือ ผู้ที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการรับผิดชอบในการประเมินผลและเขียน รายงานการดำเนินงาน พร้อมทั้งรายงานผลในที่ประชุมทุกสัปดาห์ ซึ่งเป็นการประเมินผลใน ระหว่างการดำเนินงานและเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการวิชาการ และประชุมสรุปผลการดำเนินงานอีกครั้งเมื่อสิ้นปีการศึกษา นอกจากนี้ยังใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินผลการดำเนินงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้เรียน และชุมชน

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี บันทึกการประชุม รายงานประจําปี การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการหลังจากการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการเมื่อสิ้นปีการศึกษาแล้ว ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โดยวิธีรายงานผลด้วยวาจาในที่ประชุมครู ผู้ปกครอง และท้องถิ่น จัดทำเอกสารรายงานประจำปีส่งหน่วยงานต้นสังกัด และจัดทำแผ่นป้ายนิเทศเผยแพร่แก่ชุมชน ข้อมูลที่รายงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน สภาพปัญหา สาเหตุ แนวทางการพัฒนา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ปัญหาในการรายงานผลการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการตลอดปีการศึกษา ในด้านผลสัมฤทธิ์ ปัญหา อุปสรรค และสาเหตุของปัญหา รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุงงานในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 2

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 2 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่นอกตัวเมือง อำเภอ สอง จังหวัดแพร่ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำการเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้น อนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 14 ห้องเรียน เป็นห้องเรียนระดับอนุบาลจำนวน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษาจำนวน 12 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 16 คน เป็นครูที่สอนใน ระดับอนุบาลจำนวน 2 คน และสอนในระดับประถมศึกษาจำนวน 14 คน เป็นชาย 5 คน เป็น หญิง 11 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 45-50 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 1 คน ระดับปริญญาตรี 12 คน และต่ำกว่าปริญญาตรี 3 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 352 คน เป็น นักเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 62 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 290 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 5 ไร่ 3 งาน 78 ตารางวา มีจำนวนอาคารเรียน 4 หลัง อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ โรงเรียน เพศชาย อายุ 52 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 11 ปี และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน เพศหญิง อายุ 48 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญา ตรี ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 9 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์โรงเรียน ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถาน ศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง เอกสารแผ่นพับ เอกสารประเมินภายในสถานศึกษา การ สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน โดยนำข้อมูลความต้องการของผู้ปกครองและคณะกรรมการ สถานศึกษา ซึ่งได้มาจากการตอบแบบสอบถาม และการแสดงความคิดเห็นร่วมกันในที่ประชุม นำ มาพิจารณาร่วมกับข้อมูลของโรงเรียนในที่ประชุมครูกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ และแจ้งวิสัยทัศน์ให้ครู และผู้ปกครองทราบในที่ประชุม

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้ าหมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน โดยคำนึง ถึงหลักการและจุดหมายของหลักสูตร พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

สภาพท้องถิ่น สภาพ/ความต้องการ/ความสนใจของผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครอง มีการแจ้งนโยบาย/เป้าหมายทางวิชาการให้บุคลากรในโรงเรียนทราบในที่ประชุมครู

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเสนอสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการจัดทำโครงการร่วมกันในที่ประชุม และมอบหมายให้ครูผู้สอนทุกคนรับผิดชอบโครงการอย่างน้อยคนละ 1 โครงการ ติดตามการดำเนินงาน โดยให้ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ ในที่ประชุมครู

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน ต้องเลื่อนกำหนดการออกไป เนื่องจากโรงเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า และงบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยนำแผนงาน/โครงการวิชาการ ที่ไม่เป็นไปตามแผนในปฏิทินไปจัดรวมกับโครงการอื่นที่สามารถรวมกันได้ ถ้ารวมไม่ได้ก็ยกเลิกไป ส่วนด้านงบประมาณโรงเรียนของงบประมาณสนับสนุนจากท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน โดยพิจารณาจากความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ นอกจากนี้ยังพิจารณาจากความสนใจและความสมัครใจของครูผู้สอน สำหรับตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และหัวหน้าสายชั้น ให้ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และแต่ละสายชั้นพิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสม และมีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประกาศให้ทราบทั่วกัน ในคำสั่งแต่งตั้งมีการระบุหน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละตำแหน่ง วิธีติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โดยการสอบถาม การรายงานตามสายการบังคับบัญชา และการสังเกตการสอน ผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการจัดบุคลากร คือ หัวหน้างาน/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้าสายชั้น

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน ใช้วิธีประชาสัมพันธ์ที่หน้าเสาธงตอนเช้า และจัดประชุมครูทุกสัปดาห์ ส่วนผู้ปกครองโรงเรียนจัดทำเป็นเอกสารแผ่นพับรายเดือนแจก และจัดประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง สำหรับการประชาสัมพันธ์สู่ชุมชน/ท้องถิ่นใช้เสียงตามสายของวัดในหมู่บ้านเป็นแหล่งกระจายข่าว นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูด้วยกันทั้งภายในและภายนอก

สถานศึกษา จัดกิจกรรมวันสำคัญและนิทรรศการทางวิชาการโดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สารงานวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง/ชุมชนในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์โรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คำสั่งแต่งตั้ง แผนการสอน เอกสารประเมินภายในสถานศึกษา การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน โรงเรียนเตรียมความพร้อมและสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร โดยจัดประชุมชี้แจงให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่งครูผู้สอนเข้าร่วมประชุม/อบรม จัดหาเอกสารให้ศึกษา โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตรตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพ/ความต้องการของผู้เรียน/ชุมชน จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี และจัดทำแผนการสอน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยทุกคนร่วมกันจัดทำหลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนสังกัด ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สภาพท้องถิ่นและชุมชน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 นโยบายรัฐบาล และสภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน โดยเน้นความรู้คู่คุณธรรม การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รองลงมา มีบทบาทในการจัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ การติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ใช้วิธีสอบถาม/สำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอนในที่ประชุมครู การสังเกตการสอน สังเกตพฤติกรรม และตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครูผู้สอนมีภาระงานมาก อัตรากำลังครูผู้สอนและเวลาในการจัดทำหลักสูตรมีไม่เพียงพอ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันจัดทำหลักสูตรร่วมกัน

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดประชุมอบรม และศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนเป็นรายบุคคล โดยเขียนแผนแบบบูรณาการเนื่องจากครูผู้สอนมีจำนวนจำกัดและสอนคนละหลายวิชา ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำแผนการสอนที่เป็นวิชาหลักก่อน แล้วค่อยๆ ทำเพิ่มขึ้นทีละวิชาในปีการศึกษาต่อไป แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนวิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดจุดประสงค์ รองลงมาศึกษาโครงสร้างหลักสูตร และกำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ การประเมินผล ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน รองลงมาศึกษาสำรวจแหล่งความรู้ในชุมชน กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และจัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่เรียนอ่อน และผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล ในช่วงเวลาพักกลางวันหรือหลังเลิกเรียน โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูทำแผนการสอนบันทึกการสอน ใช้สื่อการสอน จัดประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน ส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนา เพิ่มพูนความรู้ และเยี่ยมชมศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โรงเรียนมีวิธีติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยดูจากผลงาน/แฟ้มสะสมงาน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การสอบถามจากครูผู้สอน/ผู้เรียน และการสังเกตการสอน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา มีครูผู้สอนส่วนน้อยที่มีปัญหาในด้านทักษะการจัดทำแผนการสอน และไม่มีเวลาในการจัดสอนซ่อมเสริม

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ครูผู้สอน โรงเรียนมีงบประมาณด้านสื่อการเรียนรู้เพียงพอ เพราะได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำสื่อขึ้นใช้ และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยจัดมุมสื่อไว้ในห้องเรียน ส่งครูผู้สอนเข้าร่วมประชุม/อบรมเกี่ยวกับเรื่องการใช้สื่อการเรียนรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ จัดหาหนังสือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย และนำเสนอใจไว้ในแหล่งเรียนรู้ หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เลือกให้

สอดคล้องกับเนื้อหา และกระบวนการเรียนรู้ รองลงมาเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ พัฒนาการของผู้เรียน ความสะดวกสบายในการนำมาใช้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ โรงเรียนติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยการสังเกตการสอน สัมภาษณ์จากบันทึกการขออนุญาตนำผู้เรียนไปเรียนในแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา และสอบถามจากผู้เรียน

ปัญหาการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนไม่มีศูนย์สื่อสำหรับเก็บรวบรวมสื่อ ครูผู้สอนขาดความรู้ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ ขาดผู้รับผิดชอบในการดูแลบำรุงรักษาสื่อ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้จัดมุมสื่อไว้ในห้องเรียน และให้ครูผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันรับผิดชอบในการดูแลสื่อ และส่งครูเข้าร่วมประชุม อบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน โรงเรียนเตรียมความพร้อมโดยส่งครูผู้สอนเข้าร่วมประชุม/อบรมให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำระเบียบและเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้วิธีการประเมินหลายรูปแบบ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้วิธีการบันทึกพฤติกรรม การเรียน การสอบภาคปฏิบัติ รองลงไปใช้แบบทดสอบ การเก็บคะแนนจากผลงาน และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง ให้เพื่อนประเมิน และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 4 3 2 1 0 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใช้วิธีการสังเกต การบันทึกความดี การดูผลงาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินซึ่งกันและกัน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 3. การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ ประเมินโดยวิธีให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 4. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประเมินโดยวิธีบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ในการดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียน คือ ใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย ทำการประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ โรงเรียนติดตามและประเมินผลการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการตรวจหลักฐาน เอกสาร และจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา มีครูส่วนน้อย พบว่าระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยใช้

วิธีสอบถามและให้ครูแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในที่ประชุม พร้อมทั้งให้ช่วยกันเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน โดยสำรวจความต้องการและวิเคราะห์ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร แล้วจึงวางแผนจัดทำโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาบุคลากร เช่น การประชุม อบรม สัมมนาก่อนเปิดภาคเรียน จัดเอกสารเผยแพร่ความรู้และข่าวสารทางวิชาการไว้บริการครูผู้สอน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน เนื้อหาสาระในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การทำวิจัย ผู้อำนวยการโรงเรียนรับผิดชอบ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากร โดยการสังเกตและการสอบถาม และการรายงานจากหัวหน้างาน/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้าสายชั้น

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสารเอกสาร ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์โรงเรียน คำสั่งแต่งตั้ง ปฏิทินการนิเทศภายใน เอกสารประเมินภายในสถานศึกษา และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผล พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ใช้กระบวนการนิเทศภายในติดตามการดำเนินงานวิชาการ โดยสำรวจความต้องการด้านการนิเทศของครู แล้วจัดทำโครงการนิเทศภายใน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และกำหนดเป็นแผนปฏิบัติงาน/ปฏิทินชัดเจนพร้อมทั้งแจ้งให้ครูผู้สอนได้รับทราบ กิจกรรมนิเทศภายในที่จัด ได้แก่ การประชุมครูใหม่ การประชุมครู การส่งครูเข้ารับการอบรม/ประชุม/สัมมนา การศึกษาดูงานนอกสถานที่ และการสังเกตการสอนในชั้นเรียน คณะกรรมการนิเทศภายในติดตาม และประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยการสังเกตการปฏิบัติงาน และการสอบถามในที่ประชุม

ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ครูผู้สอนที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการ แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการรับผิดชอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ โดยสอบถามในที่ประชุม ศึกษาจากผลงานที่ปรากฏ และ

ให้ครูที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการทำการประเมินผลในแบบประเมินผลงานในขณะดำเนินการเป็นระยะ ๆ และเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการวิชาการ พอลิ้นปีการศึกษาครูผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการสรุปผลการดำเนินงานร่วมกันในที่ประชุม

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ บันทึกการประชุม รายงานประจำปี จุลสารโรงเรียน การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการหลังจากประเมินผลการดำเนินงานตลอดปีการศึกษาแล้ว ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน รายงานผลการดำเนินงานวิชาการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ โดยใช้วิธีการรายงานด้วยวาจาและจัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงานแจกในที่ประชุมผู้ปกครองและชุมชน และจัดทำเป็นรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

ปัญหาในการรายงานผลการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน ดำเนินการประชุมสรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวิชาการตามแผนงาน/โครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษาตั้งแต่การดำเนินงานผลการดำเนินงาน ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข เพื่อพิจารณาวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 3

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 3 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่นอกตัวเมือง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำการเปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 58 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 97 คน เป็นชาย 38 คน เป็นหญิง 59 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 18 คน ระดับปริญญาตรี 78 คน ต่ำกว่าปริญญาตรี 1 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 2,059 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 180 ไร่ มีจำนวนอาคารเรียน 5 หลัง อาคารเรียนชั่วคราว 2 หลัง อาคารดนตรี 1 หลัง โรงฝึกงาน 2 หลัง อาคารหอประชุม 1 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เป็นคณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เพศชาย อายุ 55 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 8 ปี และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เพศชาย อายุ 42 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 3 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ธรรมนูญโรงเรียน ปฏิทินปฏิบัติงาน หลักสูตรสถานศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทุกคน ผู้เรียน และชุมชน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยชุมชน (ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สกว.) และการจัดเวทีหมู่บ้านสำรวจความต้องการของชุมชน การใช้แบบสอบถามสำรวจความต้องการและความสนใจของผู้เรียน การแสดงความคิดเห็นของครูในที่ประชุม และข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน นำข้อมูลทั้งหมดเสนอต่อที่ประชุม โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย และหัวหน้าระดับชั้น พิจารณากำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน แล้วแจ้งวิสัยทัศน์ให้ครูผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองทราบในที่ประชุม และเผยแพร่วิสัยทัศน์บนแผ่นป้ายนิเทศในโรงเรียน

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าระดับชั้น โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักการและจุดหมายของหลักสูตร สภาพท้องถิ่น ศักยภาพของสถานศึกษา ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งความต้องการของผู้ปกครอง แล้วจึงแจ้งนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการให้บุคลากรในโรงเรียนทราบในที่ประชุมครู

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน ดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ โดยการศึกษาสภาพปัญหาในฝ่ายวิชาการ แล้วให้ฝ่าย/งาน/กลุ่มสาระการเรียนรู้ประชุมเขียนแผนงาน/โครงการร่วมกัน จากนั้นจึงนำเสนอคณะกรรมการ

บริหารโรงเรียน โรงเรียนมีคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติงานทุกสัปดาห์ แล้วนำผลการตรวจสอบและติดตามเปรียบเทียบกับนโยบายของผู้อำนวยการโรงเรียน ข้อตกลงของโรงเรียน และมาตรฐานคุณภาพ

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นผู้กำหนดอัตรากำลัง บทบาท หน้าที่ และ ความรับผิดชอบไว้ในโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการตามความรู้ ความสามารถ และการเลือกตั้ง เช่น ตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้พิจารณาตามความรู้ ความสามารถ ตำแหน่งหัวหน้าระดับชั้น และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มาจากการเลือกตั้งของครูในระดับชั้นและครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามลำดับ สำหรับตำแหน่งครูผู้สอนเปิดโอกาสให้เลือกสอนตามความถนัด และความสามารถ วิถีติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โดยการสอบถาม การรายงานตามสายการบังคับบัญชา และการสังเกตการสอน ผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการจัดบุคลากร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าระดับชั้น

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน และผู้เรียน กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียนใช้วิธีประชาสัมพันธ์ที่หน้าเสาธงตอนเช้า การจัดทำแผ่นป้ายนิเทศ และจัดประชุมครูประจำเดือน ส่วนผู้ปกครองและชุมชนประชาสัมพันธ์ผ่านทางวิทยุกระจายเสียง และหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน จัดรายงานประชาชนทุก 6 เดือน หรือภาคเรียนละ 1 ครั้ง โรงเรียนยังเป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรมบุคลากรครูจากโรงเรียนในบริเวณใกล้เคียง และมีชมรมอาสาพัฒนาหมู่บ้านซึ่งได้รับความเห็นชอบจากครูผู้สอน และองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้เรียนเข้าไปร่วมแก้ปัญหาชุมชนในหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังจัดทำข่าวประชาสัมพันธ์ และหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ ซึ่งผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นจะหมุนเวียนกันเป็นผู้จัดทำแจกผู้ปกครอง และมีเอกสารประชาสัมพันธ์จากผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ตามโอกาสต่าง ๆ สารงานวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปฏิทินปฏิบัติงาน หลักสูตรสถานศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง แผนการสอน เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนเป็นโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตร จึงจัดเตรียมความพร้อมและสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร โดยจัดประชุมชี้แจงให้เห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่งครูผู้สอนเข้าร่วมประชุม/อบรม และจัดหาเอกสารให้ศึกษา โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตรตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี/รายภาค และจัดทำแผนการสอน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นโยบายรัฐบาล สภาพท้องถิ่น/ชุมชน จุดเน้นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ เน้นเป้าหมายและคุณภาพชีวิตของผู้เรียนแต่ละคน การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ความรู้คู่คุณธรรม และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีบทบาทในการจัดทำคำอธิบายรายวิชา รองลงมา มีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดเวลาเรียน และจำนวนหน่วยกิต และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาใช้วิธีตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอน และมีการประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาหลังจากจบปีการศึกษา โดยการวิพากษ์ผลการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครูผู้สอนมีภาระงานมาก ขาดอัตรากำลังครูผู้สอนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันจัดทำหลักสูตรร่วมกัน

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ครูผู้สอน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดส่งครูเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาและศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนที่

เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบเป็นรายบุคคล แต่ถ้าในรายวิชาเดียวกันมีครูผู้สอนหลายคนให้ร่วมกันจัดทำแล้วนำมาใช้ด้วยกัน แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล รองลงมาศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน รองลงมาวิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม และจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อสอบแก้ตัวให้กับผู้เรียนที่มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและผู้เรียนที่เรียนอ่อน โดยครูผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบกำหนดเวลาและกิจกรรมในการจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน สำหรับผู้เรียนที่มีสติปัญญาสูง โรงเรียนจัด"โครงการเป็นเลิศทางวิชาการ"สอนเสริมให้ในวันเสาร์ โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ความรู้ ความเข้าใจ ให้ครูเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญ จัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาทั้งก่อนเปิดภาคเรียน และในระหว่างปฏิบัติงาน ให้ครูทำแผนการสอน บันทึกการสอนและใช้สื่อการสอน โรงเรียนมีวิธีติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการสอบถาม และดูผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และการสังเกตการสอน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ เวลาเรียนไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรม และครูผู้สอนไม่มีเวลาจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาพื้นฐานเป็นศูนย์การเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกำหนดให้เรียนในภาคเช้า ผู้เรียนต้องรับผิดชอบเรียนให้ครบตามกำหนดเวลา สำหรับภาคบ่ายจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาเสริมให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ครูผู้สอน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ โรงเรียนสำรวจข้อมูลการใช้สื่อการเรียนรู้จากครูผู้สอน จัดงบประมาณในการใช้สื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ โรงเรียนจัดการเรียนรู้เป็นศูนย์การเรียนทั้งหมด 8 ศูนย์การเรียน และกำหนดให้ครูผู้สอนรับผิดชอบในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ประจำศูนย์การเรียน ๆ ละ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับการใช้อุปกรณ์ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ ครูผู้สอนเป็นผู้สำรวจและจัดทำบัญชีแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน โรงเรียนมีวิธีส่งเสริมและสนับสนุนการใช้อุปกรณ์การเรียนรู้ โดยจัดประชุม อบรม ชี้แจงการใช้อุปกรณ์ให้กับครูผู้สอน จัดให้มีศูนย์บริการสื่อการเรียนรู้ จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้ และจัดหาหนังสือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย และน่าสนใจไว้ในแหล่งเรียนรู้ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ชุมชน วิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ เลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์และกระบวนการเรียนรู้ รองลงมาเลือกให้เหมาะสมกับ เทคนิคหรือวิธีการสอน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ โรงเรียนติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยการสำรวจข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อการเรียนรู้ การสังเกตการสอน และประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดงบประมาณให้ระดับชั้นรับผิดชอบในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนรู้ในระดับชั้นของตนเอง และส่งครูเข้าอบรมเกี่ยวกับการใช้และผลิตสื่อการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานทะเบียนวัดผล หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดอบรม/ประชุมสัมมนาเพื่อเตรียมครูผู้สอนให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำระเบียบและเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครบตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียน การบันทึกพฤติกรรม การสอบข้อเขียน และการเก็บคะแนนจากผลงาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวัดและประเมินผลตนเอง และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง เพื่อน และครูผู้สอน เป็นต้น และการดูผลงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินใช้ 5 เกณฑ์ คือ 1=ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามที่ครูกำหนด 2=ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเองแต่ต้องให้คำแนะนำ 3=ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเอง โดยไม่ต้องให้คำแนะนำ 4=ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเอง และสามารถแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม 5=ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนจนเป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และได้รับการเชิดชูเกียรติ 3. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผลโดยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ ครูผู้สอนจะทำการประเมินไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีมาก ดี ปรับปรุง 4. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ทำการประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้

ผู้เรียนประเมินตนเอง โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ โดยกำหนดให้มีการรายงานผล และตรวจหลักฐาน เอกสารการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้เป็นระยะตามปฏิทินปฏิบัติการ เช่น ในระดับชั้นมอบหมายให้หัวหน้าวิชา การระดับชั้นเป็นผู้ตรวจติดตามการจัดทำเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูผู้สอนใน ระดับชั้น

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดประชุม อบรม เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ให้กับครูผู้สอน

การพัฒนานุเคราะห์ด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนานุเคราะห์ด้านวิชา การ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าวิชาการระดับชั้น และหัวหน้างานทะเบียนวัดผล ร่วมกันจัด ทำแผนพัฒนานุเคราะห์ โดยสำรวจความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนานุเคราะห์ในฝ่าย ระดับชั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ และงาน แล้วนำเสนอคณะกรรมการบริหารโรงเรียนพิจารณาในที่ ประชุม กิจกรรมในการพัฒนานุเคราะห์ ได้แก่ การปฐมนิเทศครูใหม่ การจัดประชุม อบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน และส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อ เนื้อหาสาระในการพัฒนานุเคราะห์ ได้แก่ การจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำสื่อการเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา และการทำวิจัย เป็นต้น ติดตามและ ประเมินผลการพัฒนานุเคราะห์โดยการสังเกต การสอบถาม การเขียนรายงาน และการรายงาน ผลและการขยายผลในที่ประชุม

ปัญหาในการพัฒนานุเคราะห์ด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปฏิทิน ปฏิบัติงาน บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศภายใน สถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยจัดทำโครงการนิเทศภายใน จัดตั้งคณะกรรมการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้า ระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และกำหนดระยะเวลาการนิเทศไว้ในปฏิทินการปฏิบัติงาน และชี้แจงรายละเอียดการดำเนินการนิเทศให้ครูผู้สอนทราบ โรงเรียนจัดกิจกรรมการนิเทศโดยเน้น การนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศตนเอง การสังเกตการสอน การตรวจแผนการจัดการ

เรียนรู้(แผนการสอน) ครูผู้สอนทุกคนจะได้รับการนิเทศจากคณะกรรมการนิเทศภายในของฝ่ายวิชาการ หรือการนิเทศแบบกัลยาณมิตร อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ติดตามและประเมินผล หลังจากรับการนิเทศแล้ว ครูผู้สอนต้องส่งผลการนิเทศให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้รับทราบ เพื่อสรุปผลการนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ นอกจากนี้ครูผู้สอนต้องรายงานผลการจัดการเรียนรู้ตามแบบรายงานของฝ่ายวิชาการเมื่อสิ้นภาคเรียน

ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ผู้ที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ซึ่งได้แก่ ครูผู้สอนในแต่ละฝ่าย/งาน/กลุ่มสาระการเรียนรู้ แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ครูที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการทำการประเมินผลงานในแบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการวิชาการ โดยทำการประเมิน 2 ระยะ คือ ในระหว่างการดำเนินการ และหลังจากเสร็จสิ้นแผนงาน/โครงการวิชาการ นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ จากผู้ช่วยฝ่ายหัวหน้างาน และหัวหน้ากลุ่มสาระ โดยการสอบถาม การศึกษาจากผลงานที่ปรากฏ พอสิ้นปีการศึกษาผู้ที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการทุกคนประชุมสรุปผลการดำเนินงานร่วมกัน

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา.

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปฏิทินปฏิบัติงาน บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง รายงานการประเมินตนเอง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าระดับชั้น เป็นผู้รับผิดชอบรายงานประชาชนทุก ๆ 6 เดือน โดยใช้วิธีรายงานด้วยวาจาในที่ประชุม และรายงานด้วยเอกสาร จัดทำเป็นรายงานการประเมินตนเอง และทำรายงานประจำปีส่งหน่วยงานต้นสังกัด

ปัญหาในการรายงานผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าระดับชั้น จะนำผลการดำเนินงานวิชาการตลอดปีการศึกษาที่ผ่านมา มาสรุปและวิเคราะห์ร่วมกันในที่ประชุม ถึงจุดดี จุดด้อย และจุดที่ควรพัฒนา/ปรับปรุง แล้วร่วมกันเสนอความคิดเห็นเพื่อดำเนินการจัดทำแผนพัฒนางานวิชาการ ในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 4

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 4 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่ในตัวเมือง จังหวัด เชียงใหม่ ประชากรมีฐานะปานกลางถึงร่ำรวย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจ และค้าขาย โรงเรียน อยู่ภายใต้การดูแลของมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ทำการเปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 46 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 225 คน เป็น ชาย 114 คน เป็นหญิง 111 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับ ปริญญาโท 30 คน ระดับปริญญาตรี 191 คน ระดับอนุปริญญา 3 คน และระดับต่ำกว่า อนุปริญญา 1 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 2,334 คน เป็นชาย 1,890 คน เป็นหญิง 444 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 52 ไร่ จำนวนอาคารสถานที่ของโรงเรียนประกอบด้วย อาคารเรียน 6 หลัง อาคารประกอบ 2 หลัง หอสมุด 1 หลัง หอประชุม 1 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ ช่วงชั้นที่ 4 เพศหญิง อายุ 44 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งนี้ มาเป็นเวลา 3 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนพัฒนาการศึกษา 5 ปี แผนการปฏิบัติงาน โครงการ ประจำปีการศึกษา ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง ปฏิทินปฏิบัติงาน และการสัมภาษณ์ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยทุกฝ่าย และครูทุกคน โดยนำข้อมูลจากธรรมนูญโรงเรียน ปรึชญา นโยบาย เป้าหมายของโรงเรียน และใช้แบบสอบถามสำรวจความต้องการของผู้เรียน ครูผู้สอน และการทำวิจัยชุมชน รวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นร่วมกันในที่ประชุมกำหนด เป็นวิสัยทัศน์ หลังจากกำหนดวิสัยทัศน์แล้วได้แจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง คือ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้เรียน และชุมชนทราบ โดยจัดทำเอกสารเป็นรูปเล่มเผยแพร่วิสัยทัศน์ และนโยบาย ของโรงเรียน และแจ้งให้ครู/ผู้ปกครองทราบในที่ประชุม

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โดยกำหนดให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สภาพท้องถิ่น สภาพความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ความต้องการของผู้ปกครองและศักยภาพของโรงเรียน แล้วจัดพิมพ์นโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการเป็นรูปเล่มแจกให้ครูผู้สอนทุกคนในโรงเรียน

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้/งาน/ฝ่าย โดยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกงาน ทุกฝ่าย ศึกษาความต้องการจำเป็น และสภาพปัญหาในหน่วยงานของตน แล้วประชุมเขียนแผน และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานร่วมกัน แล้วนำเสนอคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยฝ่าย มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามปฏิทินปฏิบัติงาน โดยผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าช่วงชั้น และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยฝ่าย โรงเรียนมีระเบียบกฎเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติงานสำหรับบุคลากรอยู่ในคู่มือการปฏิบัติงานของครู และมีแนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ จัดตามความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และผลการเลือกตั้ง คณะกรรมการบริหารโรงเรียนจะเป็นผู้วางแผนการจัดบุคลากรและคัดเลือกหัวหน้าช่วงชั้น หัวหน้าช่วงชั้นจะพิจารณาเลือกหัวหน้าระดับชั้น หัวหน้าระดับจะเป็นผู้จัดครูประจำชั้นในระดับชั้น แล้วให้ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เลือกหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เอง สำหรับครูผู้สอนจะให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้พิจารณา ร่วมกับหัวหน้าช่วงชั้น โรงเรียนมีวิธีติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โดยการสอบถาม การรายงานตามสายการบังคับบัญชา และการสังเกตการสอน ผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการจัดบุคลากร คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าช่วงชั้น และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ ผู้รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์ คือ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมหน้าเสาธง การประชุมครูประจำเดือน กิจกรรมเสียงตามสายเวลาพัก และการจัดทำป้ายนิเทศภายในบริเวณโรงเรียน ส่วนผู้ปกครองโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองปีละ 1 ครั้ง สำหรับ

ชุมชนโรงเรียนส่งครูผู้สอนเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการกับหน่วยงานภายนอก และเป็นวิทยากรให้ครูในเขตการศึกษาอื่น ๆ และส่งผู้เรียนเข้าร่วมการแข่งขันทางด้านวิชาการกับโรงเรียนอื่น ๆ นอกจากนี้มีเอกสารแผ่นพับ วารสารโรงเรียน และทำจดหมายออกถึงผู้ปกครองตามวาระที่สำคัญต่าง ๆ สารของงานวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง/ชุมชนในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนพัฒนาการศึกษา 5 ปี แผนการปฏิบัติงาน โครงการประจำปีการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา แผนการสอน เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง ปฏิทินปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และจากคำตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานหลักสูตร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมและสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร โดยจัดประชุมชี้แจงให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่งครูผู้สอนเข้าร่วมประชุม/อบรม และจัดหาเอกสารให้ศึกษา โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตรตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี/รายภาค และทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 นโยบายของกลุ่มโรงเรียน สภาพท้องถิ่น/ชุมชน สภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน ศักยภาพของสถานศึกษา ลักษณะเฉพาะและมาตรฐานการศึกษาของมูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย และมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ จุดเน้นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ เน้นมวลประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียนซึ่งนำมาจากเป้าหมายของโรงเรียน การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และเน้นความรู้คู่คุณธรรม ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีบทบาทในการจัดทำคำอธิบายรายวิชา รองลงมา มีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน โรงเรียนติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกเดือน โดยมีวิทยากรภายนอกมาเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสำรวจผลงานทางวิชาการของครูผู้สอน

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครูผู้สอนมีภาระงานมาก เวลาในการจัดทำหลักสูตรมีไม่เพียงพอ และครูขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนแก้ปัญหาโดยเชิญวิทยากรภายนอกมาเป็นที่ปรึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนให้ได้รับการอบรม ประชุม สัมมนา เชิญวิทยากรหรือครูที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาให้ความรู้ ให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนเป็นรายบุคคลในรายวิชาที่รับผิดชอบ และจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการร่วมกับครูผู้สอนในรายวิชาอื่น ๆ มีการบูรณาการนวัตกรรมต่าง ๆ เข้ากับโครงสร้างหลักสูตรแกน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการไม่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต แนวปฏิบัติใหม่การจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์ และศึกษาโครงสร้างหลักสูตร ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูส่วนใหญ่จัดทำแผนการเรียนรู้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน รองลงมาจัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน และออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อสอบแก้ตัวสำหรับผู้เรียนที่สอบไม่ผ่าน ผู้ที่มีบทบาทในการจัดสอนซ่อมเสริม คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน ซึ่งฝ่ายวิชาการเป็นผู้จัดตารางเรียนให้ผู้เรียนที่สอบไม่ผ่านเรียนใหม่ ครูผู้สอนในรายวิชาที่ผู้เรียนสอบไม่ผ่านเป็นผู้รับผิดชอบสอนก่อนที่จะให้สอบแก้ตัว ส่วนผู้เรียนที่เรียนอ่อนจัดสอนซ่อมเสริมให้ในช่วงเวลาว่าง และนอกเวลาเรียน โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนาเพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ให้ครูทำแผนการสอน บันทึกการสอน ใช้สื่อการสอน และจัดประชุมอบรม สัมมนาก่อนเปิดภาคเรียน โรงเรียนติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการสังเกตการสอนของครูผู้สอน ตรวจสอบจากผลงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ เวลาเรียนไม่เพียงพอ สำหรับการจัดการกิจกรรม และครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการในบางสาระ

การเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการได้ และส่งครูเข้าร่วมประชุม อบรม และศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ โรงเรียนจัดงบประมาณด้านสื่อการเรียนรู้ให้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งงบประมาณส่วนใหญ่จะถูกนำไปใช้ในการผลิตตำราเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยสำรวจความต้องการในการใช้สื่อการเรียนรู้ จัดให้มีศูนย์วิทยบริการทำหน้าที่ผลิตสื่อสำหรับให้บริการครูผู้สอนและผู้เรียน จัดหาหนังสือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและน่าสนใจไว้ในศูนย์สื่อ จัดบรรยากาศเพื่อสร้างแรงจูงใจภายในแหล่งเรียนรู้ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา และกระบวนการเรียนรู้ รองลงมาเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับเวลา และเทคนิคหรือวิธีการสอน โรงเรียนมีวิธีติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยการสังเกตการสอน สัมภาษณ์ข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อ และประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ในการผลิตสื่อ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยส่งครูเข้าร่วมประชุม อบรม เกี่ยวกับการใช้และผลิตสื่อการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนเข้าร่วมประชุม อบรม ให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ผู้เรียน และชุมชน ได้ร่วมประเมินใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระหว่างการดำเนินการจัดทำ โรงเรียนกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียน การเก็บคะแนนจากผลงาน การวัดผล/ประเมินผลตนเอง และแบบทดสอบ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การดูผลงาน และการรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 3. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควร

ปรับปรุง 4. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่บันทึก การเข้าร่วมกิจกรรม ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง และประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โรงเรียนติดตามและประเมินผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการตรวจหลักฐาน เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินการเป็นระยะตามปฏิทินปฏิบัติงาน

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างไม่ชัดเจน โรงเรียนไม่นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ชัดเจนมากขึ้น และปรับระเบียบและแนวแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ชัดเจนมากขึ้น

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาและบุคลากร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยจัดโครงการINSERVICE TRAINING มีงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ สืบหาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรโดยพิจารณาจากหัวข้อที่หน่วยงานต่าง ๆ เสนอมา กิจกรรมในการพัฒนาบุคลากร เป็นกิจกรรมที่พัฒนาทั้งวิชาชีพ และจิตวิญญาณ เพื่อให้บุคลากรเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้พัฒนาตนเอง และพัฒนางานที่รับผิดชอบ ได้แก่ การประชุม อบรม สัมมนา และศึกษาดูงาน ส่งเสริมให้ครูสมัครเข้ารับการประเมินเป็นครูแกนนำ ครูต้นแบบ หรือครูแห่งชาติ ส่งบุคลากรไปเรียนภาษาอังกฤษที่ต่างประเทศ และส่งเสริมครูไปเป็นวิทยากรให้โรงเรียน/หน่วยงานและองค์กรต่างๆ เนื้อหาสาระในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลผู้เรียน การพัฒนาวิชาชีพครู การทำวิจัย โรงเรียนติดตาม และประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โดยสังเกตการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง บุคลากรที่ได้รับการพัฒนามีการบันทึกผล และรายงานผลส่งตามสายบังคับบัญชา

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนพัฒนาการศึกษา 5 ปี แผนการปฏิบัติงาน โครงการประจำปีการศึกษา บันทึกการนิเทศ คำสั่งแต่งตั้ง ปฏิทินปฏิบัติงาน และการสัมภาษณ์ผู้ช่วยฝ่าย

วิชาการ เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผล พบว่า โรงเรียนวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยจัดทำเป็นโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้าวงชั้น และชี้แจงรายละเอียดของโครงการนิเทศให้ครูผู้สอนทราบในที่ประชุม โรงเรียนจัดการนิเทศ 3 รูปแบบ คือ นิเทศตนเอง นิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ (กัลยาณมิตร) และนิเทศโดยคณะกรรมการนิเทศ ผู้อำนวยการโรงเรียนจะเป็นผู้นิเทศทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมีวิธีติดตาม ประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยสังเกตจากการปฏิบัติงานของครู และบันทึกรายงานการนิเทศ

ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่รับผิดชอบการประเมินผลงานวิชาการ คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ครูผู้ที่มีรับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการวิชาการ จะทำการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการในแบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการวิชาการ โดยประเมินในระหว่างดำเนินการเป็นระยะ ๆ ระบุผลการดำเนินงาน การติดตาม ปัญหา อุปสรรค และเสนอแนวทางแก้ไข/พัฒนา และเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการจะทำการประเมินผลอีกครั้ง ส่งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเพื่อสรุปผลการดำเนินงานประจำปีในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนพัฒนาการศึกษา 5 ปี แผนการปฏิบัติงาน ปฏิทินปฏิบัติงาน บันทึกการประชุม รายงานสรุปผลการดำเนินงาน และการสัมภาษณ์ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผลงานวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หลังจากประเมินผลงานวิชาการเมื่อสิ้นปีการศึกษาแล้ว รายงานผลการดำเนินงานวิชาการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ โดยวิธีรายงานผลด้วยวาจา และจัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงานแจกครูทุกคน และผู้ปกครองในที่ประชุมประจำปี และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีเป็นรูปเล่ม เพื่อส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และคณะต้นสังกัด

ปัญหาในการรายงานผลการดำเนินงาน โรงเรียนไม่พบปัญหา

ในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ

โรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยฝ่าย โดยนำสรุปผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการวิชาการเมื่อสิ้นปีการศึกษามาวิเคราะห์ร่วมกันในที่ประชุม ในด้านความสำเร็จ ข้อดี ข้อเสีย พร้อมทั้งเสนอแนวทางในการวางแผนพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 5

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 5 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่นอกตัวเมือง อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำการเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 22 ห้องเรียน เป็นห้องเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 6 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษาจำนวน 16 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 32 คน เป็นครูที่สอนในระดับอนุบาลจำนวน 7 คน และสอนในระดับประถมศึกษาจำนวน 25 คน เป็นชาย 8 คน เป็นหญิง 24 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 4 คน ระดับปริญญาตรี 28 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 825 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 192 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 633 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 11 ไร่ มีจำนวนอาคารเรียน 5 หลัง อาคารหอประชุม 1 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เพศชาย อายุ 51 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 8 ปี และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เพศชาย อายุ 48 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 3 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน โดยศึกษาสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาจากสารสนเทศ วิสัยทัศน์ของหน่วยงานต้นสังกัด และให้แบบสอบถามศึกษาความต้องการของผู้ปกครอง/ชุมชน/ท้องถิ่น แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกันในที่ประชุมครูกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ แล้วแจ้งวิสัยทัศน์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา จัดทำแผนป้ายนิเทศบนอาคารเรียน และจัดพิมพ์ใน

เอกสารวิชาการของโรงเรียน เช่น ธรรมนูญโรงเรียน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คู่มือการปฏิบัติงานครู ปกสมุดนักเรียน

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ วิชาการสายชั้น และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ สภาพท้องถิ่นและผู้เรียน แล้วแจ้งนโยบาย/เป้าหมายโรงเรียนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู และจัดพิมพ์ไว้ในเอกสารโรงเรียน เช่น ธรรมนูญโรงเรียน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ ครูผู้สอนทุกคน โดยจัดตั้งเป็นคณะทำงานในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ แล้วร่วมกันวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการในปีที่ผ่านมา รวบรวมข้อมูลจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้อำนวยการโรงเรียน ติดตาม โดยให้ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการรายงานความก้าวหน้า ในที่ประชุมครูประจำเดือน พร้อมทั้งทำการประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ ใช้แบบสอบถามสำรวจความความสมัครใจของบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ และเปิดโอกาสให้บุคลากรเลือกตั้งบุคคลที่ตนยอมรับมาเป็นผู้บังคับบัญชาในตำแหน่งหัวหน้าสายชั้น หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งนี้ต้องผ่านการพิจารณาความเหมาะสมด้านความรู้ ความสามารถ จากคณะกรรมการฝ่ายบริหาร ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ประกาศแต่งตั้งบุคลากรอย่างเป็นทางการ โรงเรียนมีคู่มือการปฏิบัติงานของบุคลากรที่กำหนดบทบาท และหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน โรงเรียนติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โดยใช้แบบประเมินประสิทธิภาพการทำงาน ของบุคลากรในระยะเวลา 6 เดือน/ครั้ง ผู้รับผิดชอบในการติดตามและประเมินผล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าสายชั้น

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ อัตราครูผู้สอนมีไม่เพียงพอกับสัดส่วนของผู้เรียน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยขอความร่วมมือจากครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

การประชุมสัมพันธงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชุมสัมพันธงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประชุมสัมพันธงานวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูในสายชั้น การประชุมสัมพันธเป็นงานที่อยู่ในงานประจำ กิจกรรมประชุมสัมพันธภายในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้า โดยผู้อำนวยการโรงเรียน และครูในสายชั้นจะผลัดกันรับผิดชอบในการประชุมสัมพันธหน้าเสาธงตอนเช้า จัดประชุมครูประจำเดือน จัดทำแผนป๋ายนิเทศเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหน้าโรงเรียน ส่วนผู้ปกครองโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองปีละ 2 ครั้ง และจัดทำจดหมายข่าวของโรงเรียนถึงผู้ปกครองเดือนละ 1 ฉบับ สำหรับการประชุมสัมพันธผู้ชมชน/ท้องถิ่น ใช้วิธีเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านหอกระจายข่าวของเทศบาล และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยของจังหวัด เปิดโอกาสให้ผู้ชมชนเข้ามาร่วมกิจกรรมในโรงเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรครู/ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน สาระที่ประชุมสัมพันธส่วนใหญ่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ปัญหาในการประชุมสัมพันธงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมและสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร โดยจัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำหลักสูตรให้แก่ครูผู้สอนทุกคน จัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตรตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง และวิเคราะห์สภาพผู้เรียน/ชุมชน จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี และจัดทำแผนการสอน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โดยแบ่งกลุ่มตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 สภาพท้องถิ่น/ชุมชน สภาพความพร้อมของผู้เรียน นโยบายรัฐบาล และศักยภาพของสถานศึกษา จุดเน้นของหลักสูตรสถานศึกษา คือ เน้นความรู้คู่คุณธรรม ความรู้ความสามารถด้านวิชาการ การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย

ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนทุกคนมีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดเวลาเรียน จำนวนหน่วยกิต และจัดทำคำอธิบายรายวิชา รองลงมา มีบทบาทในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการสอบถามและสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอนในที่ประชุมครู สำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองในที่ประชุมผู้ปกครอง ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ความไม่แน่นอนของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดโดยหน่วยงานภาครัฐบาล ทำให้สถานศึกษาขาดความมั่นใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบกับครูผู้สอนมีภาระงานมาก และครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนแก้ปัญหาโดยส่งครูผู้สอนเข้าร่วมประชุมอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากับหน่วยงานต่าง ๆ และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนเป็นรายบุคคล และให้ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันจัดทำแผนการสอนร่วมกัน มีทั้งแผนการสอนรายวิชา และแผนการสอนบูรณาการแบบสหวิทยาการ และแบบโครงการ หลังจากสอนแล้วต้องมีการบันทึกหลังสอนส่งให้วิชาการสายชั้นตรวจทุกสัปดาห์ แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์ กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนวิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ศึกษาสำรวจแหล่งความรู้ในชุมชน จัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน และจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน รองลงมา ออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่เรียนอ่อน โดยครูผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดเวลา และกิจกรรม ส่วนใหญ่จะจัดให้เวลาพักเที่ยงและหลังเลิกเรียน มีทั้งสอนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม และสอนซ่อมเสริมขณะที่ทำการสอน โดยครูผู้สอนที่แนะนำเพิ่มเติมในขณะที่สอน โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ความรู้ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญ จัดประชุม อบรม สัมมนาก่อนเปิดภาคเรียนและพาครูไปเยี่ยมชม และศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ

สำเร็จในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมีวิธีติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการสอบถามจากครู/ผู้เรียน ตรวจสอบผลงาน/แฟ้มสะสมงาน/ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และการสังเกตการสอน

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ครูผู้สอนไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรม และไม่มีเวลาจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และจัดทำโครงการเพื่อนช่วยเพื่อนให้ผู้เรียนที่เรียนเก่งช่วยสอนเพื่อนที่เรียนอ่อน

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำสื่อขึ้นใช้เอง และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ สื่อต่าง ๆ จะเก็บรวบรวมไว้ที่สายชั้น โรงเรียนมีงบประมาณเพื่อการใช้สื่อการเรียนรู้ และได้งบประมาณสนับสนุนจากศิษย์เก่า ผู้ปกครอง/ชุมชน โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยจัดการสัปดาห์การใช้สื่อการเรียนรู้ การสำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศเพื่อสร้างแรงจูงใจในการใช้แหล่งเรียนรู้ นำภูมิปัญญาชาวบ้านเข้ามาให้ความรู้แก่ผู้เรียน หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนเลือกใช้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ เทคนิคหรือวิธีการสอน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน รองลงมาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน ความสะดวกสบายในการนำไปใช้ ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่จะได้รับ โรงเรียนติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยการสังเกตการสอนของครู บันทึกการใช้สื่อของครู สอบถามจากผู้เรียน และแฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียน

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนขาดผู้รับผิดชอบในการดูแลบำรุงรักษาสื่อ และไม่มีศูนย์สื่อประจำโรงเรียน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้เก็บรวบรวมสื่อไว้ที่สายชั้น และให้ครูผู้สอนในสายชั้นร่วมกันรับผิดชอบดูแลบำรุงรักษาสื่อ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนเข้าร่วมประชุม อบรม ให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดทำระเบียบและเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การบันทึกพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การสอบภาคปฏิบัติการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน การวัดและประเมินผลตนเอง แบบทดสอบ การเก็บ

คะแนนจากผลงาน และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การสังเกต การดูผลงาน การบันทึกความดี และการรายงานตนเองของผู้เรียน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 3. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ 1 = ไม่สามารถอ่าน หรือแสดงความคิดเห็น หรือเขียนสื่อความได้ 2 = สามารถอ่าน แสดงความคิดเห็น โดยการสรุปเปรียบเทียบ จำแนกสร้างสรรค์ และเขียนสื่อความ ถ่ายทอดความคิดจากเรื่องที่อ่านได้แต่ไม่ครบถ้วน 3 = สามารถอ่าน แสดงความคิดเห็น โดยการสรุปเปรียบเทียบ จำแนกสร้างสรรค์ และเขียนสื่อความ ถ่ายทอดความคิดจากเรื่องที่อ่านได้ครบถ้วน สมบูรณ์ 4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย ทำการประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง และแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ โรงเรียนได้มอบหมายให้วิชาการสายชั้น และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการรับผิดชอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ ตรวจหลักฐาน เอกสารการวัดและประเมินผลของผู้เรียน

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนพบปัญหาน้อยมากเกี่ยวกับครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยทุกสิ้นปีการศึกษาจะสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากร แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนา วางแผนจัดทำเป็นโครงการพัฒนาบุคลากร กิจกรรมพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การจัดประชุม/อบรม/สัมมนาในโรงเรียน สนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ทำผลงานทางวิชาการ ประเมินครูต้นแบบ ครูแกนนำ และไปเป็นวิทยากรภายนอกให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เนื้อหาสาระที่เน้นในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และนวัตกรรมการเรียนการสอน มาตรฐานวิชาชีพครู และการวิจัย โรงเรียนติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรจากการเขียนรายงานการรายงานในที่ประชุม และสังเกตการปฏิบัติงาน

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ธรรมนูญโรงเรียน ปฏิทินปฏิบัติงาน คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผล พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศภายใน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ คณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ร่วมกันจัดทำโครงการนิเทศภายใน และชี้แจงรายละเอียดของโครงการนิเทศภายในให้ครูผู้สอนทราบในที่ประชุม และให้สายชั้นร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศของสายชั้น โดยครูผู้สอนในสายชั้นจะผลัดเปลี่ยนกันนิเทศ กิจกรรมการนิเทศ ได้แก่ การเยี่ยมชั้นเรียน การสอบถามปัญหา และการสังเกตการสอน คณะกรรมการนิเทศรับผิดชอบติดตาม ประเมินผลการนิเทศภายใน โดยสังเกตการปฏิบัติงาน ศึกษาจากรายงานผลการปฏิบัติงาน และการประชุมครู

ปัญหาในการพัฒนานุเคราะห์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ครูที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการทำหน้าที่ประเมินผลในระหว่างการทำงาน และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการวิชาการ โดยประเมินลงในแบบประเมินผลการดำเนินงาน และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตอนสิ้นปีการศึกษาเสนอในที่ประชุมครู โดยสรุปและวิเคราะห์สภาพความสำเร็จของงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนงาน/โครงการวิชาการ ปัญหา อุปสรรค แนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุง

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา บันทึกการประชุม รายงานประจำปี การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ คณะกรรมการประกันคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ วิชาการสายชั้น หัวหน้างาน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำการรายงานผลต่อประชาชน ปีละ 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 รายงานผู้ปกครองในที่ประชุมตอนเปิดเทอม โดยการรายงานด้วยวาจา แจกเอกสารแผ่นพับ และจัดทำแผ่นป้ายนิเทศการจัดการศึกษาของโรงเรียน ครั้งที่ 2 รายงานประชาชนที่เทศบาลในช่วงวันเด็กแห่งชาติ จัดทำแผ่นป้ายนิเทศแสดงการจัดการศึกษาของโรงเรียน และผลงานผู้เรียน และจัดทำรายงานประจำปีส่งหน่วยงานต้นสังกัด

ปัญหาในการรายงานผลการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน ร่วมกันสรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวิชาการในปีการศึกษาที่ผ่านมา เกี่ยวกับสภาพความสำเร็จของการดำเนินงานโดยเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนงาน/โครงการวิชาการ ปัญหา อุปสรรคและหาข้อสรุปที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุง และจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 6

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 6 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่นอกตัวเมือง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำการเปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 28 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 60 คน เป็นชาย 26 คน เป็นหญิง 34 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 6 คน ระดับปริญญาตรี 54 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 1,569 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 22 ไร่ 31 ตารางวา มีจำนวนอาคารเรียน 3 หลัง โรงฝึกงาน 2 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เพศชาย อายุ 56 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 6 ปี และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เพศชาย อายุ 58 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 12 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการโรงเรียน ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา ปฏิทินปฏิบัติการ บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง โดยทำประชาพิจารณ์ถึงผู้ปกครองทุกคน แล้วนำข้อมูลจากประชาพิจารณ์ ข้อมูลสถานศึกษาทั้งด้านสถานภาพ และสภาพแวดล้อม พิจารณาร่วมกันในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ และแจ้งวิสัยทัศน์ให้

บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง จัดพิมพ์ในวารสารโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา แผนกลยุทธ์ ธรรมนูญโรงเรียน และจัดทำผ่านป้ายนิเทศในบริเวณโรงเรียน

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ได้นำวิสัยทัศน์มาเป็นกรอบในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โดยให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร สภาพท้องถิ่นและผู้เรียน ความต้องการของผู้ปกครอง แล้วแจ้งให้บุคลากรทราบในที่ประชุมครู

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน โดยการศึกษาสภาพปัญหาจากการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา นำมาวิเคราะห์หาสิ่งที่ต้องการพัฒนา/ปรับปรุง จัดทำเป็นแผนงาน/โครงการ โดยให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในหลักสูตร มีแผนการติดตามการดำเนินงานในปฏิทินปฏิบัติงานภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยฝ่ายธุรการ ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการทำรายงานการประเมินแผนงาน/โครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน แนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ จัดตามวุฒิการศึกษา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความสมัครใจ และผลการเลือกตั้ง เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนจะพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ ตามวุฒิการศึกษา ความรู้ ความสามารถ ส่วนตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มาจากการเลือกตั้งของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และตำแหน่งครูผู้สอนให้เลือกตามความสมัครใจ ทุกตำแหน่งต้องผ่านการพิจารณาความเหมาะสมในที่ประชุมผู้บริหารก่อนที่จะมีคำสั่งประกาศแต่งตั้งบุคลากร ผู้รับผิดชอบติดตามผลการจัดบุคลากรทางด้านวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ติดตามโดยใช้กระบวนการนิเทศ สอดถาม ประชุม และสังเกตการปฏิบัติงาน

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ โรงเรียนขาดครูหลายสาขาวิชา จำนวนหลายอัตรา โรงเรียนแก้ปัญหาโดยขอความร่วมมือจากผู้ปกครองผ่านคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริจาคทรัพย์ เพื่อจ้างบุคคลภายนอกมาทำหน้าที่สอนในสาขาวิชาที่ขาดแคลน

การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ มีการแต่งตั้งครูทำหน้าที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน ได้แก่

การประชุมครูประจำเดือน กิจกรรมหน้าเสาธง และการจัดทำแผนปีายนิเทศ สำหรับผู้ปกครอง โรงเรียนจัดประชุมปีละ 1 ครั้ง และเชิญผู้ปกครองร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน ส่วนกิจกรรมสู่ชุมชน/ท้องถิ่นใช้การประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุกระจายเสียงของจังหวัด เชิญชุมชน/ท้องถิ่นเข้ามาร่วมกิจกรรมและใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียน/ครูไปร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายนอก นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์โดยใช้เอกสารแผ่นพับ วารสารโรงเรียน สารงานที่ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการโรงเรียน ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปฏิทินปฏิบัติการ บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน เนื่องจากโรงเรียนเป็นโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร จึงจัดส่งตัวแทนครูเข้ารับการอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรแก่ครูทุกคน โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตรตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพความต้องการของผู้เรียน/ชุมชน โดยใช้แบบสอบถาม จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี/รายภาค และจัดทำแผนการสอน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โดยให้ครูผู้สอนร่วมมือกันทำตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 นโยบายเขตพื้นที่การศึกษา สภาพท้องถิ่น/ชุมชน สภาพความพร้อมของผู้เรียน และศักยภาพของสถานศึกษา จุดเน้นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ เน้นความรู้คู่คุณธรรม การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีบทบาทในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา มีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และจัดทำคำอธิบายรายวิชา โรงเรียนติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้ครูผู้สอน/ผู้เรียน และผู้ปกครองเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และตรวจสอบจากผลสัมฤทธิ์และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ทิศทางการจัดทำหลักสูตรยังไม่ชัดเจน นโยบายจากส่วนกลางเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ครูผู้สอนมีภาระงานมาก ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร และเวลาในการจัดทำหลักสูตรมีไม่เพียงพอ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อจะได้ทันการเปลี่ยนแปลง และจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ครูผู้สอนทุกคนในโรงเรียน

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดประชุม อบรม สัมมนาเพิ่มพูนความรู้ และพาครูผู้สอนไปเยี่ยมชม/ศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูผู้สอนจัดทำแผน การสอนเป็นรายบุคคล และทำบันทึกหลังสอน แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล รองลงมาศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่วิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือราย กลุ่ม รองลงมาจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน ผู้ที่มีบทบาทในการจัดสอนซ่อมเสริม คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน มีจัดสอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน โดยจัดสอนปรับพื้นฐานให้กับผู้เรียนก่อน เปิดภาคเรียน จัดสอนเสริมให้กับผู้เรียนที่เรียนเก่ง โดยให้ทำงานพิเศษ เช่น ให้ทำใบงานหรือแบบฝึกหัดเพิ่มเติม หลังจากทำกิจกรรมในคาบเรียนเสร็จแล้ว ส่วนผู้เรียนที่สอบไม่ผ่านฝ่ายวิชาการจัด ตารางให้เรียนซ่อมเสริมในรายวิชาที่สอบไม่ผ่านก่อนสอบแก้ตัว สำหรับผู้เรียนที่เรียนอ่อนต้องไป ลงทะเบียนเรียนซ่อมเสริมวิชาที่อ่อนที่ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายวิชาการจะจัดตารางเรียนซ่อมเสริมในคาบ ที่ 9 วันอังคาร และวันพฤหัสบดี โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้ เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญ ให้ครูทำแผน การสอน ใช้สื่อการสอน และจัดประชุม อบรม สัมมนาก่อนเปิดภาคเรียน โรงเรียนมีวิถีติดตามผล การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการสังเกตการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน และจากผลงานของผู้เรียน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ความไม่ชัดเจนในนโยบาย ของหน่วยงานส่วนกลางในการจัดการศึกษาของชาติ และครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ และ ทักษะในการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยพิจารณาปรับเปลี่ยนตาม

ศักยภาพของโรงเรียน และส่งครูผู้สอนเข้าร่วมประชุม อบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนสำรวจความต้องการในการใช้สื่อ สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ โดยจัดงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อ และยังได้รับงบประมาณสนับสนุนจากผู้ปกครอง โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยจัดประชุม อบรม ขี้แจงการใช้สื่อ จัดหาหนังสือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย และนำสนใจไว้ในห้องสมุดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยสำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน จัดศูนย์การเรียนรู้ และสำรวจแหล่งวิทยากรจากภายนอก หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา และกระบวนการเรียนรู้ รองลงมาเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ และพัฒนาการของผู้เรียน โรงเรียนติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ จากสถิติการใช้ห้องปฏิบัติการ บันทึกการใช้สื่อ และการสังเกตการสอน

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนขาดงบประมาณในการผลิตสื่อ และไม่มีศูนย์สื่อประจำโรงเรียน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยของงบประมาณสนับสนุนการผลิตสื่อจากผู้ปกครอง และจัดเก็บสื่อและวัสดุ อุปกรณ์ไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดอบรมเพื่อเตรียมครูผู้สอนให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำระเบียบและเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำแบบรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสอบภาคปฏิบัติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การสอบข้อเขียน แบบทดสอบ การเก็บคะแนนจากผลงาน การวัดและประเมินผลตนเอง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้มีส่วนร่วมในการประเมิน ได้แก่ คณะกรรมการปกครอง ครูผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การดูผลงาน การรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่านเยี่ยม ผ่าน ต้องปรับปรุง 3. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ ผู้ประเมิน คือ คณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการอ่าน คิด

วิเคราะห์ และเขียน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่านเยี่ยม ผ่าน ต้องปรับปรุง 4. กิจกรรม พัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม ผลจากการ ปฏิบัติกิจกรรม และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลัก เกณฑ์ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย และทำการประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ประเมินตนเอง และแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ โรงเรียนติดตามและประเมินผลการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใช้วิธีตรวจหลักฐาน เอกสารการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ให้ครูผู้สอนรายงานผลเป็นระยะตามปฏิทินปฏิบัติงาน

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยสอบถามความคิดเห็นจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้เรียน และนำมาพัฒนา งานให้เกิดความชัดเจนขึ้น

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรด้าน วิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยสำรวจ ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และพิจารณาความจำเป็นในการ พัฒนาตามบริบทขณะนั้น แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนา กำหนดจุดประสงค์ และ กำหนดรูปแบบกิจกรรมในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ จัดประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำวิจัยในชั้นเรียน และสนับสนุนให้ทำผลงานทางวิชาการเพื่อประเมิน เป็นครูแกนนำ ครูต้นแบบ เนื้อหาสาระในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถาน ศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลผู้เรียน มาตรฐานวิชาชีพครู และการวิจัย เป็นต้น ติดตามประเมินผลการพัฒนาบุคลากรจากการเขียน รายงาน การรายงานในที่ประชุม และการสังเกตการปฏิบัติงาน

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการโรงเรียน ธรรมนูญโรงเรียน ปฏิทินปฏิบัติการ บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผล พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศภายใน สถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน โดยจัดทำโครงการนิเทศภายใน สถานศึกษา และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ

โรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีการชี้แจงรายละเอียดของโครงการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ครูผู้สอนทราบในที่ประชุม กิจกรรมการนิเทศภายในที่จัดได้แก่ การประชุมนิเทศครูใหม่ การประชุมครูประจำเดือน การเป็นวิทยากรให้ความรู้ครูในโรงเรียน การนิเทศการสอนในชั้นเรียน ติดตามประเมินผลการนิเทศภายใน โดยผู้อำนวยการโรงเรียนทำแบบติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินงานทุกงาน ทุกโครงการก่อนสิ้นปีการศึกษา

ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ และแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย กรรมการจากฝ่ายแนะแนว กรรมการจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกรรมการจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ คือ มีการประเมิน 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ประเมินตนเองในส่วนของงาน/โครงการที่รับผิดชอบ ส่วนที่ 2 คณะกรรมการประเมินผลจะเป็นผู้ประเมิน จากการสอบถามบุคลากรที่เกี่ยวข้องและศึกษาจากผลงานที่ปรากฏ การประเมินทั้ง 2 ส่วน โรงเรียนใช้แบบประเมินที่โรงเรียนสร้างขึ้นเอง พอสิ้นปีการศึกษาคณะกรรมการประเมินผลจะนำการประเมินทั้ง 2 ส่วนมาสรุป และวิเคราะห์ผลการดำเนินงานร่วมกันในที่ประชุม โรงเรียนดำเนินการประเมินผล 2 ช่วงเวลา คือ ในระหว่างดำเนินการและเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการวิชาการ

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการโรงเรียน ธรรมนูญโรงเรียน ปฏิทินปฏิบัติการ บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการ ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายและครูประจำชั้นสัมพันธ์ โดยผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ นำผลจากการประเมิน มาสรุปแล้วเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนงาน/โครงการวิชาการ ด้านผลสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค แนวทางในการพัฒนา มีการรายงานในที่ประชุมครู ที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา แล้วจัดทำเป็นรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีส่งเขตพื้นที่การศึกษา และทำเป็นเอกสารสรุปผลแจกผู้ปกครองในวันประชุมผู้ปกครองต้นปีการศึกษา

ปัญหาในการรายงานผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยทุกฝ่ายร่วมกับคณะกรรมการสถาน

ศึกษานำสรุปผลการประเมินการดำเนินงานวิชาการมาวิเคราะห์หาข้อดี ข้อเสีย กำหนดสิ่งที่ต้องพัฒนา/ปรับปรุง เพื่อวางแผนจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ 7

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ 7 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่นอกตัวเมืองอำเภอท่าชะ จังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นท้องถิ่นชนบททางไกล มีเขตแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นโรงเรียนเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติ เด็กพิการ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ตลอดถึงผู้เรียนที่เป็นบุตรหลานของแรงงานต่างด้าว และแรงงานย้ายถิ่น ทำการเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวน 11 ห้องเรียน เป็นห้องเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษาจำนวน 6 ห้องเรียน และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 3 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 14 คน เป็นครูที่สอนในระดับอนุบาลจำนวน 1 คน สอนในระดับประถมศึกษาจำนวน 7 คน และสอนในระดับมัธยมศึกษาจำนวน 6 คน เป็นชาย 4 คน เป็นหญิง 10 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 1 คน ระดับปริญญาตรี 13 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 270 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 54 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 152 คน ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 64 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 100 ไร่ จำนวนอาคารเรียน 1 หลัง อาคารอเนกประสงค์ 2 หลัง ห้องสมุด 1 หลัง สหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน 1 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนเพศชาย อายุ 46 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 11 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์หลักสูตรสถานศึกษา ปฏิทินการปฏิบัติงาน บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนทุกคนนำข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ ความพร้อมของโรงเรียนและ

ชุมชน และข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง โดยให้ผู้ปกครองพูดและเขียน แสดงความคิดเห็นในที่ประชุม นำมาพิจารณาร่วมกันในที่ประชุมครูแล้วร่างวิสัยทัศน์ขึ้น หลังจากนั้นนำร่างวิสัยทัศน์เข้าที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อพิจารณาอีกครั้งก่อนที่จะกำหนด เป็นวิสัยทัศน์โรงเรียน แล้วจึงนำวิสัยทัศน์โรงเรียนไปเป็นกรอบในการกำหนดวิสัยทัศน์ของงาน วิชาการในหลักสูตรสถานศึกษา และแจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง/คณะกรรมการสถานศึกษา จัดทำแผ่นป้ายนิเทศเผยแพร่ในโรงเรียน จัดพิมพ์ในเอกสาร ของโรงเรียน เช่น แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์ หลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนทุกคน โดยให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา สภาพท้องถิ่น และผู้เรียน แจ้งนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการให้ครูผู้สอนทุกคนทราบในที่ประชุม

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกับคณะกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และความพร้อมของสถานศึกษาและชุมชน ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา และนโยบายการจัดการศึกษาของต้นสังกัด หลังจากนั้นร่วมกันวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดเป็นนโยบายการจัดทำแผน โดยให้ครูรับผิดชอบในการจัดทำแผนงาน/โครงการอย่างน้อยคนละ 1 โครงการ ตามความสนใจ ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นผู้ติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการวิชาการ โดยใช้วิธีสอบถาม ใช้แบบประเมิน และให้ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการ รายงานความก้าวหน้าในที่ประชุมครู และประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน แนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนพิจารณาแต่งตั้งหัวหน้างานวิชาการจากความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความสมัครใจของบุคลากร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มาจากการเลือกตั้งของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนจัดตามความถนัด และความสมัครใจของครู บทบาทหน้าที่ของบุคลากรกำหนดอยู่ในคู่มืองานวิชาการ และคำสั่งแต่งตั้งบุคลากร โรงเรียนติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โดยใช้กระบวนการนิเทศ การให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และการประชุม

เน้นการทำงานเป็นทีม ผู้รับผิดชอบติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ อัตรากำลังของบุคลากรไม่เพียงพอ บุคลากรที่มีอยู่ไม่ตรงกับสาขาที่ต้องการ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยส่งบุคลากรที่มีอยู่เข้ารับการอบรมพัฒนา

การประชุมประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โดยจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ไว้ในงานสัมพันธ์ชุมชน ผู้รับผิดชอบการประชุมประชาสัมพันธ์ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนทุกคน กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมหน้าเสาธง ตอนเช้า จัดทำแผ่นป้ายนิเทศ จัดประชุมครูประจำเดือน ส่วนผู้ปกครองโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง จัดทำจุลสารแจก สำหรับชุมชนจัดประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้สถานที่ในการทำกิจกรรม และเข้ามาช่วยเหลือ/สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งด้านแรงงาน งบประมาณ และอาคารสถานที่ เช่น ชุมชนเข้ามาช่วยงานห้องสมุด มอบทุนการศึกษา ฝึกซ้อมกีฬา จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ภาคเรียนละ 2 ครั้ง นอกจากนี้โรงเรียนยังสนับสนุนให้บุคลากรครู และผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานต่าง ๆ และรับเชิญเป็นวิทยากรภายนอก สารงานวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมงานวิชาการในโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์หลักสูตรสถานศึกษา เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปฏิทินปฏิบัติงาน บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนทุกคน โรงเรียนเตรียมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตร ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี จัดทำแผนการสอน และประเมินหลักสูตร ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้สอนทุกคน และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 นโยบายรัฐบาล

นโยบายเขตพื้นที่การศึกษา ศักยภาพของสถานศึกษา สภาพการเมือง สังคม เศรษฐกิจ สภาพ
ท้องถิ่นและชุมชน และสภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน จุดเน้นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
คือ ความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ความรู้คู่คุณธรรม การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย การใช้
ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการงานอาชีพ เนื่องจากผู้เรียนร้อยละ 70 ไปศึกษาต่อในสายอาชีพ ในการ
จัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูทุกคนมีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผล
การเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต จัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วย
การเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนติดตามและประเมิน
ผลการทำงานหลักสูตรสถานศึกษา โดยตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
ของผู้เรียน สอบถามความคิดเห็นและสำรวจผลงานของครูผู้สอน

ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยว
กับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ระยะเวลาในการจัดทำหลักสูตรมีจำกัด และจำนวนครูผู้สอน
มีไม่เพียงพอและไม่ตรงกับสาขาวิชา โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการ
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และครูผู้สอนที่สอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันช่วยกันจัด
ทำหลักสูตรสถานศึกษา และขอคำแนะนำจากโรงเรียนในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทใน
การวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนทุกคน โรงเรียนจัด
เตรียมครูผู้สอน โดยส่งเข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูผู้
สอนจัดทำแผนการสอนเป็นรายบุคคล โดยทำล่วงหน้า 1 สัปดาห์ หลังจากจัดการเรียนการสอน
แล้วต้องทำการบันทึกหลังสอน แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนศึกษา
โครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์ กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และ
การประเมินผล ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนทุก
คนจัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน รองลงมาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็น
รายบุคคลหรือรายกลุ่ม ศึกษาแหล่งความรู้ในชุมชนที่หลากหลาย ออกแบบ กิจกรรมให้ผู้เรียนได้
แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่เรียนอ่อน โดยสอนให้เป็นรายบุคคล แล้วให้ทำแบบ
ฝึกหัดในช่วงเวลาพักและหลังเลิกเรียน สำหรับผู้เรียนที่สติปัญญาดี จัดสอนเสริมให้ในคาบเรียน
โดยครูผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบการสอนซ่อมเสริม โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้ความรู้ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญ
ให้ครูทำแผนการสอน บันทึกการสอน และใช้สื่อการสอน และจัดประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิด
ภาคเรียน ผู้รับผิดชอบติดตามการจัดการเรียนการสอน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างาน

วิชาการ โดยใช้กระบวนการนิเทศ การสังเกตการสอน การสอบถามจากครู/ผู้เรียน ดูจากผลงานและแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยส่งครูเข้าร่วมประชุม อบรม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนจัดงบประมาณเพื่อการผลิตสื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยจัดทำพื้นที่ 100 ไร่ ที่โรงเรียนมีอยู่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนและชุมชน โดยจัดทำเป็นสวนปาล์มน้ำมัน สวนป่าเฉลิมพระเกียรติ สวนกล้วยเล็บมือนางอุทยานสวนสมุนไพร ไร่สับปะรด บ่อเลี้ยงปลา ฟาร์มเลี้ยงไก่ แปลงปลูกผักปลอดสารพิษ และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ นอกจากนี้ยังจัดประชุม อบรม ที่แจ้งการใช้สื่อการเรียนรู้ จัดหาหนังสือ อุปกรณ์ที่ทันสมัย และน่าสนใจ จัดทำคู่มือการใช้สื่อการเรียนรู้ จัดทำปฏิทินการใช้แหล่งเรียนรู้ โรงเรียนแต่งตั้งครูผู้สอนทำหน้าที่เก็บรวบรวมและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และให้ครูผู้สอนทุกคนรับผิดชอบในการสำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และยังได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เข้ามาร่วมเป็นวิทยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นในแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ รองลงมาเลือกให้เหมาะสมกับเทคนิคหรือวิธีการสอน เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้แหล่งการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ จากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สอบถามจากผู้เรียน และสำรวจข้อมูลจากบันทึกการสื่อของครู

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนขาดวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ และขาดงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อการเรียนรู้ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยนำวัสดุที่มีในท้องถิ่นมาผลิตสื่อการเรียนรู้ และหารายได้เพิ่มโดยใช้พื้นที่ในบริเวณโรงเรียนจำนวน 10 ไร่ปลูกปาล์มน้ำมันขาย

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดอบรมเพื่อเตรียมครูผู้สอนให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำระเบียบและเอกสารเกี่ยวกับการวัดและ

ประเมินผลการเรียนรู้ ใช้การประเมินตามสภาพจริงขณะที่เรียนและเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้เรียน เพื่อน ชุมชน และครูภูมิปัญญาท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการประเมินผู้เรียน โดยกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การบันทึกพฤติกรรม การสอบภาคปฏิบัติ การสอบข้อเขียน แบบทดสอบ การเก็บคะแนนจากผลงาน และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การบันทึกความดี และการดูผลงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 3. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ กำหนดกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลผู้เรียนพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย และแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ รองลงมา คือ ทำการประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง โรงเรียนติดตามและประเมินผลการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยวิธีตรวจหลักฐาน เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของผู้เรียน

ปัญหาในการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน และครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยส่งครูผู้สอนเข้าร่วมประชุม อบรมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และขอคำแนะนำจากโรงเรียนในเขตพื้นที่

การพัฒนานุเคราะห์ด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนานุเคราะห์ด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนมีแผนพัฒนานุเคราะห์ทั้งรายบุคคล และทั้งโรงเรียน โดยการสำรวจความต้องการ/ความจำเป็นในการพัฒนานุเคราะห์จากทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมในการพัฒนานุเคราะห์ด้านวิชาการ ได้แก่ การจัดประชุม อบรม สัมมนา และศึกษาดูงาน ซึ่งจัดในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน และในขณะปฏิบัติงาน สนับสนุนให้ครูทำผลงานทางวิชาการเพื่อเข้ารับการประเมินครูแกนนำ ครูต้นแบบ ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนให้ครูศึกษาต่อตามสายงาน เนื้อหาสาระในการพัฒนานุเคราะห์ด้านวิชาการ เช่น การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดการเรียนการสอน การทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โดยการสังเกตการปฏิบัติงาน การสอบถาม

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์ ปฏิทินการปฏิบัติงาน โครงการนิเทศภายใน บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง และการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผล พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน โดยจัดทำโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนที่ครูในโรงเรียนยอมรับในความรู้ ความสามารถ และชี้แจงรายละเอียดของโครงการนิเทศภายในให้ครูผู้สอนทราบในที่ประชุมครู กิจกรรมการนิเทศภายใน ได้แก่ การสนทนาทางวิชาการโดยใช้เวลาวางหลังอาหาร กลางวันหรือหลังเลิกเรียน การประชุมเชิงปฏิบัติการซึ่งอาจจะจัดภายในโรงเรียนหรือไปร่วมกับหน่วยงานภายนอก การสังเกตการสอนโดยคณะกรรมการนิเทศภายใน การศึกษาดูงานอย่างน้อยปีละครั้ง และที่ทำประจำ คือ การประชุมครู โรงเรียนมีวิธีติดตาม ประเมินผลการนิเทศภายใน โดยสอบถามในที่ประชุมครู และสังเกตการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ครูผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการทำการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการวิชาการ ในแบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการวิชาการ ซึ่งระบุตัวชี้วัดความสำเร็จ สภาพความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนา/ปรับปรุง พอสิ้นปีการศึกษาครูทุกคนประชุมสรุปผลการดำเนินงานวิชาการร่วมกัน

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานประจำปี สรุปผลการดำเนินงาน ปฏิทินการปฏิบัติงาน บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้

รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการ ดำเนินการรายงานผลงานวิชาการด้วยวาจาและเอกสาร
สรุปผลการดำเนินงานต่อประชาชนในที่ประชุมผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา พร้อม
ทั้งขอความคิดเห็นจากที่ประชุมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุงงานในปีการศึกษาต่อไป
นอกจากนี้โรงเรียนต้องทำรายงานประจำปีส่งเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัด

ปัญหาในการรายงานผลการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้
ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษา
ดำเนินการสรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวิชาการร่วมกันในที่ประชุมสิ้นปีการศึกษา โดยนำ
ผลการดำเนินงานเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนงาน/โครงการวิชาการ วิเคราะห์ข้อดี ข้อ
เสีย แล้วนำผลการวิเคราะห์ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุง เพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ
วิชาการในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 8

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 8 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่ในตัวเมือง จังหวัด
ปทุมธานี สภาพพื้นที่อยู่ในบริเวณเขตชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปในโรง
งานอุตสาหกรรม ทำการเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 18
ห้องเรียน เป็นห้องเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 4 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษาจำนวน 14 ห้อง
เรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 21 คน เป็นครูที่สอนในระดับอนุบาลจำนวน 6 คน และสอนในระดับ
ประถมศึกษาจำนวน 15 คน เป็นชาย 2 คน เป็นหญิง 19 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี
มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 4 คน ระดับปริญญาตรี 16 คน ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 1
คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 640 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 187 คน ระดับประถม
ศึกษาจำนวน 453 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 2 ไร่ 2 งาน มีจำนวนอาคารเรียน 4 หลัง อาคารอเนก
ประสงค์ 1 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
โรงเรียน เพศหญิง อายุ 52 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็น
เวลา 28 ปี และหัวหน้างานวิชาการ เพศหญิง อายุ 49 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญา
ตรี ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 4 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์ หลักสูตรสถานศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง คู่มือครู และการสัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน โดยนำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน ศักยภาพของโรงเรียน และข้อมูลจากแบบสอบถามสำรวจสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น มาประชุมแสดงความคิดเห็น ร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ แล้วแจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง จัดทำแผนปฏิบัติการในอาคารเรียน และจัดพิมพ์ในเอกสารโรงเรียน เช่น แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี และหลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และนโยบายเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งให้บุคลากรทราบในที่ประชุมครู และจัดพิมพ์ในเอกสารงานวิชาการ เช่น แผนงานวิชาการ ธรรมนูญโรงเรียน

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาและความต้องการ และผลการดำเนินงานวิชาการในปีที่ผ่านมา ครูทุกคนประชุมจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการร่วมกัน โดยมีหัวหน้างานวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการ ในทางปฏิบัติครูทุกคนร่วมกันทำ หัวหน้างานวิชาการรับผิดชอบติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ โดยการสอบถามจากครู ครูทุกคนรับผิดชอบในการทำรายงานการประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นแผนงาน/โครงการส่งหัวหน้างานวิชาการ

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน แนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ จัดตามวุฒิการศึกษา ความรู้ ความสามารถ ความสนใจและความสมัครใจของครู และการเลือกตั้ง เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จะต้องมีวุฒิการศึกษาตามสาขาวิชาเอก ตำแหน่งหัวหน้างาน และหัวหน้าสายชั้นมาจากการเลือกตั้งของครู ครูประจำชั้นมาจากความสนใจและความสมัครใจของครู แต่ต้องผ่านการพิจารณาจากหัวหน้างานวิชาการ และผู้อำนวยการโรงเรียนก่อนที่

จะมีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรอย่างเป็นทางการ ผู้รับผิดชอบติดตามการจัดบุคลากรด้านวิชาการ เป็นไปตามสายบังคับบัญชา คือ จากครูประจำชั้น หัวหน้าสายชั้น หัวหน้างานวิชาการ ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน ใช้วิธีติดตามโดยการสอบถามและให้รายงานในที่ประชุมครู และสังเกตการปฏิบัติงาน

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ อัตรากำลังของบุคลากรครูไม่เพียงพอกับสัดส่วนจำนวนผู้เรียน และขาดบุคลากรครูในบางสาขาวิชาเอก โรงเรียนแก้ปัญหาโดยขออาสาสมัครบุคคลในชุมชน/ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยสอน

การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนประชาสัมพันธ์งานวิชาการให้บุคลากรในโรงเรียนทราบโดยจัดกิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้า จัดประชุมครูประจำเดือน จัดผ่านป้ายนิเทศ จัดนิทรรศการแสดงผลงานของโรงเรียน ส่วนผู้ปกครองโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง เชิญผู้ปกครองเข้ามาร่วมกิจกรรมในโรงเรียน สำหรับชุมชนจัดประชาสัมพันธ์งานวิชาการผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้าน ส่งข่าวผ่านผู้เรียน จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ส่งตัวแทนบุคลากรครูไปร่วมประชุมกับบุคคลในท้องถิ่น ส่งเสริมผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน/หน่วยงานภายนอก เปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามาศึกษาดูงาน ใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมทางวิชาการ และจัดสถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรชุมชน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาในโรงเรียน สาระของงานวิชาการที่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผลงานด้านวิชาการของครูผู้สอน และผู้เรียน

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์หลักสูตรสถานศึกษา ระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้งการสัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ และจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และประชาชนในท้องถิ่น โรงเรียนเป็นโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจัดเตรียมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยส่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เข้าร่วมประชุม อบรม แล้วกลับมาขยายผลให้กับ

ครูผู้สอนในโรงเรียน เพื่อให้ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ และทราบขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตรตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดสารการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี จัดทำแผนการสอน และประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนร่วมกันจัดทำตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 สภาพท้องถิ่น/ชุมชน ศักยภาพของสถานศึกษา และสภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน จุดเน้นของหลักสูตรสถานศึกษา คือ เน้นความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้คู่คุณธรรม การจัดการกิจกรรมที่หลากหลาย การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนทุกคนมีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รองลงมา มีบทบาทในการจัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดเวลาเรียน จำนวนหน่วยกิต และจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โรงเรียนติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอนในที่ประชุม ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน และสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองในที่ประชุม

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ การวางแผนและนโยบายจากหน่วยงานที่ดูแลการจัดการศึกษาเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ไม่มีทิศทางที่แน่นอน และเวลาในการจัดทำหลักสูตรมีจำกัด ซึ่งไม่สอดคล้องกับจำนวนบุคลากรของโรงเรียนที่มีไม่เพียงพอ ประกอบกับบุคลากรของโรงเรียนมีภาระงานมาก โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนทุกคนร่วมกันจัดทำหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนสังกัด

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยจัดประชุม/อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนเป็นรายบุคคล และให้ครูผู้สอนที่สอนรายวิชาเดียวกันจัดทำแผนการสอนร่วมกัน มีทั้งแผนการสอนแบบบูรณาการและแผนการสอนแบบรายวิชา และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นบูรณาการในวิชาต่าง ๆ แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์ กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ศึกษาแหล่งความรู้ใน

ชุมชนที่หลากหลาย และจัดทำแผนการเรียนรู้โดยกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน รองลงมาจัดเตรียมเอกสาร หนังสือ / ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน ผู้ที่มีบทบาทในการจัดสอนซ่อมเสริม คือ ครูผู้สอน มีจัดสอนซ่อมเสริมขณะที่ทำการสอน โดยครูผู้สอนสอนหรืออธิบายเพิ่มเติมทันทีในห้องเรียน และจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่เรียนอ่อนและผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนจัดสอนซ่อมเสริมให้ออกเวลาเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอน ใช้สื่อการสอน ให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนา เพิ่มพูนความรู้ และโรงเรียนอำนวยความสะดวกในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ โรงเรียนมีวิธีติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการสอบถามจากครูผู้สอนในที่ประชุมครู สังเกตการสอนของครู ดูจากผลงานและแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ เวลาไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรม โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในบางสาระการเรียนรู้

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำสื่อขึ้นใช้เอง และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ โรงเรียนมีงบประมาณจากส่วนกลางเพื่อการใช้สื่อการเรียนรู้ และได้งบประมาณสนับสนุนจากชุมชน โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยจัดให้มีศูนย์บริการสื่อ สำรวจความต้องการในการใช้สื่อในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดบรรยากาศเพื่อสร้างแรงจูงใจภายในแหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และจัดหาหนังสือ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย และน่าสนใจ ไว้ในแหล่งเรียนรู้ หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ เทคนิค หรือวิธีการสอน ความคุ้มค่า ประโยชน์ที่จะได้รับ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการ รองลงมาเลือกให้เหมาะสมกับเวลาและพัฒนาการของผู้เรียน โรงเรียนติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยการสังเกตการสอนของครู สอบถามจากผู้เรียน ตรวจสอบที่การใช้ห้องปฏิบัติการ และบันทึกการใช้แหล่งเรียนรู้

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนขาดวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตสื่อ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยขอรับบริจาคงบประมาณเพื่อจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิตสื่อจากชุมชน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โดยส่งตัวแทนครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แล้วนำมาขยายผลให้กับครูผู้สอนในโรงเรียน เพื่อร่วมกันจัดทำระเบียบและเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และกำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การสอบภาคปฏิบัติ การบันทึกพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การสอบข้อเขียน การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน การวัดประเมินผลตนเอง แบบทดสอบ การเก็บคะแนนจากผลงาน การจัดทำแฟ้มสะสมงาน และครูภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผู้เรียน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ประเมิน ทำการประเมินผู้เรียนเป็นระยะๆ เพื่อพัฒนา/ปรับปรุงผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกตการทำงานกลุ่ม การดูผลงาน และการรายงานตนเองของผู้เรียน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผย = ผ่านเยี่ยม ผ = ผ่าน มผ = ไม่ผ่าน 3. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ กำหนดกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วครูประจำชั้นนำมาสรุปเพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผย = ผ่านเยี่ยม ผ = ผ่าน มผ = ไม่ผ่าน 4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผย = ผ่านเยี่ยม ผ = ผ่าน มผ = ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย ทำการประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง และมีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ โรงเรียนติดตามและประเมินผลการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยหัวหน้างานวิชาการใช้กระบวนการนิเทศติดตาม สอบถาม ให้คำแนะนำ และตรวจเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลยังไม่ชัดเจน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากครูผู้สอนในที่ประชุมครู แล้วร่วมกันปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมขึ้น

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ หัวหน้างานบุคลากร โดยจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากร

ไว้ในแผนงานบุคลากร สำคัญความต้องการในการพัฒนาบุคลากร และพิจารณาความเหมาะสมของสาระที่จะพัฒนาบุคลากรในที่ประชุมครู กิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ได้แก่ การประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน และขณะปฏิบัติการ ศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่น และสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเน้นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสอนแบบบูรณาการ การจัดทำสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการทำวิจัย โรงเรียนติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โดยให้บุคลากรเขียนรายงานและขยายผลสิ่งที่ได้รับจากการไปอบรมหรือพัฒนามาให้กับเพื่อนครูในที่ประชุมครู

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์ โครงการนิเทศภายใน บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ เกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน โดยจัดทำโครงการนิเทศภายใน ปฏิทินการนิเทศ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ประชุมชี้แจงการดำเนินงานนิเทศภายในให้ครูทุกคนทราบในที่ประชุม กิจกรรมการนิเทศที่จัดในโรงเรียน เป็นการนิเทศการสอนในชั้นเรียน โดยให้ครูผู้สอนนิเทศตนเอง และการนิเทศโดยคณะกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน โดยการสอบถาม การประชุม และการสังเกตการปฏิบัติงาน

ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผลงานวิชาการ คือ หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนทุกคน แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ครูผู้สอนจะทำรายงานการประเมินผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดแผนงานโครงการวิชาการส่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ พอสิ้นปีการศึกษาหัวหน้างานวิชาการรับผิดชอบรวบรวมผลการประเมินโครงการจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ นำมาสรุปผลตามแผนงานวิชาการ โดยเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทำรายงานส่งผู้อำนวยการโรงเรียน

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์ บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง รายงานประจำปี การสัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ โดยรายงานผลด้วยวาจาและทำเป็นเอกสารสรุปผลการดำเนินการแจกในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี ส่งเขตพื้นที่การศึกษา

ปัญหาในการรายงานผลงานด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุม เสนอความคิดเห็น และวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวิชาการในปีที่ผ่านมา หาข้อดีข้อเสีย และกำหนดสิ่งที่ต้องพัฒนา/ปรับปรุง เพื่อวางแผนจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 9

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 9 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตตัวเมืองรอบนอก จังหวัดยโสธร พื้นที่เป็นที่ราบทุ่งนาสลับป่า ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำการเปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 13 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 24 คน เป็นชาย 6 คน เป็นหญิง 18 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-30 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 2 คน ระดับปริญญาตรี 22 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 452 คน โรงเรียนนี้มี เนื้อที่ 35 ไร่ 2 งาน 14 ตารางวา มีจำนวนอาคารเรียน 4 หลัง โรงฝึกงาน 1 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เพศชาย อายุ 49 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 8 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์/โครงการในการพัฒนาการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง จดหมายข่าวและการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยนำข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็น ของชุมชน การประชุมในหมู่บ้าน การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด มาทำ SWOT หาจุดเด่น จุดด้อย พิจารณาและแสดงความคิดเห็นร่วมกันในที่ประชุมแล้วจึงกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ แจ่งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา จัดทำแผนปีายนิเทศบนอาคารเรียน และจัดพิมพ์ในเอกสารโรงเรียน เช่น แผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตรสถานศึกษา จุลสารโรงเรียน

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูในฝ่ายวิชาการ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับนโยบายโรงเรียน หลักการและจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความต้องการของผู้ปกครอง/ชุมชนซึ่งมาจากวิสัยทัศน์ แล้วแจ่งให้ครูทราบในที่ประชุมครู และมีอยู่ในเอกสารโรงเรียน เช่น แผนปฏิบัติการประจำปี

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ คือ ท้องถิ่น/ชุมชนยังไม่เข้าใจบทบาทในการมีส่วนร่วม ยังให้ความไว้วางใจโรงเรียน จึงไม่กล้าเสนอความคิดเห็น โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดกิจกรรมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น โดยเพิ่มจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาให้มากกว่าจำนวนที่กำหนด และสร้างความคุ้นเคยกับคนในชุมชน/ท้องถิ่น โดยส่งตัวแทนครูเข้าร่วมประชุมกับท้องถิ่น/ชุมชน

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยทุกฝ่ายประชุมวางแผนร่วมกัน และให้ครูทุกคนเป็นผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ โดยนำสภาพปัญหา ผลการประเมินตนเองของโรงเรียน มาวิเคราะห์จุดเด่น และจุดด้อยที่ต้องพัฒนา/ปรับปรุง พิจารณาร่วมกับนโยบายของผู้บริหารโรงเรียน และยุทธศาสตร์ของจังหวัด จัดทำเป็นแผนงาน/โครงการวิชาการ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ ตามปฏิทินปฏิบัติงาน โดยฝ่ายแผนงาน

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จะเป็นผู้กำหนดอัตราบุคลากร และหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากร โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ จากความรู้ ความสามารถ ความสมัครใจ และจากการเลือกตั้ง เช่น ตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายต่างๆ ครูผู้สอน และครูประจำชั้น จัดตามความรู้ ความสามารถ และความสมัครใจ ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดตามผลการเลือกตั้งของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยทุกตำแหน่งต้องผ่านการพิจารณาจากผู้อำนวยการโรงเรียนก่อนที่จะประกาศในคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรอย่างเป็นทางการ ผู้อำนวยการโรงเรียนรับผิดชอบติดตามผลการจัดบุคลากร โดยใช้กระบวนการนิเทศ สอบถาม ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษา สังเกตการปฏิบัติงาน สังเกตการสอน และตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ อัตราส่วนของบุคลากรครูมีไม่เพียงพอ ไม่ได้ อัตราส่วนกับจำนวนผู้เรียน ครูผู้สอนแต่ละคนมีภาระงานมาก โรงเรียนแก้ปัญหาโดยขอความร่วมมือจากบุคคลในท้องถิ่นเข้ามาช่วยสอน

การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ มีการแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ แต่ในทางปฏิบัติผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และครูทุกคนเป็นผู้นำเสนอข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมหน้าเสาธง จัดแผ่นป้ายนิเทศ และจัดประชุมครูประจำเดือน ส่วนผู้ปกครองโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ออกเยี่ยมบ้านผู้เรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมสำหรับท้องถิ่น/ชุมชนโรงเรียนส่งตัวแทนครูเข้าร่วมประชุมในหมู่บ้านทุกเดือน จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาทุกเดือน สนับสนุนให้ครูไปเป็นวิทยากรภายนอก เชิญชุมชน/หน่วยงานภายนอกเข้าร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน ส่งบุคลากรครูและผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน การจัดค่ายวิชาการกับโรงเรียนในพื้นที่ นอกจากนี้ยังจัดประชาสัมพันธ์ทางวิทยุกระจายเสียง หอกระจายข่าวหมู่บ้าน และจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ เช่น จุลสาร จดหมายข่าวถึงผู้ปกครอง รายงานสรุปผลการดำเนินงาน สาระงานวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

ดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์/โครงการในการพัฒนาการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

บันทึกการประชุม แผนการสอน คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอน โดยส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตรตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี/รายภาค และจัดทำแผนการสอน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนร่วมกันจัดทำโดยแบ่งตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 นโยบายรัฐบาล สภาพการเมือง สังคม เศรษฐกิจ สภาพท้องถิ่น/ชุมชน สภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน และการวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในหลักสูตรการเรียนการสอน จุดเน้นของหลักสูตรสถานศึกษา คือ ความรู้คู่คุณธรรม การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และเน้นการรู้จักการทำงานเพื่อเอาหลักการทำงานไปใช้ในชีวิตจริง ในการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนทุกคนมีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดเวลาเรียน จำนวนหน่วยกิต จัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอน ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สำรวจผลงานทางวิชาการของครูผู้สอน และสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา บางกลุ่มสาระการเรียนรู้ไม่มีบุคลากรตรงตามสาขาวิชาเอก และครูผู้สอนมีภาระงานมาก โรงเรียนแก้ปัญหาให้นำครูไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตร และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนเตรียมครูผู้สอนให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยส่งครูไปประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนเป็นรายบุคคล แต่เนื่องจากครูผู้สอนแต่ละคนสอนหลายวิชา จึงให้เลือกทำวิชาใดวิชาหนึ่งก่อน แล้วทำวิชาที่เหลือในปีการศึกษาต่อไป แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนศึกษาโครงสร้าง

หลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนจัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน รองลงมาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม จัดทำแผนการเรียนรู้โดยกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่เรียนอ่อน โดยครูผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบ ส่วนใหญ่จะจัดในช่วงเวลาพักเที่ยง โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอน ใช้สื่อการสอน ให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดประชุม อบรม สัมมนาก่อนเปิดภาคเรียน ส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนา เพิ่มพูนความรู้ และอำนวยความสะดวกในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ โรงเรียนมีวิสัยทัศน์ตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการสอบถามจากครูผู้สอนในที่ประชุมครู สังเกตการสอนของครู สอบถามจากผู้เรียน ดูจากผลงาน และแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ครูผู้สอนแต่ละคนมีภาระงานมาก ต้องรับภาระงานหลายหน้าที่นอกจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ไม่มีเวลาจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน และครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้วางแผนการจัดการสอนซ่อมเสริม โดยให้กำหนดเวลา และกิจกรรมในการสอนซ่อมเสริมเอง และพาครูผู้สอนไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำสื่อขึ้นใช้เอง และขอรับบริจาคสื่อจากหน่วยงานภายนอกหรือท้องถิ่น โรงเรียนมีงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ และชุมชนยังให้การสนับสนุนด้วยการบริจาคสื่อ/งบประมาณให้โรงเรียน โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยจัดให้มีศูนย์สื่อไว้บริการยืม-คืนวัสดุประกอบการเรียนการสอน จัดทำคู่มือการใช้สื่อ จัดประชุม อบรมชี้แจงการใช้สื่อ สำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จัดทุกมุมในห้องเรียน และจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น จัดสวนคุณธรรมจริยธรรม สวนสมุนไพรพื้นถิ่นไม่พื้นเมือง จัดตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดหาหนังสือ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยและน่าสนใจไว้ในแหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ การนำผู้เรียนไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการ

เรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนเลือกให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ รองลงมาเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ เทคนิคหรือวิธีการสอน พัฒนาการของผู้เรียน ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่จะได้รับ ใช้แหล่งเรียนรู้เดียวกันในหลายๆ บทเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ โรงเรียนติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สังเกตการสอนของครูผู้สอน สอบถามจากผู้เรียน และจากบันทึกและรายงานการใช้แหล่งเรียนรู้

ปัญหาการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ ครูผู้สอนไม่ค่อยมีเวลาเตรียมสื่อที่เป็นวัสดุ/อุปกรณ์ เนื่องจากครูผู้สอนมีภาระงานมาก และครูผู้สอนขาดความรู้ในการผลิตสื่อ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดอบรมเพิ่มเติมให้กับครูผู้สอน และให้ครูผู้สอนร่วมกันจัดทำสื่อการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยส่งตัวแทนครูผู้สอนเข้ารับการอบรม แล้วนำมาขยายผลให้เพื่อนครู และร่วมกันจัดทำระเบียบและเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การวัด/ประเมินผลตนเอง การเก็บคะแนนจากผลงาน การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน การให้ผู้อื่นประเมิน แบบทดสอบ การบันทึกพฤติกรรม และการสอบข้อเขียน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้ครูผู้สอน เพื่อน ชุมชน พ่อแม่ และผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การดูผลงาน และการบันทึกความดี เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 3. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ กำหนดกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผย = ผ่านเกณฑ์การประเมินที่สถานศึกษากำหนดร้อยละ 80 ขึ้นไป ผ = ผ่านเกณฑ์การประเมินที่สถานศึกษากำหนด ผผ = ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่สถานศึกษากำหนด 4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล ผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ รองลงมาใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย ทำการประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง โรงเรียนติดตามและประเมินผลการดำเนินการวัดและประเมินผลการ

เรียนรู้ โดยให้ครูผู้สอนรายงานผลการดำเนินการเป็นระยะในที่ประชุม มีการตรวจหลักฐาน เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน และครูผู้สอนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอนในที่ประชุมครู เกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และให้ครูผู้สอนช่วยกันเสนอแนะ วิธีที่ดีที่สุดในการแก้ไข้ปัญหา

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนมีโครงการพัฒนาบุคลากร สำรวจความต้องการในการพัฒนาบุคลากรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยพิจารณาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรในช่วงเวลานั้น ๆ ส่วนใหญ่จะส่งบุคลากรเข้ารับการพัฒนาเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม เพราะครูมีจำนวนน้อยถ้าส่งไปมากจะมีผลกระทบต่อบรรยากาศการเรียน ซึ่งแต่ละคนจะรับภาระคาบสอนจำนวนมากและหลายรายวิชา กิจกรรมพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ได้แก่ การประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และสนับสนุนให้ครูส่งผลงานประเมินครูแกนนำ และครูต้นแบบ และสนับสนุนให้ครูทำวิจัย เนื้อหาสาระในการพัฒนาเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำสื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โดยการสังเกตการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงาน การเขียนรายงาน การรายงานในที่ประชุม

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์/โครงการในการพัฒนาการศึกษา บันทึกการประชุม แผนการสอน คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผล พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยจัดทำโครงการนิเทศภายใน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และชี้แจงรายละเอียดของโครงการนิเทศภายในให้ครูผู้สอนทราบในที่ประชุม กิจกรรมการนิเทศภายในที่จัด คือ การนิเทศการสอนในชั้นเรียน ใช้ระบบกัลยาณมิตร โดยให้ครูผู้สอนจับคู่กันนิเทศตามความสมัครใจ ติดตามและประเมิน

ผลการนิเทศภายในใช้วิธีสังเกต สอบถาม และตรวจเอกสารประเมินการสังเกตการสอนในชั้นเรียน

ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการจะทำการประเมินผลงานในระหว่างการดำเนินการเป็นระยะ ๆ และประเมินอีกครั้งเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการวิชาการในแบบประเมินผลการดำเนินงาน พอสิ้นปีการศึกษาฝ่ายแผนงานจะรวบรวมผลการประเมินจากผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการมาสรุปพร้อมกันในที่ประชุม โดยนำผลการดำเนินงานที่ระบุถึงสภาพความสำเร็จไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนงาน/โครงการวิชาการ และปัญหา อุปสรรคในขณะดำเนินงาน พร้อมทั้งแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุง

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์/โครงการในการพัฒนาการศึกษา บันทึกการประชุม แผนการสอน คำสั่งแต่งตั้ง รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน รับผิดชอบรายงานผลตามภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยวาจาและเอกสารในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา แล้วจัดทำเป็นรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีส่งเขตพื้นที่การศึกษา

ปัญหาในการรายงานผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยสรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวิชาการร่วมกันในที่ประชุมหาข้อดี ข้อเสีย และกำหนดสิ่งที่ต้องพัฒนา /ปรับปรุง เพื่อวางแผนจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาดัชนีแบบ 10

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาดัชนีแบบ 10 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่นอกตัวเมือง ในเขตเทศบาลตำบล อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในความอุปถัมภ์ของมูลนิธิท้องถิ่นเพื่อการศึกษา สภาพของชุมชนเป็นสังคมเมือง ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวจีน ประกอบอาชีพค้าขาย ทำการเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 18 ห้องเรียน เป็นห้องเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 7 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษาจำนวน 11 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 27 คนเป็นครูที่สอนในระดับอนุบาลจำนวน 7 คน และสอนในระดับประถมศึกษาจำนวน 20 คน เป็นชาย 7 คน เป็นหญิง 20 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-30 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 1 คน ระดับปริญญาตรี 25 คน ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 1 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 717 คน เป็นนักเรียนระดับอนุบาลจำนวน 278 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 439 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 2 ไร่ 3 งาน 1 ตารางวา มีจำนวนอาคารเรียน 5 หลัง อาคารหอประชุม 1 หลัง โรงอาหาร 1 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เพศหญิง อายุ 53 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 17 ปี และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เพศหญิง อายุ 40 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 4 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติงาน แผนพัฒนาโรงเรียน ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา รายงานการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง ปฏิทินปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน โดยนำข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา สภาพ/ความต้องการของชุมชนผู้ปกครอง ซึ่งได้มาจากการประชุมสอบถามความคิดเห็น และศักยภาพของโรงเรียน วิเคราะห์ร่วมกันในที่ประชุมครูกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ แล้วแจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ ในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง/คณะกรรมการสถานศึกษา และเทศบาลท้องถิ่น และจัดพิมพ์อยู่ในเอกสารโรงเรียน เช่น ธรรมนูญโรงเรียน แผนพัฒนาโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา และรายงานความก้าวหน้าประจำปี

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการไว้ในนโยบาย/เป้าหมายของโรงเรียน ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน โดยให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และมาตรฐานการประเมินคุณภาพ และแจ้งนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการให้ครูทุกคนทราบในที่ประชุม

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการ คือ คณะกรรมการแผนงานวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูในฝ่ายวิชาการ ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนพิจารณาแต่งตั้ง ร่วมกันวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการวิชาการในปีการศึกษาที่ผ่านมา โดยนำผลของการดำเนินงานเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ในแผนงาน แล้วนำผลการวิเคราะห์มาวางแผนจัดทำแผนงานวิชาการ สำหรับโครงการวิชาการให้ครูในฝ่ายวิชาการรับผิดชอบจัดทำร่วมกัน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามปฏิทินปฏิบัติงาน ผู้รับผิดชอบติดตามการดำเนินงาน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยใช้แบบติดตาม ตรวจสอบ และปรับปรุงงาน ถ้ามีการปรับปรุง/แก้ไขโครงการต้องพิจารณาร่วมกันในที่ประชุม และมีแบบประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการโดยให้ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการเป็นผู้ประเมิน

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน แนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ จัดตามวุฒิการศึกษา ความรู้ ความสามารถ เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หลังจากนั้นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ก็จะพิจารณาเลือกผู้ได้บังคับบัญชาในฝ่ายวิชาการ และในกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามลำดับ ติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการตามสายบังคับบัญชา โดยผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ วิธีที่ใช้ในการติดตามผล คือ การสังเกตการปฏิบัติงาน และพิจารณาจากผลการปฏิบัติงาน

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ มีการแต่งตั้งครูรับผิดชอบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมหน้าเสาธง จัดประชุมครูประจำเดือน ส่วนผู้ปกครองโรงเรียนจัดประชุมภาคเรียนละ 1 ครั้ง และเชิญผู้ปกครองเข้ามาร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน สำหรับชุมชนจัดประชุมมูลนิธิ (เนื่องจากเป็นโรงเรียนมูลนิธิของบุคคลในท้องถิ่น) มีการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายของเทศบาล

ส่งบุคลากรครู และผู้เรียนไปร่วมกิจกรรมทางวิชาการกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก เชิญ ชุมชนเข้ามาร่วมกิจกรรมในโรงเรียน นอกจากนี้มีการจัดทำจุลสารเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารภาคเรียน ละ 2 ครั้ง สารระที่ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และความสำเร็จของโรงเรียน

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติงาน แผนพัฒนาโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รายงานการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง ปฏิทินปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และจากการตอบแบบสอบถามของ ครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถาน ศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนเตรียมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยส่งตัวแทนครูไปอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแล้วนำมาขยายผลให้เพื่อนครูทั้งโรงเรียน โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตร ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความ ต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการ เรียนรู้ จัดทำ หลักสูตรรายปี และจัดทำแผนการสอน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้ อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โดยร่วมกัน จัดทำตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ หลักสูตรการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 นโยบายรัฐบาล นโยบายเขตพื้นที่การศึกษา ศักยภาพของสถานศึกษา สภาพท้องถิ่น/ชุมชน และสภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน จุดเน้นของการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ เน้นความรู้คู่คุณธรรม การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และเน้น ความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการ ในสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนทุกคน มีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดเวลาเรียน จำนวนหน่วย กิต จัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รองลงมา มี บทบาทในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โรงเรียนติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถาน ศึกษา โดยตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สัมภาษณ์ผลงานทางวิชาการของครูผู้สอน และสังเกต การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และครูผู้สอนมีภาระงานมาก โรงเรียนแก้ปัญหาโดยส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเพิ่มเติม และให้ครูผู้สอนรวมกลุ่มกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน มีการจัดเตรียมครูผู้สอนให้เข้ารับการอบรม /สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนเป็นรายบุคคล ในแผนการสอนต้องมีบันทึกหลังสอนและข้อเสนอแนะหลังการสอน ผู้ตรวจแผนการสอน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูในฝ่ายวิชาการ แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์ กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล ในการจัดเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนจัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ ข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน จัดทำแผนการเรียนรู้โดยกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน และออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ รวบรวมวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่เรียนอ่อน โดยครูผู้สอนจะจัดสอนซ่อมเสริมให้ในช่วงเวลาเข้าก่อนเข้าเรียน และเวลาเย็นหลังเลิกเรียน และจัดสอนเสริมให้กับผู้เรียนที่สติปัญญาสูง โดยครูผู้สอนจะจัดใบงานพิเศษ หรือแบบฝึกหัดเพิ่มเติมให้กับผู้เรียน โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดย ให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอน ใช้สื่อการสอน ให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดประชุม อบรม สัมมนาก่อนเปิดภาคเรียน ส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนา เพิ่มพูนความรู้ และอำนวยความสะดวกในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ ผู้รับผิดชอบติดตามการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ใช้วิธีสอบถามจากครูผู้สอน สังเกตการสอน ตรวจแผนการสอน ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผลงานและเพิ่มสะสมผลงานของผู้เรียน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ เวลาเรียนไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรม โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จัดทำโครงการจัดทำสื่อการเรียนการสอนไว้ในแผนงานวิชาการ แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ กำหนดให้ครูผู้สอนทุกคนผลิตสื่อคนละ 1 ชิ้น/เดือน สนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ และจัดงบประมาณในการผลิตสื่อ โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยจัดให้มีห้องศูนย์สื่อไว้บริการครู

ผู้สอนและผู้เรียน สำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จัดพื้นที่ในบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดหาหนังสือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย และน่าสนใจไว้ ณ แหล่งเรียนรู้ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ เช่น จัดค่ายวิชาการ จัดกิจกรรมบูรณาการ หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา และกระบวนการเรียนรู้ รองลงมาเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับเทคนิค หรือวิธีการสอน พัฒนาการของผู้เรียน และเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ ๆ โรงเรียนติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยสำรวจข้อมูลจากแบบบันทึกการส่งสื่อการเรียนการสอน บันทึกและรายงานการใช้แหล่งเรียนรู้ สังเกตการสอนของครูผู้สอน ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสอบถามจากผู้เรียน

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนขาดงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อการเรียนรู้ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยของงบประมาณสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน และสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาผลิตสื่อ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนให้มีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยส่งครูผู้สอนทุกคนเข้ารับการอบรม และนำความรู้ที่ได้รับมาจัดทำระเบียบและเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การสอบภาคปฏิบัติ การสอบข้อเขียน การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน การวัด/ประเมินผลตนเอง แบบทดสอบ การเก็บคะแนนจากผลงาน และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การดูผลงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 3. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การกำหนดกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง รองลงมาประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ โรงเรียนติดตามและประเมินผลการ

ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ใช้กระบวนการนิเทศติดตาม สอบถาม ให้คำแนะนำ และตรวจเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างไม่ชัดเจน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเพิ่มเติม และสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยให้ครูผู้สอนเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาในที่ประชุมครู

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายบุคลากร โดยจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรไว้ในแผนงานบุคลากร สำรวจความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร กิจกรรมพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน สนับสนุนให้ครูผู้สอนทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียนตามโครงการวิจัยในชั้นเรียน เนื้อหาสาระในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การจัดทำสื่อการเรียนรู้ และการทำวิจัย โรงเรียนติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โดยการสังเกตการปฏิบัติงาน การสอบถาม การรายงานตามสายบังคับบัญชา

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติงาน แผนพัฒนาโรงเรียน รายงานการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง ปฏิทินปฏิบัติงาน บันทึกการนิเทศ และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการติดตาม และประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โรงเรียนจัดทำโครงการนิเทศภายในไว้ในแผนงานวิชาการ มีคณะกรรมการนิเทศซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนครูในด้านความรู้ ความสามารถ และชี้แจงรายละเอียดของโครงการนิเทศภายในให้ครูผู้สอนทราบในที่ประชุม กิจกรรมการนิเทศภายในเน้นเรื่องการจัดการเรียนการสอนของครู ตั้งแต่การจัดทำแผนการสอน บันทึกหลังสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการสรุปบทเรียน โรงเรียนจัดการนิเทศทั้งหมด 3 รูปแบบ คือ การนิเทศตนเอง การนิเทศโดยผู้บริหาร และการนิเทศจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก คณะกรรมการนิเทศรับผิดชอบติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน โดยการสอบถาม การสังเกตการปฏิบัติงาน ตรวจสอบเอกสารแบบบันทึกการนิเทศครู และแบบบันทึกการนิเทศด้วยตนเอง

ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผลงานวิชาการ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูฝ่ายวิชาการ แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ครูฝ่ายวิชาการจะรับผิดชอบประเมินผลงานตามแผนงาน/โครงการวิชาการเป็นระยะ ๆ ในระหว่างดำเนินการ โดยศึกษาจากผลงานที่ปรากฏ และประเมินผลอีกครั้งเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการวิชาการ และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตอนสิ้นปีการศึกษา โดยสรุปสภาพความสำเร็จของงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนงาน/โครงการวิชาการ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุง ส่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และส่งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการตามลำดับ

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติงาน แผนพัฒนาโรงเรียน รายงานการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง ปฏิทินปฏิบัติงาน รายงานความก้าวหน้า และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูประชาสัมพันธ์ รับผิดชอบรายงานผลในที่ประชุมผู้ปกครอง/คณะกรรมการสถานศึกษา และมูลนิธิท้องถิ่น โดยรายงานด้วยวาจา และเอกสารรายงานความก้าวหน้าประจำปี มีการจัดนิทรรศการรายงานผล และทำรายงานประจำปีส่งเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัด

ปัญหาในการรายงานผลการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูฝ่ายวิชาการ ดำเนินการสรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวิชาการร่วมกันในที่ประชุม ในด้านความสำเร็จของการดำเนินงานโดยเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนงาน/โครงการวิชาการ วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียแล้วนำผลการวิเคราะห์ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุง เพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 11

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 11 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่ในตัวเมือง ในเขตเทศบาลนคร จังหวัดนครราชสีมา เป็นชุมชนเมืองที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ประกอบอาชีพที่หลากหลายมีฐานะความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันมากตั้งแต่ระดับรายได้สูง ถึงระดับรายได้ต่ำ ทำการเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 28 ห้องเรียน เป็นห้องเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 6 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษาจำนวน 22 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 45 คน เป็นครูที่สอนในระดับอนุบาลจำนวน 6 คน และสอนในระดับประถมศึกษาจำนวน 39 คน เป็นชาย 5 คน เป็นหญิง 40 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 5 คน ระดับปริญญาตรี 40 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 1,051 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 171 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 880 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 5 ไร่ 30 ตารางวา จำนวนอาคารสถานที่ของโรงเรียนประกอบด้วย อาคารเรียน 5 หลัง อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง โรงอาหาร 1 หลัง บ้านพักครู 4 หลัง อาคารแนะแนว 1 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เพศชาย อายุ 53 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 7 ปี และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เพศหญิง อายุ 54 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 19 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติงาน แผนกลยุทธ์การจัดการศึกษา ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายและครูทุกคน ข้อมูลที่นำมากำหนดวิสัยทัศน์ ได้มาจากวิสัยทัศน์ของผู้อำนวยการโรงเรียน ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน แนวคิดของครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งได้มาจากการสนทนา การรับฟังความคิดเห็น และแบบสอบถาม นำข้อมูลทั้งหมดมาพิจารณาร่วมกันในที่ประชุมครู แจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา จัดพิมพ์ในจุลสารโรงเรียน และจัดทำแผ่นป้ายนิเทศ

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายชั้น และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยนำข้อมูลจากวิสัยทัศน์มาวิเคราะห์ แล้วกำหนดเป็นนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการในหลักสูตรสถานศึกษา แล้วแจ้งให้ครูผู้สอนทุกคนทราบในที่ประชุม

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ ครูทุกคน โดยศึกษาถึงสภาพปัญหาหรือสภาพปัจจุบันที่มีความจำเป็นในการจัดทำโครงการ ตั้งแต่ระดับครูผู้สอนที่มีแนวความคิดที่จะแก้ปัญหาในระดับชั้น ก็จะเสนอโครงการไปตามสายบังคับบัญชา คือ หัวหน้าสายชั้น ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และผู้อำนวยการโรงเรียนตามลำดับ ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ก็จะเสนอโครงการ ผ่านไปยังหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และผู้อำนวยการโรงเรียนตามลำดับ ผู้รับผิดชอบในการติดตามโครงการก็จะเป็นไปตามสายบังคับบัญชา โดยวิธีสอบถาม การเขียนรายงาน และการประชุม

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน แนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ จัดตามวุฒิการศึกษา ความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และผลการเลือกตั้ง เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ จากวุฒิการศึกษา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความสมัครใจของครู จัดการเลือกตั้งในระดับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้าสายชั้น โรงเรียนกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรไว้ในคำสั่งแต่งตั้ง และในธรรมนูญโรงเรียนใช้กระบวนการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานตามสายบังคับบัญชาจากผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้าสายชั้น โดยวิธีสังเกต สอบถาม และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประชุมสัมพันธงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชุมสัมพันธงานวิชาการ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมหน้าเสาธง จัดประชุมครูประจำเดือน จัดทำแผ่นป้ายนิเทศ ส่วนผู้ปกครองโรงเรียน จัดประชาสัมพันธ์ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยการพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองในขณะมารับ-ส่งผู้เรียนที่โรงเรียน มีการประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง และเชิญผู้ปกครองเข้ามาร่วมกิจกรรมในโอกาสต่าง ๆ ภายในโรงเรียน สำหรับชุมชนใช้วิธีประชาสัมพันธ์ทางสถานีวิทยุท้องถิ่น

การจัดนิทรรศการทางวิชาการ เปิดโอกาสให้สถาบันภายนอกเข้ามาศึกษาดูงาน และใช้สถานที่ภายในบริเวณโรงเรียนทำกิจกรรม สนับสนุนให้ครูผู้สอน และผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการกับชุมชน และหน่วยงานภายนอก นอกจากนี้ยังจัดทำจุลสารโรงเรียน จัดหมายข่าวถึงผู้ปกครอง/ชุมชน เนื้อหาสาระที่ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติงาน แผนกลยุทธ์การจัดการศึกษา ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยจัดอบรมครูผู้สอนทุกคน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตรตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี และจัดทำแผนการสอน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โดยจัดทำตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นโยบายรัฐบาล ศักยภาพของสถานศึกษา สภาพท้องถิ่น/ชุมชน สภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสำรวจความต้องการของผู้เรียน/ผู้ปกครอง/ชุมชน/คณะกรรมการสถานศึกษาและความคิดเห็นของครู จุดเน้นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ เน้นความรู้คู่คุณธรรม การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้ ความสามารถด้านวิชาการ การคิดวิเคราะห์ และเน้นการนำไปใช้ ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนทุกคนมีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา มีบทบาทในการกำหนดเวลาเรียน จำนวนหน่วยกิต โรงเรียนติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สังเกตการ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน สำนวจความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และสำวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับชาติขาดกระบวนการพัฒนาบุคลากรในการจัดทำหลักสูตร ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำหลักสูตร ครูผู้สอนมีภาระงานมาก เวลาในการจัดทำหลักสูตรมีไม่เพียงพอ และขาดอัตรากำลังครูผู้สอนในการจัดทำหลักสูตร โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนร่วมกันจัดทำหลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนใช้ระบบเครือข่ายในการเตรียมครูผู้สอน โดยให้ครูผู้สอนศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องภายในโรงเรียนและทำทะเบียนวิธีสอนที่ตนศึกษาส่งฝ่ายวิชาการอย่างน้อยคนละ 3 วิธี การจัดทำแผนการสอนครูผู้สอนในระดับชั้นเดียวกันที่สอนหลาย ๆ วิชา จะทำคนละวิชาตามวิชาที่ตนถนัดแล้วนำมาใช้ร่วมกัน สำหรับแผนการสอนแบบบูรณาการครูผู้สอนจะร่วมกันจัดทำ ส่วนครูผู้สอนที่สอนรายวิชาเดียวกันจะทำแผนการสอนเป็นรายบุคคล หลังจากจัดการเรียนการสอนแล้วครูผู้สอนต้องทำบันทึกหลังสอนส่งฝ่ายวิชาการทุกสัปดาห์ แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนวิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม รวบรวมมาจัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน จัดทำแผนการเรียนรู้โดยกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ศึกษา สำนวจแหล่งความรู้ในชุมชนที่หลากหลาย และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่เรียนอ่อน และผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลก่อน-หลังเรียน และสอนเสริมก่อนการเรียนให้กับผู้เรียนทุกคน ในเวลา 8.00 - 8.30 น.ทุกวัน ผู้รับผิดชอบในการสอนซ่อมเสริม คือ ครูผู้สอนใน รายวิชานั้น ๆ ติดตามการสอนซ่อมเสริมทุกวันที่ 15 ของเดือนครูผู้สอนต้องส่งแบบซ่อมเสริมให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอน ใช้สื่อการสอน ให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดประชุมอบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน ส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนา เพิ่มพูนความรู้ และอำนวยความสะดวกในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ โรงเรียนมีวิธีติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญ ดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผลงานและแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน สอบถามจากครูผู้สอน และสังเกตการสอน

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ เวลาเรียนไม่เพียงพอ สำหรับการจัดกิจกรรม โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนในระดับชั้นเดียวกันร่วมกันจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง สนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ โรงเรียนได้รับงบประมาณสนับสนุนด้านสื่อจากส่วนกลาง และได้งบประมาณสนับสนุนจากผู้ปกครอง โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยมีการติดตั้งโทรทัศน์ และวิดีโอสายชั้นละ 1 ชุด มีครูรับผิดชอบดูแลนวัตกรรม เช่น แผ่นดิสก์ วิดีโอเทป โดยลงทะเบียนการยืม-คืนนวัตกรรม ปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น จัดสวนหย่อม สวนสมุนไพร ศูนย์วิทยาศาสตร์ และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ แต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจและทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ จัดหาหนังสือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย และน่าสนใจไว้ในแหล่งเรียนรู้ หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ รองลงมาเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับเทคนิคหรือวิธีการสอน พัฒนาการของผู้เรียน เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่จะได้รับ ใช้แหล่งเรียนรู้เดียวกันในหลาย ๆ บทเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ โรงเรียนติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยสังเกตการสอนของครูผู้สอน สืบหาข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อ สอบถามจากผู้เรียน และประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนขาดงบประมาณ และวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยขอรับบริจาคจากผู้ปกครอง และจัดผ้าป่าการศึกษา

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอน โดยส่งครูผู้สอนทุกคนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน โรงเรียนกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การบันทึกพฤติกรรม การสอบภาคปฏิบัติ การสอบข้อเขียน การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน

การประเมิน การวัด/ประเมินผลตนเอง แบบทดสอบ การเก็บคะแนนจากผลงาน และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ประเมิน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การดูผลงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีมาก ดี ผ่าน 3. การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การกำหนดกิจกรรมการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสื่อความในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีมาก ดี ผ่าน 4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย ประเมินผู้เรียนไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง รองลงมาแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ โรงเรียนติดตามและประเมินผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตรวจสอบหลักฐาน เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นระยะๆ ตามปฏิทินปฏิบัติงาน และจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของผู้เรียน

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเพิ่มเติม และสอบถามถึงปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในที่ประชุมครู แล้วให้ครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายบุคลากร โดยทำการสำรวจความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร แล้วจึงวางแผนจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรไว้ในแผนงานบุคลากร กิจกรรมพัฒนาบุคลากร ได้แก่ ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม/ประชุม/สัมมนา ทั้งเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่ม และทุกคนในโรงเรียน มีสิ่งพิมพ์ เอกสารเผยแพร่ความรู้ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนเป็นวิทยากรภายนอก ทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง สนับสนุนให้ครูผู้สอนทุกคนประเมินครูแกนนำและสมัครเข้าโครงการครูต้นแบบ เนื้อหาสาระในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมบูรณาการ การใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ผู้รับผิดชอบติดตามการพัฒนาบุคลากร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยการสอบถาม ให้รายงานด้วยวาจาในที่ประชุม ให้เขียนรายงานส่ง

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติงาน แผนกลยุทธ์การจัดการศึกษา ธรรมนูญโรงเรียน บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผล พบว่า โรงเรียนวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยจัดทำเป็นโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ คณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้าสายชั้น ซึ่งแจ้งรายละเอียดในการดำเนินการนิเทศภายในให้บุคลากรครูในโรงเรียนทุกคนรับทราบ เนื่องจากโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้นิเทศตนเองในเรื่องการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานพิเศษอื่น ๆ ที่นอกจากการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบประเมินตนเอง และยังให้กระบวนกรนิเทศจากบุคคลภายนอก เช่น นักศึกษาฝึกสอน ผู้ศึกษาดูงาน ผู้รับผิดชอบในการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน คือ คณะกรรมการนิเทศภายใน โดยใช้แบบประเมินที่สร้างจากฝ่ายประเมินของโรงเรียน และการสังเกตการปฏิบัติงาน

ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการประเมินผลงาน คือ ศึกษาจากผลงานที่ปรากฏ สอบถามในที่ประชุม และการประเมินในแบบประเมินผลงาน โดยประเมินผลงานในระหว่างการทำงานเป็นระยะๆ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนงาน และประเมินผลอีกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน พอสิ้นปีการศึกษาครูทุกคนประชุมสรุปผลการดำเนินงานวิชาการร่วมกัน

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติงาน แผนกลยุทธ์การจัดการศึกษา ธรรมนูญโรงเรียน รายงานผลการประเมินตนเอง บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยรายงานประชาชนด้วยวาจาและจัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงานแจกในที่ประชุมผู้ปกครอง และจัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงานรายปีส่งเขตพื้นที่การศึกษา

ปัญหาในการรายงานผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ร่วมกันสรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการวิชาการ ถึงสภาพความสำเร็จ ข้อดี ข้อเสีย ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุง เพื่อนำมาวางแผนพัฒนางาน จัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรุงงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาดันแบบ 12

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาดันแบบ 12 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่ในตัวเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สภาพของชุมชนเป็นสังคมเมือง มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ประกอบอาชีพที่หลากหลาย เช่น ราชการ ค้าขาย นักธุรกิจ และรับจ้าง ทำการเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวน 122 ห้องเรียน เป็นห้องเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 36 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษาจำนวน 76 ห้องเรียน และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 10 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 186 คน เป็นครูที่สอนในระดับอนุบาลจำนวน 67 คน สอนในระดับประถมศึกษาจำนวน 101 คน และสอนในระดับมัธยมศึกษาจำนวน 18 คน เป็นชาย 28 คน เป็นหญิง 158 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก 3 คน ระดับปริญญาโท 4 คน ระดับปริญญาตรี 140 คน และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 39 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 4,299 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 1,341 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 2,646 คน และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 312 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 9 ไร่ มีจำนวนอาคารเรียน 8 หลัง อาคารประกอบ 1 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เพศหญิง อายุ 68 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 35 ปี และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน เพศชาย อายุ 41 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 4 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง ปฏิทินปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน

และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงาน วิชาการโรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา และตัวแทนผู้ปกครองเครือข่าย (ผู้ปกครองที่อาสาสมัครมาประชุมร่วมกันเดือนละ 1 ครั้ง) โดยศึกษาสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาจาก ข้อมูลในสารสนเทศ ใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นจากผู้ปกครอง สอบถามความคิดเห็น จากผู้เข้าร่วมประชุม นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ร่วมกันในที่ประชุมกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ แจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา จัดทำแผนป้ายนิเทศเผยแพร่ จัดพิมพ์ในวารสารโรงเรียน และเอกสารของโรงเรียน เช่น แผนปฏิบัติการ หลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยนำนโยบาย/เป้าหมายของโรงเรียนซึ่งมาจากวิสัยทัศน์ มากำหนดเป็นนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ แจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ คณะครู บุคลากรทุกฝ่าย และผู้ปกครองเครือข่าย โดยการทบทวนจุดบกพร่อง/สิ่งที่ควรปรับปรุง สภาพปัญหา จากแผนปฏิบัติการในปีการศึกษาที่ผ่านมา รวบรวมข้อมูลกำหนดเป็นนโยบาย การจัดทำแผน มีคณะกรรมการซึ่งฝ่ายวิชาการแต่งตั้งให้รับผิดชอบติดตามการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ ตามปฏิทินปฏิบัติงาน ผู้รับผิดชอบโครงการวิชาการจะเป็นผู้ประเมินผลโดยเขียนรายงานการประเมิน แล้วผู้ช่วยฝ่ายวิชาการจะทำการประเมินผลสรุปอีกครั้ง

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน แนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้อำนวยการโรงเรียนจะเป็นผู้กำหนดอัตรากำลัง บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงานของบุคลากร มีการพิจารณาจัดบุคลากรจากความรู้ ความสามารถ และการเลือกตั้ง เช่น ตำแหน่งหัวหน้าสายชั้นมาจากการเลือกตั้งของครูในสายชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มาจากการเลือกตั้งของครูในแต่ละช่วงชั้นและชั้นตรงผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ผู้รับผิดชอบติดตามผลการจัด

บุคลากรด้านวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยการสังเกตการปฏิบัติงาน การรายงานของหัวหน้าสายชั้น/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และจากผลการปฏิบัติงาน

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โดยผู้อำนวยการโรงเรียนได้จัดอบรมบุคลากรภาพ และการเป็นนักประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน แล้วกำหนดเป็นนโยบายว่าครูทุกคนต้องเป็นนักประชาสัมพันธ์ที่ดีในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน ได้แก่ การจัดกิจกรรมหน้าเสาธง การจัดประชุมครูประจำเดือน การจัดทำแผ่นป้ายนิเทศ การจัดกิจกรรมในโอกาสวันสำคัญ และกิจกรรมวิชาการ ส่วนผู้ปกครองโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง จัดประชุมผู้ปกครองเครือข่ายทุกเดือน และจัดทำจดหมายข่าวถึงผู้ปกครองทุกเดือน สำหรับชุมชนโรงเรียนส่งบุคลากรครู และผู้เรียนไปร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่นๆ นอกจากนี้ก็มีการจัดทำวารสารโรงเรียน สารของงานวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อและเทคโนโลยี การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แผนการสอน บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้งปฏิทินปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน เนื่องจากโรงเรียนเป็นโรงเรียนเครือข่ายการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจึงจัดประชุม อบรม สัมมนาเพื่อสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้กับบุคลากรทุกคน และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็น และเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเชิญผู้แทนผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตร ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดสารการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี และจัดทำแผน

การสอน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน และผู้ปกครอง ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 นโยบายเขตพื้นที่การศึกษา สภาพท้องถิ่น/ชุมชน สภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน จุดเน้นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ เน้นความรู้ความสามารถด้านวิชาการ การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนทุกคนมีบทบาทในการจัดทำแผนการเรียนรู้ รองลงมา มีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น รับผิดชอบติดตามการจัดทำหลักสูตร โดยสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอน ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สำรวจผลงานทางวิชาการของครูผู้สอน สังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน และสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครูผู้สอนมีภาระงานมาก และเวลาในการจัดทำหลักสูตรมีไม่เพียงพอ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนทุกคนร่วมกันจัดทำหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนสังกัด

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนทุกคน ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนทั้งเป็นรายวิชา และแผนแบบบูรณาการ โดยครูผู้สอนที่สอนรายวิชาเดียวกันให้จัดทำแผนการสอนร่วมกัน แล้วครูผู้สอนแต่ละคนนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสม ส่วนรายวิชาที่ครูผู้สอนสอนคนเดียวก็จะทำแผนการสอนเป็นรายบุคคล แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมา ศึกษาโครงสร้างหลักสูตร ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดทำแผนการเรียนรู้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน รองลงมาวิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ศึกษา สำรวจแหล่งความรู้ในชุมชนที่หลากหลาย จัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนและออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โรงเรียนจัดสอนซ่อมให้กับผู้เรียนที่เรียนอ่อน โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนและกำหนดเวลาในการจัดการสอนซ่อมเสริม ส่วนใหญ่จะใช้เวลาในช่วงพักกลางวัน โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอน ใช้สื่อการสอน ให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัด

ประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน ส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนา เพิ่มพูนความรู้ อำนวยความสะดวกในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และเยี่ยมชม/ศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ ประสบผลสำเร็จ โรงเรียนมีวิถีชีวิตตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตรวจสอบจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สังเกตการสอนของครูผู้สอน จากผลงานและแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ เวลาเรียนไม่เพียงพอ สำหรับการจัดการกิจกรรม โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนร่วมกันจัดกิจกรรมบูรณาการสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำสื่อขึ้นใช้เอง และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยจัดให้มีศูนย์บริการสื่อ การผลิตการใช้สื่อ และจัดประชุม อบรม ชี้แจงการใช้สื่อ จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จัดสถานที่ภายในบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดหาหนังสือ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยและน่าสนใจไว้ในแหล่งเรียนรู้ หลักเกณฑ์ในการเลือก ใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา รองลงมาเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน เทคนิคหรือวิธีการสอน และเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ โรงเรียนมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้รับผิดชอบติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยการสังเกตการสอนของครูผู้สอน สัมภาษณ์ข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อการเรียนรู้ และประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดงบประมาณในการผลิตสื่อให้ตามสายชั้น แล้วให้ครูผู้สอนในแต่ละสายชั้นวางแผนผลิตสื่อร่วมกัน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอน โดยส่งครูผู้สอนทุกคนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การบันทึกพฤติกรรม การสอบข้อเขียน แบบทดสอบ การเก็บคะแนนจากผลงาน และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

การดูผลงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีมาก ดี ปรับปรุง 3. การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การกำหนดกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีมาก ดี ปรับปรุง 4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ บันทึกการเข้าร่วม กิจกรรม ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ประเมิน ผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย เปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง และแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ โรงเรียนแต่งตั้งให้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ติดตามและประเมินผลการดำเนินการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้ โดยการตรวจหลักฐาน เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามปฏิทินการ ปฏิบัติงาน

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาใด ๆ มีครู ผู้สอนส่วนน้อยที่เห็นว่าระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนวางแผนการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โดยจัดทำเป็นโครงการพัฒนาบุคลากร ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสำรวจความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรผ่าน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการในสายชั้น กำหนดวัตถุประสงค์ และรูปแบบในการพัฒนา กิจกรรมการพัฒนา บุคลากรที่จัด ได้แก่ การประชุม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน การจัดประชุม อบรม เพื่อเพิ่มพูน ความรู้ในขณะปฏิบัติงาน การศึกษาดูงานในหน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนให้ครูศึกษาต่อตามสาย งาน และสนับสนุนให้ครูทำวิจัย เนื้อหาสาระในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ/เทคโนโลยี การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การทำวิจัย ในชั้นเรียน ติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากร โดยการสังเกตการปฏิบัติงาน ประชุมติด ตามงาน บันทึกงานประจำวัน การเขียนรายงานผลการอบรม/สัมมนา การรายงานในที่ประชุม

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน บันทึกการ ประชุม คำสั่งแต่งตั้ง ปฏิทินปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียน เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนวางแผนการนิเทศภายใน สถานศึกษา โดยจัดทำเป็นโครงการนิเทศภายใน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

การโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และวิชาการสายชั้น โรงเรียนจัดประชุมชี้แจงโครงการนิเทศ ภายในให้ครูผู้สอนรับทราบ กิจกรรมนิเทศภายใน ได้แก่ จัดให้มีครูที่เลี้ยงช่วยเหลือและแนะนำการ ปฏิบัติงาน จัดการนิเทศการสอนในชั้นเรียน โรงเรียนติดตาม ประเมินผลการนิเทศภายใน จาก แบบบันทึกการนิเทศ สรุปผลการนิเทศ และรายงานผลการปฏิบัติงาน

ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการ ประเมินผลงานวิชาการ คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และวิชาการสายชั้น แนวปฏิบัติในการประเมิน ผลงานวิชาการ คือ ศึกษาจากผลงานที่ปรากฏ การรายงานจากผู้รับผิดชอบโครงการ และการ ประชุมสรุปผลงานประจำปี โดยกำหนดให้ผู้รับผิดชอบโครงการวิชาการเขียนรายงานในระหว่าง การดำเนินงานเป็นระยะ ๆ และสรุปผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน แล้วนำผลการประเมินส่งฝ่าย วิชาการเพื่อประชุมสรุปผลงานประจำปี

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน บันทึกการ ประชุม คำสั่งแต่งตั้ง ปฏิทินปฏิบัติงาน รายงานประจำปี การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงาน ผลงานวิชาการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ ผู้อำนวยการโรง เรียน และผู้ช่วยฝ่ายแผนงาน โดยการรายงานด้วยวาจาในที่ประชุม จัดทำเป็นรายงานประจำปี เผยแพร่ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและส่งหน่วยงานต้นสังกัด และจัดทำรายงานบนแผ่นป้ายนิเทศ

ปัญหาในการรายงานผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูทุกคน ทำการสรุป และวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในปีการศึกษาที่ผ่านมา ถึงความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค และหา ข้อดี ข้อเสีย ของการดำเนินงาน นำมาเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงาน จัดทำเป็น แผนงาน/โครงการวิชาการในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงาน โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 13

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 13 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่นอกตัวเมือง อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี เป็นแหล่งชุมชนหนาแน่น ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม มีประชากรส่วนน้อยที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ทำการเปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 60 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 109 คน เป็นชาย 40 คน เป็นหญิง 69 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 16 คน ระดับปริญญาตรี 91 คน และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 2 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 2,460 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 43 ไร่ 1 งาน 21 ตารางวา มีจำนวนอาคารเรียน 4 หลัง โรงฝึกงาน 5 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เพศชาย อายุ 53 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 6 ปี และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เพศชาย อายุ 54 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 3 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ ธรรมนูญสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา คู่มือครู คู่มือนักเรียน ปฏิทินปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ครูทุกคน และผู้ปกครอง ร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยใช้เทคนิคSWOT ข้อมูลได้มาจากการประชุมครู ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา การใช้แบบสอบถามกับผู้ปกครอง รับฟังความคิดเห็นจากผู้เรียน นำมาประมวลแล้วกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ แจงวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา จัดพิมพ์ไว้ในเอกสารของโรงเรียน เช่น แผนปฏิบัติการ หลักสูตรสถานศึกษา คู่มือครู คู่มือนักเรียน และจัดทำแผ่นป้ายนิเทศเผยแพร่

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ประชุมร่วมกัน โดยกำหนดให้สอดคล้องกับแนวนโยบาย/เป้าหมาย

ของโรงเรียน หลักการและจุดหมายของหลักสูตร สภาพ/ความต้องการของผู้เรียน/ชุมชน แล้ว
แจ้งให้ครูทุกคนทราบในที่ประชุม

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ
ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ ฝ่าย/กลุ่มสาระการเรียนรู้/งาน สมาชิก
ของฝ่าย/กลุ่มสาระการเรียนรู้/งานจัดทำแผนงาน/โครงการร่วมกัน โดยวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน
ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน แล้วรวบรวมข้อมูล จัดทำเป็นแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้
รับผิดชอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน คือ ฝ่ายแผนงาน โดยใช้วิธีสอบถาม สังเกต
การปฏิบัติงาน และให้แบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามปฏิทินปฏิบัติงาน

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ
ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ แนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ
จัดตามวุฒิการศึกษา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และผลการเลือกตั้ง เช่น ตำแหน่ง
หัวหน้างานวิชาการมาจากการพิจารณาของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มาจาก
การเลือกตั้งของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างานมาจากการเลือกตั้งของคณะกรรมการ ทุก
ตำแหน่งต้องนำรายชื่อเสนอผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อพิจารณาประกาศในคำสั่งแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ
โรงเรียนพรรณนางามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของบุคลากรไว้ในเอกสารงานและขอบข่าย
หน้าที่ของบุคลากร การติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการเป็นไปตามสายบังคับบัญชา คือ
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ติดตามและประเมินผลครูผู้สอน หัวหน้างานวิชาการติดตามและ
ประเมินผลหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการติดตามและประเมินผลหัวหน้างานวิชา
การ และผู้อำนวยการโรงเรียนติดตามและประเมินผลผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
ต้องทำการประเมินผลเป็นลายลักษณ์อักษรทุก ๆ 15 วัน โดยใช้วิธีสังเกตจากการปฏิบัติงาน ผล
การปฏิบัติงาน การรายงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้างาน

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประชุมสัมพันธงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชุมสัมพันธงานวิชาการ โดยจัด
งานประชุมสัมพันธงานไว้ในฝ่ายบริการ ผู้ที่มีบทบาทในการประชุมสัมพันธงานวิชาการ คือ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ การดำเนินการให้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่งตั้งผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ จัดทำสารสนเทศ
ส่งผลงานและกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ลงวารสารโรงเรียน และทำหน้าที่ประชุมสัมพันธ
หน้าเสาธงตอนเช้า กิจกรรมประชุมสัมพันธภายในโรงเรียน ได้แก่ จัดประชุมครูประจำเดือน
กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมเสียงตามสาย จัดนิทรรศการทางวิชาการ และจัดทำแผ่นป้ายนิเทศ
ส่วนผู้ปกครองโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง และจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมี

ส่วนร่วม สำหรับชุมชนโรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรครู และผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายนอก และเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามาใช้สถานที่และศึกษาดูงาน นอกจากนี้ยังจัดทำวารสารโรงเรียน เอกสารแผ่นพับ จดหมายออก และสิ่งตีพิมพ์ตามโอกาสต่าง ๆ สารที่ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง/ชุมชน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ ธรรมนูญสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปฏิทินปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนส่งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้างานวิชาการ เข้ารับการอบรม แล้วนำมาขยายผลให้กับครูผู้สอนในโรงเรียน โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตรตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี/รายภาค และจัดทำแผนการสอน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน และผู้ปกครอง ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นโยบายรัฐบาล นโยบายเขตพื้นที่การศึกษา ศักยภาพของสถานศึกษา สภาพท้องถิ่น/ชุมชน จุดเน้นของหลักสูตรสถานศึกษา คือ เน้นความรู้ความสามารถด้านวิชาการ ความรู้คู่คุณธรรม การจัดการที่หลากหลาย และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการศึกษา (ICT) ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีบทบาทในการจัดทำแผนการเรียนรู้ รองลงมา มีบทบาทในการจัดทำคำอธิบายรายวิชา สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และหน่วยการเรียนรู้ โรงเรียนติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอน ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สำรวจผลงานทางวิชาการของครูผู้สอน และสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจน เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนมีภาระงานมาก และอัตรากำลังครูผู้สอนมีไม่

เพียงพอ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มเติม และให้ครูผู้สอนร่วมกันจัดทำหลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยส่งครูเข้าประชุม อบรม จัดทำแผนการสอนเป็นรายบุคคลโดยให้แต่ละคนสอนไม่เกิน 2 รายวิชา และครูที่สอนรายวิชาเดียวกันให้จัดทำแผนการสอนร่วมกัน แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนกำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมา ศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน รองลงมากำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน วิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม และออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โรงเรียนจัดสอนซ่อมให้กับผู้เรียนที่เรียนอ่อน โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้รับผิดชอบวางแผนการจัดสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน และสอนซ่อมเสริมเพื่อสอบแก้ตัว สำหรับผู้เรียนที่สอบไม่ผ่านในแต่ละภาคเรียน ฝ่ายวิชาการจะเป็นผู้กำหนดเวลาเรียนและการสอบซ่อม นอกจากนี้ยังจัดสอนเสริมให้กับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในวันเสาร์-อาทิตย์ โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอน ใช้สื่อการสอน ให้ความรู้ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน และในระหว่างปฏิบัติงาน และอำนวยความสะดวกในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ โรงเรียนมีวิธีติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากผลงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การสอบถามจากครูผู้สอนและผู้เรียน

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ เวลาเรียนไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรม โรงเรียนแก้ปัญหาโดยพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง เช่น จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้แบบ ICT เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ได้ทั้งที่บ้านและโรงเรียน

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนมีงบประมาณในการผลิตสื่อ สำรวจความต้องการในการใช้สื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอน สนับสนุนให้ครูทำสื่อขึ้นใช้เอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ นอกจากนี้ผู้ปกครอง

ยังให้การสนับสนุนด้วยการบริจาคสื่อ/งบประมาณให้โรงเรียน โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุน การใช้สื่อการเรียนรู้ โดยจัดให้มีศูนย์สื่อในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกวดการจัดทำสื่อ จัดห้องสมุด ให้เป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ จัดห้องโสตทัศนศึกษาใช้สื่อผสมมัลติมีเดีย และจัดประชุม อบรมชี้แจงการใช้สื่อ จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จัดสถานที่ภายในบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดหาหนังสือ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยและน่าสนใจไว้ในแหล่งเรียนรู้ หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ รองลงมาเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับเทคนิคหรือวิธีการสอน เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ และพัฒนาการของผู้เรียน โรงเรียนติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยสำรวจข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อการเรียนรู้ ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสังเกตการสอนของครูผู้สอน

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ ครูขาดความรู้ในการผลิตสื่อ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดประชุม อบรม เกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้ให้กับครูผู้สอน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โดยส่งครูทุกคนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และจัดทำเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การบันทึกพฤติกรรม การสอบภาคปฏิบัติ การสอบข้อเขียน แบบทดสอบ การเก็บคะแนนจากผลงาน การวัด/ประเมินผลตนเอง และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และการดูผลงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 3. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การกำหนดกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย และประเมินผู้เรียนไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ โรงเรียนติดตามและประเมินผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้ครูผู้สอนรายงานผลการดำเนินงานไปยังหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ราย

งานผลไปยังผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตรวจหลักฐานเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้มีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะ ๆ แล้วนำข้อมูลมาพิจารณาาร่วมกันในที่ประชุม เพื่อปรับปรุงแก้ไข

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนวางแผนพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โดยจัดทำเป็นโครงการพัฒนาบุคลากร ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ดำเนินการพิจารณาหัวข้อการพัฒนาบุคลากรจากจดหมายเข้าของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ และสำรวจความต้องการในการพัฒนา กำหนดวัตถุประสงค์ รูปแบบในการพัฒนา กิจกรรมในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การประชุม อบรม (โรงเรียนจัดอบรมให้บุคลากรครูอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง) สัมมนา ศึกษาดูงาน ศึกษาดูตามสายงาน สนับสนุนให้ครูทำผลงานทางวิชาการเพื่อประเมินครูแกนนำ ครูต้นแบบ และเป็นวิทยากรภายนอก เนื้อหาสาระในการพัฒนา ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มาตรฐานวิชาชีพครู โรงเรียนติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โดยให้บุคลากรเขียนรายงานการพัฒนาส่งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและขยายผลให้ครูในโรงเรียน การศึกษาเอกสาร สถิติข้อมูลการเข้ารับการอบรม และรายงานผลการปฏิบัติงาน

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ คือ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ ธรรมนูญสถานศึกษา ปฏิทินปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการติดตามประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยจัดทำเป็นโครงการนิเทศภายใน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานวิชาการ ประชุมชี้แจง ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการนิเทศภายในให้ครูผู้สอนทราบ กิจกรรมการนิเทศภายใน เป็นการทำงานร่วมกันแบบกัลยาณมิตร โดยการสังเกตการสอนในชั้นเรียน การประชุมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โรงเรียนติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน โดยสอบถามจากครูผู้สอน สังเกตการปฏิบัติงาน การประชุมสัมมนา

ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า มีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้รับผิดชอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการวิชาการของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เดือนละ 1 ครั้ง และทำการประเมินอีกครั้งเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการวิชาการ โดยการสอบถามในที่ประชุม สืบถามจากผลงานที่ปรากฏ และใช้แบบบันทึกการติดตามประเมินผล และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการเซ็นรับทราบการติดตามประเมินผล แล้วส่งไปยังสายบังคับบัญชา คือ หัวหน้างานวิชาการ และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เพื่อจัดประชุมและสรุปผลงานประจำปี

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ ธรรมนูญสถานศึกษา ปฏิทินปฏิบัติงาน รายงานการประเมินตนเอง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ดำเนินการรายงานด้วยวาจาในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา จัดทำรายงานในวารสารโรงเรียน และจัดทำเป็นรายงานประจำปีเผยแพร่ผู้ที่เกี่ยวข้องและส่งหน่วยงานต้นสังกัด

ปัญหาในการรายงานผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันสรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในปีการศึกษาที่ผ่านมา หากจุดแข็ง จุดอ่อน นำมาใช้ประกอบการตัดสินใจวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงาน จัดทำเป็นแผนงาน/โครงการในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 14

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 14 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่นอกตัวเมือง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีเขตแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ประชากรเป็นชาวไทยภูเขาร้อยละ 50 มีฐานะยากจน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำการเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวน 18 ห้องเรียน เป็นห้องเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน

2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษาจำนวน 12 ห้องเรียน และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 4 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 24 คน เป็นครูที่สอนในระดับอนุบาลจำนวน 2 คน สอนในระดับประถมศึกษาจำนวน 12 คน และสอนในระดับมัธยมศึกษาจำนวน 10 คน เป็นชาย 7 คน เป็นหญิง 17 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 1 คน และระดับปริญญาตรี 23 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 606 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 80 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 399 คน และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 127 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 48 ไร่ มีจำนวนอาคารเรียน 3 หลัง อาคารประกอบ 4 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เพศชาย อายุ 46 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 13 ปี และหัวหน้างานวิชาการ เพศหญิง อายุ 40 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 2 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยนำข้อมูลจากสารสนเทศของโรงเรียน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของชุมชน ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษา พิจารณาร่วมกันในที่ประชุม แล้วแจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา จุฬสารโรงเรียน แผ่นป้ายนิเทศเผยแพร่

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ แล้วแจ้งให้ครูทุกคนทราบในที่ประชุม

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน โดยศึกษาสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สภาพการเรียนรู้ สภาพชุมชน และ

ศักยภาพของสถานศึกษา นำข้อมูลมาประมวลแล้วจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ โดยให้สอดคล้องกับนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ รายละเอียดของโครงการอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปี และปฏิทินปฏิบัติงาน ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้ติดตาม โดยให้หัวหน้าโครงการรายงานเป็นเอกสารและรายงานด้วยวาจาในที่ประชุมเป็นระยะ ๆ และทำการประเมินเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน แนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ จัดตามวุฒิการศึกษา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความสมัครใจของครู และความคิดเห็นในที่ประชุมครู เช่น ตำแหน่งหัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าสายชั้น และครูประจำชั้น ให้ครูเสนอรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในตำแหน่งต่าง ๆ ในที่ประชุมครูทุกคนร่วมกันพิจารณา และผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้ตัดสินใจ ผู้รับผิดชอบติดตามผลการจัดบุคลากร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ โดยสังเกตการปฏิบัติงาน และใช้แบบประเมินการปฏิบัติงาน

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ มีการแต่งตั้งบุคลากรครูรับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมหน้าเสาธง จัดประชุมครูประจำเดือน จัดทำข่าวสารประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ส่วนผู้ปกครองโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง และจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม สำหรับชุมชนโรงเรียนจัดประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้าน ส่งตัวแทนครูเข้าร่วมประชุมในหมู่บ้าน สนับสนุนให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน สนับสนุนให้ครูเป็นวิทยากรภายนอก เปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามาศึกษาดูงาน และให้ชุมชนเข้ามาทำกิจกรรมและร่วมพัฒนาโรงเรียน สารที่ประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนางานวิชาการ

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ และจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้

ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน เนื่องจากโรงเรียนเป็นโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงเป็นโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรในปีการศึกษา 2545 โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้กับครูทุกคน โดยส่งครูเข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตร ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี และจัดทำแผนการสอน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 นโยบายรัฐบาล คัดคุณภาพของสถานศึกษา สภาพการเมือง สังคม เศรษฐกิจ สภาพท้องถิ่น/ชุมชน และสภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน จุดเน้นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ เน้นความรู้คู่คุณธรรม การจัดการกิจกรรมที่หลากหลาย การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาท้องถิ่น และการประกอบอาชีพ เพราะสภาพบริบทและชุมชนประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนทุกคนมีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดเวลาเรียน จำนวนหน่วยกิต คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการเรียนรู้ โรงเรียนติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอน ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สำรวจผลงานทางวิชาการของครูผู้สอน สังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน และสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ระยะเวลาในการจัดทำหลักสูตรมีน้อยมาก ครูผู้สอนมีภาระงานมาก และอัตรากำลังครูผู้สอนมีไม่เพียงพอ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนร่วมกันจัดทำหลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรม ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนโดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการจัดทำแผน ครูผู้สอนที่สอนในระดับชั้นเดียวกันสอนหลายสาระการเรียนรู้ ให้แบ่งกันทำคนละ 1 สาระการเรียนรู้ แล้วนำมาใช้ร่วมกัน หลังจากจัดการเรียนการสอนแล้วครูผู้สอนทุกคนต้องเขียนบันทึกผลหลังสอนส่งผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ศึกษาโครงสร้างหลักสูตร กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาวิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ในการ

เตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนจัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน จัดทำแผนการเรียนรู้โดยกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รองลงมาวิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ศึกษา สำรวจแหล่งความรู้ในชุมชนที่หลากหลาย และออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่เรียนอ่อน โดยจัดให้ในชั่วโมงว่าง เวลาพัก และขณะที่ทำการสอน ผู้รับผิดชอบในการสอนซ่อมเสริม คือ ครูผู้สอนในรายวิชานั้น ๆ โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอน ใช้สื่อการสอน อำนวยความสะดวกในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ จัดประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียนและในขณะปฏิบัติงาน และศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โรงเรียนติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสอบถามครูผู้สอน/ผู้เรียน สังเกตการสอนของครูผู้สอน ดูจากผลสัมฤทธิ์/ผลงาน/แฟ้มสะสมงานของผู้เรียน และแฟ้มสะสมงานของครูผู้สอน

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ เวลาเรียนไม่เพียงพอ สำหรับการจัดกิจกรรม โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้สายชั้นร่วมกันกิจกรรมแบบบูรณาการสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ และจัดกิจกรรมเสริมให้ผู้เรียนนอกเวลาเรียน

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการสอน คือ สนับสนุนให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำสื่อขึ้นใช้เอง ขอรับบริจาคจากหน่วยงานภายนอกหรือท้องถิ่น โรงเรียนมีงบประมาณเพื่อการจัดซื้อสื่อ และยังได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองด้วยการบริจาคสื่อ/งบประมาณให้โรงเรียน โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยแต่งตั้งเจ้าหน้าที่พัสดุเพื่อทำหน้าที่จัดซื้อ จัดหาสื่อ มีบันทึกการใช้สื่อ สำรวจความต้องการในการใช้สื่อของครูผู้สอน จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยครูผู้สอนเป็นผู้สำรวจและถามข้อมูลแหล่งเรียนรู้จากผู้เรียนและชุมชน จัดกิจกรรมและบรรยากาศที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ รองลงมาเลือกให้เหมาะสมกับเทคนิคหรือวิธีการสอน และเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ โรงเรียนติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยการสังเกตการสอน การสำรวจข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อการเรียนรู้ การสอบถามจากผู้เรียน

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนขาดนวัตกรรมที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เนื่องจากงบประมาณสนับสนุนด้านสื่อมีจำนวนจำกัด โรงเรียนแก้ปัญหาโดยทำเกษตรกรรมในโรงเรียน เช่น มีการเลี้ยงสุกร ไก่พันธุ์ไข่ แพะ ทำบ่อปลา และแปลงผัก และเปิดโอกาสให้บุคลากร

ครู และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการลงทุนทั้งด้านกำลังทรัพย์และแรงงาน มีการปันผลกำไรคืนให้กับผู้ที่ลงทุน ผลกำไรที่เหลือนำมาเป็นงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนรู้อื่นๆ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอน โดยส่งครูผู้สอนทุกคนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การบันทึกพฤติกรรม การสอบภาคปฏิบัติ การสอบข้อเขียน การวัด/ประเมินผลตนเอง แบบทดสอบ การเก็บคะแนนจากผลงาน และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การบันทึกความดี การรายงานตนเองของผู้เรียน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 3. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การกำหนดกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย รองลงมาประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง และแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ โรงเรียนติดตามและประเมินผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยแต่งตั้งให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการตรวจหลักฐาน เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นระยะ ๆ ตามปฏิทินปฏิบัติงาน

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่แตกออกมาจากมาตรฐานการเรียนรู้มีจำนวนมาก ทำให้ต้องใช้เวลามากในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูทุกคนร่วมกันนำเสนอปัญหาที่เกี่ยวกับการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในที่ประชุมครู และร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุงให้เหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติ

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนวางแผนพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โดยจัดทำเป็นโครงการพัฒนาบุคลากร ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน สำรวจความต้องการ และวิเคราะห์ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร กำหนดวัตถุประสงค์ และรูปแบบในการพัฒนาบุคลากรในที่ประชุมครู กิจกรรมพัฒนา

บุคลากร ได้แก่ การประชุม อบรม สัมมนา การศึกษาดูงานในโรงเรียนอื่น ๆ สนับสนุนให้ครู
ศึกษาต่อ ทำผลงานทางวิชาการ และทำวิจัย เนื้อหาสาระในการพัฒนาส่วนใหญ่เกี่ยวกับการ
จัดทำหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลผู้เรียน การทำวิจัยในชั้น
เรียน ผู้รับผิดชอบติดตามการพัฒนาบุคลากร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการ
โดยใช้การสังเกตการปฏิบัติงาน การสอบถาม และการเขียนรายงานการพัฒนา

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ ธรรมนูญโรงเรียน
ปฏิทินปฏิบัติงาน บันทึกการประชุม บันทึกการนิเทศภายใน คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้
ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผลงานวิชาการ พบว่า
โรงเรียนวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยจัดทำเป็นโครงการนิเทศภายใน ผู้ที่มีบทบาทใน
การวางแผน คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานโครงการนิเทศภายใน ซึ่ง
ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้า
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประชุมชี้แจงรายละเอียดของการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้บุคลากร
ครูทราบในที่ประชุม กิจกรรมการนิเทศภายในที่จัด ได้แก่ การเยี่ยมชั้นเรียน การสังเกตการสอน
การตรวจแผนการสอน การตรวจบันทึกการใช้สื่อการเรียนรู้ คณะทำงานโครงการนิเทศติดตาม
ประเมินผล โดยใช้วิธีการสอบถามครูผู้สอน การประชุมครู การสังเกตการปฏิบัติงาน และการ
รายงานผลการปฏิบัติงาน

ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทใน
การประเมินผลงานวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน แนวปฏิบัติในการประเมิน
ผลงาน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคนร่วมกันติดตามและประเมินผลงานในระหว่างการ
ดำเนินงานเป็นระยะ ๆ ในที่ประชุมครูประจำเดือน และประเมินในแบบประเมินผลงานเมื่อสิ้นสุด
การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการวิชาการ และประชุมสรุปผลการประเมินอีกครั้งเมื่อสิ้นภาค
เรียน/สิ้นปีการศึกษา เพื่อดูสภาพความสำเร็จ ข้อบกพร่อง ปัญหา อุปสรรค และหาแนวทางใน
การปรับปรุง/แก้ไข

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ ธรรมนูญสถานศึกษา ปฏิทินปฏิบัติงาน รายงานประจำปี คำสั่งแต่งตั้ง บันทึกการประชุม การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ คณะทำงาน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และตัวแทนครู โดยรายงานผลด้วยวาจาและเอกสาร ในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง/คณะกรรมการสถานศึกษา และจัดทำรายงานประจำปีส่งเขตพื้นที่การศึกษา

ปัญหาในการรายงานผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวิชาการที่ผ่านมา ถึงปัญหา อุปสรรค ข้อดี ข้อเสีย แล้วร่วมกันเสนอแนวทางที่นำมาใช้ในการปรับปรุง/พัฒนา จัดทำแผนงาน/โครงการ ในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 15

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 15 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่นอกตัวเมือง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จัดการศึกษาให้กับเด็กพิการที่บกพร่องทางการได้ยินและเด็กพิการซ้ำซ้อน โรงเรียนได้รับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันทำการเปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวน 32 ห้องเรียน เป็นห้องเรียนระดับอนุบาลจำนวน 5 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษาจำนวน 19 ห้องเรียน และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 8 ห้องเรียน (เป็นนักเรียนเรียนร่วมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน) อนาคตจะเปิดทำการสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนครูทั้งสิ้น 44 คน เป็นครูที่สอนในระดับอนุบาลจำนวน 10 คน สอนในระดับประถมศึกษาจำนวน 21 คน และสอนในระดับมัธยมศึกษาจำนวน 8 คน และครูที่ช่วยสอนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาจำนวน 5 คน เป็นชาย 16 คน เป็นหญิง 28 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 4 คน ระดับปริญญาตรี 32 คน มีนักเรียนอยู่ประจำในโรงเรียนทั้งสิ้น 306 คน เป็นนักเรียนระดับอนุบาลจำนวน 40 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 187 คน และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 79 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่

36 ไร่ 2 งาน มีจำนวนอาคารเรียน 1 หลัง บ้านเรียนรู้อีก 1 หลัง โรงฝึกงาน 1 หลัง อาคารชั่วคราว 1 หลัง อาคารหอประชุม 1 หลัง เรือนพยาบาล 1 หลัง เรือนนอน 5 หลัง บ้านพักครู 2 หลัง แพลตพักครู 1 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เพศชาย อายุ 46 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 9 ปี และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เพศหญิง อายุ 42 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 3 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ ปฏิทินปฏิบัติงาน หลักสูตรสถานศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันวิเคราะห์สภาพของโรงเรียน สภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชน โดยใช้วิธีประชุมครูผู้สอนเพื่อระดมความคิดเห็นและหาข้อสรุป หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลเข้าประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ให้ช่วยพิจารณากลับกรองอีกครั้ง แล้วแจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา พร้อมทั้งทำเอกสารแผนพับแจก

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยนำนโยบายของโรงเรียนมาเป็นกรอบในการจัดทำนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ซึ่งจะเน้นในเรื่องการจัดการเรียนการสอน และแจ้งนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ ฝ่ายบริหารแผนงาน โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารแผนงาน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยทุกฝ่าย โดยผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้กำหนดทิศทางการจัดทำแผนงาน/โครงการ ครูผู้สอนทุกคนร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการในปีการศึกษาที่ผ่านมา พร้อมทั้งศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียน

แล้วรวบรวมข้อมูลจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการ ให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณา ติดตามการดำเนินงานตามปฏิทินปฏิบัติงานโดยฝ่ายแผนงาน ประเมินผลโดยผู้ช่วยฝ่าย และผู้อำนวยการโรงเรียนติดตามการดำเนินงานในที่ประชุมครูเดือนละ 1 ครั้ง โดยให้ผู้ที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการรายงานในที่ประชุม

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน แนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ จัดตามวุฒิการศึกษา ความรู้ ความสามารถ และผลการเลือกตั้ง เช่น ตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ พิจารณาจากวุฒิการศึกษา ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ สำหรับตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้าสายชั้น มาจากการเลือกตั้งของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้และครูในสายชั้นตามลำดับ โรงเรียนติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โดยผู้อำนวยการโรงเรียน ใช้วิธีสังเกตการปฏิบัติงาน

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประชุมสัมพันธงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชุมสัมพันธงานวิชาการ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน ได้แก่ จัดประชุมครูเดือนละ 1 ครั้ง จัดทำแผ่นป้ายนิเทศ จัดทำวารสารเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ส่วนผู้ปกครองโรงเรียน จัดประชุมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง สำหรับชุมชนโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้สถานที่ทำกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การจัดประชุม อบรม การจัดนิทรรศการ ส่งผู้เรียนเข้าร่วม กิจกรรมกับโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก สาระของการประชุมสัมพันธงานส่วนใหญ่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาในการประชุมสัมพันธงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ ปฏิทินปฏิบัติงาน หลักสูตรสถานศึกษา เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และ ครูผู้สอน ทุกคน โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้กับครูทุกคน โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตร ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดสาระการ

เรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี และจัดทำแผนการสอน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนทุกคน ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ศักยภาพของสถานศึกษา สภาพท้องถิ่น/ชุมชน และสภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และตัวแทนครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 2 คน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตร เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ และมีความเหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจัดทำเป็นแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลขึ้นใช้ในโรงเรียน จุดเน้นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ เน้นให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพได้ ซึ่งผู้เรียนทุกคนจะได้รับการฝึกอาชีพพื้นฐาน ด้วยกิจกรรมง่าย ๆ อย่างมีขั้นตอน เพื่อสร้างนิสัย รักการทำงาน เช่น การปลูกผัก การเพาะชำกล้าไม้ การเลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา การประดิษฐ์ดอกไม้ และการทำอาหาร สำหรับผู้เรียนที่จะศึกษาต่อ จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างจากผู้เรียนปกติทั่วไป นอกจากนี้หลักสูตรยังเน้นความรู้คู่คุณธรรม การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูส่วนใหญ่มีบทบาทในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา มีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และจัดทำคำอธิบายรายวิชา โรงเรียนมีวิธีติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอน ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทำให้ขาดความมั่นใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดอบรมให้ครูทั้งโรงเรียน

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนทุกคน โรงเรียนจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญ โดยยึดหลักเด็กปกติ แต่ปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสม มีวิธีการสอนที่เรียกว่า “ระบบรวม” (Total Communication) ซึ่งประกอบด้วย การสอนภาษามือและท่าทางการสอนสะกดนิ้วมือ การสอนอ่านริมฝีปาก การสอนโดยใช้เครื่องช่วยฟัง และการสอนฝึกฟังเสียง และฝึกพูดออกเสียง โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน และให้ครูผู้สอนในระดับชั้นเดียวกันจัดทำแผนการสอนร่วมกัน เนื่องจากครูที่สอนในระดับประถมศึกษาต้องสอนคนละหลายสาระการเรียนรู้ จึงกำหนดให้จัดทำคนละ 1 สาระการเรียนรู้แล้วนำมาใช้ร่วมกัน ส่วนสาระการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนสอนคนเดียวก็จะทำแผนการสอนเป็นรายบุคคล แนวปฏิบัติในการจัดทำ

แผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดทำแผนการเรียนรู้โดยกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน รองลงมาวิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม จัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน สำหรับผู้เรียนที่เรียนดี (ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ) โดยแต่งตั้งครูให้ทำหน้าที่สอนเสริมทางด้านวิชาการให้กับผู้เรียนในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกเรียน และจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่เรียนอ่อนเป็นรายบุคคลในระหว่างที่สอน และหลังเลิกเรียน สำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการฟัง การรับรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ ในการแสดงออกทางภาษา การสื่อสารกับผู้อื่น โรงเรียนได้จัดโปรแกรมการฝึกพูดให้กับผู้เรียนทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย มีเครื่องมือต่างๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาทางด้านภาษา โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูผู้สอนเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอน ใช้สื่อการสอน และส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนาเพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ โรงเรียนมีวิธีติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสังเกตการสอนของครูผู้สอน ดูจากผลสัมฤทธิ์และผลงานของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ เวลาเรียนไม่เพียงพอ สำหรับการจัดการกิจกรรม โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนร่วมกันปรับปรุงสาระการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเฉพาะบุคคลไม่ให้อิงผู้เรียนปกติ เช่น จัดทำโครงการกลุ่มสนใจ โครงการห้องเรียนชุมชน เป็นต้น

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนมีงบประมาณด้านสื่อ สืบหาความต้องการในการใช้สื่อ และส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง นอกจากนี้ชุมชนและหน่วยงานภายนอกยังให้การสนับสนุนในการบริจาคสื่อ โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนรู้ จัดให้มีศูนย์บริการสื่อ จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จัดหาสื่อ/อุปกรณ์ที่ทันสมัยและน่าสนใจไว้ในแหล่งเรียนรู้ จัดบรรยากาศเพื่อสร้างแรงจูงใจภายในแหล่งเรียนรู้ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา และกระบวนการเรียนรู้ รองลงมาเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน และเวลาที่ใช้ใน

การเรียนรู้ โรงเรียนติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้โดยการสังเกตการสอนของครูผู้สอน สํารวจข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อ และประเมินผลจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยส่งครูเข้ารับการอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนโดยส่งครูผู้สอนทุกคนเข้ารับการอบรม ให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การสอบภาคปฏิบัติ การสอบข้อเขียน แบบทดสอบ การเก็บคะแนนจากผลงาน และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ประเมิน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การดูผลงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีมาก ดี ปรับปรุง 3. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การกำหนดกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีมาก ดี ปรับปรุง 4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ และใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย โรงเรียนติดตามและประเมินผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการตรวจหลักฐาน เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากครูผู้สอนในที่ประชุมครู แล้วให้ครูผู้สอนทุกคนร่วมกันเสนอแนวทางในการปรับปรุง/แก้ไข

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนวางแผนการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ โดยจัดทำเป็นแผนงานพัฒนาบุคลากร ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนสำรวจความต้องการในการพัฒนา พิจารณาความสำคัญและความจำเป็นในการ

พัฒนา กำหนดวัตถุประสงค์ และรูปแบบในการพัฒนาบุคลากร โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้จัดสรรและดูแลงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร กิจกรรมในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ศึกษาต่อในสายงาน และสนับสนุนให้ครูทำวิจัย เนื้อหาสาระในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ การใช้/ผลิตสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และการทำวิจัย โรงเรียนติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากร โดยสังเกตการปฏิบัติงานของบุคลากร และการเขียนรายงานการพัฒนา

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ ปฏิทินปฏิบัติงาน โครงการนิเทศ บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนเป็นการนิเทศทั้งระบบ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยทั้ง 5 ฝ่าย ได้แก่ ผู้ช่วยฝ่ายบริหารและแผนงาน ผู้ช่วยฝ่ายธุรการ ผู้ช่วยฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และผู้ช่วยฝ่ายบริการ สำหรับการนิเทศของฝ่ายวิชาการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศฝ่ายวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำโครงการและปฏิทินการนิเทศภายใน และชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานให้ครูทุกคนทราบ การนิเทศภายในของฝ่ายวิชาการจะเน้นการนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยให้ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ผลัดกันสังเกตการสอน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และนิเทศจากฝ่ายวิชาการภาคเรียนละ 2 ครั้ง นอกจากนี้ยังเชิญวิทยากรจากวิทยาลัยราชสุดามาร่วมสังเกตการสอน ประเมินครูผู้สอน และอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้กับครูผู้สอน โรงเรียนติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยการสังเกตการสอนของครูจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ครูผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการ แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ครูผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการทำการประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นแผนงาน/โครงการวิชาการ โดยศึกษาจากผลงานที่ปรากฏ และประเมินลงในแบบประเมินผลงาน แล้วรวบรวมส่งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเมื่อสิ้นภาคเรียนแต่ละภาค แล้วนำผลการประเมินมา

ประชุมร่วมกันในฝ่ายวิชาการ และทำประเมินผลรวมของฝ่ายแผนงาน ซึ่งฝ่ายแผนงานจะทำหน้าที่ติดตามความก้าวหน้า ผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการวิชาการ แล้วนำมาจัดทำเป็นสรุปผลงานประจำปี

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ ปฏิทินปฏิบัติงาน บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง รายงานผลการประเมินตนเอง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยรายงานด้วยวาจาในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง/คณะกรรมการสถานศึกษาและจัดทำสรุปย่อการประเมินผลงานวิชาการแจกในที่ประชุม และจัดทำเป็นรายงานประจำปีส่งหน่วยงานต้นสังกัด

ปัญหาในการรายงานผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ร่วมกันสรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวิชาการ โดยหาข้อดี ข้อเสีย แล้วนำผลการวิเคราะห์ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง จัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 16

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 16 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่ในตัวเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โกล่ศาลากลางจังหวัด เป็นชุมชนที่มีประชากรหนาแน่น ประชากรประกอบอาชีพที่หลากหลาย มีทั้งข้าราชการ นักธุรกิจ พ่อค้า และรับจ้าง โรงเรียนได้รับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชน และหน่วยงานภายนอกเป็นจำนวนมาก ทำการเปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 72 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 169 คน เป็นชาย 56 คน เป็นหญิง 113 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 19 คน ระดับปริญญาตรี 150 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 3,300 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 121 ไร่ 3 งาน 19 ตารางวา มีจำนวนอาคารเรียน 5 หลัง อาคารเรียนชั่วคราว 3 หลัง โรงฝึกงาน 10 หลัง

โรงเรียนฝึกพลศึกษา 1 หลัง อาคารศูนย์กีฬา 1 หลัง อาคารหอประชุม-หอสมุด 1 หลัง และศูนย์
วัฒนธรรม 1 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ
โรงเรียน เพศชาย อายุ 52 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 5
เดือน

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถาน
ศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง ปฏิทินปฏิบัติงาน และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน
เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์
โดยฝ่ายบริหารโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูใหญ่ในโรงเรียนเล็ก ผู้ช่วยฝ่าย
ต่าง ๆ ร่วมประชุมกับคณะกรรมการสถานศึกษา โดยนำข้อมูลของโรงเรียนจากสารสนเทศ สัมภาษณ์
ความคิดเห็นของครู ผู้ปกครอง และชุมชน มาพิจารณาร่วมกันในที่ประชุมกำหนดเป็นวิสัยทัศน์
โรงเรียนแจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง วารสารโรงเรียน คำสั่ง
/ประกาศโรงเรียน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้า
หมายด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้
ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นตามนโยบายของ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลัก
สูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีพันธกิจที่เน้นตามจุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน
แจ้งนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการให้ครูทุกคนในโรงเรียนทราบในที่ประชุมครู

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ
ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนในแต่
ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการที่ผ่านมาในรอบปี
วิเคราะห์เป้าหมาย พันธกิจ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา รว
บรวมข้อมูล มาวางแผนพัฒนาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วบูรณาการเป็นโครงการของโรงเรียน
และจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการของโรงเรียน โดยผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากคณะกรรมการ
สถานศึกษา โรงเรียนมอบหมายให้ครูใหญ่ในโรงเรียนเล็กรับผิดชอบติดตามการดำเนินงานตาม

ปฏิทินปฏิบัติงาน และใช้วิธีการเขียนรายงานตามสายบังคับบัญชา จากหัวหน้ากลุ่มสาระการ
เรียนรู้ ครูใหญ่โรงเรียนเล็ก ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนมีการรายงานทุกเดือน

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ
ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน แนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ
คือ จัดตามความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และการเลือกตั้ง โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของ
บุคลากรไว้ในธรรมนูญโรงเรียนและในคำสั่งแต่งตั้งบุคลากร เช่น ตำแหน่งผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างาน
มาจากการพิจารณาแต่งตั้งของผู้อำนวยการโรงเรียน ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มาจากการ
เลือกตั้งของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ แล้วหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้รับผิดชอบ
ในการจัดครูเข้าสอน ติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โดยให้ครูผู้สอนเขียนรายงานประจำ
เดือนตามปฏิทินปฏิบัติงาน ผ่านสายบังคับบัญชาจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รองผู้อำนวยการ
โรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนจะประเมินประสิทธิ
ภาพในการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ของงาน เวลา และงบประมาณ

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาท
ในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้า
กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน ได้แก่ จัดกิจกรรมหน้าเสาธง จัด
ประชุมครูประจำเดือน จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ภายใน ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้จัดทำ
และแจกจ่ายไปตามฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ส่วนผู้ปกครองโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองภาคเรียน
ละ 1 ครั้ง จัดทำจุลสาร วารสารและจดหมายออกถึงผู้ปกครอง สำหรับชุมชนโรงเรียนส่งเสริมให้
บุคลากรครูและผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้า
มาศึกษาดูงานและใช้สถานที่ในโรงเรียน สาระที่ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การจัดทำหลักสูตร การจัด
การเรียนการสอน การใช้สื่อเทคโนโลยี และการมีส่วนร่วมของชุมชน/ท้องถิ่น

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

ดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถาน
ศึกษา เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกการประชุม คำสั่ง
แต่งตั้ง ปฏิทินปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และจากการตอบแบบสอบถามของ
ครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนเป็นโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรสถาน
ศึกษา มีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการ

การโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนทุกคนต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง จุดหมาย และหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ครูผู้สอนทุกคนก่อนจัดทำหลักสูตร โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตรตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี/รายภาค และจัดทำแผนการสอน โรงเรียนยังไม่ได้ทำการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนทุกคน โดยร่วมกันจัดทำตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นโยบายรัฐบาล ศักยภาพของสถานศึกษา สภาพท้องถิ่น/ชุมชน และสภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน จุดเน้นของหลักสูตรสถานศึกษา คือ เน้นความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการ โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยี เน้นความรู้คู่คุณธรรม การจัดการกิจกรรมที่หลากหลาย และความสามารถในการคิดอย่างสร้างสรรค์ ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนทุกคนมีบทบาทในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา มีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา และจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โรงเรียนมีวิถีติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และสำรวจผลงานทางวิชาการของครูผู้สอน

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ และความมั่นใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนแก้ปัญหาโดย จัดวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ครูผู้สอน โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนตลอดภาคเรียนเป็นรายบุคคล หลังจากสอนแล้วให้บันทึกหลังการสอน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ตรวจแผนการสอน แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ศึกษาโครงสร้างหลักสูตร กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมา วิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดทำแผนการเรียนรู้โดยกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน รองลงมา จัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน และวิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริม สำหรับผู้เรียนที่สอบไม่ผ่านในแต่ละภาคเรียน โดยครูผู้สอนในรายวิชาที่ผู้เรียนสอบไม่ผ่านจะเป็นผู้รับผิดชอบจัดสอนให้กับผู้เรียนก่อน

แล้วจึงสอบแก้ตัว ส่วนผู้เรียนที่เรียนอ่อน ครูผู้สอนจัดสอนซ่อมเสริมให้ตอนเย็นหลังเลิกเรียน นอกจากนี้โรงเรียนยังจัดโครงการส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษทั้งด้านวิชาการ และด้านกิจกรรม โดยจัดสอนเสริมให้กับผู้เรียนนอกเวลาเรียน และสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรม และแข่งขันด้านวิชาการกับโรงเรียนอื่นๆ โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนาเพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัย อยู่เสมอ และให้ครูทำแผนการสอน และใช้สื่อการสอน โรงเรียนติดตามการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนเป็นผู้เลือกคู่มือที่สอดคล้องกับหลักสูตรการสอน สอบถามจากผู้เรียน ตรวจสอบจากผลสัมฤทธิ์และผลงานของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเวลาเรียนไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรม โรงเรียนแก้ปัญหาโดยส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกันในบางสาระการเรียนรู้

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนมีงบประมาณในการจัดหา จัดซื้อ และจัดทำสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ โรงเรียนมีโครงการพัฒนา ICT ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูล และได้งบประมาณสนับสนุนจากชุมชนในการจัดทำห้องสมุด ICT และได้งบประมาณจากธนาคารโลกมาจัดทำห้องเรียนรู้ครบวงจร โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยจัดประชุม อบรม และชี้แจงการใช้สื่อให้กับครูผู้สอน จัดทุกพื้นที่ในบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยให้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้วางแผนจัดทำโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดบรรยากาศ จัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ เช่น เรือนกล้วยไม้ สวนวรรณคดี สวนสมุนไพร สถานีวิทยุกระจายเสียงของกลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา รองลงมาเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ เหมาะสมกับเทคนิคหรือวิธีการสอน และเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ โรงเรียนมีวิธีติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สอบถามจากผู้เรียน และสำรวจจากบันทึกการใช้สื่อของครู

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนไม่มีศูนย์สื่อประจำโรงเรียน และครูผู้สอนขาดความรู้ในการผลิตสื่อ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้เก็บสื่อไว้ในห้องปฏิบัติการ และห้องกลุ่มสาระการเรียนรู้ และส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการผลิตสื่อ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนโดยส่งครูผู้สอนทุกคนเข้ารับการอบรม ให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และเอกสารการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การ ประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกตพฤติ กรรมการเรียน การสอบภาคปฏิบัติ การสอบข้อเขียน การวัดผล/ประเมินผลตนเอง แบบทดสอบ และการเก็บคะแนนจากผลงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ประเมิน วิธีที่ ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การดูผลงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 3. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการวัดและ ประเมินผล ได้แก่ การกำหนดกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความในทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และเวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและ ประเมินผลผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย และประเมินผู้เรียนไป พร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ โรงเรียนมีคณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นผู้ ติดตามการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการตรวจหลักฐาน เอกสารการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ และจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้อย่างไม่ชัดเจน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สำรวจ ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วนำเสนอ ผ่านครูใหญ่ในโรงเรียนเล็ก เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกับผู้อำนวยการโรงเรียนในที่ประชุม แล้ว ร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุงให้ดีขึ้น

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนวางแผนพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โดย จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากร ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูใหญ่ ในโรงเรียนเล็ก สำรวจความต้องการและความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรผ่านหัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ ครูใหญ่ในโรงเรียนเล็ก ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน กิจกรรมในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การประชุม อบรมประจำปี ศึกษาดูงาน ศึกษาจากเอกสาร สนับสนุนให้ศึกษาต่อ สนับสนุน ให้ทำผลงานเพื่อรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก และทำวิจัยในชั้นเรียน เนื้อหาสาระในการ

พัฒนาบุคลากร ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การใช้ นวัตกรรมและสื่อเทคโนโลยี การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียน ติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โดยการสอบถาม และการรายงานของ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูใหญ่ในโรงเรียนเล็ก

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน หลักสูตรสถาน ศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง ปฏิทินปฏิบัติงาน โครงการนิเทศภายใน และการ สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนวาง แผนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยจัดทำเป็นโครงการนิเทศภายใน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่ง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูใหญ่ในโรงเรียนเล็ก และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และ ชี้แจงรายละเอียดของโครงการนิเทศภายในให้ครูผู้สอนทราบในที่ประชุม โรงเรียนมอบหมายให้ครู ผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้วางแผนเกี่ยวกับการนิเทศภายในร่วมกัน กิจกรรมการนิเทศ ภายในในด้านการจัดการเรียนการสอน และการสังเกตการสอน โรงเรียนให้อิสระกับครูผู้สอนใน การจับคู่กันเองแบบกัลยาณมิตร นอกจากนี้โรงเรียนยังมีกิจกรรมการนิเทศอื่น ๆ เช่น การ อบรม/ประชุม/สัมมนา การไปทัศนศึกษา และการศึกษาดูงาน ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้จะรับผิดชอบในการติดตาม ประเมินผลการนิเทศภายใน โดยการประชุม การ สอบถาม การสังเกตการปฏิบัติงาน และการใช้แบบติดตาม และประเมินผล

ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่พบปัญหา

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทใน การประเมินผลงานวิชาการ คือ ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชา การ คือ เมื่อสิ้นภาคเรียนสิ้นปีการศึกษาครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ วิชาการ ทำการประเมินผลการดำเนินงาน โดยนำผลสำเร็จของงานที่ปรากฏไปเทียบกับเป้าหมาย/ มาตรฐานที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ พร้อมทั้งระบุปัญหา อุปสรรค และเสนอแนะแนวทางใน การแก้ไข แล้วนำส่งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเพื่อนำผลการประเมินเข้าที่ประชุมสรุปผลการดำเนินงาน วิชาการประจำภาคเรียน/ประจำปี

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ธรรมนูญโรงเรียน บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง ปฏิทินปฏิบัติงาน และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องทราบ ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผลงานวิชาการ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยรายงานด้วยวาจาในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา จัดทำรายงานเผยแพร่ลงในวารสารโรงเรียน และจัดทำเป็นรายงานประจำปีส่งหน่วยงานต้นสังกัด

ปัญหาในการรายงานผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำการวิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินงานวิชาการร่วมกันในที่ประชุม โดยหาจุดดี จุดเสีย แล้วนำผลการวิเคราะห์ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง จัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง โรงเรียนไม่พบปัญหา

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 17

สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ 17 เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่ตั้งอยู่นอกตัวเมือง อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี สภาพชุมชนมีฐานะยากจน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำการเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 9 ห้องเรียน เป็นห้องเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 3 ห้องเรียน และระดับประถมศึกษาจำนวน 6 ห้องเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 9 คน เป็นครูที่สอนในระดับอนุบาลจำนวน 3 คน และสอนในระดับประถมศึกษาจำนวน 6 คน เป็นชาย 2 คน เป็นหญิง 7 คน ส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 30 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท 2 คน ระดับปริญญาตรี 7 คน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 162 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 50 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 112 คน โรงเรียนนี้มีเนื้อที่ 14 ไร่ มีจำนวนอาคารเรียน 3 หลัง

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ คณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เพศชาย อายุ 39 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งนี้มาเป็นเวลา 9 ปี

การวางแผนงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์ หลักสูตรสถานศึกษา บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ข้อมูลที่นำมากำหนดวิสัยทัศน์ ได้แก่ สภาพ/ปัญหาของโรงเรียน สภาพ/ความต้องการของชุมชน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง และชุมชน นำข้อมูลมาพิจารณาร่วมกันในที่ประชุมโดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมพิจารณา และเชิญวิทยากรภายนอกเข้ามาช่วยตรวจสอบเรื่องภาษาแล้วจึงกำหนดเป็นวิสัยทัศน์และแจ้งวิสัยทัศน์ในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง/คณะกรรมการสถานศึกษา และจัดพิมพ์ในเอกสารของโรงเรียน เช่น ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์ หลักสูตรสถานศึกษา และเอกสารแผ่นพับ

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ คือ ในการสำรวจความคิดเห็นของคนในชุมชน โรงเรียนไม่สามารถใช้แบบสอบถามได้ เนื่องจากคนในชุมชนอ่านหนังสือไม่ออก โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนเก็บข้อมูลจากชุมชนโดยใช้แบบสัมภาษณ์

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และบุคลากรครูทุกคน โดยกำหนดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ หลักการและจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และศักยภาพของโรงเรียน บุคลากรครูทุกคนจะทราบนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการเป็นอย่างดี เพราะกำหนดร่วมกันในที่ประชุม

ปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ คือ ครูทุกคน โดยครูทุกคนร่วมกันวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการในปีการศึกษาที่ผ่านมา หาข้อดี ข้อเสีย นำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ แล้วให้ครูผู้สอนเสนอชื่อแผนงาน/โครงการวิชาการที่จะจัดทำในที่ประชุม และให้ครูผู้สอนเลือกรับผิดชอบในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการตามความถนัด และความสมัครใจ พร้อมทั้งเป็นผู้ประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นแผนงาน/โครงการวิชาการที่ตนรับผิดชอบ ผู้อำนวยการโรงเรียนรับผิดชอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยให้ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการรายงานในที่ประชุมทุกสัปดาห์

ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ทุกๆ สิ้นปีการศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน แนวปฏิบัติในการจัด

บุคลากรด้านวิชาการ คือ จัดตามวุฒิการศึกษา ความรู้ ความสามารถ ความสมัครใจ และ ความสนใจ เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนจะเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ส่วน คณะทำงานฝ่ายวิชาการให้หัวหน้าฝ่ายวิชาการเป็นผู้พิจารณา สำหรับตำแหน่งครูผู้สอนจัดตาม ความสนใจ และความสมัครใจของครู ผู้อำนวยการโรงเรียนติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากร โดยสังเกตการปฏิบัติงานของบุคลากร และใช้แบบประเมินคุณภาพครูผู้สอน ซึ่ง ผู้เรียนเป็นผู้ประเมิน

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ คือ ครูผู้สอนที่มีอยู่ไม่มีเอกภาษาไทยเลย โรงเรียน แก้ปัญหาโดยส่งครูเข้ารับการพัฒนาความรู้เพิ่มเติม

การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทุกคน ผู้เรียน และชุมชน กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมหน้าเสาธง จัดประชุมครูทุกวันจันทร์หลังเลิกเรียน ส่วนผู้ปกครองโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง สำหรับชุมชนโรงเรียนจะให้ข้อมูลข่าวสารผ่านทางผู้ใหญ่บ้าน แล้วผู้ใหญ่บ้านจะทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ในที่ประชุมหมู่บ้านและหอกระจายข่าว จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา จัดทำเอกสารแผ่นพับแจกให้กับบุคคลในชุมชน ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนเป็นวิทยากรให้กับสถานศึกษาและหน่วยงานภายนอก เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการสถานที่ในโรงเรียนทำกิจกรรมต่างๆ ส่งผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนอื่น ๆ และชุมชนภายนอกอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้โรงเรียนยังจัดทำโครงการช่วยเหลือบุคคลในชุมชน สาระที่ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียน การสอน การใช้แหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชน/ท้องถิ่น และผลงานด้านวิชาการ

ปัญหาในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การดำเนินงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์ หลักสูตรสถานศึกษา เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน เกี่ยวกับการ ดำเนินงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน โรงเรียนส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา นำวิสัยทัศน์ของโรงเรียนมาเป็นวิสัยทัศน์ของหลักสูตรสถานศึกษา จัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตรตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้มีส่วนร่วมในการจัด

ทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ศักยภาพของสถานศึกษา สภาพท้องถิ่น/ชุมชน และสภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน จุดเน้นของหลักสูตรสถานศึกษา คือ เน้นความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และการรักถิ่นที่อยู่ ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนทุกคนมีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดเวลาเรียน จำนวนหน่วยกิต จัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนมีวิถีติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และสำรวจผลงานทางวิชาการของครูผู้สอน

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ขาดอัตรากำลังครูผู้สอนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และครูผู้สอนมีภาระงานมาก โรงเรียนแก้ปัญหาโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นที่ปรึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน โรงเรียนส่งครูเข้ารับการอบรมและเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำแผนการสอนเป็นรายบุคคล โดยจัดทำแผนการสอนเฉพาะสาระการเรียนรู้ที่ถนัดก่อน เนื่องจากครูผู้สอนแต่ละคนสอนคนละหลายสาระการเรียนรู้ และให้แทรกการคิด วิเคราะห์ลงในทุกแผนการสอน แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนศึกษาโครงสร้างหลักสูตร กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาวิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนวิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ศึกษาสำรวจแหล่งความรู้ในชุมชนที่หลากหลาย จัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน และจัดทำแผนการเรียนรู้โดยกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน โรงเรียนจัดสอนเสริมให้กับผู้เรียนที่มีสติปัญญาดี โดยให้ผู้เรียนทำงานพิเศษเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน เช่น ให้อ่านหนังสือหรือบทความเพิ่มเติม ส่วนผู้เรียนที่เรียนอ่อน และผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ครูผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนหลังเลิกเรียน นอกจากนี้ยังจัดสอนเสริมให้กับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ เช่น กีฬา ศิลปะ ในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกเรียน โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดประชุม อบรม สัมมนาก่อนเปิดภาคเรียน ส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนาเพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ อำนาจความสะดวกในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ ให้ครูทำแผนการสอน และใช้สื่อการสอน และเยี่ยมชม/ศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้ติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสอบถามจากครูผู้สอน การสังเกตการสอน จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จากผลงานของผู้เรียน จากแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน และแฟ้มสะสมงานของครู

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยพาครูผู้สอนไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ สนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิตสื่อ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ โรงเรียนได้รับงบประมาณจากส่วนกลางในการจัดหา จัดซื้อ และจัดทำสื่อ ซึ่งไม่เพียงพอกับการบริหารจัดการ โรงเรียนได้จัดหางบประมาณเพิ่มจากดอกเบี้ยเงินออมทรัพย์ในโครงการครูคนละร้อย เด็กน้อยคนละบาท โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยจัดประชุม อบรม และชี้แจงการใช้สื่อให้กับครูผู้สอน มีห้องสมุดสำหรับครูผู้สอนและสำหรับผู้เรียน ให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้สำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งภูมิปัญญาชาวบ้านที่สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ และสัมพันธ์กับหลักสูตร จัดบรรยากาศและกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ พัฒนาการของผู้เรียน เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ ความคุ้มค่า ประโยชน์ที่จะได้รับ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ รองลงมาเหมาะสมกับเทคนิคหรือวิธีการสอน และใช้แหล่งเรียนรู้เดียวกันในหลาย ๆ บทเรียน โรงเรียนมีวิธีติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยสังเกตการสอนของครู สำรวจข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อ ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสอบถามจากผู้เรียน

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ โรงเรียนไม่มีศูนย์สื่อประจำโรงเรียน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้จัดเก็บสื่อการเรียนรู้ส่วนหนึ่งไว้ในห้องเรียน และอีกส่วนหนึ่งไว้ที่ห้องพักครู

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน โรงเรียนจัดเตรียมครูผู้สอนโดยส่งครูผู้สอนทุกคนเข้ารับการอบรม ให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผล โดยใช้แนวการวัดและประเมินผล

การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกรมวิชาการ แต่ยังไม่ชัดเจน สำหรับเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนได้รวมกลุ่มกับโรงเรียนในอำเภอจำนวน 33 โรงเรียนร่วมกันจัดทำ โรงเรียนกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การบันทึกพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ การสอบภาคปฏิบัติ การสอบข้อเขียน การวัดผล/ประเมินผลตนเอง แบบทดสอบ การเก็บคะแนนจากผลงาน และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ระดับผลการเรียน 0 1 2 3 4 2. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ประเมิน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การสังเกต การรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และการดูผลงาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 3. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ การกำหนดกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง 4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน คือ ผ่าน-ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนทุกคนใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย รองลงมาประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ ผู้อำนวยการโรงเรียนรับผิดชอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการตรวจหลักฐาน เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และให้ครูผู้สอนรายงานผลในที่ประชุมทุกสัปดาห์

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยส่งครูผู้สอนไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนอื่นๆ และส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเพิ่มเติม

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนวางแผนการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โดยจัดทำเป็นโครงการพัฒนาบุคลากร ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนสำรวจความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร กำหนดวัตถุประสงค์ และรูปแบบในการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ได้แก่ การส่งครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา และศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ สนับสนุนให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และส่งผลงานเข้าประกวดในหน่วยงานต่างๆ เนื้อหาสาระในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การทำวิจัย ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้ติดตามผลการพัฒนาบุคลากร โดย

การสังเกตการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และจากการเขียนรายงานผลการพัฒนาของบุคลากร

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การติดตาม ประเมินผล

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์ บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ เพราะไม่มีการจัดทำโครงการนิเทศภายใน เนื่องจากอัตราบุคลากรมีจำกัด ผู้ที่มีบทบาทในการนิเทศภายใน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน กิจกรรมการนิเทศภายใน ได้แก่ การสอบถาม การสนทนา การประชุมครู การสังเกตการสอน นอกจากนี้มีการเชิญวิทยากรภายนอก และศึกษานิเทศก์จังหวัดเข้ามาสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ผู้อำนวยการโรงเรียนติดตามการนิเทศภายใน โดยการสอบถาม สังเกตการปฏิบัติงาน และการประชุม

ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา คือ โรงเรียนมีบุคลากรจำนวนจำกัดไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นทางการ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยเชิญวิทยากรจากภายนอกเข้ามาร่วมกิจกรรมนิเทศภายใน

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ครูผู้สอนที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการ แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ คือ ครูผู้สอนที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการทำการประเมินผลงานวิชาการ โดยศึกษาจากผลงานที่ปรากฏเป็นระยะๆ และรายงานผลในที่ประชุมทุกสัปดาห์ และเขียนรายงานการประเมินผลงานวิชาการหลังจากเสร็จสิ้นแผนงาน/โครงการวิชาการแล้ว โดยระบุถึงสภาพความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค และเสนอแนวทางในการพัฒนา ส่งผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อนำผลการประเมินเข้าที่ประชุมสรุปผลการดำเนินงานวิชาการประจำปี

ปัญหาในการประเมินผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ ธรรมนูญโรงเรียน แผนกลยุทธ์ บันทึกการประชุม คำสั่งแต่งตั้ง รายงานผลการดำเนินงานโครงการ รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี และการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน โดยผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนทุกคนร่วมกันสรุปผลการดำเนินงานวิชาการตลอดปีการศึกษา

ที่ผ่านมา ดำเนินการรายงานผลในที่ประชุมผู้ปกครอง/ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา
ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ทำเอกสารแผ่นพับแจก 2 เดือน/ครั้ง จัดทำเป็นรูปเล่มส่งหน่วยงานต้นสังกัด
ปีละ 1 ครั้ง

ปัญหาในการรายงานผลงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชา
การ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูทุกคน ร่วมกันสรุปและวิเคราะห์
ผลการดำเนินงานวิชาการตลอดปีการศึกษาที่ผ่านมา หาข้อดี ข้อเสีย เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน
พัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ โดยจัดทำเป็นแผนงานโครงการวิชาการในปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ โรงเรียนไม่พบปัญหา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ทั้ง 17 โรง ในภาพรวม

รายละเอียดประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล และข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการวิชาการ และครูผู้สอน ซึ่งผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ทั้ง 17 โรง ในภาพรวม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ทั้ง 17 โรง ในภาพรวม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง (รายละเอียดนำเสนอในตารางที่ 2)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทั้ง 17 โรง ในภาพรวม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ช่วงชั้นที่สอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน (รายละเอียดนำเสนอในตารางที่ 3)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 2 สถานภาพของคณะกรรมการวิชาการ

สถานภาพของคณะกรรมการวิชาการ	จำนวน	ร้อยละ
	N=29	
1. เพศ		
- ชาย	19	65.52
- หญิง	10	34.48
2. อายุ		
- 25 - 30 ปี	1	3.45
- 31 - 40 ปี	3	10.34
- 41 - 50 ปี	12	41.38
- มากกว่า 50 ปี	13	44.83
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
- ปริญญาตรี	11	37.93
- ปริญญาโท	17	58.62
- ปริญญาเอก	1	3.45
4. ตำแหน่งในปัจจุบัน		
- ผู้บริหารโรงเรียน	15	51.72
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	3	10.34
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	9	31.03
- หัวหน้างานวิชาการ	2	6.90
5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง		
- น้อยกว่า 5 ปี	11	37.93
- 5 - 10 ปี	10	34.48
- 11 - 15 ปี	4	13.79
- 16 - 20 ปี	2	6.90
- มากกว่า 20 ปี	2	6.90

จากตารางที่ 2 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการวิชาการ จำแนกตามเพศพบว่า คณะกรรมการวิชาการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 65.52 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 34.48 จำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่อายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.83 รองลงมาอายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.38 อายุ 31 - 40 ปี และ อายุ 25 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.34 และ 3.45 ตามลำดับ

วุฒิการศึกษา พบว่า คณะกรรมการวิชาการส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 58.62 รองลงมาวุฒิมัธยมศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 37.93 และวุฒิมัธยมศึกษาเอก คิดเป็นร้อยละ 3.45

สำหรับตำแหน่งของคณะกรรมการวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.72 รองลงมาดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 31.03 ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 10.34 และดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้างานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 6.90 ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน พบว่า ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.93 รองลงมาระยะเวลา 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.48 ระยะเวลา 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.79 ระยะเวลา 16 – 20 ปี และมากกว่า 20 ปี อย่างละเท่า ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 6.90

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 สถานภาพของครูผู้สอน

สถานภาพของครูผู้สอน	จำนวน	ร้อยละ
	n = 297	
1. เพศ		
- ชาย	75	25.25
- หญิง	222	74.75
2. อายุ		
- อายุต่ำกว่า 25 ปี	23	7.74
- 25 - 30 ปี	51	17.17
- 31 - 40 ปี	53	17.85
- 41 - 50 ปี	124	41.75
- มากกว่า 50 ปี	46	15.49
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	1.68
- ปริญญาตรี	269	90.57
- ปริญญาโท	23	7.74
4. ช่วงชั้นที่สอน		
- ช่วงชั้นที่ 1	56	18.85
- ช่วงชั้นที่ 2	72	24.24
- ช่วงชั้นที่ 3	144	48.48
- ช่วงชั้นที่ 4	90	30.30
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน		
- ภาษาไทย	56	18.86
- คณิตศาสตร์	63	21.21
- วิทยาศาสตร์	69	23.23
- สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	74	24.92
- สุขศึกษา และพลศึกษา	54	18.18
- ศิลปะ	47	15.82
- การงานอาชีพและเทคโนโลยี	67	22.56
- ภาษาต่างประเทศ	50	16.84

จากตารางที่ 3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 74.75 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 25.25 จำแนกตามอายุ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.75 รองลงมาอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.85 อายุ 25-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.17 อายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.49 และอายุ ต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.74

วุฒิการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 90.57 รองลงมาวุฒิมัธยมศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 7.74 และวุฒิมัธยมศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.68 ช่วงชั้นที่สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่สอนในช่วงชั้นที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 48.48 รองลงมาสอนในช่วงชั้นที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 30.30 และสอนในช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 24.24 และ 18.85 ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 24.92 รองลงมาเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 23.23 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 22.56 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 21.21 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 18.86 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.18 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 16.84 และ 15.82 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 การดำเนินงานวิชาการ

การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม และการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ทั้ง 17 โรงในภาพรวม ตามประเด็นต่อไปนี้

1.การวางแผนงานวิชาการ

- 1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์
- 1.2 การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ
- 1.3 การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ
- 1.4 การจัดบุคลากรด้านวิชาการ
- 1.5 การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ

2.การดำเนินงานวิชาการ

- 2.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.2 การจัดการเรียนการสอน
- 2.3 การใช้สื่อการเรียนรู้
- 2.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.การติดตาม ประเมินผล

- 3.1 การนิเทศภายในสถานศึกษา
- 3.2 การประเมินผลงานวิชาการ

4.การปรับปรุง

- 4.1 การรายงานผล
- 4.2 การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง

การวางแผนงานวิชาการ

ตารางที่ 4 การวางแผนงานวิชาการในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์

การกำหนดวิสัยทัศน์	จำนวน
	N=17
1. การกำหนดวิสัยทัศน์	
- ไม่มีการกำหนด	0
- มีการกำหนด	17
ผู้ที่มีส่วนในการกำหนดวิสัยทัศน์	
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย	4
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ครูทุกคน	
- คณะกรรมการสถานศึกษา	
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย	3
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ครูทุกคน	
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย	3
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
- ครูทุกคน	
• รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย	2
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- คณะกรรมการสถานศึกษา	
- ครูทุกคน	
- ผู้ปกครอง	
- ชุมชน/ท้องถิ่น	
• รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย	2
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- คณะกรรมการสถานศึกษา	
- ครูทุกคน	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	จำนวน
การกำหนดวิสัยทัศน์	
	N=17
- ผู้ปกครอง	
• รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ครูทุกคน	
- ชุมชน/ท้องถิ่น	
- ผู้เรียน	
• รูปแบบที่ 7 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
- คณะกรรมการสถานศึกษา	
- ครูทุกคน	
- ผู้ปกครอง	
• รูปแบบที่ 8 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
- คณะกรรมการสถานศึกษา	
2. ข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์	
- ข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา	15
- ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น	12
- ความต้องการของผู้เรียน	5
- ความต้องการของผู้ปกครอง	11
- ความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา	8
- ความต้องการของครู	8
- ปรัชญา นโยบาย เป้าหมายโรงเรียน	1
- วิสัยทัศน์นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	2
- วิสัยทัศน์ผู้บริหาร	1

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การกำหนดวิสัยทัศน์

จำนวน

N=17

3. วิธีการศึกษาและจัดทำข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์

- การประชุมระดมความคิดเห็นหรือระดมสมอง	17
- การใช้แบบสอบถาม	10
- การใช้แบบสัมภาษณ์	1
- การใช้แบบสำรวจ	1
- การรับฟังความคิดเห็น	8
- การทำวิจัย	1

4. วิธีการแจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ

- แจ้งในที่ประชุมครู	17
- แจ้งในที่ประชุมผู้ปกครอง	17
- แจ้งในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา	9
- แจ้งในวันปฐมนิเทศผู้เรียน	1
- จัดพิมพ์ในคู่มือครู/คู่มือนักเรียน	1
- จัดพิมพ์ในจุลสาร/วารสารโรงเรียน	7
- จัดทำแผ่นป้ายนิเทศเผยแพร่	9
- แจ้งในที่ประชุมท้องถิ่น	2
- จัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่	1
- จัดพิมพ์ในเอกสารโรงเรียน	9

5. ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์

- ไม่มีปัญหา 15
- มีปัญหา 2

ปัญหาที่พบ คือ

- การใช้ภาษาในการสื่อสารกับคนต่างเชื้อชาติ	1
- คนในท้องถิ่นอ่านหนังสือไม่ออก	1

จากตารางที่ 4 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ สำหรับผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และครูทุกคน จำนวน 4 โรงเรียนลงมาเป็นรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูทุกคน และรูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูทุกคน 3 โรงเรียนเท่ากัน รูปแบบที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ครูทุกคน ผู้ปกครอง และชุมชน/ท้องถิ่น และรูปแบบที่ 5 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ครูทุกคน และผู้ปกครอง จำนวน 2 โรงเรียนเท่ากัน

ส่วนข้อมูลที่นำมากำหนดวิสัยทัศน์ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา จำนวน 15 โรงเรียนลงมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น จำนวน 12 โรงเรียน ความต้องการของผู้ปกครอง จำนวน 11 โรงเรียน ความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา และความต้องการของครู จำนวน 8 โรงเรียน เท่ากัน

สำหรับวิธีการศึกษาและจัดทำข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์ พบว่า ทุกโรงเรียนใช้วิธีประชุมระดมความคิดเห็นหรือระดมสมอง รองลงมาใช้แบบสอบถาม จำนวน 10 โรงเรียน และการรับฟังความคิดเห็น จำนวน 8 โรงเรียน

วิธีการแจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ พบว่า ทุกโรงเรียนใช้วิธีแจ้งในที่ประชุมครู และที่ประชุมผู้ปกครอง รองลงมาแจ้งในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา จัดทำแผ่นป้ายนิเทศเผยแพร่ และจัดพิมพ์ในเอกสารโรงเรียน จำนวน 9 โรงเรียน เท่ากัน และจัดพิมพ์ในจุลสาร/วารสารโรงเรียน จำนวน 7 โรงเรียน

ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา จำนวน 15 โรงเรียน มีโรงเรียนที่ประสบปัญหา จำนวน 2 โรงเรียน ปัญหาที่ประสบ คือ การใช้ภาษาในการสื่อสารกับคนต่างเชื้อชาติ จำนวน 1 โรงเรียน และคนในท้องถิ่นอ่านหนังสือไม่ออก จำนวน 1 โรงเรียน

สถาบันวิจัยบรการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 การวางแผนงานวิชาการในด้านการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ	จำนวน N=17
1. การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ	
- ไม่มีการกำหนด	0
- มีการกำหนด	17
ผู้ที่มิบทบาทในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ	
● รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย	4
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
● รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย	4
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ครูผู้สอน	
● รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย	2
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
● รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย	2
- ผู้อำนวยการโรงเรียน	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
● รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
- หัวหน้าระดับชั้น/หัวหน้าสายชั้น	
● รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ

จำนวน

N=17

- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ครูผู้สอน	
● รูปแบบที่ 7 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- วิชาการสายชั้น	
● รูปแบบที่ 8 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูผู้สอน	
● รูปแบบที่ 9 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- หัวหน้าระดับชั้น/หัวหน้าสายชั้น	
2. การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการค้ำึงถึง	
- ความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542	4
- ความสอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร	10
- ความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	8
- ศักยภาพของโรงเรียน	5
- ความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	8
- ความต้องการของผู้ปกครอง	6
- มาตรฐานการประเมินคุณภาพ	2
- ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์	9
- นโยบายเขตพื้นที่การศึกษา	2
- ความสอดคล้องกับนโยบายโรงเรียน	3

ตารางที่ 5 (ต่อ)

	จำนวน
การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ	
N=17	
3. วิธีแจ้งนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ	
- แจ้งในที่ประชุมครู	16
- จัดพิมพ์ในเอกสารโรงเรียน	3
- แจ้งในที่ประชุมหมู่บ้าน	1
- จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่	1
4. ปัญหาการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ	
• ไม่มีปัญหา	16
• มีปัญหา	1
ปัญหาที่พบ คือ	
- ท้องถิ่นและชุมชนยังไม่เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วม	1

จากตารางที่ 5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ สำหรับผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำนวน 4 โรงเรียน รongลงมาเป็นรูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และรูปแบบที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 2 โรงเรียน

ในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่คำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร จำนวน 10 โรงเรียน รongลงมาคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ จำนวน 9 โรงเรียน ความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน จำนวน 8 โรงเรียน

วิธีแจ้งนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่แจ้งในที่ประชุมครู จำนวน 16 โรงเรียน จัดพิมพ์ในเอกสารโรงเรียน จำนวน 3 โรงเรียน แจ้งในที่ประชุมหมู่บ้าน และจัดพิมพ์ในเอกสารเผยแพร่ จำนวน 1 โรงเรียน

ปัญหาในการกำหนดนโยบายเป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่
ประสบปัญหา จำนวน 16 โรงเรียน มีโรงเรียนที่ประสบปัญหา จำนวน 1 โรงเรียน ปัญหาที่ประสบ คือ
ท้องถิ่นและชุมชนยังไม่เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วม จำนวน 1 โรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 การวางแผนงานวิชาการในด้านการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ

	จำนวน
การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ	N=17
1. การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ	
- ไม่มีการจัดทำ	0
- มีการจัดทำ	17
ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ	
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย	5
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ครูทุกคน	
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย	5
- ครูทุกคน	
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย	2
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ครูทุกคน	
- คณะกรรมการสถานศึกษา	
• รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
- ครูทุกคน	
• รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูฝ่ายวิชาการ	
• รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย	1
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูทุกคน	
- ผู้ปกครอง	

ตารางที่ 6 (ต่อ)

	จำนวน
การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ	
	N=17
• รูปแบบที่ 7 ประกอบด้วย	1
- ครูในฝ่าย/กลุ่มสาระการเรียนรู้/งาน	
• รูปแบบที่ 8 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
- ครูทุกคน	
- คณะกรรมการสถานศึกษา	
2. วิธีดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ	
- ศึกษาสภาพปัญหาในฝ่ายวิชาการ	17
- ศึกษาสภาพชุมชน	2
- ศึกษาสถานภาพของสถานศึกษา	3
- ศึกษาหลักสูตร	1
- ศึกษานโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ	3
- รวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดเป็นนโยบายการจัดทำแผน	8
- กลุ่มสาระการเรียนรู้/งาน/ฝ่ายประชุมเขียนแผนร่วมกันแล้วนำเสนอฝ่ายบริหาร	5
- คณะกรรมการฝ่ายแผนงานประชุมร่วมกับผู้บริหารพิจารณาเขียนแผนร่วมกัน	1
- ครูฝ่ายวิชาการประชุมจัดทำร่วมกัน	1
- ครูทุกคนประชุมจัดทำร่วมกัน	5
3. วิธีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการวิชาการ	
- ผู้ปฏิบัติรายงานตามสายบังคับบัญชา	4
- ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ติดตามการดำเนินงานรายงาน	6
- ติดตามจากปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ	5
- ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการรายงานในที่ประชุม	7
- ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการ เขียนรายงาน	6
4. ปัญหาในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ	
• ไม่มีปัญหา	16
• มีปัญหา	1

ตารางที่ 6 (ต่อ)

	จำนวน
การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ	N=17
ปัญหาที่พบ คือ - การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนและขาดงบประมาณในการดำเนินงาน	1

จากตารางที่ 6 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ สำหรับผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูทุกคน และรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ครูทุกคน จำนวน 5 โรงเรียน เท่ากัน รองลงมาเป็นรูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน

ส่วนวิธีดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการศึกษาสภาพปัญหาในฝ่ายวิชาการ รองลงมาทำการรวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดเป็นนโยบายในการจัดทำแผน จำนวน 8 โรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้/งานฝ่ายประชุมเขียนแผนร่วมกันแล้วนำเสนอฝ่ายบริหาร และครูทุกคนประชุมจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการร่วมกัน จำนวน 5 โรงเรียน เท่ากัน

สำหรับวิธีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ให้ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการรายงานในที่ประชุม จำนวน 7 โรงเรียน รองลงมาผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ติดตามการดำเนินงานรายงาน และผู้ที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการเขียนรายงาน จำนวน 6 โรงเรียน เท่ากัน

ปัญหาในจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา จำนวน 16 โรงเรียน มีโรงเรียนที่ประสบปัญหา จำนวน 1 โรงเรียน ปัญหาที่ประสบ คือ การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนและขาดงบประมาณในการดำเนินงาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 การวางแผนงานวิชาการในด้านการจัดบุคลากรด้านวิชาการ

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ

จำนวน

N=17

1. การจัดบุคลากรด้านวิชาการ	
- ไม่มีการวางแผน	0
- มีการวางแผน	17
ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน	
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย	14
- ผู้บริหารโรงเรียน	
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย	2
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย	1
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
2. แนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ	
- กำหนดอัตรากำลังคน	3
- จัดตามวุฒิการศึกษา	8
- จัดตามความรู้ ความสามารถ	17
- จัดตามความสนใจ ความสมัครใจ	10
- จัดตามผลการเลือกตั้ง	13
3. ผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการ	
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย	4
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย	3
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้าสายชั้น/หัวหน้าระดับชั้น	
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย	3
- ผู้บริหารโรงเรียน	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ

จำนวน

N=17

• รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย	2
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- หัวหน้าสายชั้น/หัวหน้าระดับชั้น	
• รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย	2
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ตามสายบังคับบัญชา	
• รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- หัวหน้าสายชั้น/หัวหน้าระดับชั้น	
• รูปแบบที่ 7 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- หัวหน้าสายชั้น/หัวหน้าระดับชั้น	
• รูปแบบที่ 8 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
4. วิธีการติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการ	
- สังเกตจากการปฏิบัติงาน	13
- การรายงานตามสายบังคับบัญชา	8
- พิจารณาผลการปฏิบัติงาน	5
- สอบถามบุคลากร	7
- ใช้แบบประเมิน	3

ตารางที่ 7 (ต่อ)

	จำนวน
การจัดบุคลากรด้านวิชาการ	
	N=17
- ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	1
- ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ	1
- การประชุม	3
5. ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ	
• ไม่มีปัญหา	12
• มีปัญหา	5
ปัญหาที่พบ คือ	
- อัตราครูผู้สอนมีไม่เพียงพอ	4
- ขาดครูผู้สอนในบางสาขาวิชา	2
- ครูผู้สอนมีภาระงานมาก	1

จากตารางที่ 7 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ สำหรับผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนจัดบุคลากรด้านวิชาการ ส่วนใหญ่ เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 14 โรงเรียน รองลงมาเป็นรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 2 โรงเรียน และรูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 1 โรงเรียน

ส่วนแนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนจัดตามความรู้ ความสามารถ รองลงมาจัดตามผลการเลือกตั้ง จำนวน 13 โรงเรียน และจัดตามความสนใจ ความสมัครใจ จำนวน 10 โรงเรียน

ผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 4 โรงเรียน รองลงมาเป็นรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้าสายชั้น/ระดับชั้น และรูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 โรงเรียน

สำหรับวิธีการติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติงาน จำนวน 13 โรงเรียน รองลงมาใช้วิธีการรายงานตามสายบังคับบัญชา จำนวน 8 โรงเรียน และใช้วิธีสอบถามจากบุคลากร จำนวน 7 โรงเรียน

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา จำนวน 12 โรงเรียน มีโรงเรียนที่ประสบปัญหา จำนวน 5 โรงเรียน ปัญหาที่ประสบ คือ อัตราครูผู้สอนมีไม่เพียงพอ จำนวน 4 โรงเรียน ขาดครูผู้สอนในบางสาขาวิชา จำนวน 2 โรงเรียน และครูผู้สอนมีภาระงานมาก จำนวน 1 โรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 การวางแผนงานวิชาการในด้านการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ

		จำนวน
การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ		N=17
1. การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ		
- ไม่มีการประชาสัมพันธ์		0
- มีการประชาสัมพันธ์		17
ผู้ที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์		
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย		6
- เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์		
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย		4
- บุคลากรทุกคนในโรงเรียน		
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย		1
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
• รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย		1
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ครูในสายชั้น		
• รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย		1
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ครูผู้สอน		
• รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย		1
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- คณะกรรมการสถานศึกษา		
- ครูผู้สอน		
• รูปแบบที่ 7 ประกอบด้วย		1
- ครูในสายชั้น		
• รูปแบบที่ 8 ประกอบด้วย		1
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

	จำนวน
การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ	
	N=17
• รูปแบบที่ 9 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ครูผู้สอน	
- ผู้เรียน	
- ชุมชน	
2. กิจกรรมประชาสัมพันธ์งานวิชาการ	
• กิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน	
- กิจกรรมหน้าเสาธง	16
- การประชุมครู	17
- การจัดทำแผ่นป้ายนิเทศ	12
- กิจกรรมเสียงตามสาย	2
- จัดนิทรรศการทางวิชาการ	1
- จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ภายใน	1
• กิจกรรมประชาสัมพันธ์กับโรงเรียนอื่น	
- ส่งครู ผู้เรียน ไปร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนอื่น	17
- เชิญโรงเรียนอื่นเข้ามาร่วมกิจกรรมในโรงเรียน	8
- ส่งครูไปเป็นวิทยากรให้โรงเรียนอื่น	5
• กิจกรรมประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง	
- จัดกิจกรรมในโรงเรียนตามโอกาสต่าง ๆ	10
- จัดทำจุลสาร/วารสาร	11
- การประชุมผู้ปกครอง	17
- จัดทำจดหมายออก/เอกสาร/ข่าวสารถึงผู้ปกครอง	9
- ออกเยี่ยมบ้านนักเรียน	1
• กิจกรรมประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	
- เสียงตามสายในท้องถิ่น/วิทยุกระจายเสียง	11
- ชุมชนเข้ามาใช้สถานที่/เข้ามาร่วมกิจกรรมในโรงเรียน	15
- ส่งครู ผู้เรียนไปร่วมกิจกรรมในชุมชน	13

ตารางที่ 8 (ต่อ)

	จำนวน
การประชุมสัมพันธงานวิชาการ	
	N=17
- การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา	4
- ส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมในหมู่บ้าน	2
3. สาระของงานวิชาการที่ประชาสัมพันธ	
- การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	13
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	16
- การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	9
- การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง/ชุมชนในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา	8
- การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	6
- กิจกรรม/ผลงานด้านวิชาการ	4
4. ปัญหาในการประชุมสัมพันธงานวิชาการ	
• ไม่มีปัญหา	17
• มีปัญหา	0

จากตารางที่ 8 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการประชุมสัมพันธงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการประชุมสัมพันธงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประชุมสัมพันธงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ที่ประชาสัมพันธ จำนวน 6 โรงเรียน รองลงมาเป็นรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย บุคลากรทุกคนในโรงเรียน จำนวน 4 โรงเรียน

กิจกรรมประชุมสัมพันธงานวิชาการ ในส่วนที่เป็นกิจกรรมประชาสัมพันธภายในโรงเรียน พบว่า ทุกโรงเรียนจัดให้มีการประชุมครู รองลงมาจัดกิจกรรมหน้าเสาธง จำนวน 16 โรงเรียน และจัดทำแผ่นป้ายนิเทศ จำนวน 12 โรงเรียน กิจกรรมประชาสัมพันธกับโรงเรียนอื่น พบว่า ทุกโรงเรียนมีการส่งครู ผู้เรียนไปร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนอื่น รองลงมาเชิญโรงเรียนอื่นเข้ามาร่วมกิจกรรมในโรงเรียน จำนวน 8 โรงเรียน และส่งครูไปเป็นวิทยากรให้กับโรงเรียนอื่นอีก จำนวน 5 โรงเรียน กิจกรรมประชาสัมพันธระหว่างโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครอง รองลงมาจัดทำจุลสาร/วารสาร จำนวน 11 โรงเรียน และจัดทำจดหมายออก/เอกสาร/ข่าวสารถึงผู้ปกครอง จำนวน 9 โรงเรียน และกิจกรรมประชาสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปใช้สถานที่ในโรงเรียน/เข้าไปร่วมกิจกรรมในโรงเรียน จำนวน 15

โรง รองลงมาโรงเรียนสังครุ ผู้เรียนเขาไปร่วมกิจกรรมในชุมชน จำนวน 13 โรง และมีการประชา
สัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายในท้องถิ่นวิทยุกระจายเสียง จำนวน 11 โรง

สาระของงานวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประชาสัมพันธ์ในด้านการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 16 โรง รองลงมาโรงเรียนประชาสัมพันธ์การจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา จำนวน 13 โรง และการใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ จำนวน 9 โรง

ปัญหาในการดำเนินการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การดำเนินงานวิชาการ

ตารางที่ 9 การดำเนินงานวิชาการในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

	จำนวน
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	N=17
1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	
- ไม่มีการวางแผน	0
- มีการวางแผน	17
ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน	
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย	7
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูผู้สอน	
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย	2
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ครูผู้สอน	
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย	2
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- คณะกรรมการสถานศึกษา	
- ครูผู้สอน	
• รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย	2
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูผู้สอน	
• รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- คณะกรรมการสถานศึกษา	
- ครูผู้สอน	

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

จำนวน

N=17

- ผู้ปกครอง	
• รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูผู้สอน	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- หัวหน้างานหลักสูตร	
• รูปแบบที่ 7 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- คณะกรรมการสถานศึกษา	
- ครูผู้สอน	
- ผู้ปกครอง	
- ประชาชนในท้องถิ่น	
• รูปแบบที่ 8 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูผู้สอน	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
2. การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	
- จัดเตรียมความพร้อมให้ครูผู้สอน	17
- จัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตร	17
- วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง	17
- วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน	17
- จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้	17
- จัดทำหลักสูตรรายปี/รายภาค	17

ตารางที่ 9 (ต่อ)

	จำนวน
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	
	N=17
- จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้	17
- ประเมินผลหลักสูตรของสถานศึกษา	3
3. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย	5
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ครูผู้สอน	
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย	4
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ครูผู้สอน	
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย	2
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ครูผู้สอน	
- ผู้ปกครอง	
• รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ครูผู้สอน	
- ชุมชน	
• รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ครูผู้สอน	

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

จำนวน

N=17

<ul style="list-style-type: none"> • รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ - ครูผู้สอน 	1
<ul style="list-style-type: none"> • รูปแบบที่ 7 ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารโรงเรียน - ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ - ครูผู้สอน - ชุมชน 	1
<ul style="list-style-type: none"> • รูปแบบที่ 8 ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารโรงเรียน - ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ - ครูผู้สอน - ผู้ปกครอง - ชุมชน 	1
<ul style="list-style-type: none"> • รูปแบบที่ 9 ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารโรงเรียน - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ - ครูผู้สอน - ผู้ปกครอง - ชุมชน 	1
<p>4. ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 - หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 - แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 - นโยบายรัฐบาล - นโยบายเขตพื้นที่การศึกษา 	<p>16</p> <p>17</p> <p>10</p> <p>10</p> <p>5</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

	จำนวน
	N=17
- ศักยภาพสถานศึกษา	12
- สภาพการเมือง สังคม เศรษฐกิจ	3
- สภาพท้องถิ่น/ชุมชน	17
- สภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน	14
- ปรัชญาโรงเรียน	1
- จิตวิทยา	1
- นโยบายของกลุ่มโรงเรียน	1
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1
- ลักษณะเฉพาะและมาตรฐานการศึกษาของมูลนิธิฯ	1
- มาตรฐานการศึกษาของสมศ.	1
- ปัญหาการใช้หลักสูตร	1
5. จุดเน้นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	
- เน้นความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการ	10
- เน้นความรู้คู่คุณธรรม	16
- เน้นการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย	16
- เน้นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	14
- เน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย	8
- เน้นการรักถิ่นที่อยู่	1
- เน้นการพัฒนาท้องถิ่น	1
- เน้นการประกอบอาชีพ	4
- เน้นเป้าหมาย คุณภาพชีวิตของผู้เรียนแต่ละคน	1
- เน้นการคิดวิเคราะห์ การนำไปใช้	2
- เน้นความสามารถในการสื่อสาร	1
- เน้นการรู้จักทำงาน	1
6. บทบาทของครูผู้สอนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	
- จัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	17
- กำหนดเวลาเรียน จำนวนหน่วยกิต	10

ตารางที่ 9 (ต่อ)

	จำนวน
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	
	N=17
- จัดทำคำอธิบายรายวิชา	16
- จัดทำหน่วยการเรียนรู้	15
- จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	15
- จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	7
7. วิธีติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	
- สัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	15
- ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	17
- สัมภาษณ์ผลงานทางวิชาการของครูผู้สอน	9
- สังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน	13
- สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	6
- การประชุมครู	1
- การสังเกตการสอน	1
- เจริญวิทยากรภายนอกมาเป็นที่ปรึกษา	1
- สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียน	1
8. ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	
• ไม่มีปัญหา	0
• มีปัญหา	17
ปัญหาที่พบ คือ	
- ครูขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	12
- ครูขาดความมั่นใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2
- ขาดอัตรากำลังครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	10
- เวลาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีไม่เพียงพอ	8
- ครูผู้สอนมีภาระงานมาก	14
- ขาดงบประมาณสนับสนุน	1
- ความไม่ชัดเจนของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2
- ความไม่แน่นอนของนโยบายและแผนงานของหน่วยงานภาครัฐ	1

จากตารางที่ 9 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ทุกโรงเรียน มีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนจำนวน 7 โรงเรียน รองลงมาเป็นรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน รูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอน และรูปแบบที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน จำนวน 4 โรงเรียน เท่ากัน

ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดเตรียมความพร้อมให้ครูผู้สอน จัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี/รายภาค และจัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา มีจำนวน 3 โรงเรียน

ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน จำนวน 5 โรงเรียน รองลงมาเป็นรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน จำนวน 4 โรงเรียน และรูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน และผู้ปกครอง จำนวน 2 โรงเรียน

ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ทุกโรงเรียนศึกษาข้อมูลจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และสภาพท้องถิ่น/ชุมชน รองลงมาศึกษาข้อมูลจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จำนวน 16 โรงเรียน และสภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน จำนวน 14 โรงเรียน สำหรับจุดเน้นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เน้นความรู้คู่คุณธรรม และการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย จำนวน 16 โรงเรียน เท่ากัน รองลงมาเน้นการใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่น จำนวน 14 โรงเรียน และเน้นความรู้ ความสามารถทางวิชาการ จำนวน 10 โรงเรียน

บทบาทของครูผู้สอนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนทุกคนมีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รองลงมามีบทบาทในการจัดทำคำอธิบายรายวิชา จำนวน 16 โรงเรียน จัดทำหน่วยการเรียนรู้และจัดทำแผนการเรียนรู้ จำนวน 15 โรงเรียน เท่ากัน

วิธีติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ทุกโรงเรียนใช้วิธีตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน รองลงมาใช้วิธีสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับ

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 15 โรง และสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
ของผู้เรียน จำนวน 13 โรง

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ทุกโรงเรียนประสบปัญหาในการจัดทำ
หลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาที่โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบ คือ ครูผู้สอนมีภาระงานมาก จำนวน 14
โรง ปัญหารองลงมา คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา จำนวน 12 โรง และขาดอัตรากำลังครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 10
โรง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 การดำเนินงานวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอน

	จำนวน
การจัดการเรียนการสอน	
	N=17
1. การจัดการเรียนการสอน	
- ไม่มีการวางแผน	0
- มีการวางแผน	17
ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน	
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย	8
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูผู้สอน	
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย	3
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ครูผู้สอน	
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย	3
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูผู้สอน	
• รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูผู้สอน	
- คณะกรรมการสถานศึกษา	
• รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูผู้สอน	
• รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย	1
- ครูผู้สอน	

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน		จำนวน
		N=17
2. ผู้ที่มีหน้าที่จัดทำแผนการสอน		
- ครูผู้สอนจัดทำเป็นรายบุคคล		17
- ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำ		6
- ครูที่สอนชั้นเดียวกันร่วมกันจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการ		5
- ครูที่สอนระดับชั้นเดียวกันจัดทำแผนการสอนร่วมกัน		1
3. แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน		
- ศึกษาโครงสร้างหลักสูตร		17
- วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์		17
- กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ การประเมินผล		17
4. การเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
- วิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม		15
- ศึกษา สืบหาแหล่งความรู้ในชุมชนที่หลากหลาย		9
- จัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน		15
- จัดทำแผนการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน		16
- ออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์		12
- กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์		12
5. การจัดสอนซ่อมเสริม		
• ไม่มีการจัดสอนซ่อมเสริม		0
• มีการจัดสอนซ่อมเสริม		17
ผู้ที่มีบทบาทในการจัดสอนซ่อมเสริม		
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย		14
- ครูผู้สอน		
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย		2
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- ครูผู้สอน		
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย		1
- ครูที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่สอนซ่อมเสริม		

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน

จำนวน

N=17

6. การดำเนินการสอนซ่อมเสริม

• สอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน	2
- จัดสอนซ่อมเสริมให้ผู้เรียนทุกคนในเวลา 8.00-8.30 น. ทุกวัน	1
- สอนปรับพื้นฐานก่อนเปิดเรียน	1
• สอนซ่อมเสริมขณะที่ทำการสอน	2
- อธิบายเพิ่ม/สอนเพิ่มเติมทันที	2
• สอนซ่อมเสริมเพื่อสอบแก้ตัว	5
- ฝ่ายวิชาการจัดตารางเรียนให้	3
- สอนซ่อมให้ก่อนสอบ	4
• สอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนสติปัญญาสูง	9
- ให้ทำงาน/แบบฝึกพิเศษ	3
- จัดโครงการส่งเสริมผู้เรียนที่มีสติปัญญาสูง	1
- สอนเสริมในคาบเรียน	2
- สอนเพิ่มเติมนอกเวลา	4
• สอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่เรียนอ่อน	17
- ให้ผู้เรียนที่เรียนเก่งสอนผู้เรียนที่เรียนอ่อนหลังเลิกเรียน	1
- สอนเป็นกลุ่ม	2
- สอนเป็นรายบุคคล	5
- สอนเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน	14
- ให้ทำแบบฝึกหัดเพิ่ม	1
- ฝ่ายวิชาการจัดตารางเรียนให้	1
• สอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียน	5
- สอนเป็นรายบุคคล	4
- สอนเป็นกลุ่ม	2
- สอนเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน	4
• สอนเสริมสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ	2
- สอนเพิ่มเติมให้หลังเลิกเรียน	2

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน		จำนวน
		N=17
• จัดสอนเสริมเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา	1	
- สอนเสริมในวันเสาร์-อาทิตย์	1	
7. วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
- ให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	16	
- จัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาก่อนเปิดภาคเรียน	13	
- ส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนาเพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ	14	
- อำนวยความสะดวกในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่	8	
- ให้ครูทำแผนการสอน บันทึกการสอน ใช้สื่อการสอน	16	
- เชิญชม/ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ	6	
8. วิธีติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
- สอบถามจากครูผู้สอน	12	
- สังเกตการสอนของครูผู้สอน	16	
- สอบถามจากผู้เรียน	8	
- จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	13	
- จากผลงานของผู้เรียน	15	
- จากแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน	12	
- จากแฟ้มสะสมงานของครูผู้สอน	2	
- จากแผนการสอน	1	
9. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
• ไม่มีปัญหา	0	
• มีปัญหา	17	
ปัญหาที่พบ คือ		
- ครูขาดทักษะในการจัดทำแผนการสอน	1	
- ครูขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	7	
- เวลาเรียนไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรม	12	
- ครูไม่มีเวลาจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน	4	

ตารางที่ 10 (ต่อ)

	จำนวน
การจัดการเรียนการสอน	N=17
- อัตราครุมีไม่เพียงพอ	1

จากตารางที่ 10 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน พบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนจำนวน 8 โรงเรียนมาเป็นรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน รูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนจำนวน 3 โรงเรียน เท่ากัน

ในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ทุกโรงเรียนครูผู้สอนจัดทำเป็นรายบุคคล รองลงมาครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำ จำนวน 6 โรงเรียน และครูที่สอนชั้นเดียวกันร่วมกันจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการ จำนวน 5 โรงเรียน ส่วนแนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอน พบว่า ทุกโรงเรียนให้ครูศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์ กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล

สำหรับการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ จำนวน 16 โรงเรียน รองลงมามีการวิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม และมีการจัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน จำนวน 15 โรงเรียน เท่ากัน มีการออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จำนวน 12 โรงเรียน เท่ากัน

นอกจากนี้ทุกโรงเรียนยังมีการจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียน ผู้ที่มีบทบาทในการจัดสอนซ่อมเสริม พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ครูผู้สอน จำนวน 14 โรงเรียน รองลงมาเป็นรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน จำนวน 2 โรงเรียน และรูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ครูที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่สอนซ่อมเสริม จำนวน 1 โรงเรียน ดำเนินการสอนซ่อมเสริม พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่เรียนอ่อน โดยโรงเรียนส่วนใหญ่จัดสอนเพิ่มเติมให้ผู้เรียนนอกเวลาเรียน จำนวน 14 โรงเรียน สอนเป็นรายบุคคล จำนวน 5 โรงเรียน และสอนเป็นกลุ่ม จำนวน 2 โรงเรียน รองลงมา มีการจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนสติปัญญาสูง จำนวน 9 โรงเรียน โดยโรงเรียนส่วนใหญ่จัดสอนเพิ่มเติมให้ผู้เรียนนอกเวลาเรียน จำนวน 4 โรงเรียน ให้ทำงาน/แบบฝึกพิเศษ จำนวน 3 โรงเรียน และสอนเสริมให้ในคาบเรียน จำนวน 2 โรงเรียน

วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมโดยให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนักเห็น ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและให้ครูทำแผนการสอน บันทึก การสอน ใช้สื่อการสอน จำนวน 16 โรงเรียน รองลงมาส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนาเพิ่มพูนความรู้ให้ ทั้่นสมัยอยู่เสมอ จำนวน 14 โรงเรียน และจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน จำนวน 13 โรงเรียน

ส่วนวิธีติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีสังเกตการสอนของครูผู้สอน จำนวน 16 โรงเรียน รองลงมาใช้วิธีติดตามจากผลงานของผู้เรียน จำนวน 15 โรงเรียน และจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จำนวน 13 โรงเรียน

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ทุกโรงเรียนประสบ ปัญหา ปัญหาที่ประสบ คือ โรงเรียนส่วนใหญ่เวลาเรียนไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรม จำนวน 12 โรงเรียน รองลงมา คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ จำนวน 7 โรงเรียน และครูไม่มีเวลาจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน จำนวน 4 โรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 การดำเนินงานวิชาการในด้านการใช้สื่อการเรียนรู้

การใช้สื่อการเรียนรู้	จำนวน
	N=17
1. การใช้สื่อการเรียนรู้	
- ไม่มีการวางแผน	0
- มีการวางแผน	17
ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน	
● รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย	6
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ครูผู้สอน	
● รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย	3
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ครูผู้สอน	
● รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย	3
- ครูผู้สอน	
● รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย	2
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ครูผู้สอน	
● รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย	2
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ครูผู้สอน	
● รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูผู้สอน	
2. แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้	
- ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง	17

	จำนวน
การใช้สื่อการเรียนรู้	
	N=17
- ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำ	14
- มีงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อ	15
- ขอรับบริจาคจากหน่วยงานภายนอก/ท้องถิ่น/ศิษย์เก่า	8
- ผู้ปกครองสนับสนุนด้วยการบริจาคสื่อ/งบประมาณให้โรงเรียน	5
3. วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้	
- สำรวจความต้องการในการใช้สื่อการเรียนรู้	7
- สำรวจและจัดทำทะเบียนสื่อ/แหล่งการเรียนรู้	10
- จัดให้มีศูนย์บริการสื่อการเรียนรู้	8
- จัดทำคู่มือการใช้สื่อการเรียนรู้	2
- จัดให้มีการสาธิตการใช้สื่อการเรียนรู้	2
- จัดประชุม อบรม ชี้แจงการใช้สื่อการเรียนรู้	10
- จัดหาหนังสือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและน่าสนใจ	14
- จัดบรรยากาศเพื่อสร้างแรงจูงใจภายในแหล่งเรียนรู้	12
- จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	16
- จัดปฏิทินการใช้แหล่งเรียนรู้	2
- มีผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวมและพัฒนาสื่อการเรียนรู้	2
4. หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้	
- สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	17
- สอดคล้องกับเนื้อหา	17
- สอดคล้องกับเทคนิคหรือวิธีการสอน	14
- เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน	12
- เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้	13
- คำนึงถึงความสะดวกสบายในการนำมาใช้ ไม่จำเป็นต้องราคาแพง	3
- คำนึงถึงความคุ้มค่าและประโยชน์ที่จะได้รับ	6
- ใช้แหล่งเรียนรู้เดียวกันในหลาย ๆ บทเรียน	3
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้	8

ตารางที่ 11 (ต่อ)

	จำนวน
การใช้สื่อการเรียนรู้	
	N=17
5. วิธีติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้	
- สังเกตการสอนของครู	15
- สัมภาษณ์ข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	17
- ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	10
- สอบถามจากผู้เรียน	10
- ตรวจสอบแผนการสอน	1
- สัมภาษณ์ข้อมูลจากบันทึกการสอน	1
- แพ้มีสะสมงานของผู้เรียน	1
6. ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้	
• ไม่มีปัญหา	0
• มีปัญหา	17
ปัญหาที่พบ คือ	
- ขาดความรู้ในการผลิตสื่อ	8
- ขาดวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตสื่อ	4
- ขาดงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อ	8
- สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่ทันสมัย ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์	1
- ขาดผู้รับผิดชอบในการดูแลบำรุงรักษาสื่อ	2
- ไม่มีศูนย์สื่อประจำโรงเรียน	5
- สื่อมีไม่เพียงพอ	1
- ไม่มีเวลาเตรียมสื่อ มีภาระงานมาก	1

จากตารางที่ 11 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนจำนวน 6 โรงเรียนมาเป็นรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน และรูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ครูผู้สอน จำนวน 3 โรงเรียน เท่ากัน รูปแบบที่ 4 ซึ่งประกอบ

ด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน และรูปแบบที่ 5 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำนวน 2 โรงเรียน เท่ากัน

แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ทุกโรงเรียนสนับสนุนให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำสื่อขึ้นเอง รวบรวมโรงเรียนมีงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อ จำนวน 15 โรงเรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ จำนวน 14 โรงเรียน

วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ จำนวน 16 โรงเรียน รวบรวมมีการจัดหาหนังสือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและน่าสนใจ จำนวน 14 โรงเรียน และจัดบรรยากาศเพื่อสร้างแรงจูงใจภายในแหล่งเรียนรู้ จำนวน 12 โรงเรียน สำหรับหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ทุกโรงเรียนเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา รวบรวมมาเลือกให้สอดคล้องกับเทคนิคหรือวิธีการสอน จำนวน 14 โรงเรียน และเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ จำนวน 13 โรงเรียน

วิธีติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ทุกโรงเรียนใช้วิธีสำรวจข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ รวบรวมมาใช้วิธีสังเกตการสอนของครู จำนวน 15 โรงเรียน ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและสอบถามจากผู้เรียน จำนวน 10 โรงเรียน เท่ากัน

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ทุกโรงเรียนประสบปัญหา ปัญหาที่ประสบ คือ โรงเรียนส่วนใหญ่ ครูขาดความรู้ในการผลิตสื่อ และขาดงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อ จำนวน 8 โรงเรียน เท่ากัน รวบรวมมา คือ ไม่มีศูนย์สื่อประจำโรงเรียน จำนวน 5 โรงเรียน และขาดขาดวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ จำนวน 4 โรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 การดำเนินงานวิชาการในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

	จำนวน
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	N=17
1. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
- ไม่มีการวางแผน	0
- มีการวางแผน	17
ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน	
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย	7
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ครูผู้สอน	
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย	5
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ครูผู้สอน	
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย	3
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ครูผู้สอน	
• รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย	1
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ครูผู้สอน	
- หัวหน้างานทะเบียนวัดผล	
• รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย	1
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ครูผู้สอน	
2. การดำเนินการวัดและประเมินผล	
- จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	17
- จัดอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	6

ตารางที่ 12 (ต่อ)

	จำนวน
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	N=17
- ส่งครู อาจารย์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	13
- จัดทำเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	17
- จัดทำปฏิทินการดำเนินงาน	1
3. เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
3.1 การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้	
• วิธีที่ใช้ในการประเมิน	
- การสังเกตพฤติกรรม	15
- การบันทึกพฤติกรรม	12
- แบบสัมภาษณ์	3
- การสอบภาคปฏิบัติ	12
- การสอบข้อเขียน	13
- ผู้ปกครองมีส่วนร่วมประเมิน	7
- การวัด/ประเมินผลตนเอง	12
- แบบทดสอบ	15
- การเก็บคะแนนจากผลงาน	17
- การจัดทำแฟ้มสะสมงาน	12
- เพื่อนมีส่วนร่วมประเมิน	2
- ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมประเมิน	2
• เกณฑ์ประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้	
- ระดับผลการเรียน 4 3 2 1 0	17
3.2 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	
• วิธีที่ใช้ในการประเมิน	
- การสังเกต	17
- การรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	10
- การดูผลงาน	15
- การบันทึกความดี	6
- การรายงานตนเองของผู้เรียน	3

ตารางที่ 12 (ต่อ)

	จำนวน
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
	N=17
- การทำงานกลุ่ม	1
• เกณฑ์ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	
- ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง	11
- ดีมาก ดี ปรับปรุง	2
- ระดับผลการประเมิน 5 4 3 2 1	1
- ผ่านเยี่ยม ผ่าน ต้องปรับปรุง	1
- ผ่านเยี่ยม ผ่าน ไม่ผ่าน	1
- ดีมาก ดี ผ่าน	1
3.3 การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนสื่อความ	
• วิธีที่ใช้ในการประเมิน	
- กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนสื่อความในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	16
- กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนสื่อความในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	1
• เกณฑ์ประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนสื่อความ	
- ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง	9
- ดีมาก ดี ปรับปรุง	3
- 1 2 3	1
- ผ่านเยี่ยม ผ่าน ต้องปรับปรุง	1
- ผ่านเยี่ยม ผ่าน ไม่ผ่าน	2
- ดีมาก ดี ผ่าน	1
3.4 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
• วิธีที่ใช้ในการประเมิน	
- บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม	16
- ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม	15
- เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม	

ตารางที่ 12 (ต่อ)

	จำนวน
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
	N=17
• เกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
- ผ่าน ไม่ผ่าน	16
- ผ่านเยี่ยม ผ่าน ไม่ผ่าน	1
4. หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
- ใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย	16
- ทำการประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	16
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง	14
- มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ	15
5. วิธีติดตามและประเมินผลการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
- แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	8
- กำหนดให้มีการรายงานผลเป็นระยะ ๆ	8
- มีการตรวจหลักฐาน เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	17
- มีการจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของผู้เรียน	7
- มีการเขียนรายงานผลการประเมิน	1
- สอบถาม ให้คำแนะนำ	2
6. ปัญหาในการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
• ไม่มีปัญหา	0
• มีปัญหา	17
ปัญหาที่พบ คือ	
- ขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	9
- ระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน	15
- โรงเรียนไม่นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง	1

จากตารางที่ 12 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ทุกโรงเรียน มีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนจำนวน 7 โรงเรียน รองลงมาเป็นรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/

หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน จำนวน 5 โรง และรูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำนวน 3 โรง

การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และจัดทำเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมา มีการส่งครู อาจารย์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 13 โรง และจัดอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 6 โรง

ในการวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการประเมิน พบว่า ทุกโรงเรียนใช้วิธีเก็บคะแนนจากผลงาน รองลงมา ใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมและใช้แบบทดสอบ จำนวน 15 โรง เท่ากัน และใช้วิธีสอบข้อเขียน จำนวน 13 โรง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน พบว่า ทุกโรงเรียนใช้เกณฑ์ระดับผลการเรียน 4 3 2 1 0 ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิธีที่ใช้ในการประเมิน พบว่า ทุกโรงเรียนใช้วิธีการสังเกต รองลงมา ใช้วิธีการดูผลงาน จำนวน 15 โรง และใช้วิธีการรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 โรง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง รองลงมา ใช้เกณฑ์ดีมาก ดี ปรับปรุง จำนวน 2 โรง ในการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการประเมิน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนสื่อความในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 16 โรง รองลงมา ใช้วิธีกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนสื่อความในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 1 โรง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง จำนวน 9 โรง รองลงมา ใช้เกณฑ์ดีมาก ดี ปรับปรุง จำนวน 3 โรง และเกณฑ์ผ่านเยี่ยม ผ่าน ไม่ผ่าน จำนวน 2 โรง ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการประเมิน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมและเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 16 โรง เท่ากัน รองลงมา ใช้วิธีดูผลจากการปฏิบัติกิจกรรม จำนวน 15 โรง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ผ่าน ไม่ผ่าน จำนวน 16 โรง รองลงมา ใช้เกณฑ์ผ่านเยี่ยม ผ่าน ไม่ผ่าน จำนวน 1 โรง

หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย และทำการประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 16 โรง เท่ากัน รองลงมา มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ จำนวน 15 โรง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง จำนวน 14 โรง

วิธีติดตามและประเมินผลการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการตรวจหลักฐานเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและกำหนดให้มีการรายงานผลเป็นระยะ ๆ จำนวน 8
โรง เท่ากัน และมีการจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของผู้เรียน จำนวน 7 โรง

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ทุกโรงเรียนประสบปัญหา ปัญหาที่
ประสบ คือ โรงเรียนส่วนใหญ่การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
ยังไม่ชัดเจน จำนวน 15 โรง รองลงมา คือ มาตรฐานความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 9 โรง และโรงเรียนไม่นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา/
ปรับปรุง จำนวน 1 โรง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 การดำเนินงานวิชาการในด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ		จำนวน
		N=17
1. การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ		
- ไม่มีการวางแผน		0
- มีการวางแผน		17
ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน		
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย		3
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานบุคลากร		
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย		3
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย		3
- ผู้บริหารโรงเรียน		
• รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย		3
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้		
- ครูผู้สอน		
• รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย		2
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
• รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย		1
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้		
- หัวหน้างานวิชาการระดับชั้น		
- หัวหน้างานทะเบียนวัดผล		
• รูปแบบที่ 7 ประกอบด้วย		1
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้		

ตารางที่ 13 (ต่อ)

	จำนวน
การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ	
	N=17
- ผู้ช่วยฝ่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาและบุคลากร	
• รูปแบบที่ 8 ประกอบด้วย	1
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	
2. การดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ	
- กำหนดลำดับความสำคัญของการพัฒนา	6
- สำรวจความต้องการในการพัฒนาบุคลากร	17
- กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ในการพัฒนา	5
- กำหนดรูปแบบในการพัฒนา	4
3. กิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ	
- การปฐมนิเทศครูใหม่	1
- จัดให้มีการศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่น	14
- จัดการประชุม อบรม สัมมนา เพิ่มพูนความรู้ให้กับครู	17
- จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ บริการชาวสาร	4
- สนับสนุนให้ครูศึกษาต่อตามสายงาน	10
- สนับสนุนให้ครูทำผลงานทางวิชาการ	9
- ส่งเสริมให้ครูเป็นวิทยากรภายนอก	3
- สนับสนุนให้ครูทำวิจัย	14
4. เนื้อหาสาระในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ	
- การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	17
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	17
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	3
- การพัฒนาสื่อการเรียนรู้และนวัตกรรมการเรียนการสอน	14
- การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	15
- การประกันคุณภาพการศึกษา	2
- มาตรฐานวิชาชีพครู/ผู้บริหาร	5
- ความรู้ ความเข้าใจเรื่องการวิจัย	15

ตารางที่ 13 (ต่อ)

	จำนวน
การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ	
	N=17
- การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม	2
5. วิธีติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ	
- การสังเกตการปฏิบัติงาน	11
- การรายงานตามสายบังคับบัญชา	3
- สถิติการเข้าอบรม	1
- การพิจารณาผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	2
- การสอบถาม	8
- การรายงาน	10
- การเขียนรายงาน	12
- การประชุมติดตามงาน	1
- บันทึกงานประจำวัน	1
6. ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ	
• ไม่มีปัญหา	17
• มีปัญหา	0

จากตารางที่ 13 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานบุคลากร รูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ รูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และรูปแบบที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน จำนวน 3 โรงเรียน เท่ากัน รองลงมาเป็นรูปแบบที่ 5 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 โรงเรียน

การดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการสำรวจความต้องการในการพัฒนาบุคลากร รองลงมา มีการกำหนดลำดับความสำคัญของการพัฒนา จำนวน 6 โรงเรียน และกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนา จำนวน 5 โรงเรียน ส่วนกิจกรรมในการพัฒนาบุคลากร พบว่า ทุกโรงเรียนจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับครู รองลงมาจัดให้มีการ

ศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่น และสนับสนุนให้ครูทำวิจัย จำนวน 14 โรง เท่ากัน และสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อตามสายงาน จำนวน 10 โรง

เนื้อหาสาระในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนเน้นเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาเน้นเรื่องการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ จำนวน 15 โรง และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และนวัตกรรมการเรียนการสอน จำนวน 14 โรง

วิธีติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการเขียนรายงาน จำนวน 12 โรง รองลงมาใช้วิธีสังเกตการปฏิบัติงาน จำนวน 11 โรง และการรายงาน จำนวน 10 โรง

ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การติดตาม ประเมินผล

ตารางที่ 14 การติดตาม ประเมินผล ในด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษา		จำนวน
		N=17
1. การนิเทศภายในสถานศึกษา		
- ไม่มีการวางแผน		1
- มีการวางแผน		16
ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน		
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย		4
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย		3
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย		2
- ผู้บริหารโรงเรียน		
• รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย		2
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้		
• รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย		2
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน		
• รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย		1
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้		
• รูปแบบที่ 7 ประกอบด้วย		1
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- ครูผู้สอน		

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การนิเทศภายในสถานศึกษา		จำนวน
		N=17
• รูปแบบที่ 8 ประกอบด้วย		1
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- หัวหน้าสายชั้น		
- ครูผู้สอน		
2. การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา		
- มีการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร	16	
- มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงาน	16	
- ประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ครูผู้สอนได้รับทราบ	16	
- ให้ความรู้เรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษาแก่ครูผู้สอน	1	
- มีการสำรวจข้อมูลความต้องการด้านการนิเทศของครู	1	
3. กิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา		
- จัดปฐมนิเทศครูใหม่ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน	3	
- จัดฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มทักษะและปรับปรุงการปฏิบัติงาน	3	
- การสนทนาทางวิชาการ	4	
- ส่งครูเข้าร่วมประชุม อบรม	2	
- จัดให้มีครูพี่เลี้ยง	2	
- จัดศึกษาดูงานนอกสถานศึกษา	4	
- จัดการนิเทศการสอนในชั้นเรียน	17	
- การประชุมครู	4	
- การนิเทศตนเอง	5	
- การนิเทศจากบุคคลภายนอก	4	
- การตรวจแผนการสอนบันทึกการใช้สื่อ	3	
- การเยี่ยมชั้นเรียน	2	
4. วิธีติดตาม ประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา		
- สอบถามจากครู	10	
- สังเกตจากการปฏิบัติงานของครูผู้สอน	14	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

	จำนวน
การนิเทศภายในสถานศึกษา	
	N=17
- จัดประชุมสัมมนา	1
- ศึกษาจากรายงานผลการปฏิบัติงานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
- การประชุมครู	6
- ใช้แบบติดตามประเมินผล	3
- ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	1
5. ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	
• ไม่มีปัญหา	15
• มีปัญหา	2
ปัญหาที่พบ คือ	
- คณะกรรมการนิเทศมีภาระงานมาก	1
- บุคลากรมีจำนวนจำกัด	1

จากตารางที่ 14 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา จำนวน 16 โรงเรียน ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 4 โรงเรียน รองลงมาเป็นรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 3 โรงเรียน รูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน รูปแบบที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และรูปแบบที่ 5 ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 โรงเรียน เท่ากัน

การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงาน และมีการประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ครูผู้สอนได้รับทราบ จำนวน 16 โรงเรียน เท่ากัน รองลงมาเป็นการให้ความรู้เรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษาแก่ครูผู้สอน และมีการสำรวจข้อมูลความต้องการด้านการนิเทศของครู จำนวน 1 โรงเรียน เท่ากัน

กิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า ทุกโรงเรียนจัดการนิเทศการสอนในชั้นเรียน รองลงมาให้ครูนิเทศตนเอง จำนวน 5 โรงเรียน และจัดให้มีการสนทนาทางวิชาการ ศึกษาดูงานนอกสถานที่ การประชุมครู และการนิเทศจากบุคคลภายนอก จำนวน 4 โรงเรียน เท่ากัน

วิธีติดตาม ประเมินผลกรณีพิเศษภายในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีสังเกตจากการปฏิบัติงานของครูผู้สอน จำนวน 14 โรงเรียน รองลงมาใช้วิธีสอบถามจากครู จำนวน 10 โรงเรียน และศึกษาจากรายงานผลการปฏิบัติงานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน 8 โรงเรียน

ปัญหากรณีพิเศษภายในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา จำนวน 15 โรงเรียน มีโรงเรียนที่ประสบปัญหา จำนวน 2 โรงเรียน ปัญหาที่ประสบ คือ คณะกรรมการพิเศษมีภาระงานมาก และบุคลากรในโรงเรียนมีจำนวนจำกัด จำนวน 1 โรงเรียน เท่ากัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 การติดตาม ประเมินผล ในด้านการประเมินผลงานวิชาการ

การประเมินผลงานวิชาการ		จำนวน
		N=17
1. การประเมินผลงานวิชาการ		
- ไม่มีการประเมินผล		0
- มีการประเมินผล		17
ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผล		
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย		5
- ครูผู้สอน		
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย		5
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ครูผู้สอน		
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย		2
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้		
• รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย		1
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้		
- ครูผู้สอน		
• รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย		1
- คณะกรรมการประเมินผล		
• รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย		1
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- ครูผู้สอน		
• รูปแบบที่ 7 ประกอบด้วย		1
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
• รูปแบบที่ 8 ประกอบด้วย		1
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้		
2. แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ		
- ใช้แบบสอบถาม		1

ตารางที่ 15 (ต่อ)

	จำนวน
การประเมินผลงานวิชาการ	
	N=17
- การเขียนรายงาน	3
- ศึกษาผลงานที่ปรากฏ	10
- การจัดประชุม สัมมนา สรุปผลงานประจำปี	15
- มีการประเมินผลในระดับหน่วยงานย่อยเป็นระยะ ๆ	4
- มีการประเมินเป็นลายลักษณ์อักษรทุกสัปดาห์	2
- ใช้แบบประเมิน	13
- ประเมินผลในที่ประชุมเป็นระยะๆ	6
3. ขั้นตอนในการประเมิน	
- ระหว่างดำเนินการ	13
- เมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการ	17
4. ปัญหาการประเมินผลงานวิชาการ	
• ไม่มีปัญหา	17
• มีปัญหา	0

จากตารางที่ 15 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยครูผู้สอน และรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำนวน 5 โรงเรียน เท่ากัน รองลงมาเป็นรูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน จำนวน 2 โรงเรียน

แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดประชุมสัมมนา สรุปผลงานประจำปี จำนวน 15 โรงเรียน รองลงมาใช้แบบประเมิน จำนวน 13 โรงเรียน และศึกษาผลงานที่ปรากฏ จำนวน 10 โรงเรียน ขั้นตอนในการประเมิน พบว่า ทุกโรงเรียนดำเนินการประเมินเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการ รองลงมาดำเนินการประเมินระหว่างดำเนินการ จำนวน 13 โรงเรียน

ปัญหาการประเมินผลงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

การปรับปรุง

ตารางที่ 16 การปรับปรุง ในด้านการรายงานผลงานวิชาการ

	จำนวน
การรายงานผลงานวิชาการ	
	N=17
1. การรายงานผลงานวิชาการ	
- ไม่มีการรายงานผล	0
- มีการรายงานผล	17
ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผล	
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย	6
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย	4
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูผู้สอน	
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย	2
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	
• รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้าสายชั้น/ระดับชั้น	
• รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- หัวหน้าสายชั้น/ระดับชั้น	
- หัวหน้างาน	
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	

ตารางที่ 16 (ต่อ)

	จำนวน
การรายงานผลงานวิชาการ	
	N=17
• รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่ายแผนงาน	
• รูปแบบที่ 7 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	
- ตัวแทนครู	
• รูปแบบที่ 8 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
2. วิธีการรายงานผล	
- รายงานด้วยวาจาในที่ประชุม	17
- จัดทำเป็นรายงานประจำปี	17
- จัดทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเผยแพร่ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง	16
- จัดทำรายงานบนแผ่นป้ายนิเทศเผยแพร่	3
- จัดนิทรรศการ	1
3. ปัญหาการรายงานผลงานวิชาการ	
• ไม่มีปัญหา	17
• มีปัญหา	0

จากตารางที่ 16 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการรายงานผลงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผลงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 6 โรงเรียนลงมาเป็นรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน จำนวน 4 โรงเรียน และรูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ จำนวน 2 โรงเรียน

วิธีการรายงานผลงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนใช้วิธีรายงานด้วยวาจาในที่ประชุม และจัดทำเป็นรายงานประจำปี รองลงมาจัดทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเผยแพร่ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 16 โรงเรียน และจัดทำรายงานบนแผ่นป้ายนิเทศเผยแพร่ จำนวน 3 โรงเรียน

ปัญหาในการรายงานผลงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 การปรับปรุง ในด้านการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ		จำนวน
		N=17
1. การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ		
- ไม่มีการวางแผน		0
- มีการวางแผน		17
ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผน		
• รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย		5
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ครูทุกคน		
• รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย		3
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ครูทุกคน		
- คณะกรรมการสถานศึกษา		
• รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย		2
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
• รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย		2
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้		
• รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย		1
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- หัวหน้าสายชั้น/ระดับชั้น		
• รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย		1
- ผู้บริหารโรงเรียน		
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ		
- คณะกรรมการสถานศึกษา		

ตารางที่ 17 (ต่อ)

	จำนวน
การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ	
	N=17
• รูปแบบที่ 7 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูฝ่ายวิชาการ	
• รูปแบบที่ 8 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
- ครูฝ่ายวิชาการ	
• รูปแบบที่ 9 ประกอบด้วย	1
- ผู้บริหารโรงเรียน	
- รองผู้บริหารโรงเรียน	
- ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ	
2. การดำเนินการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ	
- วิเคราะห์ผลการประเมินการดำเนินงานวิชาการ	17
- นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงาน	17
3. ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ	
• ไม่มีปัญหา	17
• มีปัญหา	0

จากตารางที่ 17 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูทุกคน จำนวน 5 โรงเรียน รองลงมาเป็นรูปแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน รูปแบบที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และรูปแบบที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 2 โรงเรียน เท่ากัน

การดำเนินการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการวิเคราะห์
ผลการประเมินการดำเนินงานวิชาการ และนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง
งาน

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จำนวน 1 ฉบับ แบบสอบถาม ชนิดตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 1 ฉบับ และแบบศึกษาเอกสาร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน 17 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย คณะกรรมการวิชาการ จำนวน 29 คน ครูผู้สอน จำนวน 297 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 326 คน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์คณะกรรมการวิชาการและศึกษาเอกสารของแต่ละโรงเรียน พร้อมทั้งรับแบบสอบถามของครูผู้สอนคืนในวันกลับไปสัมภาษณ์

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นโรงเรียน ทำการวิเคราะห์การดำเนินงานวิชาการในแต่ละโรงเรียน โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปแบบความเรียง แล้วจึงวิเคราะห์การดำเนินงานวิชาการในภาพรวมทั้ง 17 โรงเรียน ในส่วนของสถานภาพผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 17 โรงเรียน ใช้การแจกแจงความถี่ หากคำร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนการดำเนินงานวิชาการใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

1. คณะกรรมการวิชาการ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 50 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี

2. ครูผู้สอน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี วุฒิกการศึกษาสูงสุด

ระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่สอนอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 รองลงมาสอนอยู่ในช่วงชั้นที่ 4 โดยส่วนใหญ่จะสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รองลงมาสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

2. สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

1. การวางแผนงานวิชาการ

1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์

การกำหนดวิสัยทัศน์ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ โดยผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และครูทุกคน รองลงมาประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูทุกคน ข้อมูลที่โรงเรียนส่วนใหญ่นำมากำหนดวิสัยทัศน์ เป็นข้อมูลจากสารสนเทศด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา รองลงมาเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น และความต้องการของผู้ปกครอง สำหรับวิธีการศึกษาและจัดทำข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์ ทุกโรงเรียนใช้วิธีประชุมระดมความคิดเห็นหรือระดมสมอง รองลงมาใช้แบบสอบถาม และการรับฟังความคิดเห็น ทุกโรงเรียนแจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู และที่ประชุมผู้ปกครอง รองลงมาแจ้งในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา จัดทำแผ่นป้ายนิเทศเผยแพร่ และจัดพิมพ์ในเอกสารโรงเรียน

สำหรับปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา ส่วนโรงเรียนที่ประสบปัญหา ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับ การใช้ภาษาในการสื่อสารกับคนต่างเชื้อชาติ และคนในท้องถิ่นอ่านหนังสือไม่ออก

1.2 การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โดยผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในจำนวนที่เท่ากัน ในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ โรงเรียนส่วนใหญ่คำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร รองลงมาคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ สภาพท้องถิ่น ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน โรงเรียนส่วนใหญ่แจ้งนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู และจัดพิมพ์ในเอกสารโรงเรียน

สำหรับปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา ส่วนโรงเรียนที่ประสบปัญหา ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความไม่เข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชน

1.3 การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ โดยผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูทุกคน หรือประกอบด้วย ครูทุกคน ในจำนวนที่เท่ากัน ส่วนวิธีดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการทุกโรงเรียนศึกษาสภาพ/ปัญหาในฝ่ายวิชาการ รวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดเป็นนโยบายในการจัดทำแผน โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้/งาน/ฝ่ายประชุมเขียนแผนร่วมกัน แล้วนำเสนอฝ่ายบริหาร และครูทุกคนประชุมจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการร่วมกัน สำหรับวิธีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนส่วนใหญ่ให้ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการรายงานในที่ประชุม รองลงมาผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ติดตามการดำเนินงาน รายงาน และผู้ที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการเขียนรายงาน

ปัญหาในจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา ส่วนโรงเรียนที่ประสบปัญหา ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนและขาดงบประมาณในการดำเนินงาน

1.4 การจัดบุคลากรด้านวิชาการ

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โดยผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน รองลงมาประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ ทุกโรงเรียนใช้แนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรด้านวิชาการตามความรู้ ความสามารถ รองลงมาจัดตามผลการเลือกตั้ง และตามความสนใจ ความสมัครใจ ผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ รองลงมาประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้าสายชั้น/ระดับชั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการ โดยการสังเกตการปฏิบัติงาน รองลงมาใช้วิธีการรายงานตามสายบังคับบัญชา และใช้วิธีสอบถามจากบุคลากร

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ไม่ประสบปัญหา ส่วนโรงเรียนที่ประสบปัญหา ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับอัตราครูผู้สอนมีไม่เพียงพอ รองลงมาโรงเรียนขาดครูผู้สอนในบางสาขาวิชา และครูผู้สอนมีภาระงานมาก

1.5 การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ

การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โดยโรงเรียนส่วนใหญ่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ประจำโรงเรียน รองลงมาให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์โรงเรียน กิจกรรมประชาสัมพันธ์งานวิชาการ ในส่วนที่เป็นกิจกรรมประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียนทุกโรงเรียนจัดประชุมครู รองลงมาจัดกิจกรรมหน้าเสาธง และจัดทำแผ่นป้ายนิเทศ กิจกรรมประชาสัมพันธ์กับโรงเรียนอื่น ทุกโรงเรียนส่งครูและนักเรียนไปร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนอื่น รองลงมาเชิญโรงเรียนอื่นเข้ามาร่วมกิจกรรมในโรงเรียน และส่งครูไปเป็นวิทยากรให้กับโรงเรียนอื่นอีก กิจกรรมประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ครู และผู้ปกครองของทุกโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง รองลงมาจัดทำจุลสาร/วารสาร และจัดทำจดหมายออก/เอกสาร/ข่าวสารถึงผู้ปกครอง และกิจกรรมประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปใช้สถานที่ในโรงเรียน และให้ชุมชนเข้าไปร่วม กิจกรรมในโรงเรียน รองลงมาโรงเรียนส่งครู/นักเรียนเข้าไปร่วมกิจกรรมในชุมชน และจัดการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายในท้องถิ่นวิทยุกระจายเสียง สารของงานวิชาการที่โรงเรียนส่วนใหญ่ประชาสัมพันธ์จะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้

ปัญหาในการดำเนินการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

2. การดำเนินงานวิชาการ

2.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน รองลงมาประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน หรือประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอน ในจำนวนที่เท่ากัน ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกโรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้ครูผู้สอน จัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี/รายภาค และจัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน

รองลงมาประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ข้อมูลพื้นฐานที่ทุกโรงเรียนใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ ข้อมูลจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และสภาพท้องถิ่น/ชุมชน รองลงมาเป็นข้อมูลจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และสภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนส่วนใหญ่เน้นความรู้คู่คุณธรรม และการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย รองลงมาเน้นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเน้นความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ครูผู้สอนของทุกโรงเรียนมีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รองลงมามีบทบาทในการจัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และจัดทำแผนการเรียนรู้ วิถีติดตามและประเมินผล การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทุกโรงเรียนใช้วิธีตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน รองลงมาใช้วิธีสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ทุกโรงเรียนประสบปัญหา ปัญหาที่โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบ คือ ครูผู้สอนมีภาระงานมาก ปัญหารองลงมา คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และขาดอัตรากำลังครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.2 การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน พบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน รองลงมาประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน หรือประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน ในจำนวนที่เท่ากัน ในการจัดทำแผนการสอน ทุกโรงเรียนครูผู้สอนจัดทำเป็นรายบุคคล รองลงมาครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำ และครูที่สอนชั้นเดียวกันร่วมกันจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการ ส่วนแนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอนทุกโรงเรียนให้ครูศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์ กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล สำหรับการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำแผนการเรียนรู้ รองลงมาวิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม และจัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ทุกโรงเรียนยังจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียน ผู้ที่มีบทบาทในการจัดสอนซ่อมเสริมของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ครูผู้สอน รองลงมาประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน ทุกโรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่เรียนอ่อน โดย

โรงเรียนส่วนใหญ่จัดสอนเพิ่มเติมให้ผู้เรียนนอกเวลาเรียน มีทั้งสอนเป็นรายบุคคล และสอนเป็นกลุ่ม รองลงมาจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนสติปัญญาสูง โดยโรงเรียนส่วนใหญ่จัดสอนเพิ่มเติมให้ผู้เรียนนอกเวลาเรียน ให้ทำงาน/แบบฝึกพิเศษ และสอนเสริมให้ในคาบเรียน วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนส่วนใหญ่จัดเตรียมความพร้อม โดยให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและให้ครูจัดทำแผนการสอน ใช้สื่อการสอน รองลงมาส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนาเพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ และจัดประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน ส่วนวิธีติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีสังเกต การสอนของครูผู้สอน รองลงมาใช้วิธีติดตามจากผลงานของผู้เรียน และจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ทุกโรงเรียนประสบปัญหา ปัญหาที่ประสบ คือ โรงเรียนส่วนใหญ่เวลาเรียนไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรม รองลงมา คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูไม่มีเวลาจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน

2.2 การใช้สื่อการเรียนรู้

การใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยผู้ที่รับผิดชอบในการวางแผนของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน รองลงมาประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน แนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้ทุกโรงเรียนสนับสนุนให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำสื่อขึ้นเอง รองลงมาโรงเรียนมีงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ รองลงมาจัดหาหนังสือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย และน่าสนใจ และจัดบรรยายภาคเพื่อสร้างแรงจูงใจภายในแหล่งเรียนรู้ สำหรับหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ทุกโรงเรียนเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา รองลงมาเลือกให้สอดคล้องกับเทคนิคหรือวิธีการสอน และเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ วิธีติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้ ทุกโรงเรียนใช้วิธีสำรวจข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ รองลงมาใช้วิธีสังเกตการสอนของครู ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสอบถามจากผู้เรียน

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ทุกโรงเรียนประสบปัญหา ปัญหาที่โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบ คือ ครูขาดความรู้ในการผลิตสื่อ และขาดงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อ รองลงมา ไม่มีศูนย์สื่อประจำโรงเรียน และขาดขาดวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ

2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน รองลงมาประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ในการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกโรงเรียนจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และจัดทำเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาส่งครูอาจารย์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ใช้ในการประเมินทุกโรงเรียนใช้วิธีเก็บคะแนนจากผลงาน รองลงมาใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมและใช้แบบทดสอบ และใช้วิธีสอบข้อเขียน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินทุกโรงเรียนใช้เกณฑ์ระดับผลการเรียน 4 3 2 1 0 ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิธีที่ใช้ในการประเมินทุกโรงเรียนใช้วิธีการสังเกต รองลงมาใช้วิธีการดูผลงาน และใช้วิธีการรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง รองลงมาใช้เกณฑ์ดีมาก ดี ปรับปรุง ในการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนสื่อความ วิธีที่ใช้ในการประเมินโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนสื่อความในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมาใช้วิธีกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง รองลงมาใช้เกณฑ์ดีมาก ดี ปรับปรุง ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีที่ใช้ในการประเมินโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมและเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม รองลงมาใช้วิธีดูผลจากการปฏิบัติกิจกรรม เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ผ่าน ไม่ผ่าน รองลงมาใช้เกณฑ์ผ่านเยี่ยม ผ่าน ไม่ผ่าน หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย และทำการประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง วิธีติดตามและประเมินผลการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกโรงเรียนใช้วิธีตรวจหลักฐานเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน และกำหนดให้รายงานผลเป็นระยะ ๆ และจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของผู้เรียน

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ทุกโรงเรียนประสบปัญหาปัญหาที่โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบ คือ การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน รองลงมา คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และโรงเรียนไม่นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง

2.4 การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ

การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โดยผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานบุคลากร หรือประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หรือประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน หรือประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ในจำนวนที่เท่ากัน การดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการทุกโรงเรียนสำรวจความต้องการในการพัฒนาบุคลากร รองลงมากำหนดลำดับความสำคัญของการพัฒนา และกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนา ส่วนกิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรทุกโรงเรียนจัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับครู รองลงมาจัดให้ศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่น และสนับสนุนให้ครูทำวิจัย และสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อตามสายงาน เนื้อหาสาระในการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการทุกโรงเรียนเน้นเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาเน้นเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และนวัตกรรมการเรียนการสอน วิจัยติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการเขียนรายงาน รองลงมาใช้วิธีสังเกตการปฏิบัติงาน และการรายงาน ปัญหาการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

3. การติดตาม ประเมินผล

3.1 การนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ รองลงมาประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงาน และประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ครูผู้สอนได้รับทราบ รองลงมาให้ความรู้เรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษาแก่ครูผู้สอน และสำรวจข้อมูลความต้องการด้านการนิเทศของครู กิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาทุกโรงเรียนจัดการนิเทศการสอนในชั้นเรียน รองลงมาให้ครูนิเทศตนเอง และจัดสนทนาทางวิชาการ ศึกษาดูงานนอกสถานที่ การประชุมครู และการนิเทศจากบุคคลภายนอก วิจัยติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีสังเกตจากการปฏิบัติงานของครูผู้สอน รองลงมาใช้วิธีสอบถามจากครู และศึกษาจากรายงานผลการปฏิบัติงานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา เพราะทุกฝ่ายให้ความร่วมมือดี ส่วนโรงเรียนที่ประสบปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการนิเทศมีภาระงานมาก และบุคลากรในโรงเรียนมีจำนวนจำกัด

3.2 การประเมินผลงานวิชาการ

การประเมินผลงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ โดยผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผลงานวิชาการของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ครูผู้สอน หรือประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในจำนวนที่เท่ากัน แนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่จัดประชุม สัมมนา สรุปผลงานประจำปี รวบรวมมาใช้แบบประเมิน และศึกษาผลงานที่ปรากฏ ขั้นตอนในการประเมินทุกโรงเรียนดำเนินการประเมินเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการ รวบรวมมาดำเนินการประเมินระหว่างดำเนินการ

ปัญหาการประเมินผลงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

4. การปรับปรุง

4.1 การรายงานผล

การรายงานผลงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการ โดยผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผลงานวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ รวบรวมมาประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน วิธีการรายงานผลงานวิชาการทุกโรงเรียนใช้วิธีรายงานด้วยวาจาในที่ประชุม และจัดทำเป็นรายงานประจำปี รวบรวมมาจัดทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเผยแพร่ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และจัดทำรายงานบนแผ่นป้ายนิเทศเผยแพร่

ปัญหาในการรายงานผลงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

4.2 การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ โดยผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนของโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูทุกคน รวบรวมมาประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษา การดำเนินการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ทุกโรงเรียนวิเคราะห์ผลการประเมินการดำเนินงานวิชาการ และนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงาน

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา” มีข้อค้นพบที่น่าสนใจในการนำมาอภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ

การกำหนดวิสัยทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะวิสัยทัศน์เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนไปสู่จุดมุ่งหมาย หรือความสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นแกนนำ และเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับบาร์ธ (Barth, 1990 อ้างในสงบ ประเสริฐพันธุ์, 2543) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนทุกโรงเรียน สถานศึกษาทุกแห่ง ควรจะตั้งให้มีหรือสร้างวิสัยทัศน์เป็นของโรงเรียน เพราะวิสัยทัศน์ของโรงเรียนทำให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้บริหารโรงเรียน ได้ทราบแนวพัฒนาของโรงเรียนในอนาคตว่าจะเดินไปในทิศทางใดและมียุทธวิธีใดที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางได้ ข้อมูลที่โรงเรียนส่วนใหญ่นำมากำหนดวิสัยทัศน์เป็นข้อมูลจากสารสนเทศด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา รongลงมาเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น และความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะข้อมูลที่นำมากำหนดวิสัยทัศน์ นอกจากจะเป็นข้อมูลด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา แล้วควรเป็นข้อมูลที่มาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่น ครูอาจารย์ และผู้เรียน เพื่อจะเป็นพลังผลักดันให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2538) ที่กล่าวว่า ข้อมูลการสร้างวิสัยทัศน์ ต้องมีความชัดเจนเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยของบุคคล สถานที่ ทรัพยากร และเวลา วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วิธีการที่ด้อยอย่างหนึ่งในการสร้างวิสัยทัศน์ คือ การสร้างวิสัยทัศน์โดยการให้มีส่วนร่วม ซึ่งทุกโรงเรียนใช้วิธีประชุมระดมความคิดเห็นหรือระดมสมอง รongลงมาใช้แบบสอบถาม ทุกโรงเรียนแจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบในที่ประชุมครู/ผู้ปกครอง รongลงมาแจ้งในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนทราบแนวทางในการพัฒนาในอนาคต

สำหรับปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ผลจากการปฏิรูปการศึกษาทำให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทำให้เกิดการร่วมแรง ร่วมใจ และการสนับสนุนจากบุคลากรทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม โรงเรียนใดก็ตามที่มีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการไว้ชัดเจน จะทำให้การปฏิบัติงานมีทิศทางเป็นไปอย่างถูกต้อง และจะส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับวิโรจน์ สารรัตนะ (2539) ที่กล่าวว่า นโยบายทำให้การดำเนินงานของผู้ปฏิบัติเป็นไปตามทิศทาง ขอบเขต หรือกรอบกำกับนั้นได้อย่างถูกต้อง และสมบูรณ์ พรรณภาพ (2521) กล่าวว่า เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินงานทุกสาขา เพราะเป็นสิ่งที่ได้ผลโดยตรงต่อการดำเนินงาน และการหยุดยั้งขององค์การ โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านวิชาการให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร ดังที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2536) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานหลักสูตรเป็นหัวใจของการบริหารงานวิชาการ และผลสำเร็จทางวิชาการเป็นผลสำเร็จของการดำเนินงานตามหลักสูตร โรงเรียนแจ้งนโยบาย/เป้าหมายวิชาการให้ครูทุกคนทราบในที่ประชุมครู และจัดพิมพ์ในเอกสารโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนจะได้เข้าใจตรงกัน และปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่โรงเรียนกำหนด

สำหรับปัญหาในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา

การจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ทุกโรงเรียนศึกษาสภาพ/ปัญหาในฝ่ายวิชาการ รวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดเป็นนโยบายในการจัดทำแผน โดยให้กลุ่มสาระการเรียนรู้/งาน/ฝ่ายประชุมเขียนแผนร่วมกันแล้วนำเสนอฝ่ายบริหาร และให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการจะสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการปฏิบัติงานตั้งแต่ต้น เพื่อทุกคนจะได้มีความสำนึกในความเป็นเจ้าของหน่วยงาน และจะได้ให้ความร่วมมือด้วยดี ดังที่ กิติมา ปรีดีติติก (2532) ได้กล่าวไว้ในขั้นตอนการจัดทำแผนงานวิชาการว่า ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมการจัดทำแผนงานวิชาการของโรงเรียน เพื่อแผนงานจะได้เป็นแผนที่มีความคิดกว้างขวาง ในการติดตามและประเมินผล โรงเรียนส่วนใหญ่ให้ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการรายงานในที่ประชุม รองลงมาผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ติดตามการดำเนินงานรายงาน และผู้ที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการวิชาการเขียนรายงาน ผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะจะทำให้ทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และถ้าพบ

ปัญหา หรืออุปสรรคในขณะดำเนินงานจะได้อย่างสามารถแก้ไข และปรับปรุงได้ทันเหตุการณ์ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย

ปัญหาในจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา ส่วนโรงเรียนที่ประสบปัญหา ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน ซึ่งเนื่องมาจากโรงเรียนต้องเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานภายนอกโรงเรียน จึงทำให้เกิดการซ้ำซ้อนกับโครงการในโรงเรียน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยนำแผนงาน/โครงการวิชาการที่ไม่เป็นไปตามแผนในปฏิทินไปจัดรวมกับโครงการอื่นที่สามารถรวมกันได้ ถ้ารวมไม่ได้ก็ยกเลิกไป ส่วนด้านงบประมาณโรงเรียนของงบประมาณสนับสนุนจากท้องถิ่นหรือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาที่วิธีหนึ่ง

การจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ทุกโรงเรียนจัดบุคลากรด้านวิชาการตามความรู้ ความสามารถ รองลงมาจัดตามผลการเลือกตั้ง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การจัดบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ตามความรู้ ความสามารถ และความสมัครใจเป็นการดำเนินงานที่เหมาะสม เพราะบุคลากรได้ใช้ความรู้ ความสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เกิดความพึงพอใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน ทำให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ดังที่ กมล ธิโสภา (2525) กล่าวไว้ว่า การจัดบุคลากรทำงานด้านวิชาการควรจัดให้เหมาะสมตามวุฒิ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และการจัดบุคลากรเข้าทำงานในสายวิชาการนั้น เป็นหน้าที่ของหัวหน้าสถานศึกษาที่จะต้องตัดสินใจสั่งการ โดยคำนึงถึงหลักการความเหมาะสมในตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเห็นว่า การจัดบุคลากรตามผลการเลือกตั้ง ซึ่งเกิดจากการเชื่อถือและการยอมรับของบุคคลในโรงเรียน จะทำให้การดำเนินงานเกิดความราบรื่น การติดตามผลการจัดบุคลากรด้านวิชาการของโรงเรียนส่วนใหญ่ ใช้วิธีสังเกตการปฏิบัติงาน รองลงมาใช้วิธีรายงานตามสายบังคับบัญชา และใช้วิธีสอบถามจากบุคลากร ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ทำให้ทราบว่าการจัดบุคลากรมีความเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด ผู้รับผิดชอบในการติดตามผลควรสังเกตการปฏิบัติหน้าที่ด้วยตนเองและสอบถามจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องตามสายบังคับบัญชา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

ปัญหาในการจัดบุคลากรด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา ส่วนโรงเรียนที่ประสบปัญหา ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับอัตราครูผู้สอนมีไม่เพียงพอ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยขอความร่วมมือจากครุภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน สำหรับปัญหาขาดครูผู้สอนในบางสาขาวิชา โรงเรียนแก้ปัญหาโดยส่งบุคลากรที่มีอยู่เข้ารับ

การอบรมพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนใช้วิธีแก้ปัญหาโดยพึ่งตนเองและให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเหมาะสม

การประชาสัมพันธ์งานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ โรงเรียนจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะการประชาสัมพันธ์เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน บุคคลภายนอก รวมทั้งสถาบันต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน และเป็นการแสวงหาความร่วมมือร่วมใจและสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่าง ๆ จากบุคคล ชุมชนและสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของโรงเรียน เพื่อพัฒนาการศึกษา สร้างความนิยม และความเชื่อถือแก่โรงเรียน และป้องกันแก้ไขความเข้าใจผิด ซึ่งจะทำให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงของโรงเรียน ดังที่ อัมพรศรี พลอดเปลี่ยว (2533) กล่าวไว้ว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่อยู่ภายในโรงเรียนกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ หรือกับผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษา รวมทั้งองค์กรหรือบุคคลภายนอก ที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียน โดยดำเนินงานอย่างมีแผนต่อเนื่องกับกระบวนการไมตรีสัมพันธ์สองทาง สาระที่โรงเรียนส่วนใหญ่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร้องลงมาเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้

ปัญหาในการดำเนินการประชาสัมพันธ์งานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

2. การดำเนินงานวิชาการ

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทุกโรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ครูผู้สอน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสมและมีความสอดคล้องกับหลักการของสพช. (2545 ก) ที่กำหนดภารกิจที่สำคัญก่อนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ การเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เช่น การสร้างความตระหนักให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและยอมรับ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตร การให้หลักสูตร และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทุกโรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียน และชุมชน จัดสภาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรรายปี/รายภาค และจัดทำแผนการสอน ข้อมูลพื้นฐานที่ทุกโรงเรียนใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และสภาพท้องถิ่น/ชุมชน ร้องลงมาเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และสภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน หลักสูตร

สถานศึกษาของโรงเรียนส่วนใหญ่เน้นความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะสภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องพัฒนาคุณธรรมให้กับเยาวชนควบคู่ไปกับการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กรมวิชาการ (2544) กำหนดไว้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ และการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาหลักการในการจำแนก ระหว่างถูกและผิด และช่วยให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ โดยทุกโรงเรียนให้ครูผู้สอนมีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รองลงมา มีบทบาทในการจัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และจัดทำแผนการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม ที่โรงเรียนให้ครูผู้สอนมีบทบาทในการจัดทำหลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้โดยตรง ครูผู้สอนควรศึกษา และทำความเข้าใจหลักสูตรก่อนที่จะมีการจัดทำและนำหลักสูตรไปใช้ ดังที่ บุญมี เณรยอด (2534) กล่าวไว้ว่า หลักสูตรเปรียบเสมือนแม่บทของการจัดการศึกษา จำเป็นที่ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับหลักสูตร ในการติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกโรงเรียนใช้วิธีตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน รองลงมา ใช้วิธีสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่า ในการติดตามและประเมินผลควรสำรวจความคิดเห็นจากครูผู้สอน และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น ผู้ปกครอง ผู้เรียน และชุมชนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และควรมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนประสบปัญหาโรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนมีภาระงานมาก โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูผู้สอนทุกคนร่วมกันจัดทำหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนสังกัด รองลงมาครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมานพ ภัคเนียรนาท (2535) ที่กล่าวว่า บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนควรจัดอบรมเพิ่มเติมให้กับครูผู้สอน และจัดหาเอกสารเผยแพร่ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับครูผู้สอน และครูผู้สอนควรกระตือรือร้นในการศึกษาความรู้เพิ่มเติม จากเอกสาร และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

การจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอนทุกโรงเรียนให้ครูผู้สอนจัดทำเป็นรายบุคคล รองลงมาครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำ โดยศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์

กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้และการประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะการจัดทำแผนการสอนเป็นการเตรียมความพร้อมของครูผู้สอนก่อนที่จะปฏิบัติการสอน ทำให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือในกรณีที่ครูผู้สอนไม่สามารถปฏิบัติการสอนได้ ครูผู้สอนคนอื่นจะได้ทำการสอนแทนได้ทันทีโดยสะดวก ดังที่ บุญมี เณรยอด (2534) กล่าวไว้ว่า บันทึกรการสอนหรือแผนการสอนเป็นสิ่งที่ทำขึ้นเพื่อเตรียมครู โดยบอกรายละเอียด และลำดับขั้นของการสอนเอาไว้ บันทึกรการสอนนอกจากจะช่วยครูในการเตรียมการแล้ว ยังช่วยให้เกิดความสะดวกในการที่ผู้อื่นรับหน้าที่แทน เมื่อผู้สอนเดิมไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ดังนั้นโรงเรียนควรจัดให้ครูได้มีการเตรียมการสอน โดยให้มีการจัดทำแผนการสอนหรือบันทึกรการสอนล่วงหน้า ซึ่งจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามที่จุดหมายของหลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่จัดเตรียมการจัดการเรียนการสอนโดยจัดทำแผนการเรียนรู้หรือแผนการสอนล่วงหน้า รองลงมาวิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม และจัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ครูผู้สอนต้องจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม และกระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีความสุข ดังที่ สุวิทย์ มูลคำ (2543) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริงและผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูจึงต้องปรับบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นผู้จัดการ หรือแสดงบทบาทในฐานะผู้แนะนำ นอกจากนี้ทุกโรงเรียนยังจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะการสอนซ่อมเสริมเป็นภารกิจที่โรงเรียนควรจัดให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามศักยภาพ ดังที่ กิติมา ปรีดีติลล (2532) กล่าวไว้ว่า การสอนซ่อมเสริม หมายถึง การสอนเป็นพิเศษ นอกเหนือจากการสอนตามแผนการสอนปกติ เพื่อแก้ไขส่วนบกพร่องที่พบในตัวนักเรียน การสอนซ่อมเสริมเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนที่เรียนช้าสามารถเรียนทันเพื่อน ช่วยให้นักเรียนที่เรียนไม่เข้าใจมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ช่วยให้นักเรียนที่เรียนแล้วไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายได้สัมฤทธิ์ผล ช่วยให้นักเรียนที่เรียนดี เรียนเก่ง มีความเฉลียวฉลาดอยู่แล้ว ได้มีโอกาสเสริมความรู้ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งทุกโรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่เรียนอ่อน โดยจัดสอนเพิ่มเติมให้ผู้เรียนนอกเวลาเรียน มีทั้งสอนเป็นรายบุคคล และสอนเป็นกลุ่ม รองลงมาจัดสอนเสริมสำหรับผู้เรียนสติปัญญาสูง โดยจัดสอนเพิ่มเติมให้ผู้เรียนนอกเวลาเรียน และให้ทำงาน/แบบฝึกพิเศษ วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนส่วนใหญ่จัดเตรียมความพร้อมโดยให้ความรู้ ความเข้าใจ ให้ครูเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ครูทำ

แผนการสอน ใช้สื่อการสอน รองลงมาส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนาเพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ โรงเรียนส่วนใหญ่ติดตามผลการจัดการเรียนการสอน โดยการสังเกตการสอนของครูผู้สอน รองลงมาใช้วิธีติดตามจากผลงานของผู้เรียน และจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสมที่มีการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีติดตามหลาย ๆ วิธี เพราะจะทำให้ทราบว่าผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปตามเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่ และยังเป็น การช่วยเหลือครูให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียน ประสบปัญหา โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับ เวลาเรียนไม่เพียงพอสำหรับการจัด กิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษราคัม จรรย์นาฎย์ (2544) ที่พบว่า เวลาในการดำเนิน กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญมีไม่เพียงพอ ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนควรจัดคาบ เรียนในตารางสอนให้สามารถยืดหยุ่นได้ เพราะการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางครั้ง ต้องใช้เวลาเกินจากคาบเรียนปกติ เพื่อที่จะให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด สำหรับ ปัญหาครูขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนแก้ ปัญหาโดยส่งครูเข้าร่วมประชุม อบรม และศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้ เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาที่วิธีหนึ่งของโรงเรียน

การใช้สื่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ โดย ทุกโรงเรียนสนับสนุนให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำสื่อขึ้นเอง รองลงมาโรงเรียนมีงบประมาณเพื่อจัดซื้อ สื่อ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะสื่อการเรียนรู้เป็นส่วนประกอบที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ สมบูรณ์แก่ผู้เรียน เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และเหมาะสม ครู ผู้สอนจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับการสร้างหรือการใช้สื่อการเรียนรู้ เพื่อเป็นเครื่องทุ่นแรงและทำให้ผล การเรียนรู้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังที่ กรมวิชาการ (2535 ค) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนควร ส่งเสริมให้ครูผู้สอนหรือครูวิชาการโรงเรียน จัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง โดยจัดทำให้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กับสภาพของท้องถิ่นและผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้ครูสามารถพึ่ง ตนเองได้ โรงเรียนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ รองลงมาจัดหา หนังสือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและน่าสนใจ และจัดบรรยากาศเพื่อสร้างแรงจูงใจภายในแหล่งเรียน รู้ ซึ่งสอดคล้องกับสุวิทย์ มูลคำ (2543) โรงเรียนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมทุกหนทุกแห่งในโรงเรียน ให้มีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรอบอุ้มและมั่นใจใน ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สร้างบรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตร เกณฑ์ ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ทุกโรงเรียนเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา รองลงมาสอดคล้องกับเทคนิคหรือวิธีการสอน ซึ่งสอดคล้องกับที่วาสนา เพิ่มพูน (2542) กล่าวไว้

ว่า ครูควรเลือกและใช้สื่อการเรียนการสอนที่ตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนการสอน และเนื้อหาวิชา เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน รวมทั้งใช้สื่อที่มีราคาไม่แพงนัก และหาได้ง่ายในท้องถิ่น ในการติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้นักเรียนทุกโรงเรียนใช้วิธีสำรวจข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ รวบรวมมาใช้วิธีสังเกตการสอนของครู ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การติดตามโดยการสังเกตการสอนของครู เป็นวิธีการที่ได้ประเมินตามสภาพจริงขณะที่ครูใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ทราบผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยตรง

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้นักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนประสบปัญหา โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับครูขาดความรู้ในการผลิตสื่อ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ครูผู้สอนสามารถผลิตสื่อขึ้นใช้เองได้อย่างมีคุณภาพ ส่วนปัญหาขาดงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อ ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนควรจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อหางบประมาณเพิ่มเติม และนำวัสดุที่มีในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนรู้นักเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้นักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นักเรียน ทุกโรงเรียนจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นักเรียน จัดทำเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นักเรียน และกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการตัดสินผลการเรียนตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน จากการสัมภาษณ์และศึกษาเอกสาร พบว่า แนวปฏิบัติและเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นักเรียนของโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สมบูรณ์ เพราะยังอยู่ในช่วงปรับ และทดลองใช้ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงโดยใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย และทำการประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นักเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะ การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่ กรมวิชาการ (2542) กล่าวไว้ว่า การประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นวิธีการวัดและประเมินผลที่ต้องการตอบสนองการประเมินความสามารถ ทักษะ ความคิดขั้นสูงที่ซับซ้อน การแก้ปัญหา การปฏิบัติจริง ตลอดจนความสามารถในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้เป็นอย่างดี การประเมินผลตามสภาพจริง จะเป็นแนวทางให้ได้ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ และเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ครูผู้สอนควรประเมินผู้เรียน 2 ส่วน คือ ประเมินเนื้อหาสาระ ความรู้ ทักษะ ในรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร และประเมินพัฒนาการ และประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในการ

ติดตามและประเมินผล ทุกโรงเรียนใช้วิธีตรวจหลักฐานเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน และกำหนดให้มีการรายงานผลเป็นระยะ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกรมวิชาการ ที่กำหนดแนวทางไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีเป้าหมายเพื่อนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการของผู้เรียนโดยตรง และนำผลไปปรับปรุงแก้ไขการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ชลธิชา ไชยวงศ์ (2540) กล่าวไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลนี้เป็นสิ่งบอกให้ทราบว่าหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนบรรลุตามความมุ่งหมายของหลักสูตรเพียงใด และสามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูได้

ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนประสบปัญหาโรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน สำหรับปัญหาขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นเรื่องใหม่ที่มีการวัดและประเมินผลหลายรูปแบบ หลายขั้นตอน มีความหลากหลาย ถ้าครูผู้สอนไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลอย่างถูกต้อง ครูผู้สอนอาจเกิดความสับสนในการนำไปปฏิบัติได้ โรงเรียนควรจัดประชุม อบรม ให้ครูผู้สอนมีความรู้ และความเข้าใจที่ถูกต้อง และชัดเจน

การพัฒนานุเคราะห์ด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนานุเคราะห์ด้านวิชาการ โดยทุกโรงเรียนสำรวจความต้องการในการพัฒนานุเคราะห์ รองลงมา กำหนดลำดับความสำคัญของการพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะการพัฒนานุเคราะห์มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งในการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และมีความรับผิดชอบในการทำงานมากขึ้น ช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย มีความทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ให้ความสำคัญต่อ ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยกำหนดไว้ในหมวด 7 มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสม กับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อม และมีความเข้มแข็ง ในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนานุเคราะห์ประจำการอย่างต่อเนื่อง

ทุกโรงเรียนจัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับครู รองลงมาจัดให้มีการศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่น และสนับสนุนให้ครูทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การที่โรงเรียนสนับสนุนให้ครูทำวิจัย เป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง เพราะเป็นการพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่การจัดการเรียนการสอนของครู และยังเป็นการพัฒนาวิชาชีพครูอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2544 ก) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอนต้องมีการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยใช้กระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหาสาระในการพัฒนาบุคลากร ทุกโรงเรียนเน้นเกี่ยวกับเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการเขียนรายงาน รองลงมาใช้วิธีสังเกตการปฏิบัติงาน และการรายงาน ผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะการติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรจะทำให้ทราบว่าการพัฒนาบุคลากรที่โรงเรียนจัดบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ เพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับที่พนัส หันนาคินทร์ (2529) กล่าวไว้ว่า ในการสังเกตการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงานของบุคลากรนี้ จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบว่า บุคลากรเหล่านั้นได้นำผลจากการไปอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน มาขยายผลในทางปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานมากน้อยเพียงใด

ปัญหาการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

3. การติดตาม ประเมินผล

การนิเทศภายในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงาน และประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ครูผู้สอนได้รับทราบ ผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการปฏิบัติงานโดยอาศัยความร่วมมือของบุคลากรภายในสถานศึกษา ในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่สถานศึกษาต้องการ โดยผู้ที่ทำการนิเทศส่วนใหญ่จะเป็นครูวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา ซึ่งบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่เข้าใจสภาพ และปัญหาได้ดี จึงสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ดังที่ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หัวหน้าหมวดวิชา โดยความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนร่วมมือกันปรึกษาหารือ เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล วางแผน ปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนคุณภาพของบุคลากรภายในโรงเรียนให้ดีขึ้นตลอดเวลา กิจกรรมการนิเทศภายในที่ทุกโรงเรียนจัด คือ การนิเทศการสอนในชั้นเรียน รองลงมาให้ครูนิเทศตนเอง การสนทนาทางวิชาการ ศึกษาดูงานนอกสถานที่ และการประชุมครู ผู้วิจัยเห็นว่ามีความเหมาะสมมาก ถ้าโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการ

นิเทศภายในที่หลากหลาย เพราะกิจกรรมการนิเทศเป็นวิธีการที่ช่วยให้การปฏิบัติงานดำเนินไปด้วยดีและบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งกิจกรรมแต่ละกิจกรรมอาจจะมีเหมาะสมกับสภาพและปัญหาในการนำไปปฏิบัติงานที่ต่างกัน ดังที่ กมล ภูประเสริฐ (2544) ที่กล่าวไว้ว่า การนิเทศโดยอาศัยวิธีการที่หลากหลาย จะเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นความสนใจ และความร่วมมือในการดำเนินการโรงเรียนส่วนใหญ่ติดตามผล โดยการสังเกตจากการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ร้องลงมาใช้วิธีสอบถามจากครู และศึกษาจากรายงานผลการปฏิบัติงานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับที่ กมล ภูประเสริฐ (2544) กล่าวไว้ว่า การดำเนินการใด ๆ ในองค์กรฝ่ายบริหารจะต้องมีการติดตามกำกับงาน โดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การกระตุ้น เร่งเร้า สนับสนุน ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และคอยแก้ปัญหาให้แก่ผู้ปฏิบัติ การติดตามกำกับมีเป้าหมายที่จะช่วยให้งานนั้น ๆ สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ตามช่วงเวลาที่เหมาะสม ไม่ได้มุ่งที่การจับผิด หรือการตำหนิ เพราะวิธีการเช่นนั้นไม่สามารถทำให้งานสำเร็จได้

ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาส่วนโรงเรียนที่ประสบปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการนิเทศมีภาระงานมาก และบุคลากรในโรงเรียนมีจำนวนจำกัด โรงเรียนแก้ปัญหาโดยเชิญวิทยากรจากภายนอกเข้ามา ร่วมกิจกรรมนิเทศภายใน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนมีวิธีแก้ปัญหาที่ดีและเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน

การประเมินผลงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการประเมินผลงานวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสม เพราะการประเมินผลงานวิชาการเป็นสิ่งจำเป็น ที่ทำให้ทราบว่า การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมีประสิทธิภาพหรือมีคุณภาพได้มาตรฐานเพียงใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด โดยมีการวิเคราะห์ผลการประเมิน และนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ดังที่ พันสนันนาคินทร์ (2529) กล่าวไว้ว่า การประเมินผลงานเป็นขั้นสุดท้ายของการดำเนินงานและเป็นจุดเริ่มต้นที่จะวางแผนเพื่อดำเนินการต่อไป โดยพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ของการทำงานที่ผ่านมา การประเมินที่ดีต้องยึดจุดประสงค์ของโรงเรียน เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา และมีการประเมินอยู่ตลอดเวลาและต่อเนื่อง ด้วยความร่วมมือร่วมใจของครูผู้สอนทั้งโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ประเมินผลงานวิชาการโดยจัดประชุม สัมมนา สรุปผลงานประจำปี ร้องลงมาใช้แบบประเมิน และศึกษาผลงานที่ปรากฏ โดยทุกโรงเรียนประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการ ร้องลงมาประเมินระหว่างดำเนินการ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การประเมินผลงานวิชาการควรมีการประเมินก่อน และระหว่างการดำเนินการ เพื่อแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาให้การดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และมี

การประเมินผลอีกครั้งเมื่อสิ้นสุดโครงการเพื่อให้ทราบข้อมูลย้อนกลับตั้งแต่ปัญหา อุปสรรค และความสำเร็จ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินงานครั้งต่อไป

ปัญหาการประเมินผลงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

4. การปรับปรุง

การรายงานผลงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการรายงานผลงานวิชาการ ทุกโรงเรียนใช้วิธีรายงานด้วยวาจาในที่ประชุม และจัดทำเป็นรายงานประจำปี รองลงมาจัดทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเผยแพร่ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสมที่มีการรายงานผล ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครูทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เรียน ได้ทราบถึงความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ซึ่งโรงเรียนอาจจะได้ข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนา/ปรับปรุงงานจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำข้อมูลจากการรายงานผลไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530) กล่าวไว้ว่า การรายงานผล เป็นการสรุปผล การกำกับติดตาม และนิเทศงานทุกด้าน รายงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้บังคับบัญชา ทราบถึงผลงาน ปัญหา และอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลจากการรายงานผลไปใช้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้การปฏิบัติ การกำกับ ติดตามและนิเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปัญหาในการรายงานผลงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับที่กนก จันทร์ขจร (2535) กล่าวไว้ว่า เมื่อดำเนินการทุกขั้นตอนแล้ว โรงเรียนควรนำผลจากการประเมินที่ถูกต้องมาแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ และหาแนวทางนำมาปรับปรุงงาน โดยให้ทุกคนมีส่วนในการเสนอความคิดเห็น ในการหาวิธีแก้ไข ปัญหา ซึ่งจะทำให้ทุกคน ยอมรับและพึงพอใจ จะทำให้เกิดความสามัคคี เป็นผลให้เกิดความกระตือรือร้น ที่จะปฏิบัติงานให้ลุล่วง ทุกโรงเรียนดำเนินการโดยการวิเคราะห์ผลการประเมินการดำเนินงานวิชาการ และนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงาน ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543) กล่าวไว้ว่า สามารถทำได้โดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลต่างที่เกิดขึ้นจะสะท้อนสิ่งที่ต้องการได้รับการพัฒนาปรับปรุง และถ้าพบว่ามีจุดที่จะต้องปรับปรุงหลายประการ ต้องกำหนดลำดับความสำคัญว่าปัญหาอะไร จำเป็นต้องพัฒนา ก่อน เมื่อทราบสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแล้ว จะต้องนำมาร่วมกัน วิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อป้องกันและแก้ไขปรับปรุง หลังจากนั้นจึงระดมความคิดจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ข้อมาช่วยกันหาวิธีแก้ปัญหา เพื่อนำมาวางแผนแก้ไขปรับปรุงแผนการปฏิบัติงาน และจัดทำโครงการหรือกิจกรรมในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป

ปัญหาในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนไม่ประสบปัญหา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

จากผลการวิจัยเรื่อง "การศึกษาดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา" ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับคณะกรรมการวิชาการ

1. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรหาความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. ควรเปิดโอกาสให้ชุมชน/ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนเกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรียนการสอน เช่น การเป็นวิทยากรให้ความรู้ การผลิตสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. ควรติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้บุคลากรมีกำลังใจ และมีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

1. ควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. ควรนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน การผลิตสื่อการเรียนรู้ เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการติดตามการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนก จันทร์ขจร. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.
- กมล วิไลภา. การบริหารงานวิชาการ. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2525.
- กมล ภูประเสริฐ. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ทิปส์ พับบลิเคชั่น, 2544.
- กิติมา ปรีดีดิลก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อักษรภาพิพัฒน์, 2532.
- เกรียง เลี่ยมสกุล. ช่วยครูใหญ่ให้เป็นนักบริหารที่ดี. วิทยากรย์ 68 (กรกฎาคม 2512) : 5 – 19.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. มองฝันวันหน้า : วิทยาลัยศรัทธาประเทศไทยปี 2560. กรุงเทพมหานคร : ชัคเชลมีเดีย, 2540.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, 2544.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. ผู้บริหารสถานศึกษาดันแบบ 2544. กรุงเทพมหานคร : วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น, 2545.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : พรักหวาน กราฟฟิค , 2545.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การเตรียมการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545 ก.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. ผู้บริหารสถานศึกษาดันแบบ 2545. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี , 2546.

- จุฑามาศ เกิดแก้วฟ้า. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ชลธิชา ไชยวงศ์. การศึกษาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนที่ได้รับรางวัล
พระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540.
- ชัยฤกษ์ วราวิทยา. การบริหารโรงเรียนเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : ธเนศวรการพิมพ์, 2526.
- ทศนา แหมมณี. "การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง" วิชาการ 2(5) : 2542,
3 - 30.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์กรุงเทพ,
2529.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : ยูโรกราฟิกส์ (88),
2540.
- บุญมี เณรยอด. "การบริหารงานวิชาการ" เอกสารประกอบการสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน
ระดับสูง รุ่นที่ 13. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534. (จัดสำเนา)
- บุษราคัม จรรย์นาฎย์. การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษาในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ปนัดดา พรพิมเนต. สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน : กรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน
ระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2539. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ประสพ ชารินวัฒน์. การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยม
ศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : สหมิตรออฟเซต, 2535.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช
, 2529.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. แนวคิดและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็น
ศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

- ภิญโญ สาธร. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2526.
- มานพ ภัคเนียรนาท. **ความพร้อมของโรงเรียนประถมศึกษาในการใช้หลักสูตร ฉบับปรับปรุง 2533 ในอำเภอแม่สလวย จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535.
- เรณู ครูไทย. **การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. **ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษากับการบริหารทางด้านวิชาการ**. วารสาร **ครุศาสตร์** 7(มกราคม-กุมภาพันธ์ 2520) : 50-58.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : อาร์ทกราฟิค, 2538.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. **การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค, 2545.
- วาสนา เพิ่มพูน. **พฤติกรรมการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย**. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2542.
- วิจิตร ศรีธำณ. **เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบการบริหารการศึกษา เล่มที่ 1**. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2523.
- วิจิตร อวระกุล. **การประชาสัมพันธ์ : หลักและวิธีปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช , 2526.
- วิชาการ, กรม. **หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521**. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว, 2535 ค.
- วิชาการ, กรม. **คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา การพัฒนาวิสัยทัศน์ในสถานศึกษา**. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2539.
- วิชาการ, กรม. **การประเมินผลตามสภาพจริง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ คุรุสภา ลาดพร้าว, 2542.
- วิชาการ, กรม. **แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ คุรุสภา ลาดพร้าว, 2543
- วิชาการ, กรม. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2544.
- วิชาการ, กรม. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. เอกสารวิชาการลำดับที่ 2 : โครงการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2544 ก.

- วิโรจน์ สารรัตน์. การวางแผนการศึกษาระดับจุลภาค : หลักการและแนวคิดเชิงประยุกต์. กรุงเทพมหานคร : อักษรภาพิพัฒน์, 2539.
- วีระพล สุวรรณนันต์. หลักและเทคนิคการวางแผน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, 2526.
- ศิจิพร พจนายน. การศึกษาการดำเนินงานด้านวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ศิริธร สุขใจ. การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ศิริพร เสนาะไธสร์. ความสำคัญและปัญหาของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. ปริญญาโท การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.
- สงบ ประเสริฐพันธุ์. ร่วมกันสรรค์สร้างคุณภาพโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2543.
- สงัด อุทรานันท์. การนิเทศภายในโรงเรียน. น.1. เอกสารประกอบคำบรรยายสัมมนาการนิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- สงัด อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530.
- สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์. “กระบวนการวางแผน” เอกสารการสอนชุดวิชาการวางแผนพัฒนาโรงเรียน. หน่วยที่ 1 – 8 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2524.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- สมบุญพร พรรณภาพ. หลักเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2521.
- สมาน รังสิโยกฤษฎ์. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : จัดพิมพ์โดยสวัสดิการสำนักงาน ก.พ., 2526.
- สามัญศึกษา, กรม. แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนตามรูปแบบการนิเทศเพื่อให้โรงเรียนพัฒนาตนเอง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.

- สามัญศึกษา, กรม. **เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2532.
- สามัญศึกษา, กรม. **เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539**. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2539.
- สามัญศึกษา, กรม **หน่วยศึกษานิเทศก์. ประมวลบทความการนิเทศการศึกษา ปี 2539**.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภา, 2539.
- ลีปนนท์ เกตุทัต. **การปฏิรูปการศึกษา**. น.132. รายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อ
ปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. **ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารการศึกษา**. หน่วยที่ 10-12.
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536.
- สุธีระ ทานตวงนิช. **การบริหารการศึกษา**. ชลบุรี : ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2521.
- สมิตร คุณานุกร. **หลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2523.
- สุวิทย์ มูลคำ. **พิมพ์สะสมงาน**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2543.
- สมเอ ประภาสวัสดิ. **ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี**. ปรินญาณิพนธ์
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2531. (อัดสำเนา)
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. **"วิสัยทัศน์ผู้นำ" ในเอกสารประกอบการสัมมนา วิสัยทัศน์ศึกษาศาสตร์
ในทศวรรษ**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
- อัปษรศรี ปลอดภัย. **การประชาสัมพันธ์โรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2533.
- อุทัย บุญประเสริฐ. **"แนวทางการจัดระบบและผลงานในโรงเรียน" ใน การพัฒนาการบริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ, 2526
- อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์. **ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน**.
นครสวรรค์ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2528.
- อุทัย บุญประเสริฐ. **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร**.
กรุงเทพมหานคร : ดีเอสเพลส, 2536.

ภาษาอังกฤษ

Fisk, Robert S. **Administration Behavior in Education**. New York : Harper and Row
1957.

Guff, Jerry G. **Toward Faculty Renewal**. California : Jossey-Base, 1975.

Nichols Mark. **Wcommunity Resource for School**. **Encyclopaedia of Education**
Vol. 2, 1971.

Webster's Dictionary including Thesaurus of synonyms and antonyms.
New York : Pamco Publishing Company, 1992.

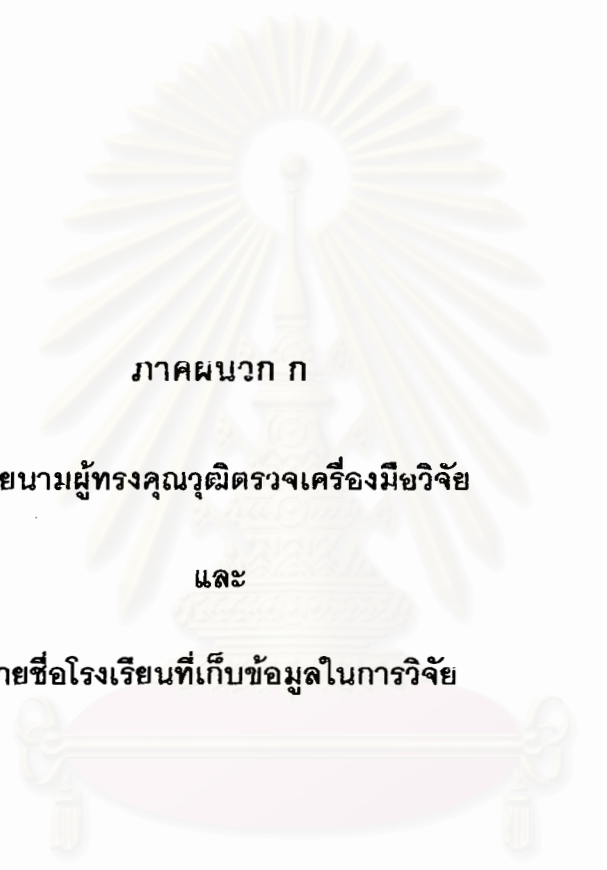

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
และ
รายชื่อโรงเรียนที่เก็บข้อมูลในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. นายวีระ พลอยครบุรี	นักวิชาการศึกษา 8 ว.
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. นางสาวสุภาพร โกเสงกุล	นักวิชาการศึกษา 8 ว.
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
3. นายโกมินทร์ สังคะนอง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิมมานรดี
4. นายนคร ตั้งคะพิภพ	ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ
5. นายณัฐวุฒิ ตั้งสีลลา	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดใหญ่
6. นางมณฑริกา วิฑูรชาติ	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนมีนประสาธน์วิทยา

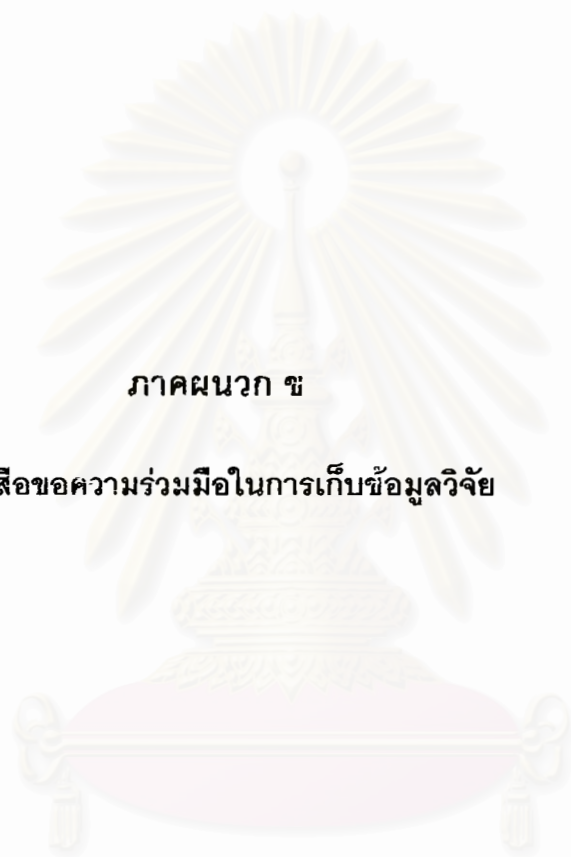
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อโรงเรียนที่เก็บข้อมูลในการวิจัย

โรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน 17 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนอนุบาลป่าบอน	จังหวัดพัทลุง
2. โรงเรียนบ้านคุ่ม	จังหวัดแพร่
3. โรงเรียนสวนหม่อน	จังหวัดนครราชสีมา
4. โรงเรียนบ้านเนินทอง	จังหวัดชุมพร
5. โรงเรียนบ้านเขาวง	จังหวัดอุทัยธานี
6. โรงเรียนบ้านป่าสัก	จังหวัดน่าน
7. โรงเรียนบ้านกุยแห่	จังหวัดกาญจนบุรี
8. โรงเรียนวัดเทียนถวาย	จังหวัดปทุมธานี
9. โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม	จังหวัดกาญจนบุรี
10. โรงเรียนศิลาทองพิทยาสรรค์	จังหวัดยโสธร
11. โรงเรียนไชยวิทยา	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
12. โรงเรียนเส้าไห้ "วิมลวิทยานุกูล"	จังหวัดสระบุรี
13. โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์	จังหวัดเชียงใหม่
14. โรงเรียนศึกษาพิเศษนครปฐม	จังหวัดนครปฐม
15. โรงเรียนวานิชวิทยา	จังหวัดนครราชสีมา
16. โรงเรียนจิระศาสตร์วิทยา	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
17. โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย	จังหวัดเชียงใหม่

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำเนา

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/1061

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

2 มีนาคม 2547

เรื่อง ขอลงชื่อเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวชนินทร ทมอแก้ว นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษาศาชาวิทยาเขตศึกษาศาสตร์และพัฒนาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาดั้งเดิม ปี พุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอลงชื่อท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอบพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

สำเนา

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/1042

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

2 มีนาคม 2547

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวชนินทร หมอแก้ว นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษาศาชาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แบบสอบถาม และแบบศึกษาเอกสารกับโรงเรียน.....ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวชนินทร หมอแก้ว ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

สำเนา

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/1060

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

2 มกราคม 2547

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวชนินทร หมอแก้ว นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาบริหารการศึกษาศาสาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาดั้งแบบ ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แบบสอบถาม และแบบศึกษาเอกสาร กับคณะกรรมการวิชาการ และครูผู้สอน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวชนินทร หมอแก้ว ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอบพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ
ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำหรับ

คณะกรรมการวิชาการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เนรยอด

สถาบันวิทยบริการ

ผู้วิจัย

นางสาวชนินทร์ หมอแก้ว

สาขาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฉบับที่ 1
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
สำหรับคณะกรรมการวิชาการ
เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ
 ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

.....
รายละเอียด แบบสัมภาษณ์ชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์
 ตอนที่ 2 การดำเนินงานวิชาการ

.....
 โรงเรียน.....
 วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....
 เวลา.....

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ.....
2. อายุ.....
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
4. ตำแหน่งที่ดำรงในปัจจุบัน.....
5. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน.....

ตอนที่ 2 การดำเนินงานวิชาการ

1. การวางแผนงานวิชาการ

การกำหนดวิสัยทัศน์

1. โรงเรียนของท่านมีการกำหนดวิสัยทัศน์หรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์คือใคร
- ผู้บริหารโรงเรียน
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน
- คณะกรรมการสถานศึกษา
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
- ครูผู้สอน
- ผู้ปกครอง
- ประชาชนในท้องถิ่น
- อื่น ๆ

2. ข้อมูลที่นำมาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์มีอะไรบ้าง

แนวคำตอบ

- ข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา
- ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน / ท้องถิ่น
- ความต้องการของผู้เรียน
- ศักยภาพของโรงเรียน
- อื่น ๆ

3. ท่านมีวิธีการศึกษาและจัดทำข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์อย่างไร

แนวคำตอบ

- การประชุมระดมความคิดเห็นหรือระดมสมอง
- การใช้แบบสอบถาม
- การสัมภาษณ์
- การสังเกต
- การใช้แบบสำรวจ
- การรับฟังความคิดเห็น
- อื่น ๆ

4. ท่านมีวิธีการแจ้งวิสัยทัศน์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนของท่านและชุมชนทราบอย่างไร

แนวคำตอบ

- แจ้งในที่ประชุมครู
- แจ้งในที่ประชุมผู้ปกครอง
- แจ้งในวันปฐมนิเทศนักเรียน

- จัดพิมพ์ไว้ในคู่มือครู / คู่มือนักเรียน
- จัดพิมพ์ไว้ในวารสารโรงเรียน
- จัดทำแผ่นป้ายนิเทศเผยแพร่
- อื่น ๆ

5. ท่านประสบปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์หรือไม่ อย่างไร

.....

การกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ

6. โรงเรียนของท่านมีการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการหรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการในโรงเรียนของท่านคือ
ใคร
 - ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - คณะกรรมการวิชาการ
 - คณะกรรมการสถานศึกษา
 - ครูผู้สอน
 - อื่น ๆ

7. โรงเรียนของท่านกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการโดยคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง

แนวคำตอบ

- ความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
- ความสอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตร
- ความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
- ศักยภาพของโรงเรียนในด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่
- ความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
- ความต้องการของผู้ปกครอง
- อื่น ๆ

8. ท่านมีวิธีการแจ้งนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการ ให้บุคลากรในโรงเรียนทราบอย่างไร

แนวคำตอบ

- แจ้งในที่ประชุมครู
- ทำบันทึก / หนังสือเวียนถึงครูทุกคน
- จัดพิมพ์ไว้ในเอกสารของฝ่ายวิชาการซึ่งแจกให้ครูทุกคน
- จัดพิมพ์ไว้ในคู่มือครู
- อื่น ๆ

9. การดำเนินการกำหนดนโยบาย/เป้าหมายด้านวิชาการในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาหรือไม่อย่างไร

.....

การจัดทำแผนงาน / โครงการ

10. โรงเรียนของท่านมีการจัดทำแผนงาน / โครงการวิชาการหรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการจัดทำแผนงาน / โครงการวิชาการในโรงเรียนของท่านคือใคร
 - ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 - คณะกรรมการวิชาการ
 - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - ครูผู้สอน
 - อื่น ๆ

11. โรงเรียนของท่านมีวิธีดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการวิชาการอย่างไร

แนวคำตอบ

- มีการศึกษาสภาพปัญหาในฝ่ายวิชาการ
- รวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดเป็นนโยบายการจัดทำแผน
- หมวดย / งาน / ฝ่าย ประชุมเขียนแผนร่วมกันแล้วนำเสนอฝ่ายบริหาร
- คณะกรรมการฝ่ายแผนงานประชุมร่วมกับผู้บริหารพิจารณาเขียนแผนร่วมกัน
- อื่น ๆ

12. ท่านมีวิธีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการอย่างไร

แนวคำตอบ

- ผู้ปฏิบัติรายงานตามสายบังคับบัญชา
- ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ติดตามการดำเนินงานรายงาน
- มีการประชุมสรุปผลงานในรอบเดือน
- ติดตามจากปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ
- อื่น ๆ

13. ท่านประสบปัญหาการจัดทำแผนงาน / โครงการวิชาการในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

การจัดบุคลากรทางด้านวิชาการ

14. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนการจัดบุคลากรทางด้านวิชาการหรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนจัดบุคลากรทางด้านวิชาการในโรงเรียนของท่านคือใคร
 - ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - คณะกรรมการวิชาการ
 - อื่น ๆ

15. โรงเรียนของท่านมีแนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรทางด้านวิชาการอย่างไร

แนวคำตอบ

- จัดตามวุฒิการศึกษา
- จัดตามความรู้ ความสามารถและประสบการณ์
- จัดตามความสนใจและความสมัครใจของครู
- จัดตามผลการเลือกตั้งของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การเลือกตั้งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
- อื่น ๆ

16. ผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการจัดบุคลากรทางด้านวิชาการในโรงเรียนของท่านคือใคร

แนวคำตอบ

- ผู้บริหารโรงเรียน
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
- คณะกรรมการวิชาการ
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
- คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตาม
- อื่น ๆ

17. โรงเรียนของท่านมีวิธีการติดตามผลการจัดบุคลากรทางด้านวิชาการอย่างไร

แนวคำตอบ

- สังเกตจากการปฏิบัติ
- สัมภาษณ์หัวหน้าหมวด / งาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชา
- การรายงานงานของหัวหน้าหมวด / งาน
- พิจารณาผลการปฏิบัติงาน
- อื่น ๆ

18. ท่านประสบปัญหาการจัดบุคลากรทางด้านวิชาการในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

การประชาสัมพันธ์

19. โรงเรียนของท่านมีการประชาสัมพันธ์งานวิชาการหรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์งานวิชาการในโรงเรียนของท่านคือใคร
 - ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - คณะกรรมการสถานศึกษา
 - คณะกรรมการวิชาการ
 - อื่น ๆ

20. โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์งานวิชาการอย่างไร

แนวคำตอบ

- กิจกรรมประชาสัมพันธ์ระหว่างครูด้วยกัน
เช่น.....
- กิจกรรมประชาสัมพันธ์กับโรงเรียนอื่น
เช่น.....
- กิจกรรมประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง
เช่น.....
- กิจกรรมประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
เช่น.....
- อื่น ๆ

21. สาระของงานวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ได้แก่อะไรบ้าง

แนวคำตอบ

- การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้
- การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง/ชุมชนในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา
- การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- การวิจัยในชั้นเรียน
- อื่น ๆ

22. การดำเนินการประชาสัมพันธ์งานวิชาการของโรงเรียนประสบปัญหาหรือไม่ อย่างไร

.....

2.การดำเนินการ

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

23. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาหรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่านคือใคร

- ผู้บริหารโรงเรียน
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
- คณะกรรมการสถานศึกษา
- คณะกรรมการบริหารหลักสูตร
- ครูผู้สอน
- ประชาชนในท้องถิ่น
- อื่น ๆ.....

24. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร

แนวคำตอบ

- จัดตั้งคณะกรรมการ
- วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง
- วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน
- จัดตารางการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้
- จัดทำหลักสูตรรายปี / รายภาค
- จัดทำแผนการสอน / แผนการจัดการเรียนรู้
- ประเมินผลหลักสูตรของสถานศึกษา
- อื่น ๆ

25. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่านคือใคร

แนวคำตอบ

- ผู้บริหารโรงเรียน
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
- คณะกรรมการวิชาการ
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
- ครูผู้สอน
- ชุมชน
- อื่น ๆ

26. ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่านมีอะไรบ้าง

แนวคำตอบ

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

- หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9
- นโยบายรัฐบาล
- นโยบายเขตพื้นที่การศึกษา
- ศักยภาพของสถานศึกษา
- สภาพการเมือง สังคม เศรษฐกิจ
- สภาพท้องถิ่น/ชุมชน
- สภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน
- อื่น ๆ

27. จุดเน้นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่านคืออะไร

แนวคำตอบ

- เน้นความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการ
- เน้นความรู้คู่คุณธรรม
- เน้นการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย
- เน้นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- เน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- เน้นการรักถิ่นที่อยู่อาศัย
- เน้นการพัฒนาท้องถิ่น
- อื่น ๆ

28. โรงเรียนของท่านมีวิธีติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร

แนวคำตอบ

- สัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
- สัมภาษณ์ผลงานทางวิชาการของครูผู้สอน
- สังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน
- สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง
- อื่น ๆ

29. การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาหรือไม่
อย่างไร

.....

การจัดการเรียนการสอน

30. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนหรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนของท่านคือใคร
- ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 - ครูผู้สอน
 - คณะกรรมการสถานศึกษา
 - อื่น ๆ

31. ผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการสอนในโรงเรียนของท่านคือใคร

แนวคำตอบ

- ครูผู้สอนจัดทำเป็นรายบุคคล
- ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำ
- กลุ่มโรงเรียนร่วมกันจัดทำ
- อื่น ๆ

32. โรงเรียนของท่านมีการจัดการสอนซ่อมเสริมหรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการจัดการสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนของท่านคือใคร
- ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 - ครูผู้สอน
 - อื่น ๆ

33. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการสอนซ่อมเสริมในลักษณะใด

แนวคำตอบ

- สอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน
ดำเนินการอย่างไร.....
- สอนซ่อมเสริมขณะที่ทำการสอน
ดำเนินการอย่างไร.....
- สอนซ่อมเสริมเพื่อสอบแก้ตัว
ดำเนินการอย่างไร.....
- สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนสติปัญญาสูง
ดำเนินการอย่างไร.....
- สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน
ดำเนินการอย่างไร.....
- อื่น ๆ

34. โรงเรียนของท่านมีวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างไร

แนวคำตอบ

- ให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- จัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน
- ส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนา เพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- อำนวยความสะดวกในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่
- ให้ครูทำแผนการสอน บันทึกการสอน ใช้สื่อการสอน
- เชื่อมชม/ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ
- อื่น ๆ

35. โรงเรียนของท่านมีวิธีติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างไร

แนวคำตอบ

- สอบถามจากครูผู้สอน
- สังเกตการสอนของครูผู้สอน
- สอบถามจากผู้เรียน
- จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

- จากผลงานของผู้เรียน
- จากแฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียน
- จากแฟ้มสะสมผลงานของครูผู้สอน
- ตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน
- อื่น ๆ

36. การดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาหรือไม่ อย่างไร

.....

การใช้สื่อการเรียนรู้

37. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้หรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ในโรงเรียนของท่านคือใคร
 - ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - ครูผู้สอน
 - อื่น ๆ

38. โรงเรียนของท่านมีแนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างไร

แนวคำตอบ

- ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง
- ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำ
- ขอรับบริจาคจากหน่วยงานภายนอกหรือท้องถิ่น
- จัดงบประมาณไว้เพื่อการจัดซื้อสื่อ
- ผู้ปกครองสนับสนุนด้วยการบริจาคสื่อ/งบประมาณให้โรงเรียน
- อื่น ๆ

39. โรงเรียนของท่านมีวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างไร

แนวคำตอบ

- จัดให้มีศูนย์บริการสื่อ
- จัดทำคู่มือการใช้สื่อ
- จัดประชุม อบรม ชี้แจงการใช้สื่อ
- จัดหาหนังสือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและน่าสนใจไว้ในแหล่งเรียนรู้
- จัดบรรยากาศเพื่อสร้างแรงจูงใจภายในแหล่งเรียนรู้
- จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ
- จัดปฏิทินการใช้แหล่งเรียนรู้ในรอบสัปดาห์
- ติดตามผลการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ
- อื่น ๆ

40. โรงเรียนของท่านมีวิธีติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้

แนวคำตอบ

- สังเกตการสอนของครูว่ามีการใช้สื่อส่งเสริมการเรียนรู้หรือไม่
- สัมภาษณ์ข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อของครู
- ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
- สอบถามจากผู้เรียน
- อื่น ๆ

41. การดำเนินการใช้สื่อการเรียนรู้ในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาหรือไม่ อย่างไร

.....

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

42. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในโรงเรียนของท่าน

คือใคร

- ผู้บริหารโรงเรียน
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

- ครูผู้สอน
- คณะกรรมการสถานศึกษา
- อื่น ๆ

43. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างไร

แนวคำตอบ

- จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- จัดอบรม / ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- ส่งครูอาจารย์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- จัดทำเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- อื่น ๆ

44. โรงเรียนของท่านมีเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบใดบ้าง

แนวคำตอบ

- เกณฑ์การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้

- ใช้วิธีใดในการวัดและประเมินผล

- การสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- การบันทึกพฤติกรรม
- แบบสัมภาษณ์
- การสอบภาคปฏิบัติ
- การสอบข้อเขียน
- การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน
- การวัดผล/ประเมินผลตนเอง
- แบบทดสอบ
- การเก็บคะแนนจากผลงาน
- การจัดทำแฟ้มสะสมงาน
- อื่น ๆ

- เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินสาระการเรียนรู้ ได้แก่

- ร้อยละ
- ระดับผลการเรียน 4 3 2 1 0
- อื่น ๆ

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใช่วิธีการใดในการวัดและประเมินผล

- การสังเกต
- การรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง
- การบันทึกความดี
- การรายงานตนเองของผู้เรียน
- อื่น ๆ

- เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่

- ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง
- ดี ปานกลาง ต้องแก้ไข
- ดีมาก ดี ปรับปรุง
- อื่น ๆ

เกณฑ์การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ

- ใช่วิธีการใดวัดและประเมินผล

- กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ
- อื่น ๆ

- เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ ได้แก่

- ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง
- ดี ปานกลาง ต้องแก้ไข
- ดีมาก ดี ปรับปรุง
- อื่น ๆ

เกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- ใช่วิธีการใดในการวัดและประเมินผล

- บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม
- ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม
- เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม
- อื่น ๆ

- เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่

- ผ่าน ไม่ผ่าน
- อื่น ๆ.....

45. โรงเรียนของท่านมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
อย่างไร

แนวคำตอบ

- แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
- กำหนดให้มีการรายงานผลเป็นระยะ
- มีการตรวจหลักฐาน เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- มีการจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของผู้เรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

46. การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาหรือไม่ อย่างไร

.....

การพัฒนาบุคลากร

47. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการหรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการในโรงเรียนของท่านคือ
ใคร

- ผู้บริหารโรงเรียน
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
- คณะกรรมการวิชาการ
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
- ครูผู้สอน
- อื่น ๆ

48. โรงเรียนของท่านมีวิธีดำเนินการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการอย่างไร

แนวคำตอบ

- กำหนดลำดับความสำคัญของการพัฒนา
- สำรวจความต้องการในการพัฒนาบุคลากร

- กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ในการพัฒนา
- กำหนดรูปแบบในการพัฒนา
- ดำเนินงานตามรูปแบบที่เลือกไว้
- ประเมินผลการพัฒนา
- อื่น ๆ

49. โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมอะไรบ้างในการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ

แนวคำตอบ

- การประชุมพิเศษครูใหม่ ครูบรรจุใหม่
- จัดให้มีการศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่น
- จัดการประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน
- จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ บริการข่าวสาร
- สนับสนุนให้ครูศึกษาต่อตามสายงาน
- สนับสนุนให้ครูทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนระดับสูงขึ้น
- อื่น ๆ

50. โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการโดยเน้นเนื้อหาสาระในการพัฒนาในเรื่องใด

แนวคำตอบ

- การจัดทำ/พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- การพัฒนาสื่อการเรียนรู้และนวัตกรรมการเรียนการสอน
- การวัดและประเมินผลผู้เรียน
- การประกันคุณภาพการศึกษา
- มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหาร/ครู
- ความรู้ความเข้าใจเรื่องการวิจัย
- อื่น ๆ

51. โรงเรียนของท่านมีวิธีติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการอย่างไร

แนวคำตอบ

- การสังเกตการปฏิบัติงาน
- การสัมภาษณ์หัวหน้างานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา

- การรายงานของหัวหน้างาน / ฝ่าย
- การพิจารณาผลการปฏิบัติงานของบุคลากร
- อื่น ๆ

52. การดำเนินการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาหรือไม่
อย่างไร

.....

3.ตรวจสอบ ประเมินผล

การนิเทศภายในสถานศึกษา

53. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาหรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาของท่านคือใคร
 - ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 - คณะกรรมการวิชาการ
 - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - ครูผู้สอน
 - อื่น ๆ

54. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างไร

แนวคำตอบ

- มีการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
- มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงาน
- ประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ครูผู้สอนได้รับทราบ
- ให้ความรู้เรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษาแก่ครูผู้สอน
- มีการสำรวจข้อมูลความต้องการด้านการนิเทศของครู
- สำรวจปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานของครู
- อื่น ๆ

55. โรงเรียนของท่านมีวิธีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างไร

แนวคำตอบ

- จัดประชุมนิเทศครูใหม่ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน
- จัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนผลงาน ข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ
- จัดฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มทักษะและปรับปรุงการปฏิบัติงาน
- จัดประชุมรายงานผลการปฏิบัติงานการฝึกอบรม
- จัดให้มีครูพี่เลี้ยงช่วยดูแลแนะนำการปฏิบัติงาน
- จัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่
- จัดให้ครูมีการประกวดผลงานทางวิชาการ
- จัดการนิเทศการสอนในชั้นเรียน
- อื่น ๆ

56. โรงเรียนของท่านมีวิธีการติดตาม ประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างไร

แนวคำตอบ

- สอบถามจากครู
- สังเกตจากการปฏิบัติงานของครูผู้สอน
- จัดประชุมสัมมนา
- ศึกษาจากรายงานผลการปฏิบัติงานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- อื่น ๆ

57. การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาหรือไม่ อย่างไร

.....

การประเมินผลงานวิชาการ

58. โรงเรียนของท่านมีการประเมินผลงานวิชาการหรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินผลงานวิชาการในโรงเรียนของท่านคือใคร
 - ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 - คณะกรรมการวิชาการ

- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
- ครูผู้สอน
- อื่น ๆ

59. โรงเรียนของท่านมีแนวปฏิบัติในการประเมินผลงานวิชาการอย่างไร

แนวคำตอบ

- ใช้แบบสอบถาม
- ศึกษาผลงานที่ปรากฏ
- การจัดประชุมสัมมนา สรุปผลงานประจำปี
- มีการประเมินผลในระดับหน่วยงานย่อยเป็นระยะ ๆ
- มีการวิเคราะห์ผลการประเมินการจัดงานวิชาการ
- มีการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา
- อื่น ๆ

60. โรงเรียนของท่านดำเนินการประเมินผลงานวิชาการในชั้นตอนใดบ้าง

- ก่อนดำเนินการ
- ระหว่างดำเนินการ
- เมื่อสิ้นสุดแผนงาน / โครงการ
- อื่น ๆ

61. การดำเนินการประเมินผลงานวิชาการในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาหรือไม่ อย่างไร

.....

4.ปรับปรุง

การรายงานผล

62. โรงเรียนของท่านมีการรายงานผลการดำเนินงานวิชาการหรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการรายงานผลการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนของท่านคือใคร
 - ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 - คณะกรรมการวิชาการ
 - อื่น ๆ

63. โรงเรียนของท่านมีวิธีการรายงานผลการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนอย่างไร

แนวคำตอบ

- รายงานด้วยวาจาในที่ประชุม
- จัดทำเป็นรายงานประจำปี
- จัดทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเผยแพร่ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง
- จัดทำรายงานบนแผ่นป้ายนิเทศเผยแพร่
- อื่น ๆ

64. การดำเนินการรายงานผลการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาหรือไม่
อย่างไร

.....

การวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง

65. โรงเรียนของท่านมีการนำผลสรุปจากรายงานผลการดำเนินงานมาวางแผนพัฒนา/ปรับปรุง
งานวิชาการหรือไม่

แนวคำตอบ

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการในโรงเรียนของท่านคือใคร
 - ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 - คณะกรรมการวิชาการ
 - อื่น ๆ

66. โรงเรียนของท่านมีวิธีดำเนินการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการอย่างไร

แนวคำตอบ

- วิเคราะห์ผลการดำเนินงานในที่ประชุม
- นำผลไปใช้ในการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงาน
- อื่น ๆ

67. การดำเนินการวางแผนพัฒนา/ปรับปรุงงานวิชาการในโรงเรียนของท่านประสบปัญหา
หรือไม่ อย่างไร

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาดันแบบ
ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำหรับ
ครูผู้สอน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เนรยอด

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้วิจัย
นางสาวชนินทร หมอแก้ว

สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฉบับที่ 2
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
สำหรับครูผู้สอน
เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ
 ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

รายละเอียด แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ตอนที่ 2 การดำเนินงานวิชาการ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 25 ปี
 2. 25 - 30 ปี
 3. 31 - 40 ปี
 4. 41 - 50 ปี
 5. มากกว่า 50 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
 2. ปริญญาตรี
 3. ปริญญาโท
 4. ปริญญาเอก

4. ช่วงชั้นที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1. ช่วงชั้นที่ 1 3. ช่วงชั้นที่ 3
 2. ช่วงชั้นที่ 2 4. ช่วงชั้นที่ 4

5.กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ท่านการสอนในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1. ☐ ภาษาไทย	5. ☐ สุขศึกษา และพลศึกษา
2. ☐ คณิตศาสตร์	6. ☐ ศิลปะ
3. ☐ วิทยาศาสตร์	7. ☐ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
4. ☐ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	8. ☐ ภาษาต่างประเทศ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานวิชาการ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงหรือเติมข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้ (ในแต่ละข้อท่านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาหรือไม่

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่านคือใคร
- ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 - ครูผู้สอน
 - คณะกรรมการสถานศึกษา
 - ผู้ปกครอง
 - ประชาชนในท้องถิ่น
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร

- จัดตั้งคณะกรรมการ
- วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง
- วิเคราะห์สภาพและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน
- จัดสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้
- จัดทำหลักสูตรรายปี / รายภาค
- จัดทำแผนการสอน
- ประเมินผลหลักสูตรของสถานศึกษา
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่านคือใคร

- ผู้บริหารโรงเรียน
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
- คณะกรรมการวิชาการ
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
- ครูผู้สอน
- ผู้ปกครอง
- ชุมชน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่านมีอะไรบ้าง

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
- หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9
- นโยบายรัฐบาล
- นโยบายเขตพื้นที่การศึกษา
- ศักยภาพของสถานศึกษา
- สภาพการเมือง สังคม เศรษฐกิจ
- สภาพท้องถิ่น/ชุมชน
- สภาพ/ความพร้อมของผู้เรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. จุดเน้นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่านคืออะไร

- เน้นความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการ
- เน้นความรู้คู่คุณธรรม
- เน้นการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย
- เน้นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- เน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- เน้นการรักถิ่นที่อยู่อาศัย
- เน้นการพัฒนาท้องถิ่น
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. ท่านมีบทบาทในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร

- จัดทำสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- กำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต
- จัดทำคำอธิบายรายวิชา
- จัดทำหน่วยการเรียนรู้
- จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
- จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. โรงเรียนของท่านมีวิธีติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร

- สัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
- สัมภาษณ์ผลงานทางวิชาการของครูผู้สอน
- สังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน
- สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาหรือไม่

- ไม่มี
- มี ท่านประสบปัญหา
 - ขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร
 - ขาดความมั่นใจในการจัดทำหลักสูตร
 - ขาดอัตรากำลังครูผู้สอนในการจัดทำหลักสูตร
 - ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร
 - เวลาในการจัดทำหลักสูตรมีไม่เพียงพอ
 - ครูผู้สอนมีภาระงานมาก
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การจัดการเรียนการสอน

9. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนหรือไม่

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนของท่านคือใคร
- ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 - ครูผู้สอน
 - คณะกรรมการสถานศึกษา
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

10. ผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการสอนในโรงเรียนของท่านคือใคร

- ครูผู้สอนจัดทำเป็นรายบุคคล
- ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำ
- กลุ่มโรงเรียนร่วมกันจัดทำ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

11. ท่านมีแนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอนอย่างไร

- ศึกษาโครงสร้างหลักสูตร
- วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์
- กำหนดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ การประเมินผล
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. ท่านมีการดำเนินการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างไร

- วิเคราะห์เพื่อให้รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
- ศึกษา สืบหาแหล่งความรู้ในชุมชนที่หลากหลาย
- จัดเตรียมเอกสาร หนังสือ/ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน
- จัดทำแผนการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน
- ออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์
- กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

13. โรงเรียนของท่านมีการจัดการสอนซ่อมเสริมหรือไม่

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....

มี ผู้ที่มีบทบาทในการจัดการสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนของท่านคือใคร

- ผู้บริหารโรงเรียน
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
- ครูผู้สอน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

14. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการสอนซ่อมเสริมในลักษณะใด

- สอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน
ดำเนินการอย่างไร.....
- สอนซ่อมเสริมขณะที่ทำการสอน
ดำเนินการอย่างไร.....
- สอนซ่อมเสริมเพื่อสอบแก้ตัว
ดำเนินการอย่างไร.....
- สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนสติปัญญาสูง
ดำเนินการอย่างไร.....
- สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน
ดำเนินการอย่างไร.....
- สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
ดำเนินการอย่างไร.....
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

15. โรงเรียนของท่านมีวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างไร

- ให้ความรู้ ความเข้าใจให้ครูเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- จัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน
- ส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนา เพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- อำนวยความสะดวกในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่
- ให้ครูทำแผนการสอน บันทึกการสอน ใ้สื่อการสอน
- เยี่ยมชม/ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

16. โรงเรียนของท่านมีวิธีติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างไร

- สอบถามจากครูผู้สอน
- สังเกตการสอนของครูผู้สอน
- สอบถามจากผู้เรียน
- จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
- จากผลงานของผู้เรียน
- จากแฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียน
- จากแฟ้มสะสมผลงานของครูผู้สอน
- ตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

17. การดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาหรือไม่

- ไม่มี
- มี ท่านประสบปัญหา
 - ครูขาดทักษะในการจัดทำแผนการสอน
 - ครูขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - เวลาเรียนไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรม
 - ครูไม่มีเวลาจัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน
 - ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การใช้สื่อการเรียนรู้

18. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้หรือไม่

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนการใช้สื่อการเรียนรู้ในโรงเรียนของท่านคือใคร
 - ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
- ครูผู้สอน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

19. โรงเรียนของท่านมีแนวปฏิบัติในการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างไร

- ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง
- ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำ
- ขอรับบริจาคจากหน่วยงานภายนอกหรือท้องถิ่น
- จัดงบประมาณไว้เพื่อการจัดซื้ออย่างเพียงพอ
- ผู้ปกครองสนับสนุนด้วยการบริจาคสื่อ/งบประมาณให้โรงเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

20. โรงเรียนของท่านมีวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างไร

- จัดให้มีศูนย์บริการสื่อ
- จัดทำคู่มือการใช้สื่อ
- จัดให้มีการสาธิตการใช้สื่อ
- จัดประชุม อบรม ชี้แจงการใช้สื่อ
- จัดหาหนังสือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและน่าสนใจ
- จัดบรรยากาศเพื่อสร้างแรงจูงใจภายในแหล่งเรียนรู้
- จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ
- จัดปฏิทินการใช้แหล่งเรียนรู้ในรอบสัปดาห์
- ติดตามผลการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

21. ท่านมีหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้อย่างไร

- สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- สอดคล้องกับเนื้อหา และกระบวนการเรียนรู้
- เหมาะสมกับเทคนิคหรือวิธีการสอน
- เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน
- เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้
- เหมาะสมกับเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวก
- คำนึงถึงความสะดวกสบายในการนำมาใช้ ไม่จำเป็นต้องราคาแพง

- คำนึงถึงความคุ้มค่าและประโยชน์ที่จะได้รับ
- ใช้แหล่งเรียนรู้เดียวกันในหลาย ๆ บทเรียน
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

22. โรงเรียนของท่านมีวิธีติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้

- สังเกตการสอนของครูว่ามีการใช้สื่อส่งเสริมการเรียนรู้หรือไม่
- สัมภาษณ์ข้อมูลจากบันทึกการใช้สื่อของครู
- ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
- สอบถามจากผู้เรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

23. การดำเนินการใช้สื่อการเรียนรู้ในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาหรือไม่

- ไม่มี
- มี ท่านประสบปัญหา
 - ขาดความรู้ในการผลิตสื่อ
 - ขาดวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตสื่อ
 - ขาดงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อ
 - สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่ทันสมัย ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์
 - ขาดผู้รับผิดชอบในการดูแลบำรุงรักษาสื่อ
 - ไม่มีศูนย์สื่อประจำโรงเรียน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

24. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หรือไม่

- ไม่มี เพราะเหตุใดจึงไม่มี.....
- มี ผู้ที่มีบทบาทในการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในโรงเรียนของท่าน
คือใคร
 - ผู้บริหารโรงเรียน
 - ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

- ครูผู้สอน
- คณะกรรมการสถานศึกษา
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

25. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างไร

- จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน
- จัดอบรม / ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- ส่งครูอาจารย์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- จัดทำเอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ครบถ้วน
- มีการติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

26. โรงเรียนของท่านมีเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบใดบ้าง

- เกณฑ์การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้

- ใช้วิธีใดในการวัดและประเมินผล

- การสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- การบันทึกพฤติกรรม
- แบบสัมภาษณ์
- การสอบภาคปฏิบัติ
- การสอบข้อเขียน
- การให้ผู้อื่นประเมิน
- การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน
- การวัดผล/ประเมินผลตนเอง
- แบบทดสอบ
- การเก็บคะแนนจากผลงาน
- การจัดทำแฟ้มสะสมงาน
- อื่น ๆ

- เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินสาระการเรียนรู้ ได้แก่

- ได้-ตก
- ร้อยละ
- ผ่าน-ไม่ผ่าน

- ระดับผลการเรียน 4 3 2 1 0
- อื่น ๆ
- เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- ใช้วิธีการใดในการวัดและประเมินผล
- การสังเกต
- การรายงานพฤติกรรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง
- การบันทึกความดี
- การรายงานตนเองของผู้เรียน
- อื่น ๆ
- เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่
- ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง
- ดี ปานกลาง ต้องแก้ไข
- ดีมาก ดี ปรับปรุง
- อื่น ๆ
- เกณฑ์การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ
- ใช้วิธีการใดวัดและประเมินผล
- กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ
- ให้ผู้เรียนศึกษา หรือทำโครงการ หรือเลือกชิ้นงานที่สะท้อนถึงการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ
- อื่น ๆ
- เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ ได้แก่
- ดีเยี่ยม ดี ควรปรับปรุง
- ดี ปานกลาง ต้องแก้ไข
- ดีมาก ดี ปรับปรุง
- อื่น ๆ
- เกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- ใช้วิธีการใดในการวัดและประเมินผล
- บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม

- ผลจากการปฏิบัติกิจกรรม
- เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม
- อื่น ๆ

- เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่

- ผ่าน ไม่ผ่าน
- อื่น ๆ.....

27. ท่านใช้หลักในการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างไร

- ใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย
- ทำการประเมินผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง
- มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

28. โรงเรียนของท่านมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
อย่างไร

- แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
- กำหนดให้มีการรายงานผลเป็นระยะ
- มีการตรวจหลักฐาน เอกสารการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- มีการจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของผู้เรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

29. การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในโรงเรียนของท่านประสบปัญหาหรือไม่

- ไม่มี
- มี ท่านประสบปัญหา
 - ขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - ระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน
 - โรงเรียนไม่นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา / ปรับปรุง
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ฉบับที่ 3
แบบศึกษาเอกสารเพื่อการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ
ปีพุทธศักราช 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

โรงเรียน.....

วัน เดือน ปี ที่ศึกษาเอกสาร.....

เวลา.....

ประเด็นที่ศึกษา	ศึกษาจากเอกสาร	ข้อมูลที่พบ
1. การกำหนดวิสัยทัศน์		
2. การกำหนดนโยบาย/ เป้าหมายด้านวิชาการ		
3. การจัดทำแผนงาน/โครงการ วิชาการ		
4. การจัดบุคลากรด้านวิชาการ		
5. การประชาสัมพันธ์งาน วิชาการ		
6. การจัดทำหลักสูตรสถาน ศึกษา		

ประเด็นที่ศึกษา	ศึกษาจากเอกสาร	ข้อมูลที่พบ
7. การจัดการเรียนการสอน		
8. การใช้สื่อการเรียนรู้		
9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้		
10. การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ		
11. การนิเทศภายในสถานศึกษา		
12. การประเมินผลงานวิชาการ		
13. การรายงานผล		
14. การวางแผนพัฒนา / ปรับปรุง		

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวชนินทร์ หมอแก้ว เกิดเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2504 จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกสังคมศึกษา จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา ในปีการศึกษา 2527 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา และพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2545

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย